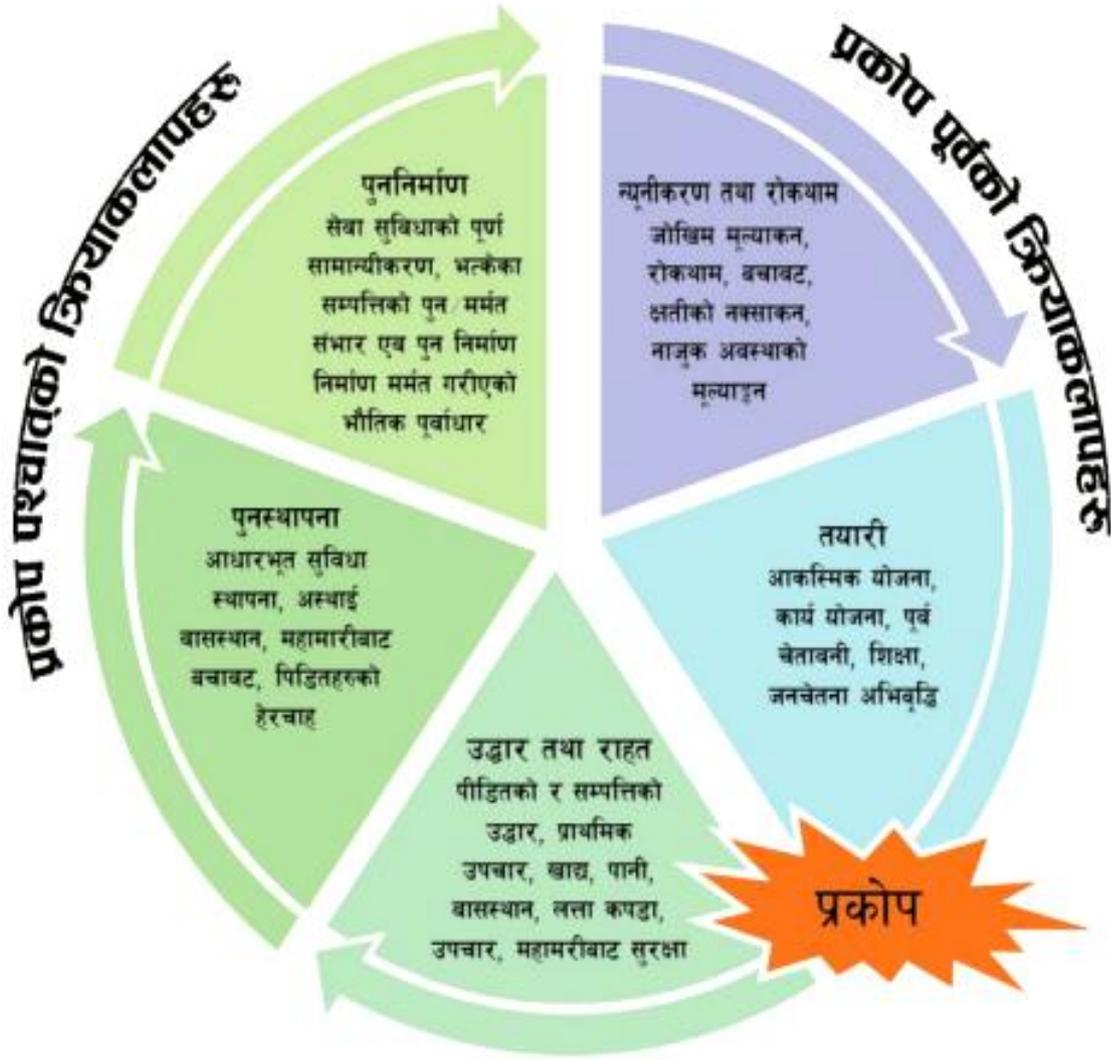

बर्दिया मनसून पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८२

Monsoon Preparedness and Response Plan, 2025

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति,
बर्दिया

दस्तावेज: मनसून पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८२
(Mansoon Preparedness and Response Plan, 2025)

प्रकाशक: जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, बर्दिया

प्रकाशन मिति: २०८२ जेष्ठ

सर्वाधिकार: ©प्रकाशकमा

सल्लाहकार: श्री सुरेन्द्र पौडेल, प्रमुख जिल्ला अधिकारी, बर्दिया

सम्पादक मण्डल:

श्री रोशन कुमार कठायत, सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, बर्दिया

श्री विमल गुरुङ्ग, प्रशासकीय अधिकृत/विपद् सम्पर्क व्यक्ति, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, बर्दिया

श्री कर सिंह राना, प्रशासकीय अधिकृत, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, बर्दिया

कम्प्यूटर: श्री गंगाराम अधिकारी, कम्प्यूटर अपरेटर, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, बर्दिया

जोखिम नक्शाङ्कन: गुलरिया, मधुवन, राजापुर, ठाकुरबाबा, बाँसगढी र बारबर्दिया नगरपालिका तथा बढैयाताल र गेरुवा गाउँपालिका

तथ्याङ्क: स्थानीय तह, जिल्ला प्रहरी कार्यालय, DEOC र LEOC

शब्द सक्षेप :

१	जि.वि.ब्य.स. DDMC	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति District Disaster Management Committee
२	जि.स.स	जिल्ला समन्वय समिति
३	प्र.जि.अ.	प्रमुख जिल्ला अधिकारी
४	न.पा.	नगरपालिका
५	गा.पा.	गाउँपालिका
६	स्वा.का.	स्वास्थ्य कार्यालय
७	प.से.का.	पशु सेवा शाखा
८	ने.रे.सो.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
९	ने.से.	नेपाली सेना
१०	सं.प्र.	संघीय प्रहरी
११	प्र.प्र.	प्रदेश प्रहरी
१२	न.प्र.	नगर प्रहरी
१३	स.प्र.ब.ने.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल
१४	म.बा.शा.	महिला तथा बालबालिका शाखा
१५	जि.स.अ.	जिल्ला समन्वय अधिकारी
१६	डि.व.का.	डिभिजन वन कार्यालय
१७	ज.उ.प्र.नि.वि.	जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण विभाग
१८	रा/अ.गै.स.स.	राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था
१९	स्था.आ.का.सं.के. LEOC	स्थानीय आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र Local Emergency Operation Center
२०	जि.आ.का.सं.के. DEOC	जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र District Emergency Operation Center
२१	रा.आ.का.सं.के. NEOC	राष्ट्रिय आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र National Emergency Operation Center
२२	उ.वा.सं	उद्योग वाणिज्य संघ
२३	ने.प.म.सं.	नेपाल पत्रकार महासंघ
२४	रा.द.	राजनैतिक दल
२५	DLSA जि.अ.स.नि	District Lead Support Agency जिल्ला अगुवा सहयोगी निकाय
२६	UNICEF	United Nations International Children's Emergency Fund
२७	SC	Save the children
२८	D-WASH CC	District Water and Sanitation and Hygiene Coordination Committee
२९	NRCS	Nepal Red Cross Society
३०	KMJS	Kamaiya Mahila Jagaran Samaj
३१	LDCRC	Local Disaster Climate and Resilient Committee
३२	LDCRP	Local Disaster Climate and Resilient Plan

प.सं.: ०८१/०८२
च.नं.: स्था.प्र./

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय

जिल्ला प्रशासन कार्यालय

बर्दिया, गुलरिया

Google Plus Code:
683V+HM Gulariya

प्राक्कथन

बर्दिया जिल्लाले बाढी तथा डुवानको नियमित रूपमा सामना गर्दै आइरहेको छ। विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा प्रतिकार्यमा सरोकारवालाहरूको क्षमता अभिवृद्धि हुनुका साथै नागरिकस्तरमा पनि विपद् जोखिमका घटनाहरूका बारेमा सचेत हुनुपर्ने देखिन्छ। पहिरो, बाढी, चट्यांग, डुवानजस्ता मनसुनजन्य जोखिमबाट बच्न विभिन्न सरकारी निकायले जारी गर्ने सूचना तथा जानकारीहरू प्राप्त गर्ने, कुनै जोखिमका घटना हुनसक्ने देखिएमा नजिकका सरकारी तथा सुरक्षा निकायलाई तत्काल खबर गर्ने, नदी किनार तथा पहिरो एवं डुवानको जोखिम भएका स्थानबाट सुरक्षित स्थानमा सर्ने, विपद्को घटनाबाट हुने मानवीय क्षति, जीविकोपार्जनका साधन, स्वास्थ्य र व्यक्तिगत, व्यवसायिक, सामुदायिक र राज्यको आर्थिक, भौतिक, सामाजिक, सांस्कृतिक तथा वातावरणीय सम्पत्तिमा हुने नोक्सानी र क्षतिलाई दिगो रूपमा घटाउने उद्देश्यले विगतमा भएको क्षति, पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यबाट सिकिएका असल अभ्यासहरूलाई समावेश गरी यो बर्दिया मनसून पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८२ निर्माण गरेको छ।

विपद्बाट हुने जोखिम न्यूनीकरण गर्नका लागि विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना (DPRP), २०८१ अन्तर्गत रही यो बर्दिया मनसून पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८२ निर्माण गरिएको छ। मनसूनजन्य विपद्का कारण हुनसक्ने जोखिम न्यूनीकरण गर्नका लागि योजनाको कार्यान्वयनमा संघ, प्रदेश एवम् स्थानीय तह गरी तीनै तहका सरकार, विषयगत क्षेत्र, विकास साझेदार सरोकारवाला संघ संस्थाहरूले महत्वपूर्ण योगदान गर्दै आएका छन्। यति हुँदा हुँदै पनि विगतको सिकाई तथा चुनौतीहरूबाट पाठ सिक्दै जिल्ला तहबाट समन्वयात्मक भूमिकालाई थप प्रभावकारी र स्थानीय तहहरूलाई अझ बढी जिम्मेवार बनाउन सबै तह बीच समन्वय हुन आवश्यक छ।

योजना अद्यावधिक गर्ने क्रममा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिका सदस्यहरूको सक्रियता एवम् विगतदेखि सहयोग पुर्याउदै आएका सबै संघसंस्थाहरू प्रति आभारी छु।

योजना निर्माण तथा लेखनमा सक्रिय भई भूमिका निर्वाह गर्ने सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी श्री रोशन कुमार कठायत, प्रशासकीय अधिकृत द्वय श्री विमल गुरुड, श्री कर सिंह राना, कम्प्युटर अपरेटर श्री गंगाराम अधिकारी र DEOC मा कार्यरत प्र.ह. श्री टंकध्वज खत्री र स.प्र.ह. श्री दान बहादुर रोकायालाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु।

अन्त्यमा, यस योजनाले विपद्का समयमा गरिने प्रतिकार्यलाई सहज र योजनावद्ध रूपमा सम्पादन गर्न थप मद्दत गर्नेछ भन्ने विश्वास लिएको छु।

धन्यवाद।

जेष्ठ, २०८२

सुरेन्द्र पौडेल
प्रमुख जिल्ला अधिकारी
एवम् अध्यक्ष

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, बर्दिया

बिषय-सूची

१. प्रारम्भ	१
२. बर्दिया जिल्लाको परिचय:	१
२.१. भौगोलिक विवरण:	१
२.२. सीमाना	२
२.३. जलवायु र हावापानी	२
२.४. नदीनाला तथा जल भण्डार:	२
२.५. राजनैतिक तथा प्रशासनिक विभाजन:	३
२.६. जनसंख्या	३
३. प्रतिकार्य योजनाको उद्देश्य	४
४. मौसम पूर्वानुमान:	४
४. मनसून पूर्वतयारी:	८
५. विपद जोखिमको अवस्था:	११
५.१. बर्दिया जिल्लामा मनसूनजन्य प्रकोपको अवस्था	११
५.२. विगत वर्षको मुख्य बाढी प्रभावित विवरण	११
५.३. विगतका विपद् प्रतिकार्यका सिकाई:	१२
६. सम्भाव्य जोखिम र पहुँच	१०
६.१. सम्भाव्य जोखिम स्थल (विवरण)	१०
६.२. सम्भाव्य जोखिमस्थल सम्मको पहुँच मार्ग	१४
६.३. सुरक्षित आश्रय स्थलहरूको विवरण	१५
७. पूर्वतयारी योजना	१६
७.१. सामान्य पूर्वतयारी योजना (सम्पूर्ण विषय क्षेत्रहरूको)	१६
७.२. पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना	१९
७.३. आपतकालिन प्रतिकार्य योजना	२०
७.४. आवश्यकताको लेखाजोखा	२८
८. सम्बन्धित निकायको जिम्मेवारी	३२
८.१. जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	३२
८.२. स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति :	३३
८.३. मनसून प्रतिकार्य कमाण्ड पोष्ट	३४
८.३. सुरक्षा निकाय:	३५
८.३.१. नेपाल प्रहरी:	३५
८.३.२. सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल	३५
८.४. आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र	३६
८.४.१. जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र	३६

८.४.२ स्थानीय आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र	३६
८.४.३ स्वास्थ्य आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र.....	३६
८.४.४ नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, रक्त सञ्चार केन्द्र	३६
८.५ सेवा प्रदायक निकायको काम, कर्तव्य र अधिकार:.....	३६
८.६. सार्वजनिक संस्था तथा व्यावसायिक प्रतिष्ठानको दायित्व:	३७
८.७ विपद् व्यवस्थापनमा निजी क्षेत्र तथा अन्य निकायहरू:.....	३७
८.७.१ निजी क्षेत्र:	३७
८.७.२ यातायात तथा पारवहन:.....	३७
८.७.३ विकास साझेदार/गैरसरकारी संघसंस्था:.....	३८
८.७.४ सञ्चार क्षेत्र:	३८
८.८ निकायगत समन्वय र अन्तरसम्बन्ध	३८
८.८.१ राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्यको कार्यढाँचा:.....	३८
८.८.२ विपद् व्यवस्थापन कोष प्रवाह.....	३९
८.९ वडामा रहने न्यूनतम खोज उद्धार सामग्रीहरू:	३९
९. मनसून पूर्वतयारीका लागि कृत्रिम घटना अभ्यास	४०
अनुसूची-१ विपद्मा प्रत्यक्ष सरोकार राख्ने निकायहरू:	५३
अनुसूची-२ जिल्लामा रहेको खोज तथा उद्धार सामग्रीहरूको मौज्जात र आवश्यकताको विवरण:.....	५७
अनुसूची-३ समुदायस्तरमा रहेका विपद्मा प्रयोग हुने सामग्रीहरू.....	७४
अनुसूची-४ जल तथा मौसम मापन केन्द्रहरूको सम्पर्क विवरण:.....	७५
अनुसूची-५ हेभी ईक्यूपमेन्टको विवरण:	७५
अनुसूची-६ जिल्लामा रहेका खोज तथा उद्धारमा प्रयोग हुने ढुंगाहरूको विवरण.....	७७
अनुसूची-७ सुरक्षा युनिटहरूको विवरण	७७
अनुसूची-८ स्वास्थ्य संस्थाहरूको विवरण	८०
अनुसूची-९ जिल्लामा सञ्चालनमा रहेका एम्बुलेन्सहरूको विवरण:.....	८३
अनुसूची-१० बबई नदी तटिय क्षेत्रका समुदायलाई बाढी पूर्व सूचना प्रदान गर्ने व्यक्तिहरूको विवरण.....	८४
अनुसूची-११ सञ्चारकर्मीहरूको सम्पर्क विवरण	९०
अनुसूची-१२ हेलीप्याड र हेलिकप्टर बस्न सक्ने स्थानहरूको विवरण:.....	९२
अनुसूची-१३ राजनैतिक दलहरूको सम्पर्क विवरण:.....	९३
अनुसूची-१४ समुदायमा बाढीको कृत्रिम घटना अभ्यासमा आवश्यक स्रोत, साधन, सामग्री	९३
अनुसूची-१५ बाढी पूर्वसूचनामा आधारित कृत्रिम घटना अभ्यासको परिदृश्य:.....	९४

बर्दिया मनसून पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८२

१. प्रारम्भ

वर्षायाममा आउने बाढी, डुबान, पहिरो, चट्याङ्ग, हावाहुरी, महामारी जस्ता प्रकोपहरूको कारण प्रत्येक वर्ष बर्दिया जिल्लामा ठूलो जनधनको क्षति हुने गरेको छ । यस्ता क्षति न्यूनीकरण गर्न विगत देखि नै जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयार गरी कार्यान्वयनको अभ्यास गरिदै आइरहेको छ । सरकारबाट स्वीकृत विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी विभिन्न ऐन, नीति नियम, रणनीति तथा कार्ययोजना जस्ता दस्तावेजहरूका मार्गदर्शन, नगर/गाउँपालिका कार्यालयहरूबाट संकलित सूचनाको समेत आधारमा विपद् व्यवस्थापनका क्षेत्रमा कार्य गर्ने सरोकारवाला सबै निकायहरूले मनसून पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना बनाई सोही अनुरूप कार्य गर्न अनिवार्य देखिएकोले सरोकारवाला निकायहरूसंगको समन्वय एवम् प्राप्त सुझाव तथा विवरणका आधारमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, बर्दियाबाट अनुमोदन गरी बर्दिया मनसून पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८२ तयार गरिएको छ । यसले मनसूनजन्य विपद्को समय भन्दा अगाडि, मनसूनको समय र तत्पश्चात गर्नुपर्ने खोज तथा उद्धार र राहतका कार्यहरू गर्न सहज हुनेछ । यस वर्ष विपद् जोखिम न्यूनीकरण, खोज तथा उद्धार र राहत लगायतका सबै कार्यहरू सावधानीलाई मध्यनजर गरी यसै कार्ययोजना अनुसार पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यहरूका कार्यहरू गरिनेछ ।

२. बर्दिया जिल्लाको परिचय:

लुम्बिनी प्रदेशमा पर्ने बर्दिया जिल्ला नेपालको पश्चिम क्षेत्रको अन्न भण्डारको रूपमा चिनिन्छ । यो जिल्लाको पूर्वमा बाँके, पश्चिममा कैलाली, उत्तरमा सुर्खेत र सल्यान तथा दक्षिणमा भारतको उत्तर प्रदेशको बहराईच जिल्ला पर्दछ । यस जिल्लाको कुल क्षेत्रफल २०२५ वर्ग कि.मी. मध्ये दुई तिहाइ भन्दा बढी भू-भाग (६८.७६ प्रतिशत) तराईको समथर जमिनले ओगटेको छ भने बाँकी भाग (३१.२४ प्रतिशत) चुरे पर्वत पर्दछ । विगतमा आदिवासी थारुहरूको बाहुल्यता रहेको यो जिल्लामा पछिल्ला दिनहरूमा बाहिरी जिल्लाहरूबाट बसाईसराईको क्रम बढेसंगै जातीय र साँस्कृतिक विविधता रहेको छ ।

जैविक विविधता, दुर्लभ वन्यजन्तु कृष्णसार संरक्षण, बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज र वन्यजन्तु, देशकै लामो कर्णाली नदी, धार्मिक भाषिक विविधता, अन्न भण्डार, विविध धार्मिक पर्यटकीय स्थल, धार्मिक साँस्कृतिक, सहिष्णुता समाज समेतले बर्दियाको चिनारी दिइरहेको छ ।

२.१. भौगोलिक विवरण:

विवरण	क्षेत्रफल व.कि.मि.मा	प्रतिशत
बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्र	१,०८५	५३.५८ %
राष्ट्रिय वन क्षेत्र (झाडी वुट्यान समेत)	२१७	१०.७२ %
कृषि तथा आवादी क्षेत्र	६०२	२९.७३ %
अन्य (खोलानाला,बगर)	१२१	५.९७ %
जम्मा	२,०२५	१०० %

२.२.सीमाना

अक्षांश:-	२८°०७" उत्तर देखी २८°३९" उत्तर सम्म
देशान्तर:-	८१°०७" उत्तर देखी २८°३९" उत्तर सम्म
पूर्व:-	बाँके जिल्ला (मानखोला)
पश्चिम:-	कैलाली जिल्ला (कर्णाली नदी)
उत्तर:-	सुर्खेत र सल्यान जिल्ला
दक्षिण:-	भारतको उत्तर प्रदेशको बहराईच जिल्ला
क्षेत्रफल:-	२,०२५ बर्ग कि.मि. (२,०२,५०० हेक्टर)
औसत लम्बाई:-	७४ कि.मि.
औसत चौडाई:-	३५.७१ कि.मि.

२.३ जलवायु र हावापानी

हावापानीको दृष्टिले बर्दिया जिल्लालाई मुलतः ३ भागमा विभाजन गर्न सकिन्छ ।

- गर्मी सुख्खा र समशितोष्ण हावापानी (Hot Dry sub-tropical climate)
- न्यानो सुख्खा समशितोष्ण हावापानी (Warm Dry sub-tropical climate)
- शितोष्ण आद्र हावापानी (Cool moist Tropical)

मनसूनको समयमा बर्षेनी बाढीको समस्या तथा गर्मी सुख्खायाम (बैशाख-जेष्ठ) मा भारतको थार मरुभुमीबाट तातो हावा (लु) बढनाले जन जीवन कष्टकर हुने गरेको छ । मौसम परिवर्तन हुने समयमा रुधाखोकी भाइरल ज्वरो, ईन्सेफलाइटिस, मेनिन्जाइटिसको प्रकोप बढेको हुन्छ । यस जिल्लाको जलवायु तथा हावापानी निम्नानुसार भएको पाइन्छ ।

अधिकतम तापक्रम:-	३९.८° से.
न्युनतम तापक्रम:-	९° से.
बार्षिक वर्षा:-	१११८ मि.लि.
हावापानी:-	उष्ण देखि समशितोष्णसम्म

स्रोतः जल तथा मौसम विज्ञान कार्यालय कोहलपुर

२.४. नदीनाला तथा जल भण्डारः

कृषि प्रधान मुलुकका लागि जलसाधन सबैभन्दा महत्वपूर्ण प्राकृतिक साधन हो। कृषि, उद्योग, पर्यटन जस्ता आर्थिक क्षेत्रको विकास गर्न यसको महत्वपूर्ण भूमिका रहन्छ । भौगोलिक बनावटका कारण यस जिल्लामा धरातलीय जलसाधन प्रचुर मात्रामा रहेको छ । यहाँका जल भण्डारहरूमा मूलतः च्यामाताल, चकियाताल, निमाहाताल, तोरैया चटकैया ताल, कुमरगड्डी ताल, टरोहवा ताल, सतखलवा ताल, बेलघारी कञ्चन ताल, कुमहरदा ताल, खौसौहवा ताल, भद्रभरिया सिमसार ताल, श्रीगैडा ताल, तारा ताल, बढैयाताल, देवरानी ताल, भगरैया जस्ता ताल तलैयाहरू पर्दछन् । यस जिल्लामा बग्ने मुख्य नदी र खोलाहरूमा कर्णाली, गेरुवा, बबई, औरही, बुढीकुलो मानखोला, डुडुवा, रेउखोला आदि पर्दछन् । बाह्र महिना पानी बग्ने यहाँका नदी र खोलाहरूबाट सिंचाईको सुविधा लिन सकिन्छ ।

नदीको बहाव मापन गर्न कर्णाली नदीको चिसापानी पुलमा, बबई नदीको बबई, चेपाङ्ग र औरही खोलाको गोडना भन्ने स्थानमा मापन केन्द्रहरू रहेका छन् । कर्णाली नदीको सतर्कता तह ९.५० मीटर र खतरा तह १०.५० मीटर रहेकोमा मिति २०७९ असोज २४ गते खतरातह पार गरी १२.४० मीटर मापन भएको। बबई नदीको सतर्कता तह

५.५० मीटर र खतरा तह ६.१० मीटर रहेकोमा मिति २०७४ श्रावण २८ गते खतरातह पार गरी ७.११ मीटर मापन भएको र औरही नदीको सतर्कता तह ३ मीटर र खतरा तह ३.५० मीटर रहेको ।

२.५. राजनैतिक तथा प्रशासनिक विभाजन:

विवरण	संख्या	नगरपालिका/गाउँपालिका
संघीय निर्वाचन क्षेत्र	२	क्षेत्र नं. १- बाँसगढी नगरपालिका, बढैयाताल गाउँपालिका, गुलरिया न.पा. र बारबर्दिया नगरपालिका क्षेत्र नं. २- मधुवन नगरपालिका, ठाकुरद्वारा नगरपालिका, राजापुर नगरपालिका र गेरुवा गाउँपालिका
प्रदेश निर्वाचन क्षेत्र	४	क्षेत्र नं. १- बाँसगढी नगरपालिका र गेरुवा गाउँपालिका क्षेत्र नं. २- गुलरिया नगरपालिका र बारबर्दिया नगरपालिका वडा नं. ४ देखि ११ सम्म क्षेत्र नं.३- मधुवन नगरपालिका, ठाकुरबाबा नगरपालिका र बारबर्दिया नगरपालिका वडा नं.१ देखि ३ सम्म क्षेत्र नं. ४- राजापुर नगरपालिका र गेरुवा गाउँपालिका
नगरपालिका	६	१.बाँसगढी नगरपालिका, २. गुलरिया नगरपालिका, ३. बारबर्दिया नगरपालिका, ४.मधुवन नगरपालिका, ५. ठाकुरबाबा नगरपालिका र ६. राजापुर नगरपालिका
गाउँपालिका	२	१. बढैयाताल गाउँपालिका र २. गेरुवा गाउँपालिका
जम्मा वडा	७५	(१) बाँसगढी नगरपालिकामा-९ वडा , (२) गुलरिया नगरपालिकामा-१२ वडा, (३) बारबर्दिया नगरपालिकामा-११ वडा, (४) मधुवन नगरपालिकामा-९ वडा, (५) ठाकुरबाबा नगरपालिकामा-९ वडा, (६) राजापुर नगरपालिकामा-१० वडा, (७) बढैयाताल गाउँपालिकामा-९ वडा (८) गेरुवा गाउँपालिकामा-६ वडा

२.६. जनसंख्या

स्थानीय तह	परिवार संख्या	जम्मा जनसंख्या	पुरुष	महिला	परिवारको औसत आकार	लैङ्गिक अनुपात	वार्षिक जनसंख्या वृद्धिदर (%)	जनघनत्व
बढैयाताल गाउँपालिका	१२९६९	५२८९८	२४३८४	२८४३४	४.०८	८५.७६	०.९४	४५९
बाँसगढी नगरपालिका	१५०९९	६३२५२	२९३०७	३३९४५	४.९९	८६.३४	१.९९	३०७
बारबर्दिया नगरपालिका	१६८९७	७२५३३	३४९२६	३८४०७	४.२९	८८.८५	०.६२	३२९
गेरुवा गाउँपालिका	७७६२	३३५९४	१५३६३	१८२२९	४.३२	८४.६४	-०.३८	४२७
गुलरिया नगरपालिका	१६००२	७४५०५	३६७२७	३७७७८	४.६६	९७.२२	१.०७	६३०
मधुवन नगरपालिका	१२४४४	५०७३९	२३३९०	२७४२९	४.०८	८४.९८	०.८५	३९९

स्थानीय तह	परिवार संख्या	जम्मा जनसंख्या	पुरुष	महिला	परिवारको औसत आकार	लैङ्गिक अनुपात	वार्षिक जनसंख्या वृद्धिदर (%)	जनघनत्व
राजापुर नगरपालिका	१३६५९	६०८३१	२८६०७	३२२२४	४.४५	८८.७८	०.२०	४७९
ठाकुरबाबा नगरपालिका	११४६९	४९४२०	२२८७०	२६५५०	४.३१	८६.१४	१.०५	४७३
संस्थागत	४१	२२८८	२०७२	२१६	-	-	-	-
जम्मा	१०६३२६	४५९९००	२१६७६६	२४३१३४	४.३३	८९.१५	०.७२	२२७

स्रोत: जनगणना, २०७८

३.प्रतिकार्य योजनाको उद्देश्य

विपद्को प्रभावकारी र समन्वयात्मक ढङ्गले प्रतिकार्य गर्नका लागि दिशानिर्देश गर्नु यस योजनाको मूल उद्देश्य रहेको छ । यस कार्ययोजनाको उद्देश्य देहाय अनुसार रहेका छ ।

- विगतका विपद्का घटना र प्रभावका तथ्याङ्कहरूको विश्लेषण गरी मनसूनजन्य विपद्को सम्भावित जोखिम पूर्वानुमान गर्नु ।
- विपद् व्यवस्थापनसँग सम्बन्धित जिल्लामा रहेका संघीय, प्रादेशिक र स्थानीय तहका कार्यालयहरू, सुरक्षा निकाय तथा सरोकारवाला निकायको मनसून पूर्वतयारी र प्रतिकार्यका लागि कार्यजिम्मेवारी निर्धारण गर्नु ।
- मनसून पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यमा समन्वयात्मक र एकीकृत क्रियाकलाप तय गरी मनसून प्रतिकार्यलाई प्रभावकारी बनाई क्षति न्यूनीकरण गर्नु ।

४. मौसम पूर्वानुमान:

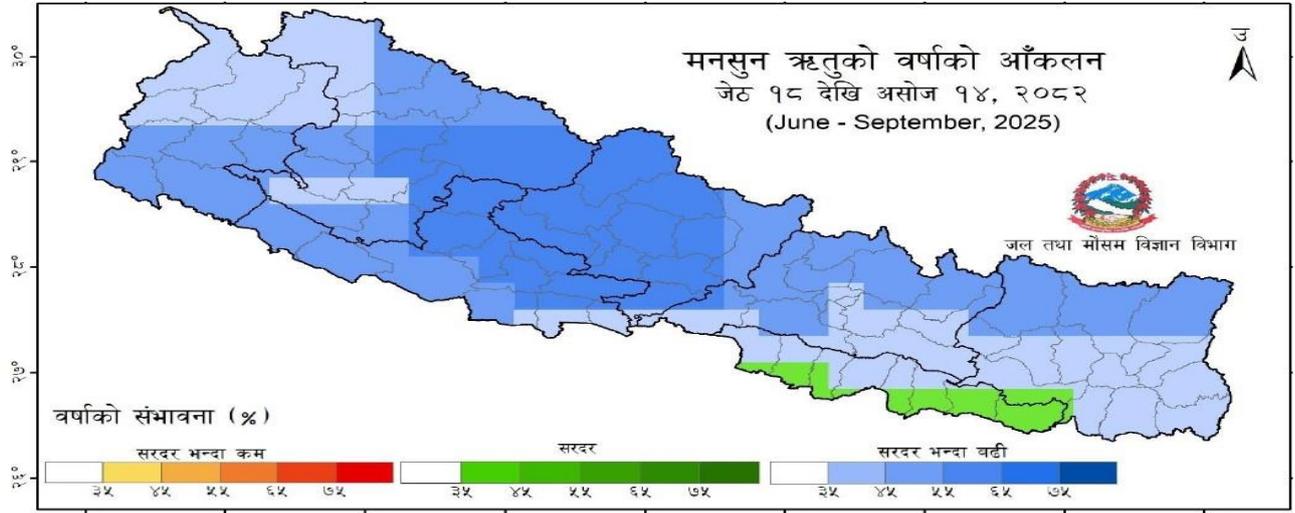
मनसून ऋतु (1st June - 30th September 2025) को हावापानी आँकलन (१८ जेठ-१४ असोज, २०८२) मा देशका अधिकांश स्थानमा सरदर भन्दा बढी वर्षा हुने सम्भावना रहेको छ । अधिकतम तापक्रम र न्यूनतम तापक्रम समेत देशभर सरदर भन्दा बढी रहने सम्भावना रहेको छ ।

वर्षाको आँकलन:

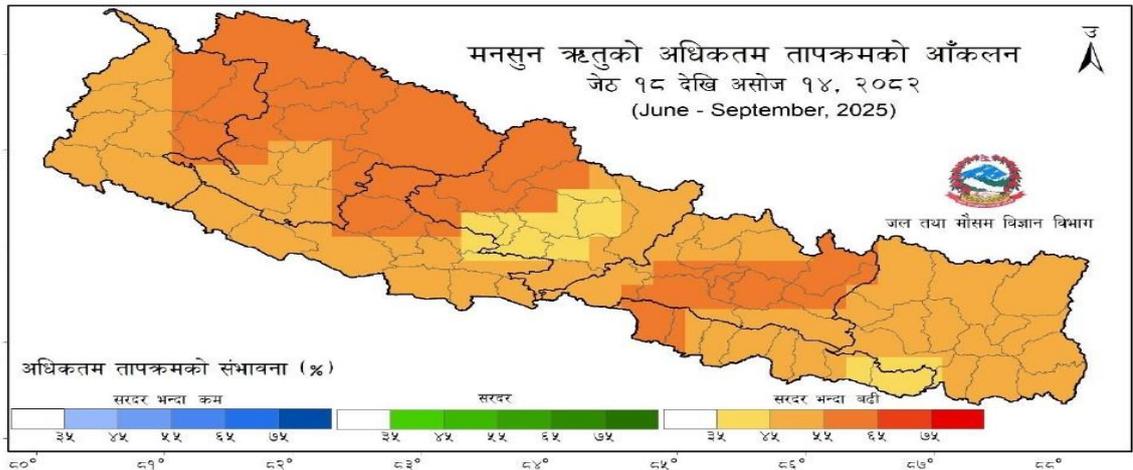
यस मनसून ऋतुमा देशका अधिकांश स्थानमा सरदर भन्दा बढी वर्षा हुने सम्भावना रहेको छ । लुम्बिनी प्रदेशको उत्तरी भू-भागमा सरदर भन्दा बढी वर्षा हुने संभावना ५५% देखि ६५% रहेको छ भने पश्चिमी भू-भागमा सरदर भन्दा बढी वर्षा हुने संभावना ४५% देखि ५५% रहेको छ ।

अधिकतम तापक्रमको आँकलन:

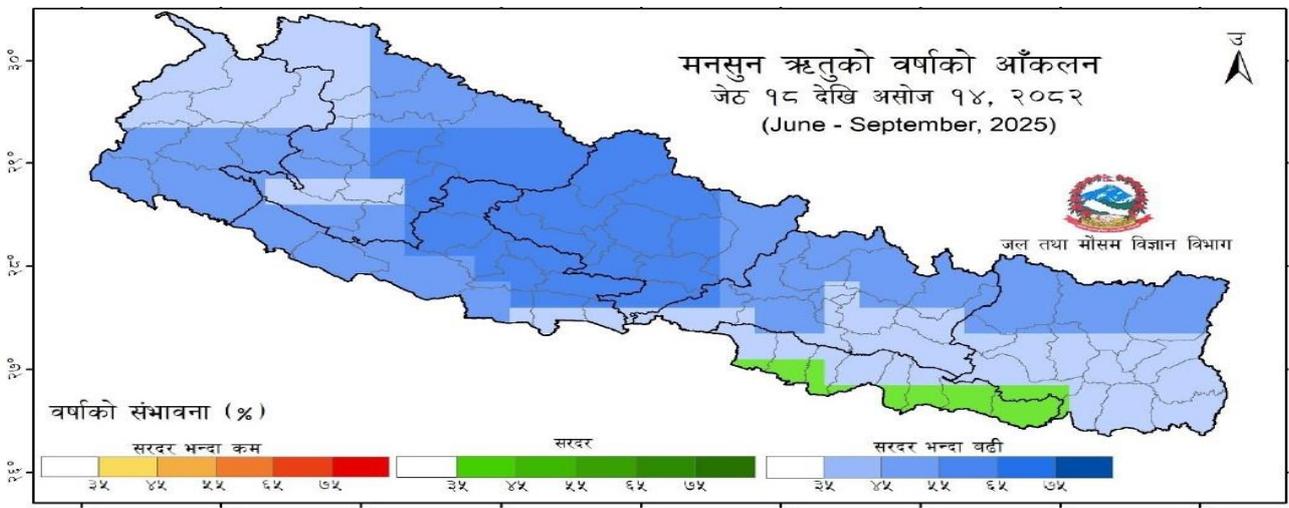
अधिकतम तापक्रम देशभर सरदर भन्दा बढी हुने सम्भावना रहेको छ । लुम्बिनी प्रदेशको उत्तरी भू-भागमा सरदर भन्दा बढी अधिकतम तापक्रम रहने संभावना ५५% देखि ६५% रहेको छ बाँकी भू-भागमा अधिकतम तापक्रम सरदर भन्दा बढी हुने सम्भावना ४५% देखि ५५% रहेको छ ।

चित्र १: २०८२ को मनसुन ऋतुको वर्षा (सर्दर भन्दा कम वा सर्दर वा सर्दर भन्दा बढी) को सर्वाधिक सम्भावना (highest probability) (%)

चित्र २: २०८२ को मनसुन ऋतुको अधिकतम तापक्रम (सर्दर भन्दा कम वा सर्दर वा सर्दर भन्दा बढी) को सर्वाधिक सम्भावना (highest probability) (%)

चित्र १: २०८२ को मनसुन ऋतुको वर्षा (सर्दर भन्दा कम वा सर्दर वा सर्दर भन्दा बढी) को सर्वाधिक सम्भावना (highest probability) (%)

पुरा आँकलन <https://www.dhm.gov.np/.../climateS.../JJAS outlook 2025.pdf> बाट हेर्न सकिन्छ ।

जलवायु सम्बन्धी अन्य जानकारीको लागि विभागको वेबसाइट <https://www.dhm.gov.np/climate-services> हेर्नुहोस्।

नियमित मौसम सम्बन्धी जानकारी प्राप्त गर्न यस लिंकमा <https://www.dhm.gov.np> वा <http://bipad.gov.np/np> गई हेर्न समेत सकिन्छ ।

DHM ले रेडियो, टेलिभिजन, एसएमएस अलर्ट, सामाजिक सञ्जाल र अन्य सञ्चार च्यानलहरू सहित विभिन्न माध्यमहरू मार्फत समुदायमा प्राकृतिक प्रकोपहरूबारे जानकारी फैलाउछ । DHM ले स्थानीय समुदायहरू र राष्ट्रिय/प्रादेशिक/जिल्ला/स्थानीय आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र (NEOC, PEOC, DEOC, LEOC) संग पनि सम्भावित प्रकोपहरूको बारेमा जनतालाई समयमै र सही जानकारी प्राप्त गर्ने कुरा सुनिश्चित गर्नका लागि काम गर्दछ ।

ट्रिगर स्तर: नेपालमा बाढीको ट्रिगर स्तर स्थान र नदी बेसिनमा निर्भर गर्दछ । उर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय अन्तर्गतको जल तथा मौसम विज्ञान विभागले नदीमा पानीको सतहको अनुगमन गर्ने र आवश्यक परे बाढीको चेतावनी जारी गर्ने गर्दछ ।

ट्रिगर संयन्त्र: जल तथा मौसम विज्ञान विभागको ३ दिने मौसम पूर्वानुमान तथा कर्णाली नदी, बबई नदी र औरही खोलाको जल सतह मापन केन्द्रको आधारमा ट्रिगर संयन्त्र सकृय हुन्छ ।

पूर्वानुमान	अति उच्च जोखिम	उच्च जोखिम	मध्यम जोखिम	न्यून जोखिम
जल तथा मौसम विज्ञान विभागको ३ दिने मौसम तथा बाढी पूर्वानुमान, गेजरिडरहरूबाट प्राप्त सूचना	नदिहरूको बहाव उल्लेख्य बढ्ने तथा खतरा तह पार गर्नसक्ने पूर्वानुमान । बस्तिमा बाढी पस्न सक्ने उच्च संभावना भएकोले सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण ।	नदिहरूको बहाव उल्लेख्य बढ्नसक्ने तथा खतरा तह आसपास पुग्नसक्ने पूर्वानुमान । समुदायलाई उच्च सतर्कता अपनाउन आग्रह	नदिहरूको बहाव उलेख्य बढ्नसक्ने तथा सतर्कता तह आसपास पुग्न सक्ने पूर्वानुमान । सतर्कता अपनाउन आग्रह	जलसतह सतर्कता तह भन्दा तलै रहने र बाढीको न्यून जोखिम हुनसक्ने ।

गत मनसुन ऋतुको आँकलनको समिक्षा:

गत वर्ष २०८१ को मनसुन ऋतुको लागि जल तथा मौसम विज्ञान विभागले गरेको वर्षाको आँकलन अनुसार देशका अधिकांश स्थानहरूमा सरदर भन्दा बढी वर्षा हुने सम्भावना रहेकोमा आँकलन अनुसार नै अधिकांश स्थानहरूमा सरदर भन्दा बढी वर्षा मापन गरिएको थियो । अधिकतम तापक्रम तथा न्यूनतम तापक्रमको आँकलन अनुसार देशका अधिकांश स्थानमा तापक्रम सरदर भन्दा बढी हुने सम्भावना रहेकोमा आँकलन अनुसार नै अधिकांश स्थानहरूमा सरदर भन्दा बढी अधिकतम तथा न्यूनतम तापक्रम मापन गरिएको थियो ।

वि.सं. २०८२ सालको मनसुनजन्य विपद्को जोखिम आकलन

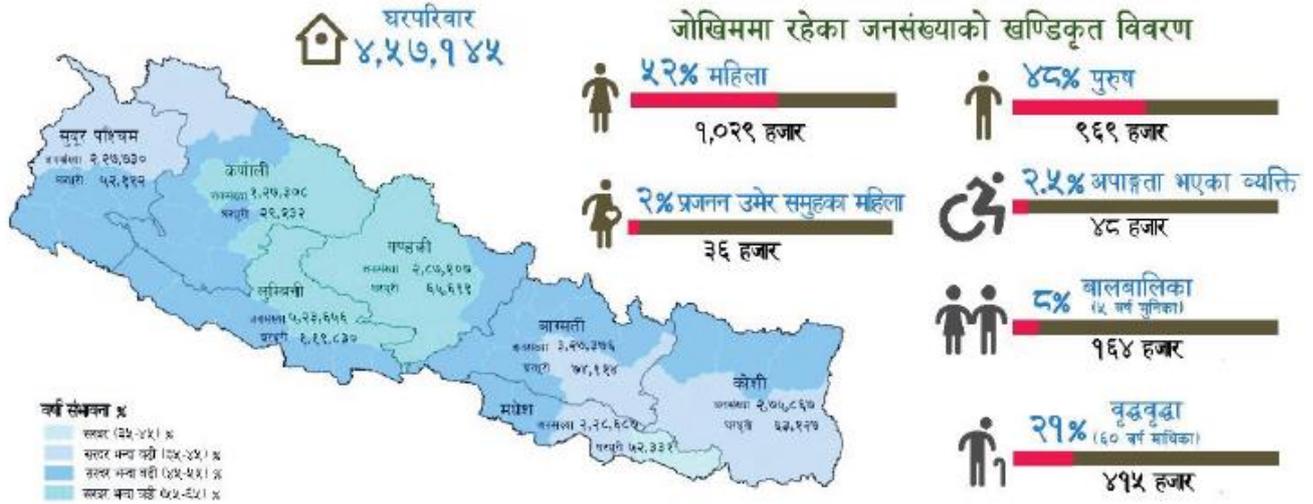
यस वर्ष मनसुन ऋतुको अवधिमा देशभर सरदरभन्दा अधिक वर्षा रहने सम्भावना विगतको तुलनामा अत्यधिक रहेको हुँदा बाढी, पहिरो, डुबान, जमिनी कटान, भारी वर्षा तथा आकस्मिक बाढी जस्ता मनसुनजन्य विपद्को जोखिम समेत अत्यधिक हुने सम्भावना रहेको छ। त्यस्तै उक्त अवधिमा दैनिक तापक्रममा समेत वृद्धि हुने सम्भावना अधिक रहेको जल तथा मौसम विज्ञान विभागले जनाएबाट देशको दक्षिणी तराई भू-भागमा सर्वसाधारण तातो हावाको लहरबाट समेत प्रभावित बन्ने सम्भावना रहेको आकलन गर्न सकिन्छ। समग्रमा यस वर्षको मनसुनको अवधिमा मनसुनजन्य विपद्बाट बर्दिया जिल्लामा जनसंख्या प्रभावित बन्ने आकलन गरिएको छ। प्रदेश तथा स्थानीय तहमा विपद् पूर्वतयारी गर्न सहज होस् भन्ने अभिप्रायले प्रदेशगत विश्लेषण गरी विपद् जोखिम आकलन निम्न अनुसार गरिएको छ।

जल तथा मौसम विज्ञान विभागले यस वर्ष २०८२ को मनसुनमा लुम्बिनी प्रदेशका पहाडी क्षेत्रमा सामान्यभन्दा धेरै वर्षा हुने जिल्लाहरूमा मनसुनजन्य विपद्बाट प्रभावित हुने सर्वसाधारणको केसलोड निम्न अनुसार हुनसक्ने आकलन गरिएको छ।

श्रोत: जल तथा मौसम विज्ञान विभाग

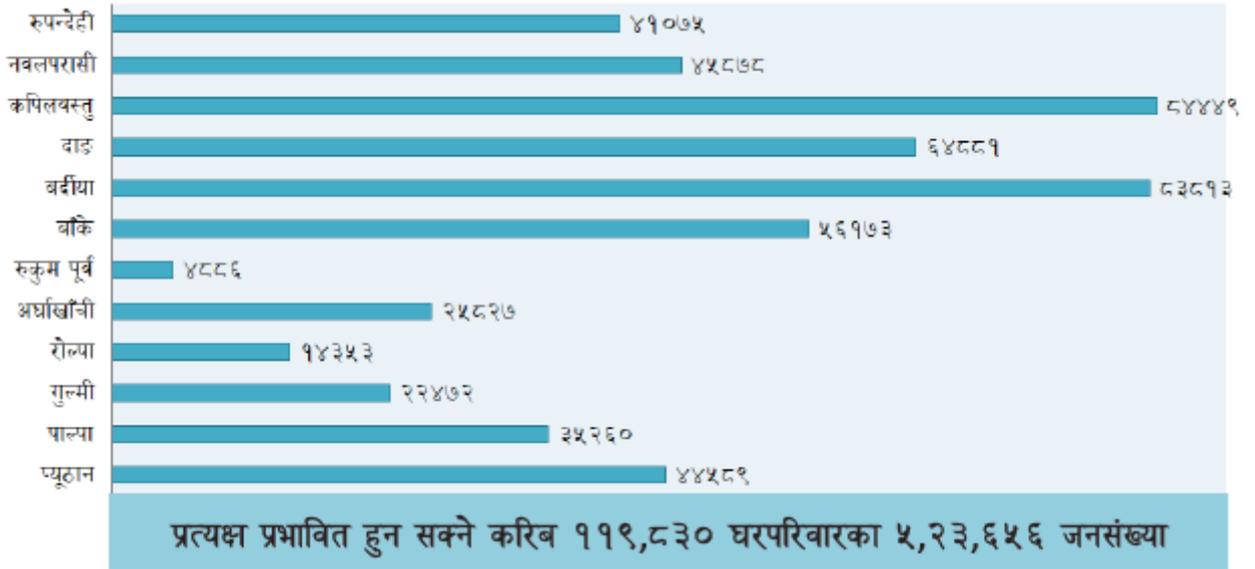
वि.सं.२०८२ को मनसुनजन्य विपद्बाट प्रभावित हुने अनुमानित केसलोड

देशभर करिब ४,५७,१४५ घरधुरीका १९,९७,७३१ जनसंख्या प्रभावित बन्ने आकलन गरिएको छ।

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना, २०७८

लुम्बिनी प्रदेश भित्रका जिल्लाहरूमा विपद्बाट प्रभावित हुनसक्ने केसलोड

श्रोत: मनसून पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य राष्ट्रिय कार्ययोजना, २०८२

४. मनसून पूर्वतयारी:

पहिलो तह :

क. बाढी पूर्व (Pre-Flood-Preparation & Awareness) :

बाढी व्यवस्थापनको लागि सुरक्षा निकायहरूलाई स्थानीय तह, तथा अन्य संघ संस्थामार्फत श्रोत साधन जुटाउने तथा जिल्लामा उपलब्ध साधन श्रोतको व्यवस्था मिलाइ पूर्ण र सक्षम तयारी तर्फ जोड दिइने कार्य गरिनेछ। यस तहमा गरिने कार्य विवरण निम्न अनुसार रहेको छ।

- बाढी प्रतिकार्यका उपायहरू जिल्लाका सम्बन्धित स्थानिय तह तथा संघ/संस्था सँगको सहकार्यमा जनजागरणको रूपमा प्रशिक्षण तथा प्रचार प्रसार गर्ने।
- पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वानुमान कार्यविधिलाई कायान्वयन गरी सोही अनुसारको गतिविधि अनुसार तयारी गर्ने।
- बाढी पूर्वतयारीका लागि जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको पहलमा स्थानिय तह, सुरक्षा निकाय तथा जिल्लामा रहेका सरकारी कार्यालयहरू तथा जिल्लामा कार्यरत संघ/संस्थासँगको समन्वयमा नियमित आपसी छलफल गरी सहकार्यको लागि तयारी रहने।
- पत्रकार महासंघ, उद्योग बाणिज्य संघ, नेपाल रेडक्रस तथा विभिन्न मिडियाहरू सँग समन्वय गरी जनचेतनाका लागि सुचना समाचार प्रचार प्रसार निरन्तर गर्ने। जस्तै: तारजाली प्रयोग तथा बाँस, रुखविरुवा रोपी बाढी पहिरोको रोकथामको उपाय अपनाउने, अर्थिङ्ग प्रयोग गरी चट्याङ्गबाट जोगिने, स्वच्छता तथा सरसफाईमा ध्यान दिइ महामारीबाट बच्ने आदी।
- सुरक्षा निकाय सहित सबै सरोकारवाला निकायहरूले विपद् सुरक्षा तलिम लगायत श्रोत साधन तयारी गर्ने र अत्यावश्यक सरसामान, उपकरण र वस्तुहरू परिस्थिति अनुसार तुरुन्त प्रयोग गर्न सकिने अवस्थामा राख्ने।
- बाढी विपद् परेमा तत्काल उद्धार गरी प्रभावितहरूलाई राहत वितरण गर्ने उद्देश्यले जिल्लाका विकट स्थानहरूमा रहेको गा.पा./नेपाल रेडक्रस सोसाइटी/जिल्ला खाद्य डिपो तथा स्थानिय तहहरूमा तयारी खाद्य तथा गैर खाद्य वस्तुको भण्डारणको व्यवस्थापन गरिने।
- बाढीको घटना पछि क्षतिको विवरण, उद्धार तथा राहत समेत खुल्ने विपद् लेखाजोखा मार्गदर्शन २०७२ पहिलो संशोधन २०७६ अनुसारका लेखाजोखा फारमहरू जिल्ला आपत्कालीन कार्य संचालन केन्द्रमा तयार गरी राख्ने।
- ग्रामिण क्षेत्रका विग्रिएका बाटाहरूको मर्मतका लागि सम्बद्ध निकायलाई अनुरोध गर्ने।

- खोज तथा उद्धार सामाग्री सुरक्षा युनिटहरु, नेरेसोका स्थानिय तहहरु समेतमा मौज्दात गरी स्वयंसेवकहरुलाई प्रशिक्षित गर्ने ।
- जिल्लामा निर्माणाधिन सडक पुलहरुको निर्माण कार्य वर्षा अगावै सम्पन्न हुने नदेखिएका स्थानमा तत्काल नै बैकल्पिक मार्गको व्यवस्था गर्ने कार्य आगाडी बढाउने ।

दोश्रो तह :

ख. बाढी गएको अवस्था (During Flood)-Search & Rescue, Temporary shelter and Emergency relief :

जिल्लामा बाढी भईसकेको अवस्थामा सुरक्षा निकायहरु सहित सरोकारवाला सबै निकायहरु निम्न अनुसार परिचालन हुनेछ ।

- सुचनाको यकिन गरी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिमा भएको पूर्व समन्वय अनुसार सुरक्षा निकायलाई मध्यनजर गर्दै सुरक्षा निकायहरु घटनाको प्रकृति अनुसार आवश्यक साधन श्रोतसहित तुरुन्त खटिने । साधन श्रोतको विवरण अनुसूची-२ अनुसार रहेका छन् ।
- बाढीको अवस्थालाई मध्यनजर गरी घाइते विरामीहरुको उद्धार कार्य साथै थप घटना हुन नदिने तर्फ आवश्यक कारवाही गरिने ।
- नेरेसोका तालीम प्राप्त स्वयंसेवक तथा जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालयका कर्मचारीहरु मार्फत घाइते विरामीहरुलाई प्राथमिकताको आधारमा उद्धार तथा उपचार व्यवस्था मिलाइने ।
- खोज तथा उद्धार कार्यमा निष्पक्ष, इमान्दारी र विरामीहरुको प्राथमिकतालाई मध्यनजर गरिने ।
- घाइते, विरामी तथा विस्थापित परिवारहरुलाई व्यवस्थित गर्नको लागि क्याम्प खडा गर्ने, विरामीहरुलाई अस्पताल लैजान एम्बुलेन्सका व्यवस्था गर्ने तथा आवश्यक परेमा हेलीकप्टरको अवतरणका लागि हेलीप्याड (Landing Zone) पहिचान गर्ने वा निर्माण गर्ने ।
- तत्कालै IRA गर्न स्थानिय प्रतिनिधिको अगुवाइमा रेडक्रस र प्रहरीको टिमबाट सर्वेक्षण गर्ने ।
- बाढीले सडक अवरुद्ध भएमा सडक सुचारु गर्ने कार्यलाई प्राथमिकताका साथ तिव्रता दिइने । आवश्यक परेमा सवारी साधन डोजर,क्रेन आदी सरकारी कार्यालयहरु एवं यातायात व्यवसायी संघ तथा निर्माण व्यवसायी संघ मार्फत सहयोग लिइने ।
- बाढी पश्चात हैजा/भाडा पखाला फैलीएको अवस्थामा तुरुन्त सुरक्षा निकाय सहित जिल्ला अस्पताल तथा जनस्वास्थ्य कार्यालयबाट स्वास्थ्यकर्मीको टोली खटाई शुरुमै महामारी नियन्त्रण गरी फैलन नदिने उपायहरु अपनाइने
- बाढीको विपद् परेको अवस्थामा सुरक्षा निकायहरु लगायत उद्धारकर्मीहरु निम्न बमोजिम परिचालित हुनेछन
- नेरेसो जिल्ला शाखा बाँकेले तयार गरेको बाढी आकस्मिक प्रतिकार्य योजनालाई समेत कार्यान्वयनमा ल्याईने छ ।

कार्य (Task)

- बाढीमा परेकाहरुलाई तुरुन्त उद्धार गर्ने ।
- सडक अवरुद्ध हो भने अवरुद्ध सडक यथासिघ्र संचालनमा ल्याउने ।
- प्राथमिकताका आधारमा घाइतेहरुको उपचार तथा अस्पताल लैजाने ।
- विपद्को थप असरलाई कम गर्न प्रयत्न गर्ने ।

तेश्रो तह :

ग. बाढी पछि (राहत, पुर्नस्थापन तथा व्यवस्थापन) :

घटना घटिईसके पछि पिडाको अवस्थालाई न्यूनिकरण गर्न राहत वितरण लगायत पुर्नस्थापनाको कार्य सम्पादन गर्नु पर्ने अवस्था आउने हुदाँ जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति मार्फत निम्न बमोजिम समन्वयात्मक तथा कार्यगत पहल गरिनेछ ।

- विपद् व्यवस्थापनसँग सम्बन्धित सम्पूर्ण सरकारी निकाय, स्थानिय तह, संघ संस्थाहरुले विस्थापित तथा घाइतेहरुलाई गरिने मानविय सहयोग विपद् संवेदनशील सामाजिक सुरक्षा तथा राहत वितरण मापदण्ड, २०८१ अनुसार गर्ने ।

- विस्थापित तथा घाइते विरामीहरूको समयमा नै उपचार गरी, प्रभावित क्षेत्रमा शान्ति तथा सुरक्षाको प्रत्याभूति गर्न मद्दत गरिने । घाइते विरामीहरूलाई अस्पताल लैजान मद्दत गरिने ।
- प्राथमिकताको आधारमा राहत वितरण कार्यलाई सुलभ र पारदर्शी बनाई कार्य सम्पादन गरिने ।
- उपलब्ध साधन र श्रोतले अधिकतम प्रयोग तथा परिचालन गरी आवश्यकतानुसार फिल्ड मेडिकल क्याम्पहरू संचालन गर्ने तथा समस्या ग्रस्त क्षेत्रमा महामारी फैलन नदिन चेतनामुलक प्रशिक्षण संचालन गर्ने ।
- विपद् लेखाजोखा मार्गदर्शन २०७२ पहिलो संसोधित २०७६ लाई सक्रिय बनाई तत्काल स्थानिय तहको नेतृत्वमा प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा समुह गठन गरी लेखाजोखा गर्ने तथा विपद्को प्रभाव क्षेत्र र समयको आधारमा अन्य लेखाजोखाका औजारहरूलाई सक्रिय बनाई क्षेत्रगत जिम्मेवारी दिईने छ । लेखाजोखा सम्बन्धि अनुशिक्षण प्राप्त व्यक्तिहरूलाई जिम्मेवार दिईनेछ ।

समन्वयात्मक व्यवस्थापकिय तयारी (Coordination and Management) :

जिल्लामा हुने बाढी पुर्वतयारीका लागि सरोकारवाला सबै निकायहरूसँग समन्वय तथा छलफल गरी सबैले आ-आफ्नो तयारी निम्न अनुसार गरिने छ ।

- सुरक्षा निकायहरू (नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल) ले उपलब्ध श्रोत साधन सहित बिनाशर्त खटिन सक्ने अवस्थामा रहने ।
- नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जिल्ला शाखा, उद्योग वाणिज्य संघ, गैरसरकारी संस्था महासंघ लगायत संघ/संस्थाहरूबाट उद्धारसँग सम्बन्धित श्रोतहरू जुटाई जिल्ला आपत्कालीन कार्य संचालन केन्द्रमा स्टक रोस्टर कायम गरिने ।
- जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला समन्वय समिति र सडक डिभिजन कार्यालय, Heavy Equipments निर्माण व्यवसायी संघको समन्वय तथा पहलमा जिल्लामा उपलब्ध डोजर, क्रेन (Heavy Equipments) परेको समयमा मद्दतका लागि जान सक्ने हालतमा रहनेछन । उपलब्ध भएसम्म हरेक संकटनसन् क्षेत्रको उपयुक्त स्थानमा कम्तीमा पनि १/१ वटा रहने ।
- स्वास्थ्य कार्यालयले आफ्नो मातहतका सबै स्वास्थ्य केन्द्रहरू, स्थानिय तहमा रहेका स्वास्थ्य शाखामा औषधी तथा उपकरणहरू सहित मेडिकल टिम सर्ट नोटिसमा खटिन सक्ने गरी निर्देशन दिइ तयारी अवस्थामा राख्ने ।
- जिल्लाका यातायात व्यवसायी संघहरूले जिल्ला प्रशासन कार्यालयबाट मागेको बखत आवश्यक सवारी साधन जुटाउने
- जिल्लाका अन्य सबै सेवाग्राही सरकारी कार्यालयहरूले आवश्यकता अनुसार सेवा दिन घटनास्थलमा सिध्र परिचालित हुन श्रोत साधन तयारी हालतमा रहने छ ।
- तत्काल राहत तथा पुर्नस्थापनाको लागि उद्योग वाणिज्य संघ, निर्माण व्यवसायी संघ,स्थानीय संघ संस्थाहरूलाई पुर्व जानकारी दिई राहत जुटाउन अग्रसर गराइने र एकद्वार प्रणालीबाट राहत वितरण व्यवस्थापन मिलाइने छ ।
- पत्रकार महासंघ/सम्पूर्ण मिडियाको तर्फबाट विपद्को द्रुत प्रसार गरी सर्वत्र सचेत गराउने र राहत संकलन एवं व्यवस्थापन कार्यमा मद्दत पुऱ्याउने ।
- जिल्ला समन्वय समितिको समन्वयमा स्थानिय तहमा संकलित नगद तथा जिन्सी राहत सामाग्री जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको निर्देशनमा उचित भण्डारण तथा पारदर्शी व्यवस्थापन मिलाउन मद्दत गर्ने ।
- सुरक्षा निकायहरू, सरकारी निकायहरू, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय निकायहरू समेत Cluster system मार्फत विपद् प्रतिकार्य गर्ने कार्यमा आवद्ध गरिएको र District Disaster Response System मा सबै निकायहरू र Cluster हरूले Disaster Response कार्यमा प्रभावकारीता हासिल गरेको कामलाई उचित मुल्याङ्कन गरिने ।
- जिल्लामा रहेका सबै साधन श्रोतहरूको स्टक विवरण, वितरण विवरण तथा अन्य सबै किसिमका सुचनाहरूलाई जिल्ला आपत्कालीन कार्य संचालन केन्द्रमा सुचित गरी राखिनेछ र सोको जानकारी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिका संयोजक मार्फत बैठकमा जानकारी गराईने ।

५. विपद जोखिमको अवस्था:

५.१. बर्दिया जिल्लामा मनसूनजन्य प्रकोपको अवस्था

बर्दिया जिल्लामा बाढी र डुबान ठूलो प्रकोपको रूपमा रहेको छ । बर्दिया जिल्लामा वर्षेनी पानीजन्य आपत्काल निम्त्याउने मुख्य नदीहरुमा कर्णाली नदी, बबई नदी, मान खोला, औरही खोला, रेउखोला, बुढीकुलो जस्ता नदी/खोलाहरुमा आउने बाढीका कारण वर्षेनी ठूलो मात्रामा भौतिक क्षती तथा मानवीय हुने गरेको छ । बाढी तथा त्यसबाट हुने विपदका घटना बर्षेनी दोहोरिने गरेको पाइन्छ । नदीको पिँधमा धेरै ढुङ्गा, बालुवा र माटो जम्मा भई बर्षेनी डुवानका घटनाहरु बढी रहेका छन् । पानीजन्य आपतकालको ईतिहासलाई हेर्दा वि.सं. २०४०, २०५१, २०६३, २०७१, २०७४, २०७८, २०७९ र २०८० कार्तिक महिनामा बाढीको प्रभाव वढी भएको पाइन्छ।

जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रमा रहेको अभिलेख अनुसार गत वर्ष २०८० मा मात्र बाढी/डुबेरबाट मृत्यू हुनेको संख्या २२ वेपत्ता हुनेको संख्या २ जना रहेको छ । यसले गर्दा बाढी तथा डुबानबाट मर्ने जोखिम कम गर्न अपनाउनु पर्ने सजकता पनि उत्तिकै अपरिहार्य रहेको छ ।

बर्दियाका प्रमुख २ नदी कर्णाली र बबई नदी एवम् १ वटा औरही खोलामा गरी जम्मा ३ स्थानमा स्वःचालित बाढी पूर्वसूचना प्रणाली स्थापना गरिएको छ भने अन्य नदी तथा खोलाहरुमा स्वःचालित बाढी पूर्वसूचना प्रणाली स्थापना नभएका कारण उक्त नदी तटीय क्षेत्रमा बसोबास गर्ने नागरिकहरु बढी जोखिममा रहेको पाइन्छ ।

५.२. विगत वर्षको मुख्य बाढी प्रभावित विवरण

२०७९/०४/२८ र २९ गते गएको बाढीबाट प्रभावित:	२०७४/०४/ २९ गते गएको बाढीबाट प्रभावित:
<p>जनसंख्या</p> <ul style="list-style-type: none"> जम्मा प्रभावित: ९३,९८९ पूर्ण प्रभावित: २०,३७६ आंशिक प्रभावित: ७२,८९३ <p>भौतिक क्षती</p> <p>जम्मा घरधुरी: १७,३७६</p> <ul style="list-style-type: none"> पूर्ण क्षति घरधुरी: ३,८५९ आंशिक क्षती घरधुरी: १३,५१७ <p>मानवीय क्षती</p> <ul style="list-style-type: none"> मृत्यू: ३२ जना वेपत्ता: १४ जना घाइते: २ जना <p>श्रोत: बर्दिया जिल्लाको वस्तुगत विवरण २०७९ (जिल्ला प्रहरी कार्यालय, बर्दिया)</p>	<p>जनसंख्या</p> <ul style="list-style-type: none"> जम्मा प्रभावित: १०९,९६२ पूर्ण प्रभावित: १२,७७९ आंशिक प्रभावित : ९७,८८३ <p>भौतिक क्षती</p> <ul style="list-style-type: none"> जम्मा घरधुरी: २०६,४० पूर्ण क्षती घरधुरी: २३,५१ आंशिक क्षती घरधुरी: १८२,८९ <p>मानवीय क्षती</p> <ul style="list-style-type: none"> मृत्यू: ४ जना घाइते: ५ जना <p>श्रोत: जिल्ला आपत्कालीन कार्य संचालन केन्द्र बाढी प्रतिवेदन, २०७४</p>

२०७८ कार्तिक २ गते गएको बाढीबाट प्रभावित	
प्रभावित पालिका :	राजापुर नगरपालिका १, ३, ७ र गेरुवा गाउँपालिका वडा नं. २ र ३
प्रभावित कुल जनसंख्या	: ५२,९१ जना,
पूर्ण प्रभावित	: ५,७१ जना,
आंशिक प्रभावित	: ३२,९६ जना
भौतिक क्षति	: ९,४६ घरधुरी
पूर्ण	: १,२४ घरधुरी
आंशिक	: ६,९९ घरधुरी

सामान्य मानवीय क्षति :	: ३१० घरधुरी
मृत्यू घाइते	: ० जना : ० जना
२०७९ असोज २१ देखि २३ गतेसम्म आएको बाढीबाट प्रभावित प्रारम्भिक	
प्रभावित पालिका : राजापुर, ठाकुरबाबा, बारबरदिआ, मधुवन र गुलरिया नगरपालिका र गेरुवा गाउँपालिका	
प्रभावित कुल घरधुरी संख्या : ४७५४ जना,	
पूर्ण प्रभावित घरधुरी संख्या : १५ घरधुरी	
आंशिक प्रभावित घरधुरी संख्या : १६०४ घरधुरी	
सामान्य मानवीय क्षति :	: १६०४ घरधुरी
मृत्यू घाइते	: ० जना : ० जना

२०८० सालमा आएको बाढीबाट प्रभावित विवरण

सि.न	विपद्को प्रकृति	सम्भावित स्थान र जोखिम अवस्थाको पुर्वानुमान			
		स्थानीय तहवडान. र स्थान समेत खुलाईदिनहुन विपद जोखिम हुनसक्ने सम्भावित स्थान संख्या	प्रभावित हुनसक्ने अवस्थान		
			घर संख्या	सरकारी/अन्य संरचना	जनसंख्या
१	बाढी	गेरुवा गा.पा.को १,२,३,४,५,६,७,८,९,१०,११,१२,१३,१४,१५,१६,१७,१८,१९,२०,२१,२२,२३,२४,२५,२६,२७,२८,२९,३०,३१,३२,३३,३४,३५,३६,३७,३८,३९,४०,४१,४२,४३,४४,४५,४६,४७,४८,४९,५०,५१,५२,५३,५४,५५,५६,५७,५८,५९,६०,६१,६२,६३,६४,६५,६६,६७,६८,६९,७०,७१,७२,७३,७४,७५,७६,७७,७८,७९,८०,८१,८२,८३,८४,८५,८६,८७,८८,८९,९०,९१,९२,९३,९४,९५,९६,९७,९८,९९,१००,१०१,१०२,१०३,१०४,१०५,१०६,१०७,१०८,१०९,११०,१११,११२,११३,११४,११५,११६,११७,११८,११९,१२०,१२१,१२२,१२३,१२४,१२५,१२६,१२७,१२८,१२९,१३०,१३१,१३२,१३३,१३४,१३५,१३६,१३७,१३८,१३९,१४०,१४१,१४२,१४३,१४४,१४५,१४६,१४७,१४८,१४९,१५०,१५१,१५२,१५३,१५४,१५५,१५६,१५७,१५८,१५९,१६०,१६१,१६२,१६३,१६४,१६५,१६६,१६७,१६८,१६९,१७०,१७१,१७२,१७३,१७४,१७५,१७६,१७७,१७८,१७९,१८०,१८१,१८२,१८३,१८४,१८५,१८६,१८७,१८८,१८९,१९०,१९१,१९२,१९३,१९४,१९५,१९६,१९७,१९८,१९९,२००,२०१,२०२,२०३,२०४,२०५,२०६,२०७,२०८,२०९,२१०,२११,२१२,२१३,२१४,२१५,२१६,२१७,२१८,२१९,२२०,२२१,२२२,२२३,२२४,२२५,२२६,२२७,२२८,२२९,२३०,२३१,२३२,२३३,२३४,२३५,२३६,२३७,२३८,२३९,२४०,२४१,२४२,२४३,२४४,२४५,२४६,२४७,२४८,२४९,२५०,२५१,२५२,२५३,२५४,२५५,२५६,२५७,२५८,२५९,२६०,२६१,२६२,२६३,२६४,२६५,२६६,२६७,२६८,२६९,२७०,२७१,२७२,२७३,२७४,२७५,२७६,२७७,२७८,२७९,२८०,२८१,२८२,२८३,२८४,२८५,२८६,२८७,२८८,२८९,२९०,२९१,२९२,२९३,२९४,२९५,२९६,२९७,२९८,२९९,३००,३०१,३०२,३०३,३०४,३०५,३०६,३०७,३०८,३०९,३१०,३११,३१२,३१३,३१४,३१५,३१६,३१७,३१८,३१९,३२०,३२१,३२२,३२३,३२४,३२५,३२६,३२७,३२८,३२९,३३०,३३१,३३२,३३३,३३४,३३५,३३६,३३७,३३८,३३९,३४०,३४१,३४२,३४३,३४४,३४५,३४६,३४७,३४८,३४९,३५०,३५१,३५२,३५३,३५४,३५५,३५६,३५७,३५८,३५९,३६०,३६१,३६२,३६३,३६४,३६५,३६६,३६७,३६८,३६९,३७०,३७१,३७२,३७३,३७४,३७५,३७६,३७७,३७८,३७९,३८०,३८१,३८२,३८३,३८४,३८५,३८६,३८७,३८८,३८९,३९०,३९१,३९२,३९३,३९४,३९५,३९६,३९७,३९८,३९९,४००,४०१,४०२,४०३,४०४,४०५,४०६,४०७,४०८,४०९,४१०,४११,४१२,४१३,४१४,४१५,४१६,४१७,४१८,४१९,४२०,४२१,४२२,४२३,४२४,४२५,४२६,४२७,४२८,४२९,४३०,४३१,४३२,४३३,४३४,४३५,४३६,४३७,४३८,४३९,४४०,४४१,४४२,४४३,४४४,४४५,४४६,४४७,४४८,४४९,४५०,४५१,४५२,४५३,४५४,४५५,४५६,४५७,४५८,४५९,४६०,४६१,४६२,४६३,४६४,४६५,४६६,४६७,४६८,४६९,४७०,४७१,४७२,४७३,४७४,४७५,४७६,४७७,४७८,४७९,४८०,४८१,४८२,४८३,४८४,४८५,४८६,४८७,४८८,४८९,४९०,४९१,४९२,४९३,४९४,४९५,४९६,४९७,४९८,४९९,५००,५०१,५०२,५०३,५०४,५०५,५०६,५०७,५०८,५०९,५१०,५११,५१२,५१३,५१४,५१५,५१६,५१७,५१८,५१९,५२०,५२१,५२२,५२३,५२४,५२५,५२६,५२७,५२८,५२९,५३०,५३१,५३२,५३३,५३४,५३५,५३६,५३७,५३८,५३९,५४०,५४१,५४२,५४३,५४४,५४५,५४६,५४७,५४८,५४९,५५०,५५१,५५२,५५३,५५४,५५५,५५६,५५७,५५८,५५९,५६०,५६१,५६२,५६३,५६४,५६५,५६६,५६७,५६८,५६९,५७०,५७१,५७२,५७३,५७४,५७५,५७६,५७७,५७८,५७९,५८०,५८१,५८२,५८३,५८४,५८५,५८६,५८७,५८८,५८९,५९०,५९१,५९२,५९३,५९४,५९५,५९६,५९७,५९८,५९९,६००,६०१,६०२,६०३,६०४,६०५,६०६,६०७,६०८,६०९,६१०,६११,६१२,६१३,६१४,६१५,६१६,६१७,६१८,६१९,६२०,६२१,६२२,६२३,६२४,६२५,६२६,६२७,६२८,६२९,६३०,६३१,६३२,६३३,६३४,६३५,६३६,६३७,६३८,६३९,६४०,६४१,६४२,६४३,६४४,६४५,६४६,६४७,६४८,६४९,६५०,६५१,६५२,६५३,६५४,६५५,६५६,६५७,६५८,६५९,६६०,६६१,६६२,६६३,६६४,६६५,६६६,६६७,६६८,६६९,६७०,६७१,६७२,६७३,६७४,६७५,६७६,६७७,६७८,६७९,६८०,६८१,६८२,६८३,६८४,६८५,६८६,६८७,६८८,६८९,६९०,६९१,६९२,६९३,६९४,६९५,६९६,६९७,६९८,६९९,७००,७०१,७०२,७०३,७०४,७०५,७०६,७०७,७०८,७०९,७१०,७११,७१२,७१३,७१४,७१५,७१६,७१७,७१८,७१९,७२०,७२१,७२२,७२३,७२४,७२५,७२६,७२७,७२८,७२९,७३०,७३१,७३२,७३३,७३४,७३५,७३६,७३७,७३८,७३९,७४०,७४१,७४२,७४३,७४४,७४५,७४६,७४७,७४८,७४९,७५०,७५१,७५२,७५३,७५४,७५५,७५६,७५७,७५८,७५९,७६०,७६१,७६२,७६३,७६४,७६५,७६६,७६७,७६८,७६९,७७०,७७१,७७२,७७३,७७४,७७५,७७६,७७७,७७८,७७९,७८०,७८१,७८२,७८३,७८४,७८५,७८६,७८७,७८८,७८९,७९०,७९१,७९२,७९३,७९४,७९५,७९६,७९७,७९८,७९९,८००,८०१,८०२,८०३,८०४,८०५,८०६,८०७,८०८,८०९,८१०,८११,८१२,८१३,८१४,८१५,८१६,८१७,८१८,८१९,८२०,८२१,८२२,८२३,८२४,८२५,८२६,८२७,८२८,८२९,८३०,८३१,८३२,८३३,८३४,८३५,८३६,८३७,८३८,८३९,८४०,८४१,८४२,८४३,८४४,८४५,८४६,८४७,८४८,८४९,८५०,८५१,८५२,८५३,८५४,८५५,८५६,८५७,८५८,८५९,८६०,८६१,८६२,८६३,८६४,८६५,८६६,८६७,८६८,८६९,८७०,८७१,८७२,८७३,८७४,८७५,८७६,८७७,८७८,८७९,८८०,८८१,८८२,८८३,८८४,८८५,८८६,८८७,८८८,८८९,८९०,८९१,८९२,८९३,८९४,८९५,८९६,८९७,८९८,८९९,९००,९०१,९०२,९०३,९०४,९०५,९०६,९०७,९०८,९०९,९१०,९११,९१२,९१३,९१४,९१५,९१६,९१७,९१८,९१९,९२०,९२१,९२२,९२३,९२४,९२५,९२६,९२७,९२८,९२९,९३०,९३१,९३२,९३३,९३४,९३५,९३६,९३७,९३८,९३९,९४०,९४१,९४२,९४३,९४४,९४५,९४६,९४७,९४८,९४९,९५०,९५१,९५२,९५३,९५४,९५५,९५६,९५७,९५८,९५९,९६०,९६१,९६२,९६३,९६४,९६५,९६६,९६७,९६८,९६९,९७०,९७१,९७२,९७३,९७४,९७५,९७६,९७७,९७८,९७९,९८०,९८१,९८२,९८३,९८४,९८५,९८६,९८७,९८८,९८९,९९०,९९१,९९२,९९३,९९४,९९५,९९६,९९७,९९८,९९९,१०००			
२	डुबान		७८८ प्रभावित घरधुरि, मृत्यु २२ र घाइते ४	१ सरकारी कार्यालय २ बिधालय संख्या ३ स्वास्थ्य संख्या ४ धार्मिक संख्या ५ अन्य	

बर्दिया जिल्लाका सबै स्थानीय तहहरू बाढीबाट प्रभावित हुने गरेका छन् । बाढीको उच्च जोखिमको प्राथमिकीरण अनुरूप क्रमशः गुलरिया नगरपालिका, बारबर्दिया नगरपालिका, ठाकुरबाबा नगरपालिका, बाँसगढी नगरपालिका, मधुवन नगरपालिका, राजापुर नगरपालिका, गेरुवा गाउँपालिका र वढैयाताल गाउँपालिका रहेका छन्।

मनसूनको समयमा पानी र जिवाणुबाट संक्रमण हुने रोगका कारण बर्षेनी धेरैको ज्यान जाने गरेको छ । झाडापखाला, हैजा, कमलपित्त, स्वासप्रस्वास, डेंगु, इन्फ्लुएन्जा, प्लेग लगायतका महामारीका रूपमा रहेका छन् भने सर्पदंशका कारण समेत मानवीय क्षति हुने गरेको छ । पन्याप्त जनचेतनाको कमी र नागरिकहरूको लापरबाहीका कारणले समेत विपद्का घटनाहरू हुने गरेका छन् । असार, साउन र भदौमा सर्पदंशका घटनाहरू पनि बढ्छ ।

५.३ विगतका विपद् प्रतिकार्यका सिकाई:

- स्थानीय तहहरू मार्फत विपद्को समयमा पूर्व तयारी, पूर्व सूचना, खोज तथा उद्धारका लागि स्थानीय समुदाय परिचालनका लागि समुदाय र विपद्सँग सम्बन्धित विभिन्न निकायहरूसँग उपर्युक्त सञ्चार र प्रविधिको प्रयोग गर्नुका साथै सम्बन्धित समुदाय र विभिन्न समयमा तालिम लिएका हाल उपलब्ध स्वयमसेवकहरूको परिचालन गर्नको लागि स्वयमसेवकहरूको विवरण समेत समेटिनु पर्ने जरुरी छ ।
- मनसुनजन्य विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य कार्ययोजना कार्यान्वयको सन्दर्भमा सरोकारवाला जिम्मेवार निकायहरू बीचमा प्रभावकारी समन्वय र सहकार्य हुनुपर्ने।
- सम्बन्धित जिम्मेवार निकायबाट जारी हुने पूर्वसूचना तथा चेतावनी जोखिमयुक्त वर्ग, क्षेत्र र समुदायमा समयमै पुग्ने र सो अनुसार कार्यान्वयन हुने सुनिश्चित गर्न प्रभावकारी संचार प्रणालीको व्यवस्था गर्नुपर्ने ।
- तहगत आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रहरू, सुरक्षा निकायहरू एवं सम्बन्धित जिम्मेवार निकायहरू खोज, उद्धार तथा राहत व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यमा प्रभावकारी रूपमा परिचालित हुन आवश्यक क्षमता तथा साधन स्रोतको पर्याप्त व्यवस्थापन हुनुपर्ने।
- Incident Command System लाई प्रभावकारी बनाई खोज तथा उद्धारको बेला परिचालित निकायहरू बीचको समन्वय र सहकार्यलाई व्यवस्थित गर्नुपर्ने। ।कार्ययोजना अनुसार जिम्मेवार निकाय एवं सहयोगी निकायले आ-आफ्नो भूमिका निर्वाह गरे नगरेको सम्बन्धमा नियमित अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गरी सोको समीक्षा गर्नुपर्ने र कार्ययोजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयन हुने वातावरण निर्माण हुनुपर्ने।
- विपद् व्यवस्थापनमा संलग्न निकायका कर्मचारी तथा राज्यका विभिन्न तहमा चुनिएका जनप्रतिनिधिहरूको क्षमता विकासमा राज्यले थप लगानी गर्नुका साथै विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिम, अभ्यास, छलफल तथा सेमिनार आदिलाई नियमित बनाउन जरुरी देखिन्छ । क्षमता विकासको आयामलाई वृत्ति विकाससँग जोडी नीतिगत व्यवस्था गर्नसके विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यको संस्थागत क्षमता सुदृढ हुने देखिन्छ ।
- सरकारी निकायहरूमा विपद् व्यवस्थापनमा कार्य गर्ने कर्मचारीहरूको छोटो समयमा हुने सरुवा तथा फेरबदलका कारण विपद् व्यवस्थापनमा भइरहेको कार्य प्रगतिमा असर पर्ने गरेको छ । तसर्थ यसरी सरुवा, पदोन्नती वा अन्य कारणबाट पुराना कर्मचारी अन्यत्र सरुवा भई नया कर्मचारी त्यस नियुक्तिमा आउदा आफूले गरेका काम र त्यसबारेका कागजात बुझ्नुभुझ्नुपर्ने परिपाटी बसाल्नु अत्यावश्यक देखिन्छ।
- विषयगत क्षेत्र निर्धारण गरी राज्यका चारवटै (संघ, प्रदेश, जिल्ला र स्थानीय) तहमा छुट्टै प्रशासनिक संयन्त्रको विकास गरी कर्मचारीको व्यवस्थापन, वृत्ति विकास गर्नसके आगामी दिनमा यस क्षेत्रले अझ फड्को मार्ने देखिन्छ ।
- तीनवटै सुरक्षा निकायका सुरक्षाकर्मीलाई विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिममा अझै बढी सक्रिय बनाई पर्याप्त आधुनिक उपकरण र साधन स्रोतले सुसज्जित बनाउन अत्यावश्यक छ ।
- विपद् व्यवस्थापनको क्षेत्रमा प्रभावकारी खबर तथा सूचना व्यवस्थापन एक महत्वपूर्ण चुनौतीको रूपमा रहेको छ । व्यवस्थित प्रतिवेदन र सूचना व्यवस्थापन प्रणालीको अभावमा विपद्का घटना लगायत प्रभावकारी प्रतिकार्य त्यसको समीक्षा र अभिलेखीकरण सधै प्रभावित बन्दै आएको छ । तसर्थ खबर तथा सूचना व्यवस्थापनको आयाम भित्र पर्ने तथ्याङ्क संकलनदेखि लिएर प्रतिवेदन, अभिलेखिकरण, भण्डारण,

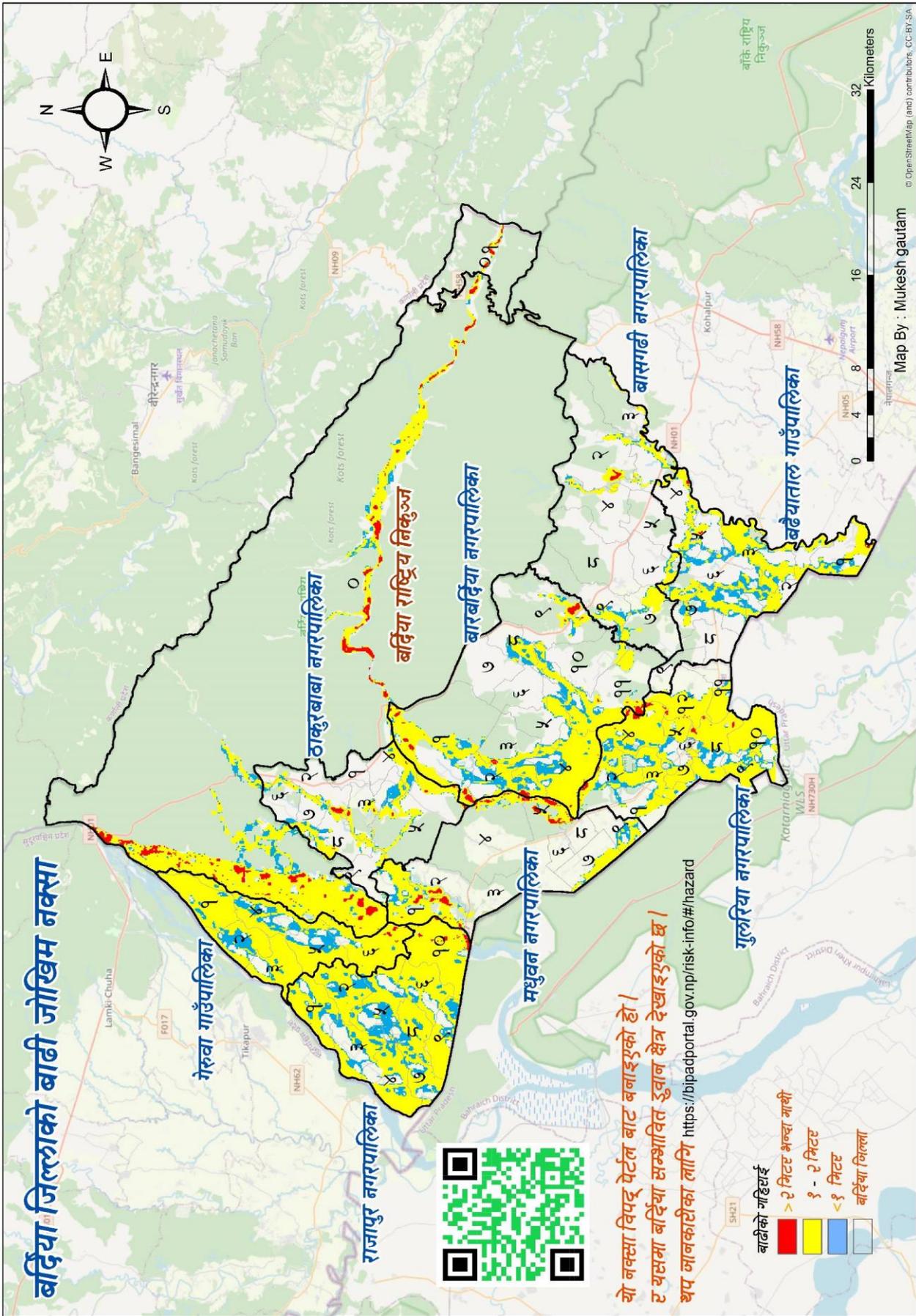
समीक्षा, निगरानी र वितरणसम्मका क्षेत्रलाई समावेश गर्ने गरी एकीकृत सूचना व्यवस्थापन प्रणालीको व्यवस्थापन गर्न एकदमै जरुरी देखिन्छ ।

- विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यमा आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रहरूको भूमिका महत्वपूर्ण हुन्छ । त्यसका बाबजुद हालसम्म स्थापना भएका केन्द्र, प्रदेश, जिल्ला र स्थानीय तहका आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रहरूबीच आपसी समन्वय र सहकार्यका निम्ति निश्चित माध्यम र संयन्त्रको अभावमा पूर्ण दक्षता हासिल गर्न सकिएको छैन । तसर्थ डिजिटल माध्यमको विकास गरी एउटै कार्यगत प्रणाली र रिपोर्टिङ सिस्टमको व्यवस्था गर्नुपर्ने देखिन्छ ।
- विपद्को समयमा स्थानीय समाज र छरछिमेक प्रतिकार्यको पहिलो तह (First Responder) रहने हुँदा उनीहरूको प्रतिकार्य क्षमता विकासमा स्थानीय तह एवम् विपद्का क्षेत्रमामा कार्य गर्ने विभिन्न संघसंस्थाहरूले विशेष जोड दिनु पर्दछ । त्यसका लागि स्थानीय तहमा स्वयमसेवक व्यवस्थापन एउटा विकल्प हुन सक्छ । स्थानीय तथा समुदाय तहमा स्वयमसेवकहरूको संगठित रूपमा क्षमता विकास गरी परिचालन गर्नका साथै आवश्यक न्यूनतम प्रतिकार्य सामग्रीहरू समेत उपलब्ध गराई तयारी अवस्थामा राख्न सकेको खण्डमा समुदाय तहमा विपद् प्रतिकार्य क्षमता आगामी दिनमा अझ प्रभावकारी बन्ने देखिन्छ।
- विगत २०७१, २०७४, २०७९ र २०८० सालको मनसुनमा कर्णाली र बबई नदीको जलाधारको जल तथा मौसम विज्ञान विभागले गेज स्टेसन स्थापना गरेपश्चातकै ठूलो बाढी तथा ढुबानको मापन भएको । पूर्वसूचना केन्द्रहरू बगाई क्षति समेत भएको तर समयमै बाढी पूर्वानुमान तथा पूर्वसूचनामा जनसाधारणको पहुचले गर्दा मानवीय तथा भौतिक क्षति साविकको (२०७१ साल) भन्दा तुलनामा न्यून भएको ।
- विगत मनसूनमा दैनिक बाढी पूर्वानुमान बुलेटिनको ढाँचामा सुधार भई नदी बेसिन अनुसार तालिका तथा जोखिमको आधारमा (न्यून जोखिमको लागि हरियो, मध्यम जोखिमको लागि पहेलो, उच्च जोखिमको लागि सुन्तला र अतिउच्च जोखिमको लागि राती) गरी पूर्वानुमान उपलब्ध गराउदा जिल्ला प्रशासन कार्यालय, बर्दियाबाट निर्माण/विकास गरिएको बर्दिया बाढी पूर्व सूचना सञ्चार प्रणालीमा रहेकाहरूलाई नेपालीबाट SMS मार्फत सूचना उपलब्ध गराउदा सरोकारवाला तथा जनसाधारणलाई बुझ्न सहज भएको।

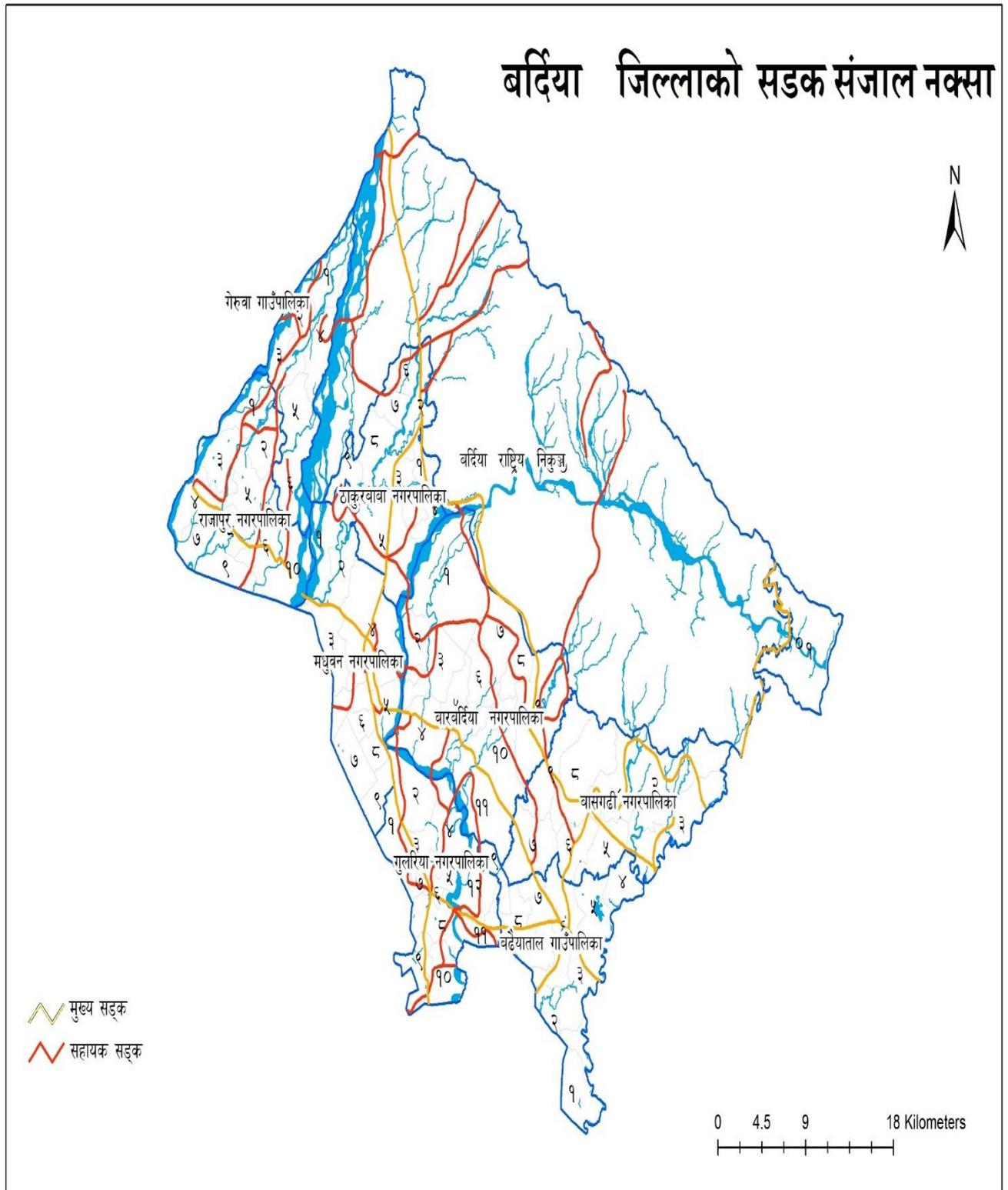
६. सम्भाव्य जोखिम र पहुँच

६.१ सम्भाव्य जोखिम स्थल (विवरण)

बाढी बाट उच्च जोखिममा रहेका नगरपालिका	बाढीबाट उच्चजोखिममा रहेका वडहरु	बाढी तथा डुबानको उच्चजोखिममा रहेका समुदाय	फौज तैनाथ स्थान	दुरी (किमी)	समय (मिनेट)	
					सवारी साधन	पैदल
गुलरिया नपा	२, ३, ४, १०, ११, १२	मिलन टोल, पचासखल्ला, गुजराना, संगमबस्ती, पण्डीतपुर, निमकोठीया, लटकनीया, खैरी, कट्टी, रामपुरटापु, वगही, वेचैपुर, गिरीटोल, टपरा, कैलाशनगर, बालापुर, शान्तोषिटोल, महजिदिया, लटकनिया, लालपुर, इन्द्रपुर, डाँडालालपुर, सूर्यगौडी, टडुवा, दुद्या, भैसाही, विक्री	गुलरिया नगरपालिका वडा नं. ४, गुलरिया न.पा.८ सुरजपुर (स.प्र.बल)	०-१०	५-२०	३०-१२०
बारबर्दिया नपा	१, २, ३, ४, ५, ८, ११	मुर्गिया र कुशुमडाँडा, डुङ्गरी, कुमरा गाँउ, रामपुर र लक्ष्मणपुर, भैशाखानी, जव्वरपुर	गुलरिया नगरपालिका वडा नं. ४, गुलरिया न.पा.८ सुरजपुर (स.प्र.बल)	१३-२०	१०-४०	९०-१८०
ठाकरबाबा नपा	१, २, ३, ४, ७, ८, ९	भुरिगाँउ बजारक्षेत्र, कर्मला खोदाउ कर्मला, रानिपुर, वेसर्माफाटा मिर्चैया सुकुम्वासिफाँटा, नेउलापुर, चटकपुर, जुडपानी गोदाना, जमित बावननपुर, खैलार, भदेल, कालिगौडी, सुजानपुर चिटकैया, गोत्रेला, सुखाड, सुतैया ठाकुरद्वारा, खुशालपुर, वनतरिया, शिवपुर र हात्तिसार	गुलरिया नगरपालिका वडा नं. ४, मधुवन न.पा.३ धनौरा (स.प्र.बल)	२२ देखि ५८	१५ देखि ६० मिनेट	१८० देखि ६०० मिनेट
मधुवन नपा	१, २, ३, ८, ९	कैलाशि, पथरबोभी, छोटकीटडुवा, कुशुम खाता, खैरेनी, बंगालीपुर, सोनाहा, रजवारा, भगरैया, भगतपुर, कोठियाघाट	गुलरिया नगरपालिका वडा नं. ४ मधुवन न.पा.३ धनौरा (स.प्र.बल)	२४- ३७	३२-४५ मिनेट	२००-४००
राजापुर नपा	१, ३, ४, ७, ८, ९, १०	टिहुनी, दौलतपुर, चनौरा, भदाली टोल, प्रेमनगर, मुर्गहवा, सोनाहा, दुर्गानगर, धोविनपुर, मैलाबरगद्दी, सिन्द्रा, सिन्द्रा, मुरैया, बसन्ता, तिघ्रा, रजपुरवा, टेडीया, चख्वापुर संघर्षनगर, दलई, अनन्तपुर, खल्लाटोल, शंकरपुर, भालुफाँटा, लालचीपुर, बेलासा, , मैलानाला, ईश्वरीगञ्ज,दलैपुर, बनियापुर, चैनपुर, दुर्गानगर, गोडीयाना, लालपुर, भप्टी, ढुण्डीपुर, मभर्रा, पहाडीपुर, संघर्षनगर, दलई, अनन्तपुर, खल्लाटोल	गुलरिया नगरपालिका वडा नं. ४ राजापुर न.पा.४ राजापुर (स.प्र.बल)	३० देखि ५८	४५ देखि ८० मिनेट	२४० देखि ६०० मिनेट
बाँसगढी नपा	१, ३, ८, ९	चेपाङ्ग, बाटुले(पहिरो), भंगाहा, माहादेवा, सल्यानीटोल, फल्कापुर, पुष्पनगर, उत्तर वखारी, कुनैठी, दुर्गाफाँटा, तोरैया, माच्छगढ	गुलरिया नगरपालिका वडा नं. ४ बारबर्दिया न.पा.९ कर्तनिया (स.प्र.बल)	२६ देखि १००	३० देखि १५० मिनेट	२२० देखि १२०० मिनेट
गेरुवा गापा	१, २, ३, ४, ६	सरखोल, भठेरा, वनखेत, वघैपुर, टिकुलीगड, राजिपुर, वनघुश्रा सनकटी, वनकटी, लोहारपुर डिकुनिया, गदिटोल, खल्लागाँउ, खोल्दी बजार, सोनहाफाँटा, गुप्तीपुर, सैजनावाचपुर हात्तिखल्ला	गुलरिया नगरपालिका वडा नं. ४ राजापुर न.पा.४ राजापुर (स.प्र.बल)	३३ देखि ७० केमि	४० देखि ९० मिनेट	२५० देखि ८०० मिनेट
बढैयाताल गापा	१,३,९	शान्तिपुर, सतपतिया, भोलागौडि पुष्पनगर, टेसनपुर	गुलरिया नपा-४ बढैयाताल गा.पा.८ कण्ठपुर (स.प्र.बल)	१०-३०	१५-४५	१२०- ३६०

६.२. सम्भाव्य जोखिमस्थल सम्मको पहुच मार्ग

६.३. सुरक्षित आश्रय स्थलहरूको विवरण

क्र.स.	नगरपालिका गाउँपालिका	स्थान	बडा नं.	क्षमता प्रति जनामा	नदीको किनारा
१.	राजापुर नगरपालिका	टिहुनी	१	२००	कर्णाली नदी
२.	राजापुर नगरपालिका	प्रेमनगर वस्ती	१	१००	कर्णाली नदी
३.	राजापुर नगरपालिका	चनौरा	१	१००	कर्णाली नदी
४.	राजापुर नगरपालिका	मुर्घहवा	१	१५०	कर्णाली नदी
५.	राजापुर नगरपालिका	चख्खापुर	३	२००	कर्णाली नदी
६.	राजापुर नगरपालिका	नंगापुर	३	३००	कर्णाली नदी
७.	राजापुर नगरपालिका	भालुफाटाँ	४	१००	कर्णाली नदी
८.	राजापुर नगरपालिका	संघर्षनगर	४	१००	कर्णाली नदी
९.	राजापुर नगरपालिका	सनकटी	५	२००	कर्णाली नदी
१०.	राजापुर नगरपालिका	शंकरपुर	६	१००	वुढी कुला
११.	राजापुर नगरपालिका	भिम्मापुर	७	१५०	वुढी कुला
१२.	राजापुर नगरपालिका	थारु टोल	७	१५०	वुढी कुला
१३.	राजापुर नगरपालिका	मभरा	१०	१५०	गेरुवा नदी
१४.	राजापुर नगरपालिका	खैरी	१०	२००	गेरुवा नदी
१५.	गेरुवा गाउँपालिका	दक्षिणपुरवा	१	१००	गेरुवा नदी
१६.	गेरुवा गाउँपालिका	राजिपुर	२	२००	कर्णाली नदी
१७.	गेरुवा गाउँपालिका	बनघुसा	२	३००	कर्णाली नदी
१८.	गेरुवा गाउँपालिका	बनकटी	३	२००	कर्णाली नदी
१९.	गेरुवा गाउँपालिका	दंगपुर	४	१५०	गेरुवा नदी
२०.	गेरुवा गाउँपालिका	खल्लागाउ	४	१००	गेरुवा नदी
२१.	गेरुवा गाउँपालिका	सेउलीवजार	५	१००	गेरुवा नदी
२२.	गेरुवा गाउँपालिका	सोनाहाफाटा	६	२००	कर्णाली नदी
२३.	गेरुवा गाउँपालिका	बाचपुर	६	१५०	गेरुवा नदी
२४.	गेरुवा गाउँपालिका	बाचपुर	६	१५०	गेरुवा नदी
२५.	गेरुवा गाउँपालिका	गुप्तीपुर	६	२००	गेरुवा नदी
२६.	गुलरिया नगरपालिका	बालापुर	५	१००	बवई नदी
२७.	गुलरिया नगरपालिका	वेचैपुर	५	१००	बवई नदी
२८.	गुलरिया नगरपालिका	थपुवा	११	१००	बवई नदी
२९.	गुलरिया नगरपालिका	विक्री	१२	१००	बवई नदी
३०.	गुलरिया नगरपालिका	वालापुर	५	३००	बवई नदी
३१.	गुलरिया नगरपालिका	लटकनिया	१०	१५०	बवई नदी
३२.	ठाकुरवावा नगरपालिका	गोदाना	३	१५०	बवई नदी
३३.	ठाकुरवावा नगरपालिका	गोदाना	३	१५०	बवई नदी
३४.	ठाकुरवावा नगरपालिका	बगनाहा	३	१५०	बवई नदी
३५.	ठाकुरवावा नगरपालिका	खैरघारी	४	१५०	बवई नदी
३६.	ठाकुरवावा नगरपालिका	बरगद्दी	४	१५०	बवई नदी
३७.	बारबर्दिया नगरपालिका	बारबट्टा	४	१००	बवई नदी
३८.	बारबर्दिया नगरपालिका	जब्दी	११	१००	बवई नदी
३९.	मधुवन नगरपालिका	पत्थरबोभी	१	१५०	औराही नदि, कर्णाली
४०.	मधुवन नगरपालिका	सोनाहा	२	२००	अराही नदी
४१.	मधुवन नगरपालिका	बगालीपुर	२	३००	औराही नदि

७ पूर्वतयारी योजना

७.१ सामान्य पूर्वतयारी योजना (सम्पूर्ण विषय क्षेत्रहरूको)

मनुसून पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना कार्यान्वयनका लागि क्षेत्रगत रूपमा सम्बन्धित सरोकारवाला निकायहरूले आ-आफ्नो जिम्मेवारी हेरी सोही अनुसार आवश्यक कार्य गर्न तपसिल बमोजिमको समय तालिका अनुसारको जिम्मेवारी कार्ययोजना बनाइएको छ।

५.२ पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य विवरण :

सि.नं.	क्रियाकलाप	कसले	कहाँ	कहिले
१	राहत सामग्री भण्डारण एवम् व्यवस्थापन	नगरपालिका तथा गाउँपालिकाहरू, उद्योग वाणिज्य संघ/खाद्य संस्थान डिपो मार्फत तयारी खाना व्यवस्थापन, त्रिपाल लगायत अन्य लत्ता कपडाहरू, नेपाल रेडक्रस सोसाइटीले।	क्षेत्र अनुसार जिल्लाको विभिन्न स्थानहरूमा	जेष्ठ १५ भित्र
२	खोज तथा उद्धार कार्य	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल नेपाल, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी।	जिल्ला भर	बाढी तथा डुवान हुँदा
३	विस्तृत तथ्याक संकलन तथा अभिलेखिकरण (महिला पुरुष, अपांगता, एकल महिला, गर्भवति, सुत्केरी, जेष्ठ नागरिक, बालबालिका आदि)	<ul style="list-style-type: none"> स्थानीय तह, नेपाल प्रहरी, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी तथा जिल्ला आपत्कालिन कार्य संचालन केन्द्र तथा विषयगत निकायहरू। स्वास्थ्य कार्यालय। 	प्रभावित क्षेत्रहरूमा	बाढी तथा डुवान हुदा २४ घन्टा भित्र IRA गर्ने
४	राहत वितरण (लैंगिक मैत्री तथा सामाजिक समावेशीकरण)	विपद् संवेदनशील सामाजिक सुरक्षा तथा राहत वितरण मापदण्ड, २०८१ अनुसार स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय तह	प्रभावित क्षेत्रमा र अस्थायी शिविरहरूमा	<ul style="list-style-type: none"> बाढी तथा डुवान भएको २४ घन्टा भित्र
५	एम्बुलेन्स सेवा	एम्बुलेन्स संचालक संघसंस्थाहरू तथा समितिहरू।	जिल्ला भर	बाढी तथा डुवान हुने वित्तिकै
६	स्वास्थ्य शिविर	बर्दिया अस्पताल, स्थानीय तह अन्तर्गतका स्वास्थ्य इकाईहरू र अन्य सेवा प्रदायक संघसंस्था	प्रभावित क्षेत्रमा	प्रभावित क्षेत्रमा एक साता भित्र
७	सडक यातायात संचालन सुधार तथा यातायात उपलब्ध	स्थानीय तह, हुलाकी सडक निर्देशनालय, सडक डिभिजन कार्यालय,	जिल्ला भर	बाढी तथा डुवानबाट पानीको सतह घट्ने वित्तिकै
८	विपद् सम्बन्धी सूचना तथा जनचेतना	जिल्ला आपत्कालीन कार्य संचालन केन्द्र, पत्रकार महासंघ, स्थानीय संचार माध्यमहरू, जल तथा मौसम फिल्ड कार्यालय, नेपालगंज	जिल्ला भर	बाढी तथा डुवानको पूर्वसूचना प्राप्त हुदासाथ बाढी तथा डुवानको प्रभाव नसकिदा सम्म निरन्तर
९	कृतिम घटना अभ्यास (सिमुलेसन)	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी र सशस्त्र प्रहरी वल नेपाल, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, प्राकृतिकल एक्सन लगायत अन्य संघ संस्थाहरू।	स्थानीय तह देखि जिल्ला तहसम्म	जेठ महिना अन्तिम देखि असार पहिलो हप्ता भित्र
१०	शान्ति सुरक्षा	नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल नेपाल।	जिल्ला भर	विपद् अवधिभर
११	सूचना व्यवस्थापन	जिल्ला आपत्कालीन कार्य संचालन केन्द्र।	जिल्ला भर	निरन्तर
१२	अस्थायी शिविर निर्माण तथा संचालन	शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग, संघीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई, नेपालगञ्ज, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी।		बाढी तथा डुवान लगत्तै
१३	हिंसा दुर्व्यवहारबाट संरक्षणको लागि नियमित टोली वा व्यक्ति परिचालन	स्थानीय तह (स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, महिला बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक शाखा)		
१४	मनोसामाजिक परामर्शकर्ता	स्थानीय तह, विभिन्न संघसंस्थाहरू		

	परिचालन, कानूनी सहायता प्रदान गर्ने			
१५	विपद प्रभावितहरूको अभिलेख राख्ने	स्थानीय तह, जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति		

(क) ट्रिगर संयन्त्र

पूर्वानुमानका श्रोतहरू	उच्च सम्भाव्यता	मध्यम सम्भाव्यता	न्यून सम्भाव्यता
जल तथा मौसम विज्ञान विभाग र क्षेत्रीय एकीकृत बहुप्रकोप पूर्वसूचना प्रणाली (RIMES)	३ दिनमा १८० मिलिमिटर भन्दा बढी वर्षा हुने	३ दिनमा ६०-१८० मिलिमिटर वर्षा हुने	३ दिनमा ६० मिलिमिटर भन्दाकम वर्षा हुने
विश्व बाढी सतर्कता प्रणाली (GloFAS) र जल तथा मौसम विज्ञान विभाग	३ दिनमा खतरा स्तर नाघ्ने सम्भाव्यता ७०% भन्दाबढी	३ दिनमा खतरा स्तर नाघ्ने सम्भाव्यता ५०-७०%	३ दिनमा खतरा स्तर नाघ्ने सम्भाव्यता ५०% भन्दा कम

(ख) भूमिका तथा उत्तरदायित्व तालिका

ट्रिगर लेभल	गर्नु पर्ने कार्यहरूको विवरण (के)	जिम्मेवार निकायहरू (को)
उच्च	उच्च, मध्यम र न्यून संभाव्यताको लागि साधारणपूर्व तयारी र १० दिने पूर्व तयारीका सम्पूर्ण गतिविधिहरू सबै सम्भाव्यतास्तरका लागि सम्बन्धीत निकायहरूद्वारा सम्पन्नगरिएको सुनिश्चित गर्ने ।	जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति, आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र, जिल्ला समन्वय समिति, जिल्ला प्रशासन कार्यालय र स्थानीयतह (गाउँपालिका र नगरपालिकाहरू)
	समन्वय, सूचना तथा संचार <ul style="list-style-type: none"> जल तथा मौसम विज्ञान विभागले जारी गरेको मौसम पूर्वानुमानबारे जिल्ला र स्थानीय स्तरका सम्पूर्ण सरोकारवालाहरू, क्लस्टर प्रमुख तथा उपप्रमुखलाई जानकारी गराउने । जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति बैठक बोलाउने हरेक क्लस्टरका लागि समन्वय बैठक गर्ने । स्थानीय विपद व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने । समन्वयकारी रणनीतिक प्रतिकार्य योजना तयारीका निमित्त क्लस्टर बैठक बस्ने । स्थानीय तहमा कार्यरत कर्मचारी, विषयगत समूहका सदस्य, सबैलाई बिदामा नबस्न निर्देश नगर्ने । निर्माण व्यवसायी, मेडिकल तथा प्रहरी प्रशासनसंग आवश्यक समन्वय गर्ने । भए गरेका निर्णयहरूको अनुगमन गर्ने । 	जिल्ला आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र, जिल्ला समन्वय समिति, स्थानीय तह (गाउँपालिका र नगरपालिकाहरू) नेपाल रेडक्रस सोसाइटी सुरक्षा निकाय संचारकर्मी
	खोज तथा उद्धार <ul style="list-style-type: none"> जिल्ला एवं स्थानीय स्तरमा खोज तथा उद्धार प्रतिकार्य प्रणाली स्थापना, कायम र प्रबन्ध गर्ने । कमान्ड पोस्टको विकास गर्ने, असुरक्षित परिवारसम्म पुग्ने सम्पूर्ण मौजूदा मार्गको पहिचान गर्ने । सङ्घटान्त्र समुदायको नजिकै तयारी अवस्थामा बसेका खोज तथा उद्धार टोली, उनीहरूका पहुँच र स्रोत साधन अनुगमन गर्ने । जिल्ला विपद प्रतिकार्य टोलीको परिचालन, सम्भावित बाढीको खतरा भएको गाउँहरू, अस्थायी आश्रयस्थल र शिविरहरूमा चिकित्सा टोली परिचालन गर्ने । 	सुरक्षा निकायहरू, स्थानीय तह नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
	खाद्य सुरक्षा, कृषि र जीविकोपार्जन/अस्थायी आवास र गैर खाद्यपदार्थ	जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति, स्थानीय तह (गाउँपालिका र नगरपालिकाहरू), नेपाल खाद्य संस्थान, उद्योग वाणिज्य सङ्घ, ,

ट्रिगर लेभल	गर्नु पर्ने कार्यहरूको विवरण (के)	जिम्मेवार निकायहरू (को)
	<ul style="list-style-type: none"> आवश्यक देखिएको खण्डमा अस्थायी शिविर र टेण्ट सुरक्षित स्थानमा तयारी अवस्थामा राख्ने । बाढी पीडित आश्रयस्थल र शिविरहरूमा १ देखि ३ दिनसम्म पुग्ने पर्याप्त सुख्खा खाना स्थान्तरित गर्ने (मानवीय र पशुपंक्षीहरूको लागि समेत) खाद्य पदार्थको अभाव हुन नदीन खाद्य सामग्री बेचबिखन गर्ने संस्था, उद्योग वाणिज्य संघलाई सजग गर्ने । राहत सामग्रीहरू संभावित विपद क्षेत्रमा नै पुर्याई सुरक्षित स्थानमा भण्डारण गरी राख्ने । जनशक्तिलाई तयारी अवस्थामा राख्ने । अन्तर विषयगत समूहको समन्वय बैठक गर्ने । 	सुरक्षा निकायहरू, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, विभिन्न संघसंस्था
	<p>स्वास्थ्य र पोषण, शिक्षा, खानेपानी तथा सरसफाई</p> <ul style="list-style-type: none"> सङ्घटान् सन् समुदायलाई प्राथमिक उपचार किट, density किट र पानी निर्मलीकरण घोल वितरण गर्ने । घुम्ती क्लिनिकको स्थापना र परिचालनका लागि सम्पूर्ण आवश्यक प्रबन्ध मिलाउने । किटजन्य रोगबाट बाच्नको भूल वितरण कार्यक्रम । पानी प्रदूषण जाचै सम्बन्धमा फिल्ड टेप्टकिट सहित तालिम प्राप्त प्राविधिकहरूको परिचालन । बढीको उच्च जोखिमबारे स्वास्थ्यकर्मी RRT र C-RRT लाई जानकारी गराई वृद्ध, बालबालिका, गर्भवती र सुत्केरी आमा आदिको लागि सुरक्षित वासस्थान तथा खानबस्न व्यवस्था मिलाउने । आवश्यक सामग्रीहरूलाई स्थानीय सेवाप्रदायक संस्था र बँडा कार्यालयहरूमा पुऱ्याउने । 	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय तह (खानेपानी तथा सरसफाई कार्यालय इकाई), नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, गैर सरकारी संस्थाहरू
	<p>संरक्षण</p> <ul style="list-style-type: none"> अति संकटापन्न क्षेत्रका वृद्धवृद्धा, अपाङ्गता भएका र खाँचोमा परेका मानिसहरूका लागि अन्यत्र सार्ने प्रक्रिया शुरु गर्ने । अपाङ्गता भएका व्यक्ति, वृद्धवृद्धा, गर्भवती, सुत्केरी, स्तनपान गराइराखेका आमाहरू, बालबालिका, महिला आदिप्रति विशेष संरक्षण प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाउने । 	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीयतह (महिला तथा बालबालिका इकाई), नेपाली सेना, नेपालप्रहरी र सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, गैर सरकारी संस्थाहरू
मध्यम	<p>समन्वय, सूचना तथा संचार</p> <p>अनुगमन तथा मूल्याङ्कन टोली गठन गर्ने ।</p>	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला समन्वय समिति, स्थानीय तह (गाउँपालिका र नगरपालिकाहरू) नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
	<p>खाद्य सुरक्षा, कृषि र जीविको पार्जन / अस्थायी आवास र गैर खाद्यपदार्थ</p> <ul style="list-style-type: none"> खाद्य आपूर्ति भण्डारणको निमित्त पानी नछिर्ने भोला सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समितिलाई वितरण गर्ने । नागरीकता प्रमाणपत्र, राहदानी, जग्गाधनी पुर्जा प्रमाणपत्र, सवारी चालक अनुमति पत्र, शैक्षिक प्रमाणपत्र आदि जस्ता महत्वपूर्ण कागजातहरू राख्नको निमित्त पानी नछिर्ने थैली सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समितिलाई वितरण गर्ने । रबरको पन्जा, रबरको बुट पानी नछिर्ने ज्याकेट, लाइफ ज्याकेट आदि लगायत उद्धार सामग्री सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समितिलाई वितरण गर्ने । महत्वपूर्ण कागजातहरूलाई पानी नछिर्ने थैलीमा राख्न र खाद्यपदार्थ लगायत अन्य वस्तुहरू पानी नछिर्ने भोलामा राख्न सहजीकरण गर्ने । घरपालुवा पशुहरूलाई पहिचान गरिएका सुरक्षित स्थानमा अस्थायी रूपमा सार्ने । 	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय तह (गाउँपालिका र नगरपालिकाहरू), नेपाल खाद्य संस्थान, उद्योग वाणिज्य सङ्घ, सुरक्षा निकायहरू, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
	<p>स्वास्थ्य र पोषण, शिक्षा, खानेपानी र सरसफाई</p> <ul style="list-style-type: none"> पोषण आहार प्याकेट वितरणको व्यवस्था मिलाउने सङ्घटान् सन् समुदायलाई प्राथमिक उपचार किट र पानी निर्मलीकरण घोल वितरण गर्ने । गर्भवती, सुत्केरी महिला तथा नर्सिङ आमाहरूलाई स्वास्थ्यकिट वितरण गर्ने । 	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय तह (खानेपानी तथा सरसफाई कार्यालय शाखा), नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, गैर सरकारी संस्थाहरू

७.२ पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

विगतमा आएको बाढी र अन्य वर्षहरूमा भएका विपद्का घटना र त्यसले पारेका प्रभाव समेतलाई ध्यानमा राखी यस वर्ष २०८२ (सन् २०२५) मा बाढीबाट प्रभावित संख्या २०,००० घर परिवारका १ लाख जनसंख्या उच्च प्रभावमा पर्नसक्ने पूर्वानुमान सहित यो योजना तयार गरिएको छ ।

सम्भावना	बाढीबाट पर्ने प्रभावको सम्भावित परिदृश्य
<ul style="list-style-type: none"> कर्णाली नदीमा २०७१, २०७४ र २०८० साल भन्दा ठूलो बाढी आएको खण्डमा कर्णाली नदीको जलाधार क्षेत्रमा अत्याधिक वर्षा हुनेछ । 	<ul style="list-style-type: none"> कर्णाली जल तथा मौसम मापन केन्द्रमा ११.८ मिटर भन्दा माथि जल सतह मापन हुनेछ । अकस्मात ठूलो संख्यामा जनजीवन प्रभावित हुनेछ । वातावरणहरू प्रदुषित हुने छन । धानवालीमा ठूलो क्षति हुने छ । नदी किनारका ४० हजार भन्दा बढी जनसंख्या विस्थापित हुनेछन् । करिव २ हप्ताका लागि विद्युत अपूर्ति बन्द हुनेछ । संचारका साधन अवरुद्ध हुनेछन । समुदायमा स्वास्थ्य समस्या देखा पर्नेछ ।
<ul style="list-style-type: none"> बवई नदीमा २०७१, २०७४ साल भन्दा ठूलो बाढी आएको खण्डमा,चुरे क्षेत्रमा अत्यधिक मात्रामा वर्षा भएमा 	<ul style="list-style-type: none"> चेपांगको जल तथा मौसम मापन केन्द्रमा ९.८ मिटर भन्दा माथि जल मापन हुनेछ । अकस्मात ठूलो संख्यामा जनजीवन प्रभावित हुनेछ । वातावरणहरू प्रदुषित हुने छन । नदी किनारका ६० हजार भन्दा बढी जनसंख्या विस्थापित हुनेछन् ।
<p>बर्दिया जिल्लामा बाढी विपद्को अवस्थामा(स्वास्थ्य सेवाको पहुँचबाट बन्चित, नियमित स्वास्थ्य सेवा अवरुद्ध, प्रभावित व्यक्तिहरू विस्थापित, विद्युत यातायात, संचार, खानेपानी, शिक्षा सेवा अवरुद्ध हुनेछ)</p>	<ul style="list-style-type: none"> २० हजार घरधुरी पूर्ण तथा ८५ हजार घरधुरी आंशिक रूपमा प्रभावित हुनेछन् । प्रभावित क्षेत्रमा खानेपानी सरसफाइको समस्या देखिन सक्नेछ । जिल्ला स्थित स्वास्थ्य संस्थाहरू २ देखि १० दिन पछि मात्र स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न सक्नेछन् । प्रभावितलाई अति आवश्यक पुनरजलीय भोल, प्रभावित क्षेत्रमा संकटासन्न समूहहरूलाई (गर्भवती, सुत्केरी, बालबालिका, दिर्घरोगी, अशक्त, अपाङ्ग, जेष्ठ नागरिक) तत्कालै स्वास्थ्य सेवा प्राप्त गर्न सक्ने छैनन् । विद्युत सेवा १ सातासम्म अवरुद्ध हुन सक्नेछ । विद्युत अवरुद्धका कारण मोबाइल, टेलिफोन सेवा अवरुद्ध हुने छ । बाढीको असर लामो समयसम्म रहनेछ साथै तत्काल नभत्केका संरचनाहरू भत्कन सक्ने सम्भावना छ । सार्वजनिक तथा व्यक्तिगत खुला स्थान अस्थायी आवासको लागि प्रयोग हुँदा सरसफाईमा समस्या उत्पन्न भएर जनस्वास्थ्यमा प्रतिकूल असर पर्न सक्छ । हजारौ मानिस विस्थापित भई सडकमा हुन सक्ने भएकोले भीड नियन्त्रण र चोरी तथा लुटपाटको सम्भावनालाई नियन्त्रण गर्न प्रभावकारी

सम्भावना	बाढीबाट पर्ने प्रभावको सम्भावित परिदृश्य
	<p>सुरक्षा व्यवस्था लागू गर्नुपर्ने अवस्था उत्पन्न हुन सक्छ । साथै विपद्को समयमा लैगिक तथा यौन हिंसा समेत हुनसक्ने भएकाले लैगिक मैत्री सुरक्षा व्यवस्था मिलाउनुपर्ने हुन सक्छ ।</p> <ul style="list-style-type: none"> जिल्लाका ५०% भन्दा बढी सडक, पुल, विद्युत् आपूर्ति, सञ्चारजस्ता सार्वजनिक सम्पत्ति क्षतीग्रस्त हुन सक्छ ।
विपद्को समयमा राहत वितरण	<ul style="list-style-type: none"> आवश्यकताको पहिचान गरी न्यूनतम क्षतिको लागि स्थानीय तह र मध्यम क्षतिको लागि जिल्लास्तर तथा ठूलो मात्रामा भएको क्षतिका लागि प्रदेश तथा संघीय सरकारसंग अनुरोध गर्ने ।

७.३. आपतकालिन प्रतिकार्य योजना

क्र.सं.	निकायको नाम	जिम्मेवार पदाधिकारी	कार्य विवरण
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	<ul style="list-style-type: none"> समन्वयात्मक र नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्ने । खोज तथा उद्धार कार्यमा सुरक्षा निकायको समन्वयमा परिचालन गर्ने । आवश्यकता अनुसार स्थानीय तह, प्रदेश तथा केन्द्रीय स्तरमा समन्वय (मानवीय, आर्थिक, भौतिक) । सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारीले समिति वा प्रमुख जिल्ला अधिकारीको निर्देशानुसार उल्लेखित कार्यहरू गर्ने ।
२	जिल्ला समन्वय समिति	प्रमुख	<ul style="list-style-type: none"> समन्वयात्मक कार्यमा सहयोग गर्ने । आवास तथा पुनःस्थापना कार्यमा सहयोगात्मक भूमिका निर्वाह गर्ने । स्रोत (आर्थिक, भौतिक, मानवीय श्रोत) परिचालन तथा समन्वय गर्ने ।
३	स्थानीय तहहरू	नगरप्रमुख / अध्यक्ष	<ul style="list-style-type: none"> आफ्नो स्थानीय तह भित्र नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्ने । खोज तथा उद्धार कार्यमा सुरक्षा निकायसंगको समन्वयमा थप उदार टोली परिचालन गर्ने । विषयगत क्षेत्रसँग समन्वय गरी राहत वितरण कार्यमा सहयोग गर्ने । आवश्यकता अनुसार प्रादेशिक तथा केन्द्रीयस्तरमा सहयोग (मानवीय, आर्थिक, भौतिक) को लागि समन्वय । तथ्यांक व्यवस्थापन । स्रोत (आर्थिक, भौतिक, मानवीय श्रोत) परिचालन तथा समन्वय गर्ने ।
४	सुरक्षा निकायहरू	प्रमुख तथा प्रतिनिधि	<ul style="list-style-type: none"> मुख्यतः खोज तथा उद्धार कार्यको नेतृत्व तथा उद्धार कार्य गर्ने । सुरक्षा व्यवस्था कायम गर्ने । पूर्व तयारीको रूपमा जनचेतना कक्षाहरू संचालन तथा कृतिम घटना अभ्यास गर्ने विषयगत समितिमा रही सहयोग गर्ने ।
५	राजनैतिक दलहरू	दलका प्रमुखहरू	<ul style="list-style-type: none"> समन्वय गर्ने । स्रोत संकलनमा सहयोग गर्ने । जनपरिचालन गर्ने ।
६	जिल्ला आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र / स्थानीय आपतकालीन कार्यसंचालन केन्द्र	विपद् फोकल पर्सन	<ul style="list-style-type: none"> सूचना संकलन, समन्वय, संप्रेषण गर्ने । तथ्यांक व्यवस्थापन गर्ने । विषयगत तथा स्थानीय तहसँग समन्वय गर्ने ।

क्र.सं.	निकायको नाम	जिम्मेवार पदाधिकारी	कार्य विवरण
७	जिल्ला अगुवा सहयोगी निकाय (DLSA)	प्रमुख	<ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय/अन्तराष्ट्रिय गैरसरकारी संघ/संस्था तथा सरोकारवालासंग समन्वय र सहकार्य गर्ने । स्रोतको खोजी गर्ने ।
८	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सभापति	<ul style="list-style-type: none"> खाद्य, गैर खाद्य सामग्री तथा अस्थायी आवास व्यवस्थापन । आपत्कालीन आवास तथा बन्दोबस्ती (Logistic) व्यवस्थापनमा सहयोग गर्ने ।
९	विषयगत सरकारी कार्यालय	कार्यालय प्रमुखहरु	<ul style="list-style-type: none"> विषयगत समितिमा रद्दी क्षेत्रगत अगुवा भूमिका निर्वाह गर्ने । सम्बन्धीत कार्यालयको आपत्कालीन योजना निर्माण गर्ने ।
१०	उद्योग वाणिज्य सङ्घ	अध्यक्ष	<ul style="list-style-type: none"> सुख्खा तथा तयारी खाना RTE जस्तै: चिउरा, भुजा, विस्कट आदि, खाद्यसामग्री संकलन वितरण र व्यवस्थापनमा सघाउने ।
११	यातायात व्यवसायी संघ	अध्यक्ष/पदाधिकारीहरु	<ul style="list-style-type: none"> राहत तथा उद्धार कार्यका लागि आवश्यक यातायातका साधनहरु र जन शक्ति उपलब्ध गराउने ।
१२	संचार माध्यम	नेपाल पत्रकार महासंघ, सञ्चारकर्मीहरु	<ul style="list-style-type: none"> तथ्य र प्रभावकारी सूचना संकलन तथा सम्प्रेषण ।
१३	नागरिक समाज	संयोजक	<ul style="list-style-type: none"> राहत तथा उद्धार कार्यमा सहयोग तथा समन्वय गर्ने । मानव अधिकारको संरक्षण तथा सम्वर्द्धनमा सहयोग ।
१४	पेशागत व्यवसायी समितिहरु	अध्यक्ष	<ul style="list-style-type: none"> राहत, उद्धार तथा संरक्षण कार्यमा सहयोग ।
१५	गै.स.स.महासंघ, राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गै.स.स.हरु	प्रमुख तथा प्रतिनिधि	<ul style="list-style-type: none"> मानवस्रोत परिचालन गर्ने । गै.स.स. बीच समन्वय । क्षमता विकास तथा सहजीकरण कार्य गर्ने ।

८.४.१ समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन अगुवाई गर्ने निकाय : जिल्ला प्रशासन कार्यालय (जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र (DEOC))

कार्यान्वयन योजना सहितको प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्य:

क्र.सं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यको सूची	मुख्य जिम्मेवार निकाय	कार्यान्वयन गर्ने तरिका (बैठक, कार्यशाला, तालिम...आदि)	समय सीमा (कार्य तालिका)
१.	जलमापन केन्द्रहरुको सम्पर्क व्यक्तिहरुको नाम र फोन नम्बर अद्यावधिक गर्ने ।	DEOC	सम्पर्क गरी नम्बर संकलन गर्ने ।	मनसून पूर्व
२.	बाढी प्रभावित समुदायहरुलाई सूचना गर्न सम्पर्क व्यक्तिहरुको नाम र फोन नम्बर सङ्कलन गर्ने ।	DEOC	महत्वपूर्ण टेलिफोन सूचि तयार गरी वितरण गर्ने ।	मनसून पूर्व
३.	रेडियो एफ एम स्टेसनको फोन नम्बर र सम्पर्क व्यक्तिहरुको नामावली सूची तयार गर्ने र वितरण गर्ने ।	DEOC	प्रत्यक्ष भेटघाट, टेलिफोन सम्पर्क ।	मनसून पूर्व
४.	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला समन्वय समिति, नगरपालिका तथा गाउँपालिका, सुरक्षा निकायहरु, रेडक्रसमा सूचना सम्पर्क व्यक्ति पहिचान गर्ने ।	DEOC	विपद्मा कार्यरत संस्था तथा अन्य स्रोतहरु मार्फत ।	मनसून पूर्व
५.	प्रत्येक नगरपालिका तथा गाउँपालिकामा सूचना सम्पर्क व्यक्तिहरुलाई अभिमुखीकरण गर्ने र जलमापकहरुको फोन नम्बरहरु उपलब्ध गराउने ।	स्थानीय तह, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, कमैया महिला जागरण समाज नेपाल लगायतका संस्थाहरु	बैठक, कार्यशाला	मनसून पूर्व
६	सञ्चारकर्मीहरुलाई www.hydrology.gov.np , mfd.gov.np	DEOC, जिल्ला प्रशासन	बैठक, कार्यशाला	मनसून पूर्व

क्र.सं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यको सूची	मुख्य जिम्मेवार निकाय	कार्यान्वयन गर्ने तरिका (बैठक, कार्यशाला, तालिम...आदि)	समय सीमा (कार्य तालिका)
	www.daobardiya.gov.np , www.drrportal.gov.np का बारे जानकारी गराउने ।	कार्यालय, कर्णाली वेसिन कार्यालय		
७	वाढीका बेला नियमित रूपमा सूचना प्राप्त गर्न सकिने ०८४४२०९९९, पैसा नलाग्ने नम्बर: ११५५, ११४९, १६६०८४४२९९९(DEOC, Bardiya) को प्रचार गर्ने ।	DEOC , जिल्ला प्रशासन कार्यालय, कर्णाली वेसिन कार्यालय	बैठक, कार्यशाला	मनसून पूर्व

८.४.२ खोज तथा उद्धार

अगुवाइ गर्ने निकाय: जिल्ला प्रशासन कार्यालय

कार्यान्वयन योजना सहितको प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्य

क्र.सं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यको सूची	मुख्य जिम्मेवार निकाय	कार्यान्वयन गर्ने तरिका (बैठक, कार्यशाला, तालिम आदि)	समय सीमा (कार्य तालिका)
१.	जोखिममा रहेका व्यक्ति वा समूहको पहिचान गर्ने ।	जिल्ला समन्वय समिति र सम्बन्धित गापा., नपा, ने.रे.सो., एक्सनएड नेपाल, केयर नेपाल, KMJS Nepal लगायतका संस्थाहरु ।	घरघुरी सर्वेक्षण, जि.स.स., गापा., नपा को प्रोफाईल ।	हरेक वर्षको जेष्ठ सम्म
२	क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरूसंग समन्वय बैठक गर्ने ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, DEOC, DLSA	बैठक ।	जेठ मसान्त सम्म
३	विपद् व्यवस्थापन कार्यसंग सम्बन्धी कृत्रिम घटना अभ्यास गराई तयारी राख्ने ।	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल बल, NRCS , DEOC	तालिम तथा कृत्रिम घटना अभ्यास	असार मसान्त सम्ममा
४	उद्धार सामग्रीहरूको संकलन ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल बल	समन्वय ।	जेष्ठको अन्त्य सम्ममा
५	सुरक्षा निकायका इकाईहरू तथा समुदाय स्तरका तालिम प्राप्त स्वयम सेवकहरूको सम्पर्क सूची तयार गर्ने ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, रेडक्रस, स्थानीय तह ।	फोन, इमेल, सामाजिक सञ्जालको ठेगाना संकलन गरी राख्ने ।	जेष्ठको अन्त्य सम्ममा
६	सुरक्षा निकाय तथा समुदाय स्तरमा रहेका उद्धार टिमलाई अभिमुखीकरण गर्ने ।	DDMC, DEOC, LEOC	अभिमुखीकरण ।	असार दोश्रो हप्ता
७	खोज तथा उद्धार टोलीलाई पौडी सम्बन्धी व्यवहारिक अभ्यास (Simulation) गर्ने ।	DDMC, सुरक्षा निकाय ।	तालिम दिने ।	”
८	मौजुदा सामग्रीहरूको जांच/परीक्षण गर्ने ।	DDMC, DEOC, LEOC सुरक्षा निकाय र स्थानीय समुदाय ।	अनुगमन गर्ने, पूर्व अभ्यास गर्ने ।	निरन्तर
९	आवश्यकता अनुसारको सामग्रीहरूको पुग/नपुग आँकलन गर्ने ।	DEOC ,सुरक्षा निकाय, खोज तथा उद्धार विषयगत क्षेत्र ।	संकलन, डुवानी र आवश्यकता पहिचान गर्ने ।	

८.४.३ खाद्य तथा गोदाम व्यवस्थापन

अगुवाइ गर्ने निकाय: एकीकृत कृषि तथा पशुपंक्षी विकास कार्यालय बर्दिया

क्र.सं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यको सूची	मुख्य जिम्मेवार निकाय	कार्यान्वयन गर्ने तरिका (बैठक, कार्यशाला, तालिम आदि)	समय सीमा (कार्य तालिका)
१	खाद्य सामग्रीको मौज्जात विवरण अद्यावधिक गर्ने ।	एकीकृत कृषि तथा पशुपंक्षी विकास कार्यालय, खाद्य संस्थान डिपो कार्यालय, विश्व खाद्य कार्यक्रम ।	अभिलेख तयार गर्ने ।	जेष्ठको पहिलो हप्ता
२	विपद्को समयका लागि बफर स्टक राख्ने (कम्तीमा १ महिनाको लागि) ।	स्थानीय तहका कृषि विकास शाखा खाद्य संस्थान डिपो कार्यालय विश्व खाद्य कार्यक्रम ।	गोदाम व्यवस्थापन गर्ने ।	जेष्ठको तेस्रो हप्ता
३	आयोडिन युक्त नुनको आपूर्ति व्यवस्थापन गर्ने (कम्तीमा १ महिनाको लागि) ।	खाद्य संस्थान डिपो कार्यालय, साल्ट ट्रेडिङ डिपो ।	गोदाम व्यवस्थापन गर्ने ।	निरन्तर
४	आफ्नो मातहतमा रहेको सवारी साधन, कृषि प्राविधिकहरुलाई तयारी अवस्थामा राख्ने ।	स्थानीय तहका कृषि विकास शाखा ।	बैठक तथा छलफल ।	निरन्तर
५	मनसूनको समयमा हुनसक्ने सम्भावित क्षती तथा प्रकोपका बारेमा सामुदायिक संचार माध्यमबाट प्रचार प्रसारको व्यवस्था मिलाउने ।	विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय तहका कृषि विकास शाखा, जिल्ला विश्व खाद्य कार्यक्रम ।	बैठक तथा छलफल ।	मनसून शुरु हुनु पूर्वको समय देखी निरन्तर
६	पशुपंक्षीबाट हुन सक्ने संक्रमण विरुद्ध खोप कार्यक्रम ।	पशु सेवा कार्यालय ।	अभियान सञ्चालन गर्ने ।	नियमित
७	पशुपंक्षीबाट हुन सक्ने संक्रमक रोग नियन्त्रण ।	पशु सेवा कार्यालय सेवा केन्द्रहरु ।	अभियान सञ्चालन गर्ने ।	नियमित
८	मृत पशुपंक्षी व्यवस्थापन ।	पशु सेवा कार्यालय क्वारेन्टाईन चेकपोष्ट, ह्याचरी उद्योग संघ ।	अभियान सञ्चालन गर्ने ।	विपद् पश्चात

८.४.४ गैरखाद्य सामग्री र शिविर व्यवस्थापन अगुवाइ गर्ने निकाय: शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग, संघीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई, नेपालगञ्ज

क्र.सं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यको सूची	मुख्य जिम्मेवार निकाय	कार्यान्वयन गर्ने तरिका (बैठक, कार्यशाला, तालिम आदि)	समय सीमा (कार्य तालिका)
१.	साभेदार संस्थाहरुसँग भएको राहत सामग्रीहरुको परिमाण तयार गर्ने (नगद र जिन्सी) ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति र नेपाल रेडक्रस सोसाइटी ।	बैठक तथा छलफल ।	मनसून पूर्व
२	५००० घर परिवारलाई पुग्ने गैरखाद्य सामग्रीहरु व्यवस्था गरी राख्ने र रणनीतिक स्थानमा (राजापुर, बांसगढी, भुरिगाउँ, गुलरिया, मैनापोखर, मगरागढी) तयारी अवस्थामा राख्ने ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	गोदाम व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिम ।	मनसून पूर्व
३	राहत सामग्रीहरु वितरण प्रकृया एकद्वार प्रणाली मार्फत गर्न सहमति जुटाई राख्ने ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	बैठक तथा छलफल ।	मनसून पूर्व
४.	गैह्र खाद्य सामग्री उपलब्ध गराउन सक्ने बिक्रेताहरु पहिचान गरी उनीहरुसँग आपतकालीन	जिल्ला प्रशासन कार्यालय र नेपाल रेडक्रस	बजार सर्वेक्षण र लिखित सम्झौता ।	मनसून पूर्व

	अवस्थामा सामान उपलब्ध गराउने सम्झौता गर्ने ।	सोसाइटी		
५	गैह्र खाद्य सामग्रीको वितरणको प्रक्रिया तयार गर्ने । गैह्र खाद्य सामग्रीमा महिला तथा किशोरीका लागि आवश्यक यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य संग सम्बन्धीत सामग्री भएको सुनिश्चित गर्ने ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय र नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	छलफल ।	मनसून पूर्व
६	१०० वटा टेन्ट खरिद गरी राख्ने अथवा भण्डारसंग सम्झौता गर्ने ।	शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग, संघीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई, नेपालगञ्ज	बजार सर्वेक्षण र लिखित सम्झौता ।	मनसून पूर्व
७	शिविर व्यवस्थापनको लागि आवश्यक ठाउँहरु पहिचान गरी राख्ने साथै महिला मैत्री स्थान भए नभएको एकिन गर्ने ।	शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग, संघीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई, नेपालगञ्ज	समुदायमा छलफल ।	मनसून पूर्व

८.४.५ पुनर्स्थापना तथा पुनर्निर्माण

अगुवाई गर्ने संस्था: शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग, संघीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई, नेपालगञ्ज

क्र.सं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यको सूची	मुख्य जिम्मेवार निकाय	कार्यान्वयन गर्ने तरिका(बैठक, कार्यशाला, तालिम आदि)	समय सीमा (कार्य तालिका)
१.	पुनर्निर्माणका सामग्रीहरु स्टकमा राख्ने (बेल्टा, गैटी, डोरी, गल, हयुम पाइप, डोजर, स्काभेटर)	शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग, संघीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई, नेपालगञ्ज	सामग्री खरिद गरी स्टकमा राख्ने र सम्बन्धीत व्यापारी संग समन्वय	मनसून पूर्व
२	वन तथा सामुदायिक वन संग काठदाउरा सहयोग वारे छलफल गर्ने	डिभिजन वन कार्यालय	छलफल र बैठक	मनसून पूर्व
३	प्राविधिकको टोलीलाई स्थलगत अध्ययनका लागि अभिमुखीकरण तथा प्रभावित स्थानमा परिचालन गर्ने ।	शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग, संघीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई, नेपालगञ्ज	बैठक	मनसून पूर्व
४	समन्वय, स्रोत पहिचान र पुन निर्माणको कार्ययोजना बनाउने	जिल्ला समन्वय समिति	बैठक	मनसून पूर्व
५	जिल्ला समन्वय समिति मा भएको विपद् व्यवस्थापन कोषलाई अभिवृद्धि गर्ने	जिल्ला समन्वय समिति	छलफल र निर्णय	मनसून पूर्व
६	कृषि कार्यालय संग समन्वय गरी छिटो उत्पादन हुने खालका विउविजन छनौट गरी राख्ने र वाली वीमा गर्न प्रोत्साहन गर्ने ।	एकीकृत कृषि तथा पशुपंक्षी विकास कार्यालय	छलफल र निर्णय	मनसून पूर्व
७	नदी नियन्त्रण तटबन्धका लागि आवश्यक तार जाली व्यवस्थापन गर्ने ।	बबई, भादा, औरही नदी नियन्त्रण कार्यालय, कर्णाली नदी व्यवस्थापन आयोजना, राजापुर	बैठक	मनसून पूर्व

८.४.६ खानेपानी तथा सरसफाई

अगुवाई गर्ने : खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय बाँके, फिल्ड अफिस, गुलरिया बर्दिया

क्र. सं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यको सूची	मुख्य जिम्मेवार निकाय	कार्यान्वयन गर्ने तरिका (बैठक, कार्यशाला, तालिम आदि)	समय सीमा (कार्य तालिका)
१	जिल्लामा विपद् जोखिम क्षेत्रको पहिचान गर्ने ।	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय बाँके , फिल्ड अफिस गुलरिया	बैठक कार्यशाला ।	जेष्ठको पहिलो हप्ता
२	विपद्को समयमा सुरक्षित खानेपानीका लागि आवश्यक व्यवस्थापन गर्ने ।	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय बाँके , फिल्ड अफिस गुलरिया	व्यापारी तथा सहयोगी निकायसंग परामर्श तथा बैठक ।	नियमित
३	आपत्कालीन अवस्थामा महिला पुरुषका लागि छुट्टा छुट्टै अस्थायी शौचालय निर्माणका लागि प्राविधिक सहयोग गर्ने (आवास व्यवस्थापन क्षेत्रसँग समन्वय गर्ने) ।	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय बाँके , फिल्ड अफिस गुलरिया	बैठक कार्यशाला ।	विपद् पश्चात
४	वैकल्पिक खानेपानीको श्रोतको पहिचान गर्ने ।	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय बाँके , फिल्ड अफिस गुलरिया	बैठक कार्यशाला ।	जेष्ठको पहिलो हप्ता
५	अस्पताल, बिद्यालय, सुरक्षा निकाय तथा मानवीय आवास क्षेत्रमा WASH KIT व्यवस्था गर्ने ।	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय बाँके , फिल्ड अफिस गुलरिया	सहयोगीहरुसग परामर्श तथा बैठक ।	जेष्ठको पहिलो हप्ता
६	प्रत्येक घना बस्तीको लागि एउटा खुल्ला क्षेत्रमा खानेपानी तथा सरसफाईका लागि निर्देशिका तयार गर्ने ।	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय बाँके , फिल्ड अफिस गुलरिया	परामर्श तथा बैठक ।	जेष्ठको पहिलो हप्ता
७	WASH प्रतिकार्य योजना अनुरूप तयारी अवस्थामा रहने गरी पूर्वतयारी बैठक बस्ने ।	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय बाँके , फिल्ड अफिस गुलरिया	बैठक कार्यशाला ।	जेष्ठको पहिलो हप्ता
८	मनसूनको समयमा हुनसक्ने सम्भावित क्षती तथा प्रकोपका बारेमा सामुदायिक संचार माध्यमबाट प्रचार प्रसारको व्यवस्था मिलाउने ।	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय बाँके , फिल्ड अफिस गुलरिया	सूचना प्रशारण गर्ने ।	मनसून शुरुहुनु भन्दा १ हप्ता पहिले
९	ठोस फोहोर व्यवस्थापनका लागि स्थान छनौट तथा फोहोर राख्ने भाँडाको व्यवस्थापन गर्ने ।	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय बाँके , फिल्ड अफिस गुलरिया	सदस्य परिचालन गर्ने ।	मनसून शुरुहुनु भन्दा १ हप्ता पहिले
१०	अत्यावश्यक अवस्थामा खानेपानीका लागि टैंकर व्यवस्था गर्ने ।	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय बाँके , फिल्ड अफिस गुलरिया	समन्वय ।	जेष्ठको दोश्रो हप्ता
११	कोभिड-१९ कोरोना भाइरसको संक्रमणबाट जोगिन स्वास्थ्य सामग्री अनिवार्य प्रयोग गर्ने ।	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय बाँके , फिल्ड अफिस गुलरिया	समन्वय ।	जेष्ठको दोश्रो हप्ता

८.४.७ विषयगत क्षेत्र: स्वास्थ्य तथा पोषण

क्षेत्रगत अगुवा : स्वास्थ्य कार्यालय, बर्दिया

क्र.सं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यको सूची	मुख्य जिम्मेवार निकाय	कार्यान्वयन गर्ने तरिका (बैठक, कार्यशाला, तालिम आदि)	समय सीमा (कार्य तालिका)
१	स्वास्थ्य सम्बन्धी रोप्टर व्यवस्थापन ।	<ul style="list-style-type: none"> स्वास्थ्य कार्यालय बर्दिया अस्पताल स्थानीय तह अन्तर्गतका अस्पताल, स्वास्थ्य सस्थान । 	<ul style="list-style-type: none"> क्लष्टर सदस्यहरुको बैठक/कार्यशालामा छलफल । 	जेष्ठको पहिलो हप्ता
२	सरुवा रोग फैलन नदिई तयारी अबस्थामा रहने तथा सतर्कता अपनाउने ।	<ul style="list-style-type: none"> स्वास्थ्य कार्यालय बर्दिया अस्पताल स्थानीय तह अन्तर्गतका अस्पताल, स्वास्थ्य सस्थान । 	<ul style="list-style-type: none"> बैठक 	निरन्तर
३	अत्यावश्यक औषधि तथा औषधिजन्य सामग्री व्यवस्थापन (बफर स्टक राखिएको) ।	<ul style="list-style-type: none"> स्वास्थ्य कार्यालय बर्दिया अस्पताल स्थानीय तह अन्तर्गतका अस्पताल, स्वास्थ्य सस्थान । 	<ul style="list-style-type: none"> स्थानीय तह अन्तर्गतका बैठक 	जेष्ठको पहिलो हप्ता
४	रक्त संचार सेवा केन्द्रको अनुगमन तथा रगत भण्डारणको व्यवस्था मिलाउने ।	<ul style="list-style-type: none"> स्वास्थ्य कार्यालय बर्दिया अस्पताल स्थानीय तह अन्तर्गतका अस्पताल, स्वास्थ्य सस्थान । 	<ul style="list-style-type: none"> छलफल 	निरन्तर
५	कोविड-१९ कोरोना भाइरसको संक्रमणबाट जोगिन अनिवार्य प्रयोग गर्ने सामग्री	<ul style="list-style-type: none"> स्वास्थ्य कार्यालय बर्दिया अस्पताल स्थानीय तह अन्तर्गतका अस्पताल, स्वास्थ्य सस्थान । 	<ul style="list-style-type: none"> छलफल 	निरन्तर

८.४.८ संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा

अगुवाइ गर्ने निकाय: जिल्ला प्रशासन कार्यालय बर्दिया

क्र.सं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यको सूची	मुख्य जिम्मेवार निकाय	कार्यान्वयन गर्ने तरिका (बैठक, कार्यशाला, तालिम आदि)	समय सीमा (कार्य तालिका)
---------	--	-----------------------	--	-------------------------

१	मनसूनबाट हुनसक्ने महिला बालबालीका, जेष्ठ नागरिक तथा अपांगता भएका व्यक्तिहरूको संरक्षणको लागि क्लष्टर बैठक बसी पूर्वतयारी योजना निर्माण गर्ने ।	<ul style="list-style-type: none"> • DEOC/LEOC • स्थानीय तहका महिला तथा बालबालिका शाखा । 	<ul style="list-style-type: none"> • विषयगत सदस्यहरूले तयार गरेको योजना मुताविक । 	जेष्ठको पहिलो हप्ता
२	संरक्षण विषयगत क्षेत्रको रणनीतिक योजना निर्माण गर्ने ।	<ul style="list-style-type: none"> • DEOC/LEOC • स्थानीय तहका महिला तथा बालबालिका शाखा । 	<ul style="list-style-type: none"> • विषयगत सदस्यहरूले तयार गरेको योजना मुताविक । 	जेष्ठको पहिलो हप्ता
३	Dignity Kit तयारी अवस्थामा राख्ने ।	<ul style="list-style-type: none"> • DEOC/LEOC • स्थानीय तहका महिला तथा बालबालिका शाखा । 	<ul style="list-style-type: none"> • विषयगत सदस्यहरूले तयार गरेको योजना मुताविक । 	जेष्ठको पहिलो हप्ता
४	Children kit स्थानीय स्तरबाट नै वितरणको व्यवस्था मिलाउने ।	<ul style="list-style-type: none"> • DEOC/LEOC • स्थानीय तहका महिला तथा बालबालिका शाखा । 	<ul style="list-style-type: none"> • आवश्यकता अनुरूप विषयगत सदस्यहरूले तयार गरेको योजना मुताविक । 	विपद् पश्चात
५	परिवारबाट विछोडिएका, अभिभावक गुमाएका बालबालिकाका लागि तत्काल राहत तथा बन्दोबस्ती उपलब्ध गराउन सक्ने गरी रकमको व्यवस्था गर्ने ।	<ul style="list-style-type: none"> • DEOC/LEOC • स्थानीय तहका महिला तथा बालबालिका शाखा । 	<ul style="list-style-type: none"> • विषयगत सदस्यहरूले तयार गरेको योजना मुताविक । 	जेष्ठको पहिलो हप्ता
६	यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य सेवाका अत्यावश्यक सामग्रीहरूको विशेष व्यवस्था गर्ने ।	<ul style="list-style-type: none"> • बर्दिया अस्पताल, स्वास्थ्य कार्यालय, स्थानीय तहका स्वास्थ्य संस्थान । 	<ul style="list-style-type: none"> • गोदाम गर्ने वा सम्बन्धित स्थानमा स्टक राख्ने । 	जेष्ठ महिना
७	यौन तथा लैंगिक हिंसा प्रभावितलाई तत्काल राहत उपलब्ध गराउन कोषको व्यवस्था गर्ने, अस्थायी बास, स्वास्थ्य उपचार तथा मनोसामाजिक सहयोग प्रदान गर्ने निकायहरूको सूची अध्यावधिक गरी समन्वय गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।	<ul style="list-style-type: none"> • स्थानीय तहका महिला तथा बालबालिका शाखा • स्थानीय तह अन्तर्गतको न्यायिक समिति । 	<ul style="list-style-type: none"> • सम्बन्धित स्थानीय तहले उपयुक्त संरचना निर्माण गर्ने । 	विपद्को समय वा विपद् पश्चात तत्काल

८.४.९ विषयगत क्षेत्र: आपत्कालीन शिक्षा: अगुवाइ गर्ने : शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई बर्दिया

क्र.सं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यको सूची	मुख्य जिम्मेवार निकाय	कार्यान्वयन गर्ने तरिका (बैठक, कार्यशाला, तालिम आदि)	समय सीमा (कार्य तालिका)
१.	विपद्बाट प्रभावित हुने सम्भावित विद्यालय र विद्यार्थीहरूको विवरण अद्यावधिक गर्ने ।	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई • स्थानीय तहका शिक्षा शाखाहरू 	बैठक एवम् कार्यशाला	शैक्षिक सत्रको आरम्भमा ।

२	सङ्कटासन्न विद्यालयका शिक्षक एवम् विव्यसका पदाधिकारीहरूको सम्पर्क नं अद्यावधिक गर्ने ।	<ul style="list-style-type: none"> शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई स्थानीय तहका शिक्षा शाखाहरू 	बैठक एवम् कार्यशाला	शैक्षिक सत्रको आरम्भमा ।
३	बाढीको मुहान एवम् स्रोतको रूपमा रहेका दाङ, सुर्खेत जिल्लासँग नियमित सम्पर्कमा रही सूचना एवम् जानकारी लिने ।	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिका सदस्यहरू, शिक्षा क्लष्टरका सदस्यहरू, विद्यालय र संघ संस्थाहरू ।	छलफल र सञ्चार सम्पर्क	बाढी आउन सक्ने सम्भावित समयमा ।
४	विद्यालयमा शिक्षक, विद्यार्थी र अभिभावकहरूलाई पूर्व सूचना प्रणालीबारे अभिमुखीकरण गर्ने ।	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिका सदस्यहरू, शिक्षा क्लष्टरका सदस्यहरू, विद्यालय र संघसंस्थाहरू ।	बैठक र कार्यशाला	शैक्षिक सत्रको आरम्भमा ।
५.	सङ्कटासन्न विद्यालयका शिक्षक तथा विद्यार्थीहरूलाई बाढी पूर्वसूचना अभिमुखीकरण, प्रकोप व्यवस्थापन र प्राथमिक उपचार सम्बन्धी आधारभूत तालिम दिने ।	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी,	अभिमुखीकरण र तालिम	मनसूनपूर्व

७.४ आवश्यकताको लेखाजोखा

प्रतिकार्यका लागि गतिविधिहरू	जिम्मेवारी	न्यून प्रभाव	उच्च प्रभाव
० देखि १ दिन			
विपद्बाट भएको प्रभावको प्रारम्भिक सूचना लिने	DEOC/LEOC	√	√
जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको आकस्मिक बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी ।	√	√
<ul style="list-style-type: none"> विपद् सूचना अधिकारी सुनिश्चित गर्ने । पूर्व सूचना प्रणालीलाई सक्रिय बनाउने । जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्रलाई कार्यसंचालन कार्यविधि अनुसार सक्रिय बनाउने । 			
प्रभावित क्षेत्रमा खोज तथा उद्धार कार्य गर्न टोली परिचालन गर्ने	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी ।	√	√
स्थल मार्गबाट उद्धार गर्न नसकिने प्रभावितहरूलाई हेलिकप्टर परिचालनका लागि प्रदेश र केन्द्रमा अनुरोध गर्ने ।	DDMC/LDCRC		√
प्राथमिक उपचार, एम्बुलेन्स सेवा परिचालन गर्ने गराउने ।	जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय/नेरेसो, स्थानीय तह, एम्बुलेन्स सञ्चालक समिति ।	√	√
विषयगत/क्षेत्रगत निकायहरूसँग समन्वय	DDMC /DEOC/LEOC		√
<ul style="list-style-type: none"> विषय क्षेत्रगत निकायहरूको बैठक बस्ने । 	Cluster Lead/Co-Lead		

प्रतिकार्यका लागि गतिविधिहरू	जिम्मेवारी	न्यून प्रभाव	उच्च प्रभाव
स्थानीय तहको समन्वयमा बिस्थापितहरू रहेको स्थानबारे जानकारी लिने ।	Local Level/DDMC/DEOC	√	√
प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखाका लागि टोली परिचालन ।	DDMC/Local Level	√	√
प्रभावित समुदायहरूलाई विपद् प्रतिकार्यका लागि भए गरेका प्रयासहरू तथा सावर्जनिक आह्वान विषयक सूचनाहरू प्रवाह गर्ने ।	DEOC/FNJ/Local Media/FM	√	√
बिस्थापितहरूलाई तयारी खाना, पानीको व्यवस्था गरी वितरण गर्ने ।	Local Level/cluster		√
बिस्थापितहरूलाई त्रिपाल उपलब्ध गराई आश्रय स्थलको व्यवस्था मिलाउने ।	Local Level/DDMC/Private Sector/Custer/NRCS/other actors	√	√
प्रतिकार्यका लागि भए गरेका कार्यहरूको अवस्था बारे NEOC/PEOC मा जाहेरी गर्ने ।	DEOC/LEOC	√	√
० देखि २ दिन			
मौसम सम्बन्धी सूचना नियमित प्रसारण गर्ने ।	DEOC/DHM/Local Media	√	√
राहत वितरण कार्यलाई एकद्वार प्रणाली मार्फत वितरणको प्रबन्ध गर्ने ।	DDMC/Local Level/Cluster		√
बिस्थापितहरूलाई तयारी खाना, खानेपानीको थप व्यवस्था गर्ने ।	Local Level /DDMC/FNCCI/Cluster	√	√
बिस्थापितहरूलाई गैरखाद्य सामग्री थप वितरण गर्ने ।	NRCS/Local Level	√	
प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा तथ्यांक समायोजन गरी अनुमोदन गर्ने र लेखाजोखा समन्वय टोली (ACT) परिचालनका लागि गृह मन्त्रालय (विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य शाखा) सँग अनुरोध गर्ने ।	DDMC/DEOC	√	√
बिस्थापित भएकाहरूलाई अस्थायी आश्रयस्थल निर्माण गर्ने ।	Local level/DUDBC/NRCS/ Private Sector	√	√
प्रभावितहरूको खोज तथा उद्धारगरी तिनीहरूलाई तत्काल आवश्यक पर्ने खाद्यान्न र न्यूनतम मानवोचित सामग्री र स्वीकृत मापदण्ड बमोजिम राहत उपलब्ध गराउने ।	DDMC	√	√
घाईते तथा बिरामीहरूको उपचारको निःशुल्क उपचारको व्यवस्था मिलाउने ।	DPHO		√
CRRT/RRT समूहको बैठक बसी टोली परिचालन गर्ने ।	DPHO		√
विषय क्षेत्रगत निकायहरूको बैठक बस्ने ।	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरू		√
जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने ।	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	√	√
प्रतिकार्यका लागि भए गरेका कार्यहरूको अवस्था बारे NEOC/PEOC मा जाहेरी गर्ने ।	DEOC	√	√
० देखि ३ दिन			
मौसम सम्बन्धी सूचना नियमित प्रसारण गर्ने ।	DEOC/DHM /Medias	√	√
शव व्यवस्थापन निर्देशिका बमोजिम मृत्यु भएका शवहरूको व्यवस्थापन, आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति ।		√
राहत वितरणकार्यलाई थप प्रभावकारी बनाई निरन्तरता दिने ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति स्थानीय तह ।	√	√
जिल्ला विपद् प्रतिकार्य टोली (DDRT) लाई परिचालन गर्ने ।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी ।	√	√
अति संकटासन्न अवस्थामा रहेका समूहहरूलाई विशेष निगरानी तथा आधारभूत स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने ।	स्वास्थ्य कार्यालय, स्थानीय तह स्वास्थ्य शाखा ।		√
प्रभावित क्षेत्रमा हुन सक्ने महिला हिंसाका गतिविधिको सम्बन्धमा विशेष निगरानी राख्ने तथा बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई विशेष संरक्षणको प्रबन्ध मिलाउने ।	स्थानीय तहका महिला तथा बालबालिका शाखा, जिल्ला बाल कल्याण समिति		√

प्रतिकार्यका लागि गतिविधिहरू	जिम्मेवारी	न्यून प्रभाव	उच्च प्रभाव
	जेष्ठ नागरीक तथा अपांगता भएका व्यक्तिहरूका लागि कार्य गर्ने निकायहरू ।		
विषय क्षेत्रगत निकायहरूको बैठक बस्ने ।	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरू ।		√
जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने ।	प्रमुख जिल्ला अधिकारी ।		√
प्रतिकार्यका लागि भए गरेका कार्यहरूको अवस्था बारे NEOC/PEOC मा जाहेरी गर्ने ।	DDMC/DEOC		√
० देखि ४ दिन			
मौसम सम्बन्धी सूचना नियमित प्रशारण गर्ने ।	DEOC/DHM /Medias	√	√
कोरोना भाइरसको जोखीम कम हुने गरी स्वास्थ्य सुरक्षा सामग्री प्रयोग गरी राहत वितरण कार्यलाई निरन्तरता दिने ।	DDMC/Local level		√
खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छताका गतिविधिहरू संचालन गर्ने ।	खापा तथा सरसफाई डि. कार्यालय स्थानीय तह ।		√
विपद्बाट अबरुद्ध सडक सञ्जाल मर्मत गरी तत्कालका लागि संचालनमा ल्याउने ।	सडक डिभिजन कार्यालय,स्थानीय तह ।		√
प्रभावित समुदायलाई नेपाल सरकारको स्विकृत मापदण्ड बमोजिम नगद तथा अन्य आवश्यक सहयोग उपलब्ध गराउने ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय तह	√	√
मरेका पशुका शवहरू संकलन तथा व्यवस्थापन गर्ने ।	स्थानीय तह ।		√
विषय क्षेत्रगत निकायहरूको बैठक बस्ने ।	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरू ।		√
जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने ।	प्रमुख जिल्ला अधिकारी ।		
प्रतिकार्यका लागि भए गरेका कार्यहरूको अवस्था बारे NEOC/PEOC मा जाहेरी गर्ने ।	DEOC	√	√
० देखि ५ दिन			
मौसम सम्बन्धी सूचना नियमित प्रशारण गर्ने ।	DEOC/DHM /Medias	√	√
प्रभावितहरूको पहुँचसम्म राहत सहायता नपुगेको स्थानहरूमा थप राहत वितरणको व्यवस्था गर्ने ।	Local Level/DDMC		√
अस्पताल, स्वास्थ्य केन्द्र, आन्तरिक रुपमा विस्थापितको शिविर, विद्यालयजस्ता आधारभूत क्षेत्रमा विद्युतीय सेवा उपलब्ध गराउने ।	नेपाल विद्युत प्राधिकरण कार्यालय ।		√
थप आवश्यक पर्ने राहतका लागि समन्वय गरी माग गर्ने ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति ।		√
विषय क्षेत्रगत निकायहरूको बैठक बस्ने ।	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरू ।		
जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने ।	प्रमुख जिल्ला अधिकारी ।		√
प्रतिकार्यका लागि भए गरेका कार्यहरूको अवस्था बारे NEOC/PEOC मा जाहेरी गर्ने ।	DEOC	√	√
० देखि ६ दिन			
मौसम सम्बन्धी सूचना नियमित प्रशारण गर्ने ।	DEOC/DHM /Medias		√
थप आवश्यक पर्ने राहतका लागि समन्वय गरी माग गर्ने ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति ।		√
विषय क्षेत्रगत निकायहरूको बैठक बस्ने ।	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरू ।		
जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने ।	प्रमुख जिल्ला अधिकारी ।		√
प्रतिकार्यका लागि भए गरेका कार्यहरूको अवस्था बारे NEOC/PEOC मा जाहेरी गर्ने ।	DEOC	√	√

प्रतिकार्यका लागि गतिविधिहरू	जिम्मेवारी	न्यून प्रभाव	उच्च प्रभाव
० देखि ७ दिन			
मौसम सम्बन्धी सूचना नियमित प्रसारण गर्ने ।	DEOC/DHM /Medias		√
विषय क्षेत्रगत निकायहरूको बैठक बस्ने ।	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरू ।		√
थप आवश्यक पर्ने राहतका लागि समन्वय गरी वितरणको व्यवस्था मिलाउने ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति ।		√
प्रभावित क्षेत्रमा खासगरी सडकटासन्न समूहका लागि स्वच्छ र सुरक्षित वातावरणको प्रत्याभुति दिने; विशेषगरी लैंगिक हिंसा नियन्त्रण गर्न विशेष ध्यान दिने ।	स्थानीय तह, महिला तथा बालबालिका शाखा ।		√
गैरखाद्य सामग्रीको सेट वितरण गर्ने ।	NRCS/Local Level	√	√
जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने ।	प्रमुख जिल्ला अधिकारी ।		√
मानवीय कार्यका लागि भएका प्रतिकार्य उद्धार कार्यको अनगुमन र प्रतिवेदन तयार गर्ने ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति ।		√
प्रतिकार्यका लागि भए गरेका कार्यहरूको अवस्था बारे NEOC/PEOC मा जाहेरी गर्ने ।	DEOC	√	√
आवश्यकताको आधारमा विपद् लेखाजोखा मार्गदर्शन, २०७२ अनुसार थप लेखाजोखाका औजारहरूलाई सक्रिय बनाउने ।	DDMC/Cluster Lead and Co-Lead		√
प्रभावित परिवारको दर्ता गर्ने, प्रभावितको लागि परिचयपत्र उपलब्ध गराउने र तथ्याङ्कको उचित प्रबन्ध र व्यवस्था गर्ने ।	Local Level/DDMC/ DEOC	√	√

८. सम्बन्धित निकायको जिम्मेवारी

८.१ जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति

(१) जिल्लास्तरमा विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यको लागि देहाय बमोजिमको जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति रहनेछ :-

(क) प्रमुख जिल्ला अधिकारी	-अध्यक्ष
(ख) जिल्ला समन्वय समितिको प्रतिनिधि	-सदस्य
(ग) जिल्ला भित्रका स्थानीय तहका अध्यक्ष तथा प्रमुख	-सदस्य
(घ) स्वास्थ्य सम्बन्धी विषय हेर्ने जिल्लास्थित कार्यालयको प्रमुख	-सदस्य
(ङ) जिल्लास्थित सुरक्षा निकायका प्रमुखहरू	-सदस्य
(च) जिल्लास्थित पूर्वाधार तथा सामाजिक विकाससँग सम्बन्धित कार्यालयका प्रमुखहरू	-सदस्य
(छ) राष्ट्रिय मान्यता प्राप्त दलका जिल्लास्थित प्रमुख वा प्रतिनिधि	-सदस्य
(ज) नेपाल रेडक्रस सोसाइटीको जिल्लास्थित प्रमुख	-सदस्य
(झ) गैरसरकारी महासङ्घको जिल्लास्थित प्रमुख	-सदस्य
(ञ) नेपाल पत्रकार महासङ्घको जिल्लास्थित प्रमुख	-सदस्य
(ट) उद्योग वाणिज्य महासङ्घको जिल्लास्थित प्रमुख	-सदस्य
(ठ) प्रमुख जिल्ला अधिकारीले तोकेको अधिकृत	-सदस्य सचिव

(२) जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :-

- (क) परिषद्, कार्यकारी समिति तथा प्रदेश समितिबाट स्वीकृत नीति, योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न सहयोग गर्ने, गराउने,
- (ख) जिल्लाको विपद् प्रतिकार्य योजना तयार गरी लागू गर्ने, गराउने,
- (ग) जिल्लास्तरमा रहेका आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रको सञ्चालन गर्ने,
- (घ) उपलब्ध स्रोतको उच्चतम प्रयोग तथा प्रवाह गरी विपद् प्रभावित क्षेत्रमा खोजी तथा उद्धार गर्ने,
- (ङ) नेपाल सरकारबाट स्वीकृत मापदण्ड अनुसार राहत वितरण गर्ने, गराउने तथा जिल्लास्थित सरकारी तथा गैरसरकारी कार्यालयलाई सोही अनुसार राहत वितरण गर्न लगाउने,
- (च) विपद् प्रभावित क्षेत्रमा आवश्यकता अनुसार यातायात तथा मानिसको आवत जावतमा नियन्त्रण गर्ने,
- (छ) विपद्का कारण सिर्जित फोहोर तथा अन्य अनावश्यक वस्तु हटाउने वा हटाउन लगाउने,
- (ज) विपद्को समयमा मृत्यु भएका मानिसको शव तथा जनावरको व्यवस्थापन गर्ने, गराउने,
- (झ) आपत्कालीन अवस्थामा विपद् प्रभावित व्यक्तिहरूको लागि आश्रय गृहको व्यवस्था गर्ने,
- (ञ) विपद्को समयमा तत्काल परिचालन हुन सक्ने गरी सुरक्षा निकायलाई दुरुस्त राख्न लगाउने,
- (ट) विपद् प्रभावित क्षेत्रमा खानेपानी, खाद्यान्न, लत्ताकपडा तथा औषधि उपचार जस्ता अत्यावश्यक वस्तुको प्रबन्ध गर्ने,
- (ठ) विपद् प्रभावित क्षेत्रमा तत्काल आवश्यक पर्ने अस्थायी भौतिक संरचनाहरूको निर्माण गर्न लगाउने,
- (ड) विपद्को अवस्थामा स्थानीयस्तरमा उपलब्ध सरकारी, गैरसरकारी एवं निजी यातायातका साधन, यन्त्र, सरसामान, खाद्य सामान आदि कानून बमोजिम नियन्त्रणमा लिई प्रयोग गर्ने वा गर्न लगाउने,
- (ढ) विपद्को जोखिममा रहेका वा विपद् प्रभावित क्षेत्रमा रहेका असुरक्षित भवनहरू भत्काउन लगाउने,
- (ण) असुरक्षित भवन तथा स्थानमा रहेका विपद् प्रभावित व्यक्तिहरूलाई सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गर्ने,

- (त) विपद् प्रभावित क्षेत्रमा स्वयंसेवक, विशेषज्ञ तथा परामर्शदातालाई परिचालन गर्ने र सोको सुपरिवेक्षण गर्ने,
  - (थ) राष्ट्रिय वा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाहरूबाट गरिने उद्धार तथा राहत एवं सहयोग आदि क्रियाकलापको समन्वय गर्ने,
  - (द) विपद्को समयमा खोज, उद्धार तथा राहत र पुनर्लाभ सम्बन्धी कार्यको लागि स्थानीय तह लगायत सम्बन्धित निकायहरूसँग समन्वय गर्ने,
  - (ध) विपद् पश्चात आउन सक्ने सहायक प्रकोपहरूको न्यूनीकरणका लागि आवश्यक कार्यहरू गर्ने,
  - (न) विपद् प्रभावित क्षेत्रमा सङ्कटग्रस्त क्षेत्र घोषणा गर्नु पर्ने अवस्था रहेमा नेपाल सरकार समक्ष सिफारिस गर्ने,
  - (प) विपद् सम्बन्धी सूचना प्रवाह गर्ने,
  - (फ) उद्धार तथा राहत कार्यक्रमको प्रगति विवरण प्राधिकरणमा पठाउने,
  - (ब) विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धमा तोकिए बमोजिमका अन्य काम गर्ने, गराउने ।
- (३) जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको सचिवालय, बैठक सम्बन्धी कार्यविधि र अन्य व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

८.२. स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति :

- (१) प्रत्येक स्थानीय तहले गाउँपालिकाको अध्यक्ष वा नगरपालिकाको प्रमुखको अध्यक्षतामा बढीमा पन्ध्र जना सदस्य रहेको स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गर्नु पर्नेछ ।
- (२) स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :—
  - (क) परिषद्बाट स्वीकृत राष्ट्रिय नीति तथा योजना एवम् कार्यकारी समिति र प्रदेश विपद् व्यवस्थापन समितिबाट स्वीकृत एकीकृत तथा क्षेत्रगत नीति योजना र कार्यक्रम अनुरूप हुने गरी स्थानीय विपद् व्यवस्थापन योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने,
  - (ख) स्थानीय तहलाई विपद् व्यवस्थापनका लागि बजेट विनियोजन गर्न लगाउने,
  - (ग) सरकारी, निजी एवम् गैरसरकारी संस्था, स्थानीय स्वयंसेवक, सामाजिक परिचालक लगायत सम्बन्धित सबै पक्षको समन्वय र संलग्नतामा विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य गर्ने, गराउने,
  - (घ) स्थानीय तहका पदाधिकारी, कर्मचारी, स्वयंसेवक, सामाजिक परिचालक तथा समुदायलाई विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धमा प्रशिक्षण दिने व्यवस्था मिलाउने,
  - (ङ) भौतिक संरचना निर्माण गर्दा भवनसंहिता लगायत अन्य स्वीकृत निर्देशिका वा मापदण्डको पालना गराउने,
  - (च) स्थानीय समुदायलाई विपद्प्रति जागरुक बनाउन, विपद्सँग सम्बन्धित योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्न तथा विपद्को घटना हुनासाथ प्रतिकार्यका लागि परिचालित हुन वडा वा समुदायस्तरमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य समिति गठन गर्ने,
  - (छ) विपद् प्रतिकार्यका लागि आपत्कालीन नमूना अभ्यास गर्ने, गराउने,
  - (ज) विपद् प्रभावित क्षेत्रमा उद्धार तथा राहतको व्यवस्था गर्ने,
  - (झ) विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धमा सार्वजनिक संस्था तथा व्यावसायिक प्रतिष्ठानले यस ऐन बमोजिम कार्य गरे नगरेको अनुगमन गर्ने,
  - (ञ) स्थानीय तहमा विपद् व्यवस्थापन सूचना प्रणाली तथा पूर्वचेतावनी प्रणालीको विकास र सञ्चालन गर्ने, गराउने,
  - (ट) स्थानीय स्तरमा आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रको स्थापना र सञ्चालन गर्ने,
  - (ठ) विपद्मा परी हराएका, बिग्रेका वा नष्ट भएका कागजातको यकिन तथ्याङ्क अद्यावधिक गरी राख्न लगाउने,
  - (ड) विपद्बाट प्रभावित घरपरिवारको पहिचान, स्तर निर्धारण तथा परिचयपत्र वितरण गर्ने, गराउने,

- (ढ) विपद्को समयमा प्रयोग गर्न सकिने गरी वारुणयन्त्र लगायतका अन्य उपकरणहरू तयारी हालतमा राख्न लगाउने,
- (ण) कार्यकारी समिति, प्रदेश विपद् व्यवस्थापन समिति तथा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको निर्णय अनुसार विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी अन्य कार्य गर्ने, गराउने,
- (त) विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धमा तोकिए बमोजिमका अन्य कार्य गर्ने, गराउने ।
- (३) स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको सचिवालय, बैठक सम्बन्धी कार्यविधि र अन्य व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

८.३ मनसून प्रतिकार्य कमाण्ड पोष्ट

जिल्ला तथा स्थानीय तहले आफ्नो विपद् व्यवस्थापन हेर्ने निकायको नेतृत्वमा आवश्यकता अनुसार आ-आफ्नो कमाण्ड पोष्टको बनावट निर्धारण गर्न सक्नेछन् । कमाण्ड पोष्टको मुख्य जिम्मेवारी:

१. मनसूनजन्य विपद्को बेला समग्र प्रतिकार्यको नेतृत्व गर्ने ।
२. स्थानीय विकास साझेदार तथा गैरसरकारी संघ/संस्थासँग प्रभावकारी समन्वय गर्ने ।
३. मनसूनजन्य विपद्को अवधिमा प्रभावकारी प्रतिकार्यको लागि जिम्मेवार निकायलाई निर्देशन दिने ।
४. मनसूनको अवस्थाको निरन्तर निगरानी गर्ने र स्थिति प्रतिवेदन अनुसार जिम्मेवार निकायलाई तत्काल आवश्यक कार्य गर्न निर्देशन दिने ।
५. मौसमको पूर्वानुमानका आधारमा सम्भावित विपद्को पूर्वसूचना प्रवाहको नेतृत्व गर्ने ।
६. मनसूनजन्य विपद्को अवधिमा साधन श्रोत परिचालनको समन्वय तथा नेतृत्व गर्ने ।
७. मनसूनजन्य विपद्को बेलामा सम्पूर्ण सूचना प्रवाहको नेतृत्व तथा व्यवस्थापन गर्ने ।
८. विपद्का घटना तथा क्षतिको विवरण संकलन, विश्लेषण र सूचना प्रवाह गर्दा लैङ्गिक तथा समावेशी दृष्टिकोणले खण्डीकृत बनाउने ।
९. विपद्को समयमा प्रतिकार्यका लागि प्राथमिकतामा राख्नुपर्ने महिला, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, अशक्त, दिर्घरोगी, बालबालिका लगायत जोखिमयुक्त समूह पहिचान तथा जोखिम आंकलन गर्ने/गराउने ।
१०. विपद्को समयमा किशोर-किशोरी, सुत्केरी र गर्भवती महिलाको स्वास्थ्य र सामाजिक संरक्षणमा ध्यान दिनुका साथै लैङ्गिक हिंसा विरुद्ध संकटासन्न समूह (विपद्को सामना गर्न नसक्ने अवस्थामा रहेका बालबालिक, वृद्धवृद्धा, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, एकल महिला, सुत्केरी, गर्भवती, भूमिहीन, दलित, दिर्घरोगी, लोपोन्मुख जाति, यौनिक अल्पसंख्यक वर्ग वा समुदायका व्यक्ति)का लागि चेतनामूलक कार्यक्रम संचालन गर्ने गराउने ।/स्वास्थ्य सेवालालाई प्रभावकारी रूपले संचालनका लागि सहयोग गर्ने ।
११. खोज, उद्धार गर्दा पहिचान गरिएका जोखिमयुक्त समूहलाई प्राथमिकता राख्ने व्यवस्था गर्ने/गराउने ।
१२. मानसिक स्वास्थ्य तथा मनोसामाजिक परामर्श प्रदान गर्ने ।
१३. सहायता कक्षमा मोबाइल नम्बर सहितको सम्पर्क व्यक्ति तोकिएको सार्वजनिक गर्ने ।

८.३.१ जिल्ला विपद् सहायता कक्ष (District Disaster Help Desk, DDHD) को संरचना

सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी	-संयोजक
जिल्लास्थित सुरक्षा निकायका प्रतिनिधिहरू	-सदस्य
नेपाल रेडक्रस सोसाइटीका जिल्ला प्रतिनिधि	-सदस्य
जिल्लासदरमुकाममा रहेको उद्योग वाणिज्य संघको प्रतिनिधि	-सदस्य
पत्रकार महासंघका जिल्ला प्रतिनिधि	-सदस्य
नागरिक समाजका जिल्ला प्रतिनिधि	-सदस्य
जिल्ला आपतकालीन कार्यसंचालन केन्द्रका प्रतिनिधि	-सदस्य सचिव

८.३.२ स्थानीय विपद सहायता कक्ष (Local Disaster Help Desk, LDHD) को संरचना

स्थानीय तहका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	-संयोजक
सुरक्षा निकायका स्थानीय प्रतिनिधि	-सदस्य
नेपाल रेडक्रस सोसाइटीका स्थानीय प्रतिनिधि	-सदस्य
उद्योग वाणिज्य संघका स्थानीय प्रतिनिधि	-सदस्य
पत्रकार महासंघका स्थानीय प्रतिनिधि	-सदस्य
नागरिक समाजका स्थानीय प्रतिनिधि	-सदस्य
स्थानीय विपद् फोकल पर्सन/स्थानीय आपतकालीन कार्यसंचालन केन्द्रका प्रतिनिधि-	सदस्य सचिव

८.३ सुरक्षा निकाय :

सुरक्षा निकायको मनसून पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य सम्बन्धमा मुख्य जिम्मेवारी निम्न अनुसार रहनेछ। विपद्को समयमा खोज, उद्धार तथा राहतको कार्यको लागि नेपाल सरकारले नेपाली सेना परिचालन गर्न सक्नेछ । विपद् प्रतिकार्यका लागि प्रमुख जिल्ला अधिकारीको आदेश बमोजिम कुनै पनि स्थानमा प्रवेश गर्ने तथा उपलब्ध जुनसुकै व्यक्ति वा संस्थाको साधन र स्रोत उपयोग गर्ने अधिकार सुरक्षा निकायलाई हुनेछ ।

८.३.१ नेपाल प्रहरी:

१. मनसूनजन्य विपद् प्रतिकार्यको लागि आवश्यक औजार, उपकरण तथा दक्ष जनशक्तिसहित तयारी अवस्थामा रहने।
२. सम्भावित विपद्को सम्बन्धमा पूर्वचेतावनी दिने तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरणका लागि समुदायलाई सजग बनाउने,
३. जिल्ला एवम् स्थानीय तहसम्म स्थापना गरिने मनसून प्रतिकार्य कमाण्ड पोष्टमा आवश्यक प्रतिनिधि खटाउने।
४. विपद्को बेला खोज, उद्धार तथा राहत वितरणमा सहयोग र सुरक्षा व्यवस्था तथा आवश्यकता अनुसार टोली परिचालन गर्ने।
५. स्थानीयस्तरमा विपद् पूर्वसूचना प्रवाहमा सहयोग पुर्याउने।
६. विपद्का घटना सम्बन्धी सूचना प्रवाह तथा तत्काल गरिने लेखाजोखामा सहयोग पुर्याउने।

८.३.२ सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल

१. मनसूनजन्य विपद् प्रतिकार्यको लागि आवश्यक औजार उपकरण तथा दक्ष जनशक्ति सहित तयारी अवस्थामा रहने।
२. केन्द्रदेखि स्थानीय तहसम्म स्थापना गरिने मनसून प्रतिकार्य कमाण्ड पोष्टमा आवश्यक प्रतिनिधि खटाउने।
३. विपद्को अवधिमा खोज, उद्धार तथा राहत वितरणमा सहयोग र सुरक्षा तथा आवश्यकता अनुसार टोली परिचालन गर्ने।
४. स्थानीयस्तरमा विपद् पूर्वसूचना प्रवाहमा सहयोग पुर्याउने।
५. विपद्का घटना सम्बन्धी सूचना प्रवाहमा सहयोग पुर्याउने।
६. विपद् प्रतिकार्यका लागि प्रमुख जिल्ला अधिकारीको आदेश बमोजिम कुनै पनि स्थानमा प्रवेश गर्ने तथा उपलब्ध जुनसुकै व्यक्ति वा संस्थाको साधन र स्रोत उपयोग गर्ने अधिकार सुरक्षा निकायलाई हुनेछ ।

(५) सुरक्षा निकायले विपद्को समयमा खोज तथा उद्धार कार्यका लागि प्रदेश विपद् व्यवस्थापन समिति तथा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिसँग आवश्यक सामग्री माग गर्न सक्नेछ ।

८.४ आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र

८.४.१ जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र

१. मौसमी पूर्वानुमान सम्बन्धी सूचना प्रवाहमा सहयोगका साथै मनसुनजन्य विपद्का पूर्वसूचना प्रवाहमा जिल्लास्तरीय भूमिका निर्वाह गर्ने ।
२. मनसूनको अवधिमा २४सै घण्टा जिल्लास्तरको विपद्को अवस्थाको निगरानी गर्ने र सो अनुसार सूचना संप्रेषण गर्ने ।
३. जिल्ला मनसून प्रतिकार्य कमाण्ड पोष्ट स्थापना गर्न सहजीकरण गर्ने ।
४. विपद् पूर्वतयारी, खोज, उद्धार तथा राहतको नेतृत्व र समन्वय गर्ने ।
५. विपद् प्रतिकार्यको बेला श्रोत साधन परिचालनमा समन्वय र सहजिकरण गर्ने ।
६. मनसूनजन्य विपद्को अवधिमा सूचना व्यवस्थापनमा अहम भूमिका निर्वाह गर्ने ।

८.४.२ स्थानीय आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र

१. मौसमी पूर्वानुमान सम्बन्धी सूचना प्रवाहमा सहयोगका साथै मनसुनजन्य विपद्का पूर्वसूचना प्रवाहमा पालिकास्तरीय नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्ने ।
२. मनसूनको अवधिमा २४सै घण्टा पालिकास्तरको विपद्को अवस्थाको निगरानी गर्ने ।
३. पालिका तहमा मनसून प्रतिकार्य कमाण्ड पोष्ट स्थापना गर्न सहजीकरण गर्ने ।
४. मौसमको पूर्वानुमानका आधारमा सम्भावित विपद्को पूर्वसूचना प्रवाहको नेतृत्व गर्ने ।
५. मनसूनजन्य विपद्को अवधिमा साधन श्रोत परिचालनको समन्वय तथा नेतृत्व गर्ने ।
६. मनसूनज्य विपद्को बेला सम्पूर्ण सूचना प्रवाहको नेतृत्व तथा व्यवस्थापन गर्ने ।

८.४.३ स्वास्थ्य आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र

१. आपत्कालीन उपचारको पूर्वतयारी, समन्वय र नेतृत्व गर्ने ।
२. संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तहमा रहेका अस्पतालको आपत्कालीन उपचार पूर्वतयारीको समन्वय र नेतृत्व गर्ने ।

८.४.४ नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, रक्त सञ्चार केन्द्र

१. रक्तसञ्चार केन्द्रमा न्यूनतम रगत मौज्जात राख्ने ।
२. रक्तादाताहरूसँग समन्वय गर्ने ।
३. आपत्कालीन अवस्थामा रगत संकलन तथा वितरण गर्ने भौतिक क्षेत्र निर्धारण गरी रगत संकलन र आपूर्ति गर्न तयारी गर्ने ।
४. सुरक्षा निकाय, जिल्ला प्रशासन कार्यालय र स्थानीय तहसँग समन्वय गरी रगत सङ्कलन तथा वितरणको लागि बन्दोबस्ती मिलाउने ।

८.५ सेवा प्रदायक निकायको काम, कर्तव्य र अधिकार:

- (१) कुनै स्थानमा विपद् परेमा वारूणयन्त्र तथा अन्य सेवा प्रदायक निकायले सम्बन्धित स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिलाई तत्काल सूचना दिनु पर्नेछ ।
- (२) वारूणयन्त्र तथा अन्य सेवा प्रदायक निकायले आपत्कालीन खोज, उद्धार तथा राहत उपलब्ध गराउन जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति तथा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिले दिएको निर्देशनको पालना गर्नु पर्नेछ ।

(३) आपत्कालीन कार्य सम्पादन गर्दा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको आदेश बमोजिम कुनै पनि स्थानमा प्रवेश गर्ने तथा जुनसुकै व्यक्ति वा संस्थाको साधन र स्रोत उपयोग गर्ने अधिकार वारुणयन्त्र सेवा प्रदायक निकायलाई हुनेछ ।

८.६. सार्वजनिक संस्था तथा व्यावसायिक प्रतिष्ठानको दायित्व:

- (१) विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धमा सार्वजनिक संस्था तथा व्यावसायिक प्रतिष्ठानको दायित्व देहाय बमोजिम हुनेछ :-
- (क) आफ्नो भवन, उद्योग, कार्यालय वा व्यावसायिक केन्द्रमा विपद्का घटना हुन नदिन विपद् सुरक्षा औजार, उपकरण, सामग्री, आपत्कालीन निकास लगायत तोकिए बमोजिमका अन्य व्यवस्था गर्ने,
  - (ख) तथ्याङ्क सङ्कलन, क्षतिको मूल्याङ्कन, राहत, पुनर्स्थापना तथा पुनर्निर्माण समेतका सम्पूर्ण कार्यमा कार्यकारी समिति, विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी अन्य समिति तथा प्राधिकरणलाई आवश्यक सहयोग गर्ने,
  - (ग) आफ्ना कर्मचारी तथा कामदारलाई विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धमा प्राधिकरणले तोके बमोजिमका आधारभूत अभिमुखीकरण तालिम दिने,
  - (घ) विपद् व्यवस्थापन कार्यमा उपयोग हुने स्रोत साधनलाई तयारी हालतमा राख्ने,
  - (ङ) नेपाल सरकार, प्राधिकरण, प्रदेश सरकार, स्थानीय तह र प्रमुख जिल्ला अधिकारीको आदेश अनुसार आफ्ना भवन लगायत अन्य संरचना आपत्कालीन प्रयोजनका लागि आवश्यक परेमा उपलब्ध गराउने,
  - (च) सम्बन्धित अधिकारीको सुपरिवेक्षणमा उद्धार तथा राहत वितरण कार्यमा सहयोग पुऱ्याउने,
  - (छ) विपद् जोखिम न्यूनीकरण संयन्त्रको व्यवस्था गरी तयारी अवस्थामा राख्ने,
  - (ज) फोहोरमैला तथा प्रदूषणको यथोचित व्यवस्थापन गरी यसबाट वातावरण र जनजीवनमा पर्न सक्ने नकारात्मक प्रभावलाई न्यूनीकरण गर्ने उपायहरू अपनाउने,
  - (झ) विपद्को घटना घटेमा तत्काल नजिकको सुरक्षा निकाय र स्थानीय आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रलाई खबर गर्ने ।

(२) सार्वजनिक संस्था तथा व्यावसायिक प्रतिष्ठानले नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार तथा स्थानीय तहको विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी योजनाको अधीनमा रही विपद् व्यवस्थापन योजनाको तर्जुमा गरी अनिवार्य रूपमा लागू गर्नु पर्नेछ ।

८.७ विपद् व्यवस्थापनमा निजी क्षेत्र तथा अन्य निकायहरू:

निजी क्षेत्र तथा अन्य निकायको मनसून पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य सम्बन्धमा मुख्य जिम्मेवारी निम्न अनुसार रहनेछ ।

८.७.१ निजी क्षेत्र:

१. मनसूनजन्य विपद् प्रतिकार्यको अवधिमा खाद्य तथा गैह्र खाद्य राहत सामग्री व्यवस्थापन, राहत ढुवानी, बजार व्यवस्थापन, नियन्त्रण, अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण कार्यमा सहजीकरण गर्ने ।
२. खोज तथा उद्धारको लागि ज्याफ्ट बोट, डुङ्गा तथा गोताखोर टोली उपलब्ध गराउने ।

८.७.२ यातायात तथा पारवहन:

३. पूर्वसूचनाको पूर्ण पालना गर्ने गराउने ।
४. चालक, सहचालक मार्फत यात्रुहरूलाई सम्बन्धित क्षेत्रको मौसम पूर्वानुमान, विपद् जोखिमको अवस्था र अपनाउनु पर्ने सावधानीको बारेमा जानकारी गराउने ।

८.७.३ विकास साझेदार/गैरसरकारी संघसंस्था:

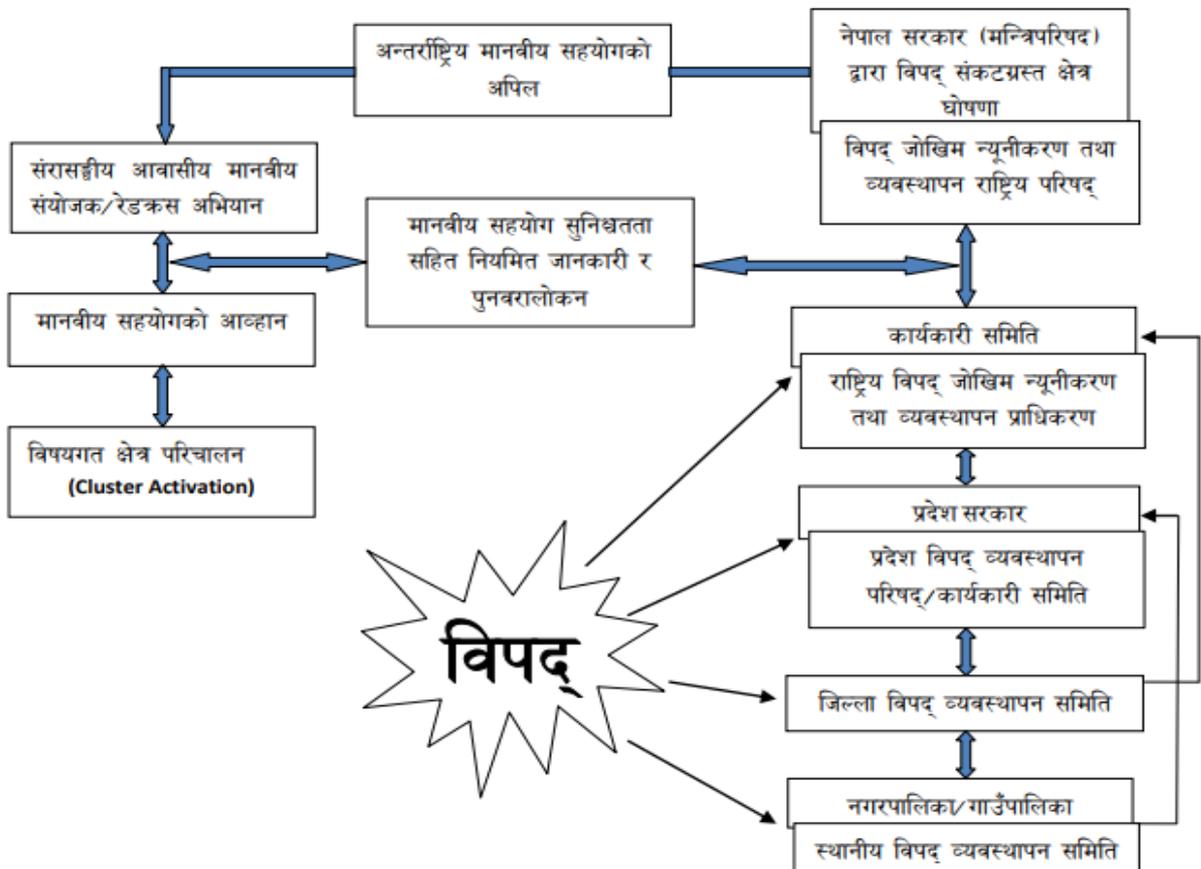
५. नेपाल रेडक्रस सोसाइटी लगायत अन्य गैर सरकारी तथा मानवीय सहायतामा सक्रिय निकायहरूले आफ्नो क्षेत्र र क्षमताको आधारमा यस कार्ययोजना अनुसार मनुसुनजन्य विपद् पूर्वतयारी र प्रतिकार्यमा सहयोग पुर्याउने।
६. स्टार्ट नेटवर्क अन्तर्गत स्टार्ट फन्ड मार्फत बाढीको जोखिमको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य गर्न लगभग रु. २ करोड ५० लाख विनियोजन गरेको हुँदा उक्त रकम राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणसँगको समन्वयमा परिचालन गर्ने।

८.७.४ सञ्चार क्षेत्र:

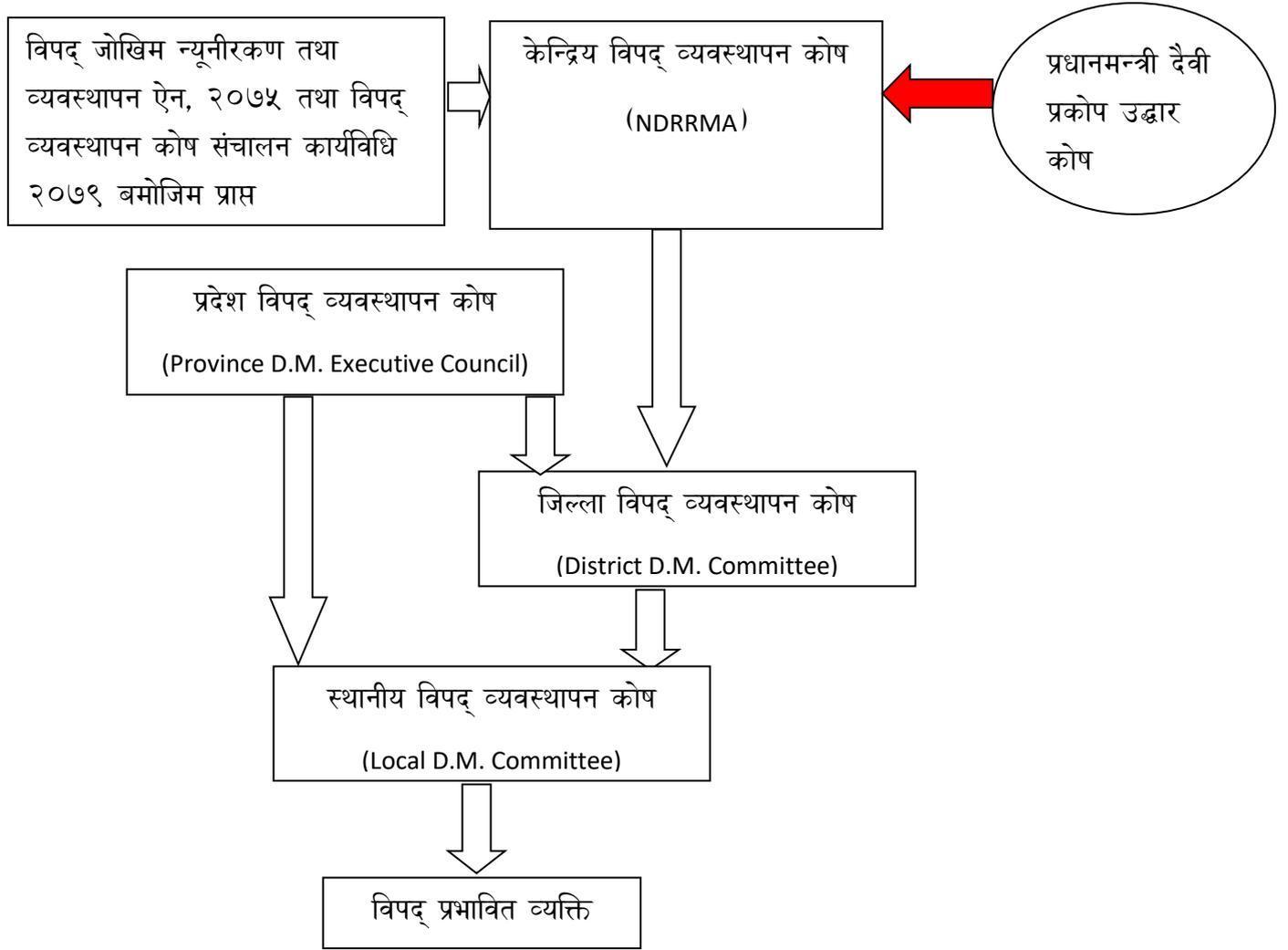
७. यस कार्ययोजना अनुसार, मनुसुनजन्य विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यको लागि जनचेतना अभिवृद्धि, पूर्वसूचना तथा चेतावनी सम्प्रेषण र विपद्को समयमा यथार्थ र तथ्यपरक सूचना प्रवाह गर्ने।

८.८ निकायगत समन्वय र अन्तरसम्बन्ध

८.८.१ राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्यको कार्यढाँचा:

८.८.२ विपद् व्यवस्थापन कोष प्रवाह

८.९ वडामा रहने न्यूनतम खोज उद्धार सामग्रीहरू:

सि.नं.	विवरण	थान	कैफियत
१	स्ट्रेचर	१	
२	वाल्टी	५	
३	डोरी	२००	मिटर
४	सेफ्टी हेल्मेट	५	गुणस्तरीय
५	बन्चरो	२	
६	आंसी, हँसिया	२	
७	गैती	२	
८	कोदालो, बेल्ला	२/२	
९	हातखुट्टाको कास्रो	२	

सि.नं.	विवरण	थान	कैफियत
१०	हाते आरी	२	
११	लिभर	२	राम्रो
१२	घन	२	
१३	टर्चलाईट तथा हेडलाईट	४	
१४	सिँठी	केही	
१५	प्राथमिक उपचार सामग्री	-	
१६	अन्य सामग्री	-	आवश्यकतानुसार थपघट हुन सक्ने

९. मनसून पूर्वतयारीका लागि कृत्रिम घटना अभ्यास

काल्पनीक प्रकोप घटनाको परिस्थिति सिर्जना गरि वास्तविक घटना हुँदा अवलम्बन गरिनु पर्ने विधि र प्रक्रियासम्मत कृयाकलापहरु गरेर प्रकोपको सामना गर्ने क्षमताको अभ्यासलाई कृत्रिम घटना अभ्यास भनिन्छ।

यहाँ उल्लेख गरिएको कृत्रिम घटना अभ्यास पूर्णतः बाढी पूर्वसूचना प्रणालीमा आधारित छ । बाढी प्रकोप वा बाढी प्रकोपजन्य घटनाका सम्भावनाहरु निरन्तर अनुगमन गरि सो प्रकोपको घटना हुनु अगावै त्यस प्रकोपबाट हुनसक्ने सम्भावित हानी नोक्सानी समुदायलाई जानकारी गराई बाढीको जोखिमबाट बच्न-बचाउन गरिने विधिसम्मत प्रकृया र कामहरुलाई बाढी पूर्वसूचना प्रणाली भनिन्छ । बाढी पूर्वसूचना प्रणालीमा मुख्यतया चार अन्तरसम्बन्धित भागहरु हुन्छन् ।

- क. बाढीको जोखिमको ज्ञान
- ख. प्रकोप जोखिमको अनुगमन
- ग. सञ्चार र प्रचार-प्रसार
- घ. प्रतिकार्य

समुदायमा वास्तविक प्रकोपको घटना घटेमा यी सबै भागहरुमा गरिने कामहरु व्यवस्थित रुपमा हुनसक्छन् कि सक्दैनन् र विपद् व्यवस्थापनमा संलग्न विभिन्न सरोकारवाला तथा समुदायले समन्वयात्मक रुपमा के, कसरी पूर्वसूचनाको प्रयोग गरि बाढीबाट बच्ने उपायहरु अवलम्बन गर्ने भनेर कृत्रिम घटना अभ्यास गरिन्छ ।

यो कृत्रिम घटना अभ्यास बाढी प्रभावित समुदायमा गर्नुपर्छ जहाँ बाढी आउनु भन्दा पहिले नै समुदायले बाढी आउदै गरेको सूचना प्राप्त गरि कसरी बचावटका उपायहरु अपनाउन सकिन्छ भन्ने ज्ञान तथा सीप प्राप्त गर्न सक्छन् । बाढी अनुगमन गरि खबर गर्ने ठाउँबाट कुनै समुदायमा पुग्न बाढीलाई लाग्ने समय (Lead time) भन्दा त्यो बाढी आउदै गरेको खबर पाएपछि समुदायलाई सुरक्षित स्थानमा पुग्न लाग्ने समय (Lag time) कम हुनुपर्दछ । अर्थात् बाढी गाउँठाउँमा पुगनु अगावै समुदाय सुरक्षित स्थलमा पुगनु पर्छ । कृत्रिम घटना अभ्यास काल्पनिक जस्तै देखिन्छ तर यसमा सहभागी हुने सबै व्यक्ति तथा समूह र सस्थाहरु वास्तविक हुन्छन् र वास्तविक घटना भइरहने वा हुनसक्ने समुदायमा यो अभ्यास गरिन्छ । घटना अभ्यासमा आवश्यक सामग्रीहरुको विवरण अनुसूची-१८ मा रहेको छ ।

कृत्रिम घटना अभ्यास के का लागि ?

कृत्रिम घटना अभ्यास पूर्वसूचना प्रणाली अन्तरगत बाढी जोखिम न्यूनिकरण गर्ने महत्वपूर्ण अभ्यास हो। यसबाट सम्बन्धित समुदाय र मानवीय सहायताका क्षेत्रमा कार्यरत निकाय, संघ सस्थाहरुको सीप, क्षमता, सचेतना बढ्नमा सहयोग पुगी प्रकोपको सामना गर्ने क्षमता बढ्दछ ।

कृत्रिम घटना अभ्यासका उद्देश्यहरु:

- पूर्वसूचना प्रणालीको उपयोग गरि बाढीको क्षतिबाट बच्न बचाउन विभिन्न सरोकारवालाहरु र जोखिममा रहेका समुदायको आपसी समन्वयात्मक कार्यहरुको अभ्यास गरि सीप र क्षमता विकास गर्ने ।
- समुदायमा वास्तविक बाढी आउँदा गर्नुपर्ने कार्यहरु र अपनाउनुपर्ने सावधानीका बारेमा अभ्यास र परीक्षण गर्ने ।

- बाढीबाट समुदायमा हुन सक्ने धनजनको क्षती कम गर्ने ।

कृत्रिम घटना अभ्यासका अपेक्षित प्रतिफलहरू

- बाढी जोखिमको अनुगमन गरि समुदायलाई त्यसको खबर गर्ने जिम्मेवारी भएका व्यक्ति एव निकायहरू (विपद् व्यवस्थापन समिति, कार्यदल र स्वयंसेवक) बाढीको पूर्वसूचना (चेतावानी स्तर र खतरा स्तरको जानकारी) कसरी लिने-दिने विषयमा प्रष्ट भई पूर्वसूचना सप्रेषण प्रणालीको बारेमा पूर्ण जानकारी हुनेछ।
- सरोकारवालाहरू बीच आपसी समन्वय गरि बाढीको प्रतिकार्य (Reponse) गर्ने क्षमताको विकास हुनेछ ।
- बाढी आउन लागेको खबर बाढी अनुगमन गर्ने केन्द्र वा नदिको माथिल्लो तटीय क्षेत्रमा रहेका समुदाय वा सुरक्षा निकाय, रेडक्रस, रेडियो जस्ता सम्बन्धित जानकारीका श्रोतबाट पाएपछि समुदायलाई सुरक्षित स्थानमा पुग्न कति समय (Lag time) लाग्छ, अर्थात् त्यो बाढी गाउँ-ठाउँमा आउनु भन्दा कति समय अगावै समुदाय सुरक्षित स्थानमा पुग्न सक्छन् भनेर परिक्षण भएको हुनेछ ।
- सुरक्षित स्थानमा जाने बाटोहरूको परिक्षण हुनेछ र आवश्यक सुधार/परिमार्जन गर्न सघाउ पुग्नेछ ।
- समुदायलाई आवश्यक पर्ने आश्रयस्थल, सञ्चार साधन, सम्बन्धित विषयमा दक्ष स्वयंसेवकहरू, उद्धार सामग्री आदि के-कति परिमाणमा आवश्यक पर्दछन् भन्ने जानकारी भई प्रतिकार्य क्षमतामा सुधार गर्न सघाउ पुग्नेछ ।
- सहायता आवश्यक भएकालाई कसरी सहयोग गर्ने, महत्वपूर्ण सरसामानहरू व्यवस्थित कसरी गर्ने र पशुचौपायालाई सुरक्षित स्थानमा लैजाँदा के गर्ने भन्ने कुरामा समुदाय सचेत हुनेछ ।

आवश्यक संरचनात्मक तथा संस्थागत पूर्वाधार:

कृत्रिम घटना अभ्यास गर्न प्रकोप (बाढी) पूर्वसूचना प्रणालीको स्थापना गरिएको हुनुपर्छ। बाढी पूर्वसूचना प्रणाली स्थापना गर्न मुख्यतया तलका अवस्था पुरा भएको हुनुपर्दछ ।

- नदि खोलामा आउने विभिन्न स्तरको बाढीबाट समुदायमा हुनसक्ने सम्भावित धनजनको क्षति, बाढी अनुगमन केन्द्र (विशेष गरि वर्षा र जलमापन केन्द्र) बाट समुदायमा पुग्न त्यो नदिको बाढीलाई लाग्ने समय (Lead time), नदिको तल्लो तटका विभिन्न समुदायका लागि निर्धारण गरिएको चेतावनी एवं खतरा स्तरको बारेमा सम्बन्धित समुदाय तथा सरोकारवालाहरूलाई जानकारी भएको हुनुपर्छ। यस वाहेक पनि वर्षाको समयमा समुदायले बाढीको अनुगमन र प्रक्षेपण निरन्तर गर्नुपर्दछ ।
- नेपालमा वर्षाको पूर्वानुमान एवं बाढी जोखिम अनुगमन प्रणालीको स्थापना र सञ्चालनको जिम्मेवारी जल तथा मौसम विज्ञान विभागमा रहेको छ। बाढी, वर्षाको जोखिम अनुगमन गर्न आवश्यक उपकरणहरू र दक्ष जनशक्ति उपलब्ध हुनुपर्दछ । अहिले विभिन्न खोला, नदिहरूमा बाढीको अनुगमन जल तथा मौसम विज्ञान विभागले स्थापना गरेको गेज स्टेशनमा जडान गरिएका उपकरणहरू र त्यहाँ खटिएका कर्मचारीबाट भैरहेको छ। यस्तो अनुगमन कार्य २४ सै घण्टा भैरहेको हुनुपर्दछ ।
- बाढीको जोखिमबारे सडकटासन्न समुदायलाई समयमा नै जानकारी गराउन बाढी अनुगमन गर्ने केन्द्र / निकाय देखि सडकटासन्न समुदायसम्म प्रभावकारी सञ्चार प्रणालीको स्थापना गर्नुपर्दछ । यसका लागि सञ्चारका भरपर्दो साधनहरू, दक्ष र प्रतिबद्ध जनशक्तिको आवश्यकता पर्दछ । सामान्यतया बाढी अनुगमन गर्ने स्टेशनमा जब बाढी सजग, चेतावनी तथा खतराको स्तरमा पुग्दछ, तब सोको खबर विभिन्न सञ्चार माध्यमहरूबाट तल्लो तटीय क्षेत्रमा रहेका समुदाय र विभिन्न तहका सरोकारवालालाई दिईन्छ । बाढीको खबर सम्बन्धित समुदायका सम्पर्क व्यक्तिसम्म पुगेपछि त्यहाँबाट समुदाय भित्र, घर-घर, व्यक्ति-व्यक्तिमा पुऱ्याउन समुदायमा रहेको पूर्वसूचना कार्यदल परिचालित हुन्छ । कार्यदलका

तालिम प्राप्त स्वयंसेवकहरूले हातेसाईरन बजाउने, हातेमाईकबाट जानकारी गराउने, घरदैलोमा पुगी व्यक्तिलाई भेटेर बाढीको सूचना दिने काम गर्दछन् ।

कृत्रिम घटना अभ्यासका चरणहरू:

समुदायमा बाढीचाट जोगिन गरिने त्रिम घटना अभ्यास गर्दा विभिन्न चरणहरूमा व्यवस्थित विधि र प्रयाहरू अपनाउनुपर्ने हुन्छ। कृत्रिम घटना अभ्यास काल्पनिक भएता पनि वास्तविक घटनाका समयमा पनि यही विधि र प्रया पालना गर्नुपर्दछ।

१. कृत्रिम घटना अभ्यासको तयारी

नेपालमा बाढीको कृत्रिम घटना अभ्यास वर्षा शुरु हुने समयमा जेठ-असार महिनामा उपयुक्त हुन्छ। तसर्थ सबै तयारीहरू सो अगावै सम्पन्न गर्नुपर्छ। यो अवधिमा बाढीको कृत्रिम घटना अभ्यास गर्दा अभ्यासको ताजा सम्झना बर्षाको बेलासम्म रहि रहन्छ र वर्षाभन्दा केहि हप्ता अगाडि गर्दा कुनै कमि कमजोरी भएमा सो सुधान्न सक्ने समय पनि उपलब्ध हुन्छ । तापनि समुदायको उपयुक्त समय हेरी अन्य समयमा पनि यस्ता कृत्रिम घटना अभ्यास गर्न सकिन्छ ।

विपद् व्यवस्थापन समिति तथा कार्यदलहरूको तयारी

सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति, कार्यदलहरू, स्वयंसेवकहरूको सयुक्त तथा छुट्टाछुट्टै बैठक बसी सरोकारवालाहरूको सूचि, सूचनाका साधनहरू, सूचना सम्प्रेषण प्रक्रिया, सुरक्षित बाटो, सुरक्षित स्थान, उद्धार सामग्रीहरू सबै पर्याप्त छ/छैन र भएकोले काम गरेको छ/छैन, सो को लेखाजोखा गर्ने साथै विपद् व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारीहरू, कार्यदलहरू र स्वयंसेवकहरूको भूमिका बारे प्रष्ट पार्नुपर्छ ।

(क) सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बसी निम्न विषयमा छलफल र निर्णय गर्ने

- समुदायमा बाढीको कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने निर्णय, सो को मिति र समय निर्धारण ।
- कृत्रिम घटना अभ्यासको परिदृश्य निर्माण गर्ने।
- कृत्रिम घटना अभ्यासमा सहभागी हुने समुदायको आकार (भौगोलिक क्षेत्र निर्धारण गर्ने ।
- कार्यदलहरूलाई आवश्यक सामग्री एवं औजारहरू, निर्वाह गर्ने भूमिका (वा कार्यसूचि) सहित तयारी गर्न आग्रह गर्ने।
- कार्यदलहरूको बैठक तथा अन्य तयारी सम्बन्धि कार्ययोजना तयार गर्ने ।
- घटना अभ्यासका लागि आवश्यक साधन, स्रोतहरूको आवश्यकता अनुमान तथा सो को व्यवस्था के कसरी गर्ने सम्बन्धि निक्यौल गर्ने ।
- समन्वय गर्नुपर्ने सरकारी, गैरसरकारी निकायहरू, व्यक्तिहरूसंग समन्वय गर्ने तौरतरिका तय गर्ने र जिम्मेवारी बाँडफाँड गर्ने। जस्तै गेज रिडर, नजिकको प्रहरी कार्यालय, गापा/नपा, स्वास्थ्य चौकी आदि ।
- कार्यदललाई थप जनशक्तिको आवश्यकता भएमा समुदायबाट वा नजिकको विपद् व्यवस्थापन समितिसंग समन्वय गरि थप स्वयंसेवक व्यवस्था गर्ने र जिम्मेवारी दिने ।
- कृत्रिम घटना अभ्यासको सहजीकरण गर्न कार्यदलका संयोजकहरू समेत रहेको एउटा सहजीकरण टोली र एउटा अनुगमन टोली गठन गर्ने ।
- विपद् व्यवस्थापन समितिको अर्को बैठक बस्ने मिति र छलफलका विषय निर्धारण गर्ने । समितिको अन्य बैठकहरू आवश्यकता अनुसार निर्धारण गर्न सकिन्छ ।

(ख) कार्यदलहरूको बैठक र समन्वय

तल उल्लेख गरिए बमोजिम पूर्वसूचना कार्यदल, खोज तथा उद्धार कार्यदल, प्राथमिक उपचार कार्यदल, आपत्कालिन आश्रयस्थल व्यवस्थापन कार्यदलहरू बीच बैठक बैठक बसि तयारी कार्यलाई अघि बढाउने ।

पूर्वसूचना कार्यदलको बैठक गरि निम्न विषयमा छलफल, निर्णय र कार्यान्वयन गर्ने

- कार्यदलका स्वयंसेवकहरूको कार्य विभाजन गर्ने। जस्तै गेज रिडरबाट सूचना लिने, साईरन, हातेमाईक जस्ता सञ्चार उपकरणहरूको प्रयोग गर्ने व्यक्तिको छनौट गर्ने र जिम्मेवारी तथा भूमिका प्रष्ट पार्ने। सामान्यतया गेज रिडरबाट सूचना लिने व्यक्तिले नै साईरन बजाउने पनि हुनसक्छ वा कार्यदलको सदस्यलाई अनुरोध गर्ने ।
- सबै निकायहरू (गेज रिडर, सुरक्षा निकाय, प्रशासन कार्यालय, रेडक्रस आदि) र समुदाय भित्रका सम्पर्क व्यक्तिहरूको टेलिफोन नम्बरहरू अद्यावधिक गर्ने र सम्बन्धित स्वयंसेवकहरूलाई दिने।
- बाढी अनुगमन केन्द्रका कर्मचारीहरू संग सम्पर्क गरि योजना गरिएको कृत्रिम घटना अभ्यासको बारेमा जानकारी गराउने र त्यसमा ती कर्मचारीहरूको भूमिका र तयारीका बारेमा छलफल गरि प्रष्ट पार्ने ।
- समुदाय नजिकका सुरक्षा निकाय, प्रशासन कार्यालय, रेडक्रस साथै अन्य सम्बन्धित निकायसंग सम्पर्क गरि योजना गरिएको कृत्रिम घटना अभ्यासको बारेमा जानकारी गराउने र त्यसमा उनीहरूको भूमिका र गर्नुपर्ने तयारीका बारेमा छलफल गरि प्रष्ट पार्ने ।
- समुदायमा साईरन, हातेमाईक, राती/पहेलो कपडा, उद्धार सामग्री प्रयोगको लागि तयारी अवस्थामा छ/छैन सुनिश्चित गर्ने साथै आश्रयस्थल र त्यहाँसम्म पुग्ने सुरक्षित बाटो आदिको अवस्था अद्यावधिक गर्ने ।
- समुदायमा आवश्यक सचेतना र जानकारी गराउने सम्बन्धि कार्ययोजना तयार र कार्यान्वयन गर्ने ।

खोज तथा उद्धार कार्यदलको बैठक गरि निम्न विषयमा छलफल, निर्णय र कार्यान्वयन गर्ने

- समुदायमा हरेक परिवार र तिनका सदस्यहरूको लगत विवरण अद्यावधिक गर्ने। अद्यावधिक विवरण अन्य कार्यदलहरू र सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समितिमा एक-एक प्रति दिने ।
- समुदायमा अरुको सहयोग आवश्यक पर्ने बुद्धिवृद्धा, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, बिरामी, सुत्केरी, बालबालिका कहाँ छन् र तिनीहरूलाई के कस्तो सहयोग आवश्यक पर्छ भन्ने जानकारी अद्यावधिक गर्ने।
- अरुको सहयोग आवश्यक पर्ने व्यक्तिहरूलाई विभिन्न कार्यदलहरू र स्वयंसेवकहरू कसले, कसरी सहयोग गर्ने भन्ने विवरण तयार गर्ने र आवश्यक अभ्यान गर्ने ।
- सहयोग प्रदान गरि लगेर राखिने स्थानको तय गर्ने। जुन प्राथमिक उपचार कार्यदलसँग मिलेर तय गर्नुपर्छ ।
- घटनास्थल देखि प्राथमिक उपचार शिविरसम्म घाईतेलाई ल्याउने व्यवस्थाको सुनिश्चितता गर्ने तथा गर्न लगाउने ।
- आवश्यक खोज तथा उद्धार सामग्री (लाईफ ज्याकेट, डोरी, स्ट्रेचर, रबरट्यूब, डुङ्गा आदि) व्यवस्था गर्ने ।

प्राथमिक उपचार कार्यदलको बैठक गरि निम्न विषयमा छलफल, निर्णय र कार्यान्वयन गर्ने

- एम्बुलेन्स, नजिकको स्वास्थ्य केन्द्र, स्वास्थ्यकर्मी, औषधि पसल तथा नजिकको सुरक्षा निकायको सम्पर्क नम्बरहरू अद्यावधिक गरिराख्ने वा राख्न लगाउने।
- खोज तथा उद्धार कार्यदलसँग समन्वय गरि प्राथमिक उपचार गर्ने स्थानको व्यवस्था गर्ने र त्यसको जानकारी समुदायलाई गराउने ।

- प्राथमिक उपचारका लागि आवश्यक सामग्रीहरू (जस्तै प्राथमिक उपचार बक्स। तयार गरि उपयुक्त स्थानमा राख्ने ।
- प्राथमिक उपचार कार्यदलका सदस्यहरूको भूमिका र कार्य विभाजन गरि योजना तयार गर्ने ।

आपत्कालीन आश्रयस्थल (शिविर) व्यवस्थापन कार्यदलको बैठक गरि निम्न विषयमा छलफल, निर्णय र कार्यान्वयन गर्ने

- आश्रयस्थलको क्षमता र त्यसमा आश्रय लिन आउने जनसख्याको लेखाजोखा गर्ने। वैकल्पिक आश्रयस्थल, त्यहाँ पुग्ने सुरक्षित मार्गको पहिचान गर्ने र अन्य कार्यदलहरूलाई यस विषयमा जानकारी गराउने ।
- आश्रयस्थलमा खानेपानी, शौचालय जस्ता अत्यावश्यक सेवा-सुविधाहरूको लेखाजोखा र आवश्यकता अनुसार थप व्यवस्था गर्ने ।
- आश्रयस्थलमा समुदायलाई आवश्यक सहयोग र सुरक्षा प्रदान गर्न पर्याप्त स्वयंसेवकहरूको व्यवस्था र कार्य विभाजन गर्ने।
- आश्रयस्थलमा बालबालिका, सुत्केरी तथा विरामीहरूलाई खुवाउने खाना, मानिसहरूलाई चाहिने खाद्यान्न, अन्य सामग्री आदिको लेखाजोखा र व्यवस्था गर्ने ।
- आश्रयस्थलमा रात काट्नु पर्ने अवस्थामा आवश्यक प्रबन्धको लागि छलफल र व्यवस्था गर्ने ।
- सुरक्षित स्थलमा ल्याउने पशुचौपायालाई व्यवस्थापन गर्न छलफल गरि तयारी गर्ने ।
- आश्रयस्थलबाट अन्यत्र थप सुरक्षित स्थानमा सार्नुपर्ने अवस्थामा अवलम्बन गर्नुपर्ने विधि र साबधानीहरूमा छलफल गर्ने र अभ्यास योजना तयार गर्ने ।

यसैगरि अन्य कार्यदलका स्वयंसेवकहरूको बैठक बसी आवश्यक निर्णय र तयारी गर्ने। यी सबैको संयोजन र अनुगमन विपद् व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारीहरू बीच कार्य विभाजन गर्ने ।

(ग) सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समितिको दोश्रो बैठक

कार्यदलहरूका बैठक र आवश्यक तयारीका काम सम्पन्न भएपछि सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समितिको दोश्रो बैठक बस्ने । जसमा,

- सबै तयारीको समिक्ष (विशेषगरि कार्यदलको सदस्यबाट प्रस्तुतीकरण) गर्ने र आवश्यक भएमा थप कामहरूको तर्जुमा गर्ने, र
- समुदायमा सचेतना जगाउने सम्बन्धि कार्यदलका कार्ययोजनाहरू एकिकृत गर्ने र कार्यान्वयनको लागि प्रक्रिया तय गर्ने ।

समुदायमा सचेतना अभियान

हरेक वर्ष ढिलोमा जेठ महिना भरिमा सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति, कार्यदल, स्वयंसेवकहरू परिचालन बई समुदायमा कृत्रिम घटना अभ्यास सम्बन्धि सम्पूर्ण जानकारी र सचेतना जगाउनु पर्दछ। साथै यस्ता अभ्यासको महत्वका बारेमा पनि समुदायलाई प्रष्ट पार्नुपर्छ।

- घरदैलो, समूहगत छलफल, प्रचार-प्रसार सामग्रीको प्रयोग गरि जानकारी गराउने । समुदायत्वई क्रिम घटना अभ्यासका बारेमा विस्तृत
- वर्षा र बाढीका विभिन्न अवस्था जस्तै सजग हुने स्तर, चेतावनी स्तर खतरा स्तर र ती अवस्थाहरूमा बाउने सूचनाहरूका बारेमा जानकारी गराउने। जस्तै चेतावनी र खतराको स्तरमा साईरन बज्ने

अवधि/पटक, त्यसको अर्थ मोवाईल फोनमा आउने सन्देश, विभिन्न रङ्गका भण्डाहरू प्रयोग हुने भएमा तिनको संकेत र पालना गर्नुपर्ने निर्देशन आदि ।

- साथै, भिन्न-भिन्न आवश्यकता भएका व्यक्तिलाई गरिने सहयोग र आवश्यक तयारीका बारेमा सचेतना गर्ने गराउने। बाढी आउंदा सुरक्षित स्थानमा जाँदा लिएर जानुपर्ने आकस्मिक तथा अत्यावश्यक वस्तु, कागजातहरूको बारेमा जानकारी गर्ने/गराउने ।
- कृत्रिम घटना अभ्यासको मिति, शुरु हुने समय र अभ्यासका लागि लाग्ने अनुमानित समय बारे समुदायका सबैलाई जानकारी दिने ।
- कार्यदलहरू र तिनले समुदायलाई गर्ने सहयोगको बारेमा जानकारी गराउने। एक ठाउँबाट अर्को ठाउँमा जान कति समय लाग्छ, जुन बाटो जाने, को मान्छे लिन आउंछ के साधन प्रयोग गर्ने, आदिको जानकारी गराउने ।
- कुनै नबुझेको कुरा सोध्न साथै सहयोग माग्नु पर्ने भएमा कुन टिन परिवारले कसलाई सम्पर्क गर्ने जस्ता विषयमा सबैलाई जानकारी गराउने ।
- कुनै-कुनै विषयमा स-सानो समूहमा प्रदर्शनी । अभ्यास गरेर देखाउन पर्ने पनि हुनसक्छ। जस्तै नाईफ ज्याकेट लगाउने, डोरी समातेर घोल खोला तर्ने। ती विषयमा समुदायका मानिसहरूलाई अभ्यास गराउने।

२. कृत्रिम घटना अभ्यास सम्पन्न गरिने चरणहरू:

समुदायले बाढी विपद् पूर्वतयारी वैशाख जेठदेखि नै गर्नुपर्छ र कृत्रिम घटना अभ्यासहरू पनि वर्षा शुरु हुनु अगावै गर्न उपयुक्त हुन्छ। नेपालमा सामान्यतया जून १० देखि मनसुनी बर्षा सुरु हुन्छ। नेपालमा माघ २ गते भुकम्पको घटना अभ्यास जस्तै सबै बाढी सङ्कटासन्न समुदायले हरेक वर्ष जून महिनाको ५ तारिखका दिन विश्व वातावरण दिवसको अवसरमा बाढी पूर्वसूचनामा आधारित भई कृत्रिम घटना अभ्यास गर्नु सान्दर्भिक देखिन्छ।

समुदायस्तरको कृत्रिम घटना अभ्यास गर्न यो विधि र प्रकृया (प्रोटोकल) तयार गरिएको छ। यो विधि र प्रकृयाका बारेमा सबै समुदाय र सरोकारवालाहरूलाई प्रष्ट जानकारी हुन आवश्यक छ।

वास्तविक घटनाको समयमा पनि यही विधि र प्रकृया पालना गर्नुपर्दछ ।

पहिलो खबर (सजग स्तर)

सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समितिको संयोजक वा पूर्वसूचना कार्यदलको संयोजक (वा तोकिएको व्यक्ति) लाई खोला नदिको जलाधार क्षेत्रमा सामान्य स्तर (threshold level) भन्दा वढी वर्षा भएमा वा नदि, खोलाहरूमा जलसतह सामान्य स्तर भन्दा बढी भएमा बाढी अनुगमन केन्द्र वा अन्य निकायबाट बाढी आउनसक्छ भनेर सजग हुन खबर आउँछ ।

सजगताको खबर पाएपछि सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति र कार्यदलहरूले निम्न काम गर्नुपर्दछ

- सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति र कार्यदलहरूको तत्काल बैठक बस्ने र समिति र कार्यदलहरू परिचालन गर्न आवश्यक निर्णय गर्ने ।
- पूर्वसूचना कार्यदलका सदस्यहरूले हातेमाईक र सिट्ठी बजाएर समुदायलाई खबर गर्ने ।
- टोल-टोलमा रहेका स्वयंसेवकहरू मार्फत समुदायलाई बाढीको अवस्थाको बारेमा अवगत गराउने र सजग रहन अनुरोध गर्ने ।
- स्वयंसेवकहरूले समुदायले के-के तयारी गर्ने विषयमा पुनः सचेत गर्ने । यस अवधिमा समेत हातेमाईक मार्फत वा घरदैलो गरि यस अवस्थामा के गर्ने के नगर्ने जानकारी दिने र सहयोग पनि गर्ने ।

- यसै अवधिमा तोकिएको व्यक्तिले मानवीय सहयोग स्वरूप अन्य समुदायलाई (जस्तै आफूभन्दा तल्लो तटमा रहेका समुदाय) फोन वा एसएमएसबाट पनि जानकारी गराउने ।

स्वयंसेवकहरूबाट सजगताको खबर पाएपछि समुदायका मानिसहरूले निम्न काम गर्नुपर्दछः

- आफूसँगै नलैजाने सामान सुरक्षित स्थानमा राख्ने, आफूसँगै लैजाने सामान ठीक पारेर राख्ने, घर-परिवारमा कोही विरामी भए तिनको औषधिसँगै लैजान तयारी गर्ने ।
- परिवारका सदस्य एकत्रित भएर बस्ने, पशुचौपाया आदिलाई डोच्याएर लैजान तयार गरिराख्ने ।
- सम्बन्धित कार्यदलका सदस्यहरू मार्फत दोस्रो खबरको प्रतिक्रिया गरि तम्तयार अवस्थामा रहने ।

दोस्रो खबर (बाढीको चेतावनी स्तर पुगेको खबर)

सामुदायिक विपद् व्यवस्थापनको समितिको संयोजक वा पुर्वसूचना कार्यदलको संयोजक (वा तोकेको व्यक्ती) लाई बाढी अनुगमन केन्द्रमा (जस्तै कर्णाली नदिको चिसापानी, बबईको चेपाङ, सल्यानको घुइयाबारी र औरही खोला) बाढीले चेतावनी स्तर नाघेको चेतावनीको खबर (दोस्रो खबर) प्राप्त हुन्छ । यस्तो खबरले जलाधार क्षेत्रका वर्षा वा बाढी मापन/अनुगमन केन्द्रबाट प्रशारण हुने स्वचालित सूचना, नदिको माथिल्लो तटिया क्षेत्रमा रहेको बाढीमापन केन्द्रका कर्मचारी (गेज रिडर) बाट वा जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्रबाट वा माथिल्लो तटका समुदाय, सुरक्षा निकाय, नेपाल रेडक्रस सोसाईटीको शाखा, उपशाखा, अन्य विश्वसनिय स्रोतबाट पनि प्राप्त हुन्छ ।

कुनै एक स्रोतबाट जस्तै स्वचालित साईरन, एसएमएस बाट प्राप्त भएको खबरको बारेमा अन्य स्रोत जस्तै अनुगमन केन्द्रका कर्मचारी, माथिल्लो तटका समुदायसँग सम्पर्क गरि पुनःजाँच गरेको यकिन गर्नुपर्छ ।

- पुर्व सूचना कार्यदलको संयोजकले आफुले बाढीको विश्वसनिय खबर पाउने बित्तिकै पुर्व सूचना कार्यदलकै सदस्य परिचालन गरी साईरनका साथै समुदायमा माईकिङ गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्छ । साईरन, हातेमाईक पुर्व सूचना कार्यदलको सदस्यहरू को-को संग रहने भन्ने निर्णय पहिले नै हुनुपर्छ ।
- चेतावनीको सूचना (दोस्रो खबर) प्राप्त भए पछि समुदायमा पहिलो साईरन बजाउनु पर्छ । यो साईरन लगातार एक मिनेट पुरा आवाजमा बजाउने र एक मिनेट रोक्ने । त्यस पछि फेरी एक मिनेट लगातार बजाउने र रोक्ने (यसका लागि जम्मा ३ मिनेट) ठूलो समुदाय भएमा एक भन्दा बढी संख्यामा साईरन र फरक-फरक स्थानमा बजाउनु पर्छ । कहाँ बजाउने कसरी तालमेल मिलाउने भन्ने पहिल्यै (तयारी चरणमा नै) निक्क्यौल गर्नुपर्छ ।
- पहिलो साईरन बजे पछितोकियका कार्यदलका सदस्य स्वयमसेवकहरूले टोलटोलमा माईकिङ गरी, घरदैलो भ्रमण गरी समुदायका सबैले जानकारी पाउने गरी सचेत गर्ने । समुदायलाई विभिन्न स्थानीय विधि बाट पनि जानकारी गराउन सकिन्छ ।

- साईरन बजाएपछि मात्र साईरनले दिएको संकेत प्रष्टहुने गरी हातेमाईकद्वारा जानकारी गराउनु पर्छ । यसको प्रयोग निकै महत्वपूर्ण हुने भएकोले मानिस सुरक्षित स्थलमा नजाने समयसम्म हातेमाईक, फोन लगाएतका माध्यमहरूबाट प्रष्ट सूचना सम्प्रेषण गरिरहनु पर्छ ।
- स्वमसेवकहरूले हातेमाईक वा अन्य प्रभावकारी छिटो माध्यमबाट समुदायले अब के गर्ने, के नगर्ने बिषयमा जानकारी गराईरहनु पर्छ र सूचना सुन्न र निर्देशनको पालना गर्ने तयारी भई रहन जानकारी गराउनु पर्छ ।
- चेतावनीको खबर आउनासाथ खोज तथा उद्धार, आपतकालिन आश्रयस्थल (शिविर) व्यवस्थापन, प्राथमिक उपचार जस्ता कार्यदलहरू पहिले निर्धारण गरेको स्थानमा जुट्नु पर्छ र आफ्नो जिम्मेवारी निर्वाहका लागि तयार हुनुपर्छ ।
- अपाङ्गता भएका ब्याक्ती बृद्ध-वृद्धा, सुत्केरी महिला लगाएत अरुको सहयोग चाहिने व्यक्तिहरूलाई सघाउन खटिने स्वयंसेवकहरू पनि उद्धारका निम्ति सामाग्रीहरू सहित तत्पर भएर बस्ने ।
- विशेषगरी तयारी (lead time) कम भएका समुदायमा चेतावनीको खबर पाउनासाथ अपाङ्गता भएका ब्यक्ती, बृद्ध-बैद्धा, सुत्केरी महिला लगाएत अरुको सहयोग चाहिनेहरूलाई सुरक्षित स्थलमा उद्धार गरिनुपर्छ । उनिहरूलाई पहिलो प्राथमिकतामा राखी उद्धार गर्ने र सुरक्षित स्थानमा पुर्याउने ।
- चेतावनी पछी गरिने सबै कामहरू सम्पन्न भए पछी सम्बन्धीत कार्यदल स्वयमसेवकहरूले आफु खटिएको टोलको तयारी सम्पन्न भएको खबर टोली नेतालाई दिने र तेस्रो खबरको प्रतिक्षा गरी तम्तयार रहने । समुदायलाई पनि धैर्य भई निर्देशन पखन अनुरोध गर्ने ।
- समुदायमा भईरहेका बाढी पुर्वसूचनाको कार्यान्वयन अवस्थाका बारेमा गापा/नपा का प्रमुख तथा विपद् फोकल पर्सन, नजिकका शुरुक्षा निकाय, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, आपतकालिन केन्द्रमा खबर गर्ने । आवश्यक भएमा ति निकायलाई सहयोगका लागि तयारी अवस्थामा रहन आग्रह गर्ने ।
- पुर्वसूचना कार्यदलको तोकिएको व्यक्तिले अन्य समुदायलाई जोड्ने (जस्तै आफुभन्दा तल्लो तटमा रहेका समुदाय) लाई पनि जानकारी गराउने ।

तेस्रो खबर (बाढी खतरा स्तर पुगेको खबर)

बाढी बढ्दै गरेको र चेतावनीको स्तरबाट खतराको स्तरमा पुगेको सूचना पनि बाढी मापन/ अनुगमन केन्द्रबाट प्रशारण हुने स्वचालित उपकरणबाट वा नदिको माथिल्लो तटिया क्षेत्रमा रहेको बाढीमापन केन्द्रका कर्मचारी (गेज रिडर)बाट वा जिल्ला आपत्कालिन कार्य वालन केद्रबाट वा माथिल्लो तटका समुदाय, सुरक्षा निकाय, नेपाल रेडक्रस सोसाईटिका शाखा/ उपशाखा, अन्य विश्वसनिय स्रोतबाट प्राप्त हुन्छ । सामान्यतया समुदायबाट पनि ति केन्द्रमा सम्पर्क गर्नु मनासिब हुन्छ । यस खतरा स्तर पुगेका खबर पाएपछी निम्न प्रकृया अपनाउनु पर्छ ।

- तेस्रो खबर (खतरा स्तरको सूचना) प्राप्त हुन बितिकै पुर्वसूचना कार्यदलका तोकिएको सदस्यले बाढी खतरा स्तरमा पुगेको साईरन बजाउनु पर्छ । यस पटकको साईरन लगतार दुई मिनेटसम्म

बजाउने र आधा मिनेट रोकने र पुन लगातार दुई मिनेट सम्मा बजाउने र आधा मिनेट रोकने, र यसै गरी दोहोर्चाउने दश मिनेटसम्म अर्थात चार पटक बजाउने ।

- खोज तथा उद्धार, शिविर व्यवस्थापन, प्राथमिक उपचार जस्ता कार्यदलहरू सहायता/उद्धारमा र आ-आफ्नो जिम्मेवारी कार्यान्वयन गर्न सरिक हुनुपर्छ ।
- पूर्वसूचना कार्यदल सदस्य र स्वयमसेवकहरूले टोलटोलमा माईकिङ गरि, घरदैलो भ्रमणगरी समुदायका सबैलाई सुरक्षित आश्रयस्थलमा जान अनुरोध गर्ने । माईकिङ गर्दा समुदायले के गर्ने, के नगर्ने भन्ने विषयमा पनि प्रष्ट्याई दिने ।
- उद्धारमा खटिने स्वयमसेवकले उद्धार उपकरण साधन प्रयोग गरी अपाङ्गता भएका ब्यक्ती, वृद्ध-वृद्धा, सुत्केरी महिला, बालबालिका लगायत अरुको सहयोग चाहिने ब्यक्तिहरूलाई सुरक्षित स्थानमा (स्थानान्तरण) गर्ने ।
- स्वयमसेवकहरूले हतार हतार भागिरहेका समुदायलाई नआतिन र व्यवस्थित भई शान्तिपूर्ण सुरक्षित स्थल तर्फ जान सहयोग तथा मार्गनिर्देशन गर्ने ।
- सबै भन्दा जोखिममा रहेका घर, व्यक्ति तथा समुदायसम्म सूचना पुगेको र उनीहरू सुरक्षित स्थानमा गएको सुनिश्चित गर्ने । उद्धार गर्नुपर्ने ब्यक्तिहरू उद्धार भए नभएको यकिन गर्ने र नभएको भए तुरुन्तै गर्ने ।
- समुदायका मानिसहरू आकस्मिक आश्रयस्थलमा पुगेपछि सबै जम्मा भए नभएको निक्क्योल गर्न आश्रयस्थल (शिविर) व्यवस्थापन कार्यदलले हाजिरी गर्नुपर्छ र सबै सुरक्षित उद्धार (स्थानान्तरण) भएको यकिन गर्नुपर्छ ।
- आश्रयस्थल (शिविर) भित्र विभिन्न मानिसहरूलाई निर्धारण गरिएको ठाउँमा बस्ने व्यवस्था गर्ने ।
- सुरक्षित स्थानमा हामी सबै सुरक्षित छौं भन्ने अनुभूति गराउन स्वयंसेवकहरूले मनोपरामर्श गरिरहनु पर्दछ ।
- पूर्वसूचना कार्यदलका संयोजकले बाढीको अवस्था थाहा पाईराख बाढी मापन केन्द्रका गेज रिडरसँग हरेक १०-१५ मिनेटमा फोन सम्पर्क गरिरहनु पर्दछ ।
- जिम्मेवारी तोकिएको ब्यक्तिले यो अवस्थाका बारेमा अन्य समुदायलाई जोडने (जस्तै आफूभन्दा तल्लो तटमा रहेका समुदाय) लाई पनि खतरा स्तरको बारेमा जानकारी गराउनु पर्दछ ।
- अनुगमन टोलीले सबै कामहरूको अनुगमन गर्ने र व्यवस्थित रूपमा भएको सुनिश्चित गर्नुपर्दछ ।

खतराको साईरन बजि सकेपछि समुदायले गर्नुपर्ने क्रियाकलापहरू:

- खतरा स्तरको सूचना पाएपछि आफूसँग लैजान तयार गरिएका सामग्रीहरू लिएर सुरक्षित आश्रयस्थलमा जाने ।
- साईरनको आवाज तथा हातेमाईकवाट वा अन्य किसिमबाट स्वयंसेवकले दिएको निर्देशनलाई पालना गर्ने, कुनै विवाद वा प्रतिवाद नगर्ने ।
- साईरनबाट वा माईकबाट पाएको सूचना, दिएको निर्देशन नबुझे आफ्नो टोलमा खटिएका स्वयंसेवकबाट बुझ्नुपर्छ, अनावश्यक विश्लेषण, विवाद, बहस नगर्ने ।
- स्वयंसेवकले देखाएको बाटो पछ्याउँदै सुरक्षित स्थलमा जाने, आफूखुशी जथाभावी कतै नजाने ।

- समुदायका सक्षम र सवल व्यक्तिहरू आफैँ सुरक्षित बाटो हुँदै सुरक्षित आश्रयस्थल तर्फ जाने ।
- वाह्य सहयोग चाहिनेहरू स्वयंसेवकको सहयोगमा आश्रयस्थलमा जाने । उनीहरू चेतवनी कै स्तरको खबर पाएपछि नै पनि सुरक्षित स्थलमा जान सक्छन् ।)
- आकस्मिक आश्रयस्थलमा पुगेपछि आफ्ना परिवार र छिमेकका सबै जम्मा भए नभएको निक्क्योल गर्न हाजिरी वा चेकजाँच गर्न स्वयंसेवकहरूलाई सहयोग गर्ने ।
- यदि कोही सुरक्षित ठाउँमा आउन छुटेको पाईएमा पुनः खोजी गरि उद्धार गर्न स्वयंसेवकलाई जानकारी गराउने, आफैँ नजाने ।

वास्तविक घटनामा रातको समय छ भने आवश्यक मात्रामा टर्चलाईटको वा अन्य उज्यालोको व्यवस्था मिलाउनु पर्दछ । स्वयंसेवकहरूले बाटो उज्यालो पारी समुदायलाई सुरक्षित स्थानसम्म पुग्न मार्गदर्शन गर्नुपर्छ ।

सुरक्षित स्थानमा /आश्रयस्थलमा पुगि सकेपछि गर्नु पर्ने क्रियाकलापः

- समुदायले स्वयंसेवकहरूले दिएको निर्देशनलाई पालना गर्नुपर्दछ, शान्त र धैर्य भई बस्नुपर्छ, कुनै विवाद, प्रतिवाद गर्नु हुदैन ।
- आश्रयस्थल व्यवस्थापन कार्यदल र स्वयंसेवकहरूले सबैजनालाई शान्तिपूर्ण बस्न लगाउन समुदायका धनसम्पत्ति सुरक्षित रहेको भरोसा दिलाउनु पर्दछ ।
- सम्भव भएसम्म परिवारका सदस्यहरूलाई संगै बस्ने व्यवस्था गर्नुपर्दछ । आश्रयस्थलका पर्याप्तता हेरी परिवारका सदस्यहरूलाई संगै बस्न असम्भव भए महिला र पुरुषहरूलाई छुट्टाछुट्टै राख्ने व्यवस्था मिलाउनुपर्दछ ।
- सबैजना सुरक्षित छौं भन्ने सुनिश्चित गर्न स्वयंसेवकहरूले समुदायलाई आवश्यक जानकारी, सान्त्वना र दिनुपर्दछ । परामर्श
- बिरामीहरू भएमा तिनको अवस्था अरु बिग्रन नदिन स्वयंसेवकहरूले नजिकको स्वास्थ्य केन्द्र तथा अस्पतालसम्म पुऱ्याउने व्यवस्था मिलाउनु पर्दछ ।
- आश्रयस्थल व्यवस्थापन कार्यदलले पिउने पानी, खाद्यान्न, शौचालयको व्यवस्था मिलाउनु पर्दछ ।
- आश्रयस्थलमा कति समयसम्म रहनुपर्ने हो अवस्था हेरि पानी, खाद्यान्न, लताकपडाको व्यवस्था मिलाउनु पर्दछ ।
- पूर्वसूचना कार्यदलका संयोजकले वर्षा वा बाढी अनुगमन केन्द्रसँग बाढीको अवस्थाबारे जानकारी लिई समुदायलाई अद्यावधिक जानकारी गराउनु पर्दछ ।
- अभ्यासका क्रममा विपद् व्यवस्थापन समितिका संयोजक वा सहजकर्ताहरूले सुरक्षित आश्रयस्थलमा एक घण्टासम्म समुदायलाई राखेर कृत्रिम घटना अभ्यासको बारेमा र वास्तविक बाढीको अवस्थामा हुनसक्ने र अपनाउनु पर्ने विधि र प्रकृतिका बारेमा छलफल वा अनुशिक्षण गर्नुपर्दछ ।

अन्त्यमा, यो कृत्रिम घटना अभ्यास हो । यसरी नै बाढी आएको समयमा हामीले यिनै उपायहरू अपनाउनु पर्छ भन्दै सबैलाई धन्यवाद दिँदै कार्यकम अन्त्य गर्नुपर्दछ ।

सम्पूर्ण कार्यदलका सदस्यहरू र स्वयंसेवकहरूले समुदायलाई शान्तिपूर्वक आफ्नो सामग्री सहित घर फर्कन आग्रह गर्ने र सो कार्य गर्न सघाउनु पर्दछ ।

आश्रयस्थलबाट समेत अन्यत्र सर्नुपर्ने अवस्था भएमा हालैका वर्षहरूमा बाढी कल्पना गरेभन्दा ठूला र क्षतिकारक हुँदै आएका छन् र जलवायु परिवर्तनका कारण यस्ता विपद् अझ विकराल हुनसक्ने देखिन्छ । तसर्थ अहिले

समुदायमा बनाएका आश्रयस्थलहरूमा जम्मा भएका मानिसहरूलाई उद्धार गरि टाढाटाढासम्म लैजानुपर्ने हुनसक्छ । त्यस्तो अवस्थामा बृद्धबृद्धा, सुत्केरी, बिरामी, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अवस्था हेरी प्राथमिकता निर्धारण गरेर पालोपालो उद्धार गर्ने डुङ्गा, हेलिकोप्टर वा अन्य साधनहरूमा पठाउने जस्ता विषयमा अनुशिक्षण र आंशिक अभ्यास गर्नुपर्दछ । जस्तो कि कसरी आश्रयस्थल (त्यसको छत वा भ्याडको माथिल्लो भाग) बाट पालोपालो डुङ्गा वा हेलिकोप्टरको डोरीमा पुग्ने, पुऱ्याउने जस्ता विषयमा अनुशिक्षण गर्ने ।

अनुगमन, पूनरावलोकन र परिमार्जन

कृत्रिम घटना अभ्यासको कार्यक्रम समाप्त भएपछि समुदायबाट यो अभ्यास कस्तो लाग्यो, के-के कमि कमजोरी रहे, थप प्रभावकारी बनाउन के गर्न सकिन्छ भन्ने पृष्ठपोषण लिनुपर्दछ। साथै विपद् व्यवस्थापन समिति, कार्यदल र स्वयंसेवकहरूले अलग अलग र संयुक्त बैठक बसेर अभ्यासको समिक्षा गरि बास्तविक अवस्थाको लागि सामग्री तथा उपकरणहरू पुग्दो छ वा छैन, तिनीहरूको गुणस्तर ठिक छ छैन, सदस्यहरूसंग आवश्यक सीप क्षमता छ छैन, समुदाय तथा समुदायका सदस्यहरूले आफूले गर्नुपर्ने जिम्मेवारी बुझेको छ छैन आदि जस्ता कुराहरूको लेखाजोखा गरि अपुग भएमा पूरा गर्ने योजना बनाई लागू गर्नुपर्दछ ।

कृत्रिम घटना अभ्यास तयारीको चरणमा एउटा अनुगमन टोली गठन गर्नुपर्दछ। सम्बन्धित समिति र सरोकारवालाहरू सम्मिलित छरितो अनुगमन टोलीले गर्ने कार्यहरू निम्न हुनसक्छन्।

- कृत्रिम घटना अभ्यासको तयारी प्रक्रिया अनुगमन गर्ने र कार्यदल एवं स्वयंसेवकहरूलाई आवश्यकता अनुसार सुझाव दिने तर निर्देशन भने होइन ।
- अनुगमन टोलीले गेज स्टेशन देखि समुदायसम्म सूचना पुग्न लागेको समय र समन्वयात्मक प्रतिकार्यका लागि कार्यदल र स्वयंसेवकहरूलाई लागेको समयलाई विशेष ध्यान दिनुपर्छ । समन्वयात्मक प्रतिकार्यको समय भन्नाले खोज तथा उद्धार टोली परिचालित भएपछि उद्धारका लागि लागेको समय हो ।
- अनुगमन टोलीले कार्यदल, स्वयंसेवक र अन्य निकाय, संघसंस्थाहरूले आ-आफ्नो कार्यसूची अनुसार काम गरेको छ/छैन भन्ने कुरालाई समेत अनुगमन गर्नुपर्दछ ।

कृत्रिम घटना अभ्यास सम्पन्न भई अनुगमन टोलीले अनुगमन प्रतिवेदन पेश गरेपछि समितिको बैठक बसी समग्र विधि र प्रकृयाको पुनरावलोकन र आवश्यकता अनुसार परिमार्जन गर्नुपर्छ ।

सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समितिको समिक्षा बैठक (कृत्रिम घटना अभ्यास सम्पन्न भए पश्चात्)

अनुगमन टोली र अन्य संलग्न सबैको पूनरावलोकनबाट प्राप्त जानकारीहरूका आधारमा घटना अभ्यासको समिक्षा गरि कमी कमजोरीहरूको सुधार गर्ने निम्न रणनीतिहरू तर्जुमा गर्न सकिन्छ ।

- कृयाकलापहरू निर्धारित विधि प्रक्रिया बमोजिम भए नभएको समिक्षा गर्ने ।
- विभिन्न कार्यदलको क्षमताको समिक्षा गर्ने । सहयोगी निकायहरूको भूमिकाको समिक्षा गर्ने ।
- समुदायमा सबैले समयमै सूचना प्राप्त गरे नगरेको र निर्देशन पालना गरे नगरेको समिक्षा गर्ने ।
- बढी जोखिममा रहेका समूहसम्म सूचना पुगे नपुगेको समिक्षा गर्ने ।
- सवल तथा सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरूको छलफल गर्ने र योजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने ।
- बैठकका निष्कर्ष र तर्जुमा गरेका योजना सार्वजनिक गर्ने ।

पुनरावलोकन सूचि:

कृत्रिम अभ्यास गर्दा सम्पन्न हुनपर्ने कामहरूको सुचि

(१) तयारी चरण

- समितिको बैठक, छलफल र निर्णयहरू
- अभ्यास स्थान र सहभागी हुने समुदायको छनौट
- समुदायलाई अभ्यासको मिति र समयको जानकारी
- स्वयंसेवकहरू तथा सहजकर्ताहरूलाई अनुशिक्षण
- सरोकारवालालाई अभ्यासको बारेमा र त्यसमा उनीहरूको भूमिकाको जानकारी
- गैजरिडरलाई अभ्यासको समय, मिति र भूमिकाका पारेमा जानकारी
- आवश्यक सामाग्रीहरूको व्यवस्था: सिदो बाइको दशष्टर, उलम, विभिन्न व्यक्तिहरूका सम्पर्क नम्बर, सूचना प्रकार के साईन समाईक नाईटी निर्मित भए पनि हुन्छ।
- स्वयंसेवकहरू तथा कार्यदलका लागि सहयोगी स्वयंसेवक र तिनको तयारी

(२) अध्ययन चरण

- बाढीको अवस्थाको पहिलो सूचना प्राप्त भएको समय, श्रोत (गेज रिडर, जिल्ला....) आदी नोट गर्ने
- गेजरिडरबाट बाढीका विभिन्न अवस्थाका बारेमा सूचना प्रवाह भएको, पूर्व सूचना कार्यदलको संयोजकलाई सूचना आएको
- पूर्व सूचना संयोजकले सूचना समुदाय स्तरिय विपद् व्यवस्थापन समितिलाई दिएको समुदाय स्तरीय विपद् व्यवस्थापन समितिले सम्पूर्ण सदस्य तथा कार्यदललाई बैठकको आप्तान गरेको
- समुदाय स्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति तथा कार्यदलको आपत्कालिन बैठक बसेको
- पूर्व सूचना कार्यदलले पहिलो साईरन बजाउने निर्देशन प्राप्त गरेको र बजाएको
- विभिन्न तहमा साईरन बजिसकेपछि हाते माईकवालाले सबै जोखिममा रहेको घरहरू सम्म सूचना प्रवाह गरेको
- प्राथमिक उपचार, खोज तथा उद्धार र पूर्व सूचना कार्यदलका सदस्य सबै उपकरण सहित तयारी अवस्थामा रहेको
- स्वयंसेवकहरू बाढीको अवस्था अनुसारका निलो, पहेली, रातो रङ्गको झण्डा लिएर हिडेको
- विपद् व्यवस्थापन समितिले स्थानीय तथा जिल्लास्थित आपत्कालिन् कार्य सञ्चालन केन्द्र र अन्य सरोकारवाला तथा सुरक्षा निकायलाई जानकारी गराएको
- सबै आ-आफ्नो परिवारलाई एक ठाउँमा भेला भई तयारी भएको
- समुदायले आफ्ना सम्पूर्ण महत्वपूर्ण सामग्री नगद, सुनचाँदी, लालपुर्जा, नागरिकता, विभिन्न प्रमाण पत्र आदि लगाय सुख्खा खानेकुरा, पानी, कपडा, टर्चलाईट आदिको झटपटझोलामा तयारी गरेको
- स्थानीय निकाय तथा अन्य सरोकारवालाहरूका प्रतिनिधिको सहभागीता रहेको
- विपद् व्यवस्थापन समितिले स्थानीय वा जिल्लास्थित आपत्कालिन कार्य सञ्चालन केन्द्र र अन्य सरोकारवाला तथ
- सुरक्षा निकायलाई जानकारी दिएको
- खोज तथा उद्धार कार्यदलले जोखिममा रहेका समूहको पहिला उद्धार गरेको
- सुरक्षा निकाय तुरुन्त प्रभावित स्थल पुगेको
- प्राथमिक उपचारकले घाईतेलाई प्राथमिक उपचार गरेको
- पूर्व सूचना कार्यदलले नियमित रुपमा सूचना लिने र प्रवाह गर्ने गरेको
- समुदायले आफ्ना लिएर जान नसकेका गाईभैसीहरूलाई फुकाएर छोडेको

- पशुपंछिहरूलाई सुरक्षित ठाउँमा राखेको
- समुदायले आफ्ना महत्वपूर्ण सामग्री आदिको झटपटझोला उठाएर आफ्ना परिवार सहित सुरक्षित बाटो भएर सुरक्षित स्थल तर्फ लागेको
- विपद् व्यवस्थापन समितिले विभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी संघसंस्था सँग सहयोगका लागि समन्वय गरेको
- आश्रयस्थलमा सबैलाई सुरक्षित राख्ने व्यवस्था मिलाइएको
- आश्रयस्थलमा रहेका सबै व्यक्तिहरूको रेकर्ड तयारी गरेको

कृत्रिम घटना अभ्यास सम्पन्न गर्नका लागि शुरुमा परिदृश्य तयार गर्नुपर्दछ । परिदृश्यले घटना अभ्यासको शुरुवात कहाँबाट हुन्छ, घटना अभ्यास सञ्चालन प्रक्रिया कसरी अगाडि बढ्छ र अन्त्य कसरी हुन्छ भन्ने कुरालाई स्पष्ट गर्दछ । अर्थात परिदृश्यले समुदायमा बाढी पूर्वसूचनाको सञ्चार तथा प्रसार कसरी हुन्छ, र सो को आधारमा प्रतिकार्य (Response) कसरी गर्ने भन्ने विषयलाई समेट्छ ।

कुनै जिल्लामा बाढीको चेतावनी र खतरा स्तरको सूचना गेजस्टेशनवाट सिधै समुदायमा पूर्वसूचना कार्यदलको संयोजकलाई जान्छ र यसैको आधारमा समुदाय स्तरमा प्रतिकार्य (Response) शुरु हुन्छ । कुनै जिल्लामा जिल्ला आपतकालिन कार्यसञ्चालन केन्द्रको माध्यमबाट स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति (LDMC) मार्फत सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन (CDMC) हुँदै पूर्वसूचना कार्यदलको संयोजकसम्म पुग्छ र प्रतिकार्य शुरु हुन्छ । तसर्थ जिल्लामा (समुदायमा) जुन अभ्यास भएको छ त्यसैलाई परिदृश्यको आधार मान्नु पर्दछ । परिदृश्य तयार गर्दा हरेक सरोकारवालाले बोल्ने वा प्रसार गर्नुपर्ने विषय वा खबरलाई स्क्रिप्ट मार्फत प्रष्ट्याउनु पर्दछ । कुनै समुदायमा दुई चरण (चेतावनी र खतराको स्तरको खबर) भने कुनैमा तीन चरणहरू छन् (सजग राहाने स्तर, चेतावनी स्तर र खतराको स्तरको खबर) पूर्वसूचना अभ्यास गरिएका छन् । हालसम्मका अभ्यासहरू हेर्दा तीन चरण नै उपयुक्त देखिन्छ जसमा खबर आएपछि सुरक्षित स्थलमा जाने समय छोटोभएका समुदाय र भविष्यमा वर्षाका आधारमा गरिने पूर्वसूचना समेत समावेश गर्न सकिन्छ । यस पुस्तिकामा दिएको उदाहरणमा कर्णाली नदीको बाढी र बर्दिया जिल्लाको राजापुर क्षेत्रको समुदायको प्रसङ्ग छ । परिदृश्यको नमूना अनुसूची-१९ मा रहेको ।

अनुसूची-१ विपद्मा प्रत्यक्ष सरोकार राख्ने निकायहरूः

समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन

क्र.सं.	निकाय	प्रमुख	सम्पर्क नं.	विपद् फोकल ब्यक्ति	सम्पर्क नं.
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	सुरेन्द्र पौडेल	९८५८०३७७७७	विमल गुरुङ	९८५८०२५०९५
२	जिल्ला समन्वय समिति	सुर्य बहादुर विष्ट	९८४१४८०५६८	रामबहादुर थापा	९८५८०२२९२२
३	गुलरिया नगरपालिका	मुक्तिनाथ यादव	९८५८०२६२९५	मुकुन्द अर्याल	९८५८०२५६६०
४	बाँसगढी नगरपालिका	खड्क बहादुर खड्का	९८५८०८१३११	खड्ग बहादुर वली	९८५८०७१११८
५	बारबर्दिया नगरपालिका	छविलाल थारु	९८५८०८७८८०	कृष्णप्रसाद गौतम	९८४८०२०५३२
६	मधुवन नगरपालिका	तेज बहादुर भाट	९८५८०२११३५	धर्म डागि	९८५८०२५६६२
७	ठाकुरबाबा नगरपालिका	तिलक राम लम्साल	९८५८०२७३८०	रबिन्द्र अर्याल	९८५११५१४३५
८	राजापुर नगरपालिका	दिपेश थारु	९८५८०२६२१०	खुशीराम थारु	९८४८१७०५८१
९	बढैयाताल गाउँपालिका	हिमालय त्रिपाठी	९८५८०२४७०३	विष्णु पौडेल	९८४८०२२०६०
१०	गेरुवा गाउँपालिका	जमान सिं के.सी.	९८५८०३८१११	कृष्ण सोडारी	९८४३७७२७२२
११	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	केदार खनाल	९८५८०३५५५५	भुपेन्द्र शाही	९८५१२८४९६०
१२	सशस्त्र प्रहरी वल नेपाल	मानबहादुर शाही	९८५१२७२११८	धर्मेन्द्र बम	९८५८०२५९९९
१३	राष्ट्रिय अनुसन्धान जि.का.	पवन जोशी	९८५८०३८६६६	पवन जोशी	९८५८०३८६६६
१४	बज्रदल गण सुरक्षा गुल्म	तरणी प्रसाद चौधरी	९८४४७३८७९१	तरणी प्रसाद चौधरी	९८४४७३८७९१
१५	नेपाल टेलिकम	जितराज श्रेष्ठ	९८५८०२३६९९	धर्मदेव दनुवार	९८५८०२०१९१
१६	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	नरेन्द्र कुमार शर्मा	९८५८०२३१२६	नरेन्द्र कुमार शर्मा	९८५८०२३१२६
१७	नेपाल पत्रकार महासंघ	निर्मल घिमिरे	९८५८०२७३५५	निर्मल घिमिरे	९८५८०२७३५५
१८	प्राक्टिकल एक्सन नेपाल	चक्र बहादुर बम	९८५८४२५२८५	रमेश गौतम	९८५७८३५३११

खोज तथा उद्धार :

क्र.सं.	निकाय	प्रमुख	सम्पर्क नं.	विपद् फोकल ब्यक्ति	सम्पर्क नं.
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	सुरेन्द्र पौडेल	९८५८०३७७७७	विमल गुरुङ	९८५८०२५०९५
२	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	केदार खनाल	९८५८०३५५५५	भुपेन्द्र शाही	९८५१२८४९६०
३	सशस्त्र प्रहरी वल नेपाल	मान ब शाही	९८५१२७२११८	तिर्थराज न्यौपाने	९८५१२५९९१२
५	बज्रदल गण सुरक्षा गुल्म	तारामि प्र चौधरी	९८४४७३८७९१	तारामि प्र चौधरी	९८४४७३८७९१
६	राष्ट्रिय अनुसन्धान जि.का.	पवन जोशी	९८५८०३८६६६	पवन जोशी	९८५८०३८६६६
७	गुलरिया नगरपालिका	ओमकार शाह	९८५८०२२९२२	मुकुन्द अर्याल	९८५८०२५६६०
९	बाँसगढी नगरपालिका	नेब ब.वली	९८५८०७११११	खड्ग बहादुर वली	९८५८०७१११८
१०	बारबर्दिया नगरपालिका	टिकानाथ गोसाई	९८५८०६४७०	कृष्णप्रसाद गौतम	९८४८०२०५३२
११	मधुवन नगरपालिका	भेषराज खनाल	९८५८०७०१११	गिता घिमिरे	९८४४७५८८२२
१२	ठाकुरबाबा नगरपालिका	नारायण प्र.ढकाल	९८५८०६१५११	रबिन्द्र अर्याल	९८५११५१४३५
१३	राजापुर नगरपालिका	दशरथ बुढा	९८५८०६९१११	खुशीराम थारु	९८४८१७०५८१
१४	बढैयाताल गाउँपालिका	नारायणराज त्रिपाठी	९८४८०५७१७४	रमेश पौडेल	९८५८०४५३१६
१५	गेरुवा गाउँपालिका	नर बहादुर चन्द	९८५८०९०४४१	कृष्ण सोडारी	९८४३७७२७२२
१६	डिभिजन वन कार्यालय	विजयराज सुवेदी	९८५८०२६६७७	राम कुमार चौधरी	९८५८०२६६८४
१७	बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज	असोक कुमार राम	९८६४७८२००१	सरोजमणी पौडेल	९८६४७८२००२
१८	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	नरेन्द्र कुमार शर्मा	९८५८०२३१२६	नरेन्द्र कुमार शर्मा	९८५८०२३१२६

गैरखाद्य सामग्री र शिविर व्यवस्थापन

क्र.स.	निकाय	प्रमुख	सम्पर्क नं.	विपद् फोकल ब्यक्ति	सम्पर्क नं.
१	शहरी बिकास तथा भवन निर्माण विभाग, संघिय आयोजना कार्यान्वयन ईकाई, नेपालगञ्ज	रामकृष्ण आचार्य	९८५८०२०२६४	गोविन्द प्रसाद सुवेदी	९८५८०६०२६४
२	गुलरिया नगरपालिका	ओमकार शाह	९८५८०२२९२२	मुकुन्द अर्याल	९८५८०२५६६०
३	बाँसगढी नगरपालिका	नेब ब. वली	९८५८०७११११	खड्ग बहादुर वली	९८५८०७१११८
४	बारबर्दिया नगरपालिका	टिकानाथ गोसाईं	९८५९१६११९०	कृष्णप्रसाद गौतम	९८४८०२०५३२
५	मधुवन नगरपालिका	भेषराज खनाल	९८५८०७०१११	गिता घिमिरे	९८४४७५८८२२
६	ठाकुरबाबा नगरपालिका	नारायण प्र.ढकाल	९८५८०८१५११	रबिन्द्र अर्याल	९८५९१५१४३५
७	राजापुर नगरपालिका	दशरथ बुढा	९८५८०६९१११	खुशीराम थारु	९८४८१७०५८१
८	बढैयाताल गाउँपालिका	नारायणराज त्रिपाठी	९८४८०५७१७४	रमेश पौडेल	९८५८०४५३१६
९	गेरुवा गाउँपालिका	नर बहादुर चन्द	९८५८०९०४४१	कृष्ण सोडारी	९८४३७७२७२२
१०	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	केदार खनाल	९८५८०३५५५५	भुपेन्द्र शाही	९८५९२८४९६०
११	डिभिजन वन कार्यालय	विजयराज सुवेदी	९८५८०२६६७७	राम कुमार चौधरी	९८५८०२६६८४
१२	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी बर्दिया	नरेन्द्र कुमार शर्मा	९८५८०२३१२६	नरेन्द्र कुमार शर्मा	९८५८०२३१२६
१३	सामुदायिक वन उपभोक्ता महासंघ	गोपाल चौधरी	९८६८९६०१६७	गोपाल चौधरी	९८६८९६०१६७
१४	गैसस माहासंघ	प्रिज्मासिंह थारु	९८५८०२१४५७	प्रिज्मासिंह थारु	९८५८०२१४५७
१५	प्लान नेपाल	मिना पराजुली	९८०२०२०४६९	अम्बिकाप्रसाद तिमिल्सेना	९८४८४२२१३९
१६	एक्सन एड नेपाल	सुनिता तिवारी	९८४६०६४६७७	सुनिता तिवारी	९८४६०६४६७७
१७	यूनिसेफ	नरेश निडाल	९८४९६२८८७६	नरेश निडाल	९८४९६२८८७६
१८	राधाकृष्ण थारु जनसेवा केन्द्र	दिनेश प्र. श्रेष्ठ	९८४८०२६२४६	जीतराम चौधरी	९८४८०५६६७७
१९	कमैया महिला जागरण समाज	विरुणी थारु	९८६६८९८८९२	रामलाल चौधरी	९८४८०७३२७३
२०	उद्योग वाणिज्य संघ गुलरिया	देवेन्द्र पाण्डे	९८५८०२३४५८	इन्द्र कुमार श्रेष्ठ	९८५८०२०१८४
२१	राजापुर उद्योग वाणिज्य संघ	केदार थापा	९८५८०४१८३७	केदार थापा	९८५८०४१८३७
२२	गेरुवा उद्योग वाणिज्य संघ	तेजराज बजगाईं	९८४८२०००४६	तेजराज बजगाईं	९८४८२०००४६
२३	मधुवन उद्योग वाणिज्य संघ	दुर्गा रिमाल	९८४८०८२५८२	दुर्गा रिमाल	९८४८०८२५८२
२४	ठाकुरबाबा उद्योग वाणिज्य संघ	गोविन्द प्रसाद आचार्य	९८५८०२८०७९	गोविन्द प्रसाद आचार्य	९८५८०२८०७९
२५	बारबर्दिया उद्योग वाणिज्य संघ	बलराम कडेल	९८५८०२१३५२	बलराम कडेल	९८५८०२१३५२
२६	बाँसगढी उद्योग वाणिज्य संघ	बद्री बराल	९८५८०२३७९३	बद्री बराल	९८५८०२३७९३
२७	बढैयाताल उद्योग वाणिज्य संघ	बालकृष्ण लामिछाने	९८५८०२४१०५	बालकृष्ण लामिछाने	९८५८०२४१०५
२८	निर्माण व्यवसायी संघ	हेमन्त प्रकाश गिरी	९८४८०४६३७३	हेमन्त प्रकाश गिरी	९८४८०४६३७३

खाद्य तथा गोदाम व्यवस्थापन

क्र.स.	निकाय	प्रमुख	सम्पर्क नं.	विपद् फोकल	सम्पर्क नं.
१	एकिकृत कृषि तथा पशुपंक्षी विकास कार्यालय	सागर ढकाल	९८५८०३५२०७	सन्तोष पाठक	९८४८०३५२०८
२	जि.स.स.को कार्यालय	राम बहादुर थापा	९८५८०२२९२२	रामबहादुर थापा	९८५८०२२९२२
३	गुलरिया नगरपालिका	ओमकार शाह	९८५८०२२९२२	मुकुन्द अर्याल	९८५८०२५६६०
४	बाँसगढी नगरपालिका	लाल ब.खडका	९८५८०७१११६	खड्ग बहादुर वली	९८५८०७१११८
५	बारबर्दिया नगरपालिका	कृष्ण प्र.गौतम	९८५८०२०५३२	कृष्णप्रसाद गौतम	९८४८०२०५३२
६	मधुवन नगरपालिका	गणेश बोहरा	९८६८२७२५०८	गिता घिमिरे	९८४४७५८८२२
७	ठाकुरबाबा नगरपालिका	चक्रपाणीआचार्य	९८५८०७५२४२	रबिन्द्र अर्याल	९८५९१५१४३५
८	राजापुर नगरपालिका	दशरथ बुढा	९८५८०६९१११	खुशीराम थारु	९८४८१७०५८१
९	बढैयाताल गाउँपालिका	दिपेन्द्रकु.श्रीबास्तब	९८४९२७४०९२	रमेश पौडेल	९८५८०४५३१६
१०	गेरुवा गाउँपालिका	नर बहादुर चन्द	९८५८०९०४४१	कृष्ण सोडारी	९८४३७७२७२२
११	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	केदार खनाल	९८५८०३५५५५	भुपेन्द्र शाही	९८५९२८४९६०

क्र.स.	निकाय	प्रमुख	सम्पर्क नं.	विपद् फोकल	सम्पर्क नं.
१२	नेपाल खाद्य संस्थान, राजापुर	कमलराज पाण्डे	९८५८०६४९६५	कमलराज पाण्डे	९८५८०६४९६५
१३	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	नरेन्द्र कुमार शर्मा	९८५८०२३९२६	नरेन्द्र कुमार शर्मा	९८५८०२३९२६
१४	गैसस महासंघ	प्रिज्मासिह थारु	९८५८०२९४५७	प्रिज्मासिह थारु	९८५८०२९४५७
१५	विश्व खाद्य कार्यक्रम नेपाल	पदम शाही	९८४८०२९६४०	पन्नामान महर्जन	९८५९०३०३०८
१६	एक्सन एड नेपाल	सुनिता तिवारी	९८४६०६४६७७	सुनिता तिवारी	९८४६०६४६७७
१७	कमैया महिला जागरण समाज	विरुणी थारु	९८९९५४८६९७	जितराम थारु	९८४८०५६६७७
१८	थारु महिला उत्थान केन्द्र	प्रिज्मासिह थारु	९८५८०२९४५७	प्रिज्मासिह थारु	९८५८०२९४५७
१९	प्राक्टिकल एक्सन नेपाल	रमेश गौतम	९८५७८३५३९९	रमेश गौतम	९८५७८३५३९९

खानेपानी तथा सरसफाइ

क्र.स.	निकाय	प्रमुख	सम्पर्क नं.	विपद् फोकल	सम्पर्क नं.
१	खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय बाँके फिल्ड कार्यालय बर्दिया	तिलक न्यौपाने	९८५७८२९०९४	मनराज पुन	०८४-४२०९९०, ९८६०३५७७०५
३	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	नरेन्द्र कुमार शर्मा	९८५८०२३९२६	नरेन्द्र कुमार शर्मा	९८५८०२३९२६
५	बेस बर्दिया	विष्णु थारु	९८५८०२२४०२	जगदिस चौधरी	९८४८५७८३९७
६	जनजागरण महिला संघ	गोमा शर्मा	९८४८०२५७९३	साधना थापा	९८०२५३५९९६
७	यूनिसेफ	नरेश निडाल	९८४९६२८८७६	नरेश निडाल	९८४९६२८८७६
८	प्लान नेपाल	मिना पराजुली	९८०२०२०४६९	अम्बिका प्रसाद	९८४८४२२९३९
९	कमैया महिला जागरण समाज नेपाल	विरुणी थारु	९८९२५०६९२८	रामलाल चौधरी	९८४८०७३२७३
१०	गेरुवा ग्रामिण जागरण समाज	कृष्णजंग शाह	९८५८०२९४२९	रामरूप कौशल	९८५८०२७९५४
११	राधा कृष्ण थारु जनसेवा केन्द्र	दिनेश श्रेष्ठ	९८४८९०२६२४	जीतराम चौधरी	९८४८०५६६७७

सँरक्षण

क्र.स.	निकाय	प्रमुख	सम्पर्क नं.	विपद् फोकल	सम्पर्क नं.
१.	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	सुरेन्द्र पौडेल	९८५८०३७७७७	विमल गुरुङ	९८५८०२५०९५
२.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	केदार खनाल	९८५८०३५५५५	भुपेन्द्र शाही	९८५९२८४९६०
३.	जि.स.स.को कार्यालय	राम बहादुर थापा	९८५८०२२९२२	रामबहादुर थापा	९८५८०२२९२२
४.	गुलरिया नगरपालिका	ओमकार शाह	९८५८०२२९२२	मुकुन्द अर्याल	९८५८०२५६६०
५.	बाँसगाढी नगरपालिका	नेव बहादुर बली	९८५८०७९९९९	खडग ब.वली	९८५८०७९९९७
६.	बारबर्दिया नगरपालिका	टिकानाथ गोसाई	९८५९९६९९९०	कृष्ण प्र.गौतम	९८४८०२०५३२
७.	मधुवन नगरपालिका	भेषराज खनाल	९८५८०७०९९९	गिता घिमिरे	९८४४७५८८२२
८.	ठाकुरबावा नगरपालिका	नरायण प्र. ढकाल	९८५८०८९५९९	रबिन्द्र अर्याल	९८५९९५९४३५
९.	राजापुर नगरपालिका	दशरथ बुढा	९८५८०६९९९९	खशीराम थारु	९८४८९७०५८९
१०.	बढैयाताल गाउँपालिका	नरायण राज त्रिपाठी	९८५८०३६८८८	रमेश पौडेल	९८५८०४५३९६
११.	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	नरेन्द्र कुमार शर्मा	९८५८०२३९२६	नरेन्द्र कुमार शर्मा	९८५८०२३९२६
१२.	यूनिसेफ	नरेश निडाल	९८४९६२८८७६	नरेश निडाल	९८४९६२८८७६
१३.	प्लान नेपाल	मिना पराजुली	९८०२०२०४६९	अम्बिका प्रसाद तिमित्सेना	९८०९८०९२६८, ९८४८४२२९३९
१४.	राधाकृष्ण थारु जनसेवा केन्द्र	दिनेश श्रेष्ठ	९८४८०२६२४६	जीतराम चौधरी	९८४८०५६६७७
१५.	कमैया महिला जागरण समाज	विरुणी थारु	९८६६६९८८९२	रामलाल चौधरी	९८४८०७३२७३
१६.	माईति नेपाल	केशव कोइराला	९८५८०२४२७९	गायत्री रिमाल	९८४८२४४४९९
१७.	बाँके युनेस्को क्लब, बर्दिया	सपना शर्मा	९८४८०२२९५३	सपना शर्मा	९८४८०२२९५३
१८.	भेरी वातावरणिय विशिष्टता समूह	डम्बर सुनार	९८५८०६७०९५	दिनेश चौधरी	९८४८०२२४९३
१९.	स्याक नेपाल	शिवलाल पाण्डे	९८५८०२४८८५	शिवलाल पाण्डे	९८५८०२४८८५

स्वास्थ्य तथा पोषण

क्र.सं.	निकाय	प्रमुख	सम्पर्क नं.	फोकल ब्यक्ति	सम्पर्क नं.
१	स्वास्थ्य कार्यालय	नारायण प्रसाद चौधरी	९८५८०७००२७	नारायण प्रसाद चौधरी	९८५८०७००२७
२	वर्दिया अस्पताल	डा.सुभाष पाण्डेय	९८५८०३२९७७	डा.सुभाष पाण्डेय	९८५८०३२९७७
३	आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र	डा.कलावती विश्वकर्मा	९८५८०३२०२२	लोकराज पाण्डे	९८५८०३२४२६
४	जि.स.स.को कार्यालय	राम बहादुर थापा	९८५८०२२९२२	रामबहादुर थापा	९८५८०२२९२२
५	गुलरिया नगरपालिका	ओमकार शाह	९८५८०२२९२२	शिवकुमार चौधरी	९८५८०७०५७०
६	बाँसगढी नगरपालिका	नेव बहादुर वली	९८५८०७९९९९	घनश्याम के.सी.	९८४४८२०२५५
७	बारवर्दिया नगरपालिका	टिकानाथ गोसाई	९८५९९६९९९०	गोविन्द पौडेल	९८४८०३५९५२
८	मधुवन नगरपालिका	भेषराज खनाल	९८५८०७०९९९	गिता घिमिरे	९८४४७५८८२२
९	ठाकुरबाबा नगरपालिका	नारायण प्रसाद ढकाल	९८५९२५३३५९	विष्णु जवाली	९८५८०२६९९९
१०	राजापुर नगरपालिका	दशरथ बुढा	९८५८०६९९९९	गणेश प्रसाद अर्याल	९८४८०६५२९७
११	बढैयाताल गाउँपालिका	नारायण राज त्रिपाठी	९८५८०३८८८८	विष्णु पौडेल	९८४८०२२०६०
१२	गेरुवा गाउँपालिका	नर बहादुर चन्द	९८५८०९०४४९	नारायण प्रसाद भण्डारी	९८४८४४९९३४
१३	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	नरेन्द्र कुमार शर्मा	९८५८०२३९२६	नरेन्द्र कुमार शर्मा	९८५८०२३९२६
१४	युनिसेफ	नरेश निडाल	९८४९६२८८७६	नरेश निडाल	९८४९६२८८७६
१५	थारु महिला उत्थान केन्द्र	प्रिज्मा सिंह थारु	९८५८०२९४५७	प्रिज्मा सिंह थारु	९८५८०२९४५७
१६	गेरुवा ग्रामिण जागरण समाज	कृष्णजंग शाह	९८५८०२९४२९	रामरूप कौशल	९८५८०२७९५४

आपतकालिन शिक्षा

क्र.सं.	निकाय	प्रमुख	सम्पर्क नं.	फोकल ब्यक्ति	सम्पर्क नं.
१	शिक्षा विकास समन्वय इकाई	सुर्य बहादुर खत्री	९८५८०२०९९३	कल्पना शाही	९८६६०४४९९९२
२	जि.स.स.को कार्यालय	राम बहादुर थापा	९८५८०२२९२२	रामबहादुर थापा	९८५८०२२९२२
३	गुलरिया नगरपालिका	ओमकार शाह	९८५८०२२९२२	सतिश यादव	९८४८९४३९५४
४	बाँसगढी नगरपालिका	नेव बहादुर वली	९८५८०७९९९९	मनप्रसाद रेग्मी	९८५८०५४६६०
५	बारवर्दिया नगरपालिका	टिकानाथ गोसाई	९८५९९६९९९०	टिकानाथ गोसाई	९८५८०८६४७०
६	मधुवन नगरपालिका	भेषराज खनाल	९८५८०७०९९९	नारायण प्रसाद खनाल	९८४८०७२९९७
७	ठाकुरबाबा नगरपालिका	नारायण प्रसाद	९८५९२५३३५९	सिताकुमारी भण्डारी	९८४८९३२७४७
८	राजापुर नगरपालिका	दशरथ बुढा	९८५८०६९९९९	दलबहादुर चौधरी	९८४४७०९२४२
९	बढैयाताल गाउँपालिका	नारायण राज त्रिपाठी	९८५८०३८८८८	विष्णुप्रसाद ढकाल	९८५८०६३३३३
१०	गेरुवा गाउँपालिका	नर बहादुर चन्द	९८५८०९०४४९	नवराज अधिकारी	९८४६३६०२५३
११	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	नरेन्द्र कुमार शर्मा	९८५८०२३९२६	नरेन्द्र कुमार शर्मा	९८५८०२३९२६
१२	गै.स.स.महासंघ	प्रिज्मासिंह थारु	९८५८०२९४५७	प्रिज्मासिंह थारु	९८५८०२९४५७
१३	युनिसेफ	नरेश निडाल	९८४९६२८८७६	नरेश निडाल	९८४९६२८८७६
१४	प्लान नेपाल	मिना पराजुली	९८०२०२०४६९	दुर्गाकुमारी क्षेत्री	९८४८०२९७००
१५	एक्सन एड नेपाल	सुनिता तिवारी	९८४६०६४६७७	सुनिता तिवारी	९८४६०६४६७७
१६	राधा कृष्ण थारु जनसेवा केन्द्र	दिनेश श्रेष्ठ	९८४८०२६२४६	जीतराम चौधरी	९८४८०५६६७७
१७	वेस वर्दिया	विष्णु थारु	९८५८०२२४०२	विष्णु थारु	९८५८०२२४०२
१८	कमैया महिला जागरण समाज	विरुणी थारु	९८६६६९८८९२	रामलाल चौधरी	९८४८०७३२७३

पुनःस्थापना तथा पुनःनिर्माण

क्र.सं.	निकाय	प्रमुख	सम्पर्क नं.	विपद् फोकल ब्यक्ति	सम्पर्क नं.
१	शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग, संघिय आयोजना कार्यान्वयन इकाई नेपालगंज	रामकृष्ण आचार्य	९८५८०२०२६४	गोविन्द प्रसाद सुवेदी	९८५८०६०२६४
२	जि.स.स.को कार्यालय	राम बहादुर थापा	९८५८०२२९२२	रामबहादुर थापा	९८५८०२२९२२
३	गुलरिया नगरपालिका	ओमकार शाह	९८५८०२२९२२	मुकुन्द अर्याल	९८५८०२५६६०
५	बाँसगढी नगरपालिका	नेव बहादुर वली	९८५८०७९९९९	खड्ग बहादुर वली	९८५८०७९९९८

९	बारबर्दिया नगरपालिका	टिकानाथ गोसाई	९८५११६११९०	कृष्णप्रसाद गौतम	९८४८०२०५३२
१०	मधुवन नगरपालिका	भेषराज खनाल	९८५८०७०१११	गिता घिमिरे	९८४४७५८८२२
११	ठाकुरबाबा नगरपालिका	नरायण प्रसाद ढकाल	९८५१२५३३५१	रबिन्द्र अर्याल	९८५११५१४३५
१२	राजापुर नगरपालिका	दशरथ बुढा	९८५८०६९१११	खुशीराम थारु	९८४८१७०५८१
१३	बढैयाताल गाउँपालिका	नरायण राज त्रिपाठी	९८५८०२०४४३	विष्णु पौडेल	९८४८०२२०६०
१४	गेरुवा गाउँपालिका	नर बहादुर चन्द	९८५८०९०४४१	कृष्ण सोडारी	९८४३७७२७२२
१५	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन	तिलक न्यौपाने	९८५७८२१०९४	मनराज पुन	०८४-२०११०,
१६	नेपाल टेलिकम	जितराज श्रेष्ठ	९८५८०२३६९९	धर्मदेव दनुवार	९८५८०२०१९१
१७	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	नरेन्द्र कुमार शर्मा	९८५८०२३१२६	नरेन्द्र कुमार शर्मा	९८५८०२३१२६
१८	थारु महिला उत्थान केन्द्र	प्रिज्मासिंह थारु	९८५८०२१४५७	प्रिज्मासिंह थारु	९८५८०२१४५७
१९	कमैया महिला जागरण समाज	विरुणी थारु	९८६६८९८८९२	रामलाल चौधरी	९८४८०७३२७३
२०	प्लान नेपाल	मिना पराजुली	९८०२०२०४६९	अम्बिका प्रसाद	९८०१८०१२६८,
२१	एक्सनएड नेपाल	सुनिता तिवारी	९८४६०६४६७७	सुनिता तिवारी	९८४६०६४६७७

अनुसूची-२ जिल्लामा रहेको खोज तथा उद्धार सामग्रीहरूको मौज्जात र आवश्यकताको विवरण:

क्र.स.	सामग्री रहेको स्थान	विवरण	इकाई	मौज्जात परिमाण
१.	ठाकुरबाबा नगरपालिका	न्याफिटङ्ग बोट	थान	१
२.	ठाकुरबाबा नगरपालिका	हेल्मेट	थान	३९
३.	ठाकुरबाबा नगरपालिका	रबर बुट	सेट	२६
४.	ठाकुरबाबा नगरपालिका	क्रिपाल	थान	१२८
५.	ठाकुरबाबा नगरपालिका	डोरी	रोल	११
६.	ठाकुरबाबा नगरपालिका	रबर ट्युब	थान	२८
७.	ठाकुरबाबा नगरपालिका	फुट पम्प	थान	३
८.	ठाकुरबाबा नगरपालिका	पन्जा	सेट	१८
९.	ठाकुरबाबा नगरपालिका	प्राथमिक उपचार किट	सेट	१
१०.	ठाकुरबाबा नगरपालिका	झोलासितको डोरि	थान	१९
११.	ठाकुरबाबा नगरपालिका	झोला र मास्क	थान	१
१२.	ठाकुरबाबा नगरपालिका	MEN AT WORK BOARD	थान	१
१३.	ठाकुरबाबा नगरपालिका	LED Head Torch	थान	३
१४.	ठाकुरबाबा नगरपालिका	Fire exingisher	थान	५
१५.	ठाकुरबाबा नगरपालिका	मेगा फोन (हाते माइक)	थान	२
१६.	ठाकुरबाबा नगरपालिका	Led Ultra torch	थान	३
१७.	ठाकुरबाबा नगरपालिका	कम्बल	थान	५९
१८.	ठाकुरबाबा नगरपालिका	लाइफ ज्याकेट	थान	३८
१९.	ठाकुरबाबा नगरपालिका	हाते पम्प	थान	१
२०.	ठाकुरबाबा नगरपालिका	प्लास्टिक बोरा	थान	८७५०
२१.	ठाकुरबाबा नगरपालिका	जालिदार डोरी	थान	२९
२२.	ठाकुरबाबा नगरपालिका	साबुन	थान	१
२३.	ठाकुरबाबा नगरपालिका	हतौडा	थान	२
२४.	ठाकुरबाबा नगरपालिका	बेल्चा (spade)	थान	१३
२५.	ठाकुरबाबा नगरपालिका	pick axe	थान	४
२६.	ठाकुरबाबा नगरपालिका	सावेल (shovel)	थान	४

क्र.स.	सामाग्री रहेको स्थान	विवरण	इकाई	मौज्दात परिमाण
२७.	डिभिजन वन कार्यालय बर्दिया	व्याग प्याक वाटर पम्प	सेट	१०
२८.	डिभिजन वन कार्यालय बर्दिया	स्वेटर	वटा	१२
२९.	डिभिजन वन कार्यालय बर्दिया	न्याकर	वटा	६
३०.	डिभिजन वन कार्यालय बर्दिया	कोरेसो	वटा	६
३१.	डिभिजन वन कार्यालय बर्दिया	हेल्मेट	वटा	१६
३२.	बबई सव डिभिजन कार्यालय जयनगर बर्दिया	वाटर व्याग	वटा	१
३३.	बबई सव डिभिजन कार्यालय जयनगर बर्दिया	पन्जा	सेट	१
३४.	बबई सव डिभिजन कार्यालय जयनगर बर्दिया	हेल्मेट	वटा	२
३५.	बबई सव डिभिजन कार्यालय जयनगर बर्दिया	बुट	सेट	१
३६.	बबई सव डिभिजन कार्यालय जयनगर बर्दिया	फायर फायरिङ ड्रेस	वटा	१
३७.	बबई सव डिभिजन कार्यालय जयनगर बर्दिया	पतकर सोर्ने	वटा	१
३८.	खाता सव डिभिजन वन कार्यालय सानोश्री बर्दिया	दाँते	वटा	२
३९.	खाता सव डिभिजन वन कार्यालय सानोश्री बर्दिया	झ्यापे	वटा	२
४०.	खाता सव डिभिजन वन कार्यालय सानोश्री बर्दिया	बेल्चा	वटा	१
४१.	खाता सव डिभिजन वन कार्यालय सानोश्री बर्दिया	हेल्मेट	वटा	१
४२.	राजापुर सव डिभिजन वन कार्यालय राजापुर बर्दिया	हेल्मेट	थान	१
४३.	राजापुर सव डिभिजन वन कार्यालय राजापुर बर्दिया	ड्रेस	थान	१
४४.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.३१ गण बर्दिया	बोल्ड कटर	थान	२
४५.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.३१ गण बर्दिया	Petrol chain Saw	थान	२
४६.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.३१ गण बर्दिया	Chain for chain saw 18"	थान	६
४७.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.३१ गण बर्दिया	Four Stroke Power Cutter(Rotary rescue	थान	२
४८.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.३१ गण बर्दिया	Electric Chain saw	थान	१
४९.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.३१ गण बर्दिया	Chain for chain saw 16"	थान	३
५०.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.३१ गण बर्दिया	Rotary Hammer Drill	थान	१
५१.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.३१ गण बर्दिया	22x540 Drill bit	थान	३
५२.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.३१ गण बर्दिया	Bull point bit	थान	३
५३.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.३१ गण बर्दिया	Collapsible Ladder	थान	१
५४.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.३१ गण बर्दिया	Hydraulic Hand Operated Combination toll	थान	१
५५.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.३१ गण बर्दिया	Reciprocating saw	थान	२
५६.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.३१ गण बर्दिया	Reciprocating saw Blade (१२",९",६")	वटा	५०/६५/५०
५७.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.३१ गण बर्दिया	Concrete Blade	थान	६
५८.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.३१ गण बर्दिया	Iron cutting Blade	थान	६
५९.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.३१ गण बर्दिया	Wood Cutting Blade	थान	४
६०.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.३१ गण बर्दिया	Diamond Cutting Blade	थान	३
६१.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.३१ गण बर्दिया	Spark plug	थान	५
६२.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.३१ गण बर्दिया	Air filter	थान	५
६३.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.३१ गण बर्दिया	Piston	थान	१
६४.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.३१ गण बर्दिया	रबर ट्युब	थान	६

क्र.स.	सामाग्री रहेको स्थान	विवरण	इकाई	मौज्दात परिमाण
६५.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.३१ गण बर्दिया	लाईफ ज्याकेट	थान	८०
६६.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.३१ गण बर्दिया	पानी बुट	थान	१९९
६७.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.३१ गण बर्दिया	श्रो-व्याग	थान	१०
६८.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.३१ गण बर्दिया	फुट पम्प	थान	२
६९.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.३१ गण बर्दिया	मोटर बोट (कम्प्लिट सेट)	थान	१
७०.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.३१ गण बर्दिया	रवर बोट	थान	२
७१.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.३१ गण बर्दिया	क्लाईमिङ डोरी	थान	७
७२.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.३१ गण बर्दिया	क्याराविना/फिगर ४ क्याराविना	थान	२३
७३.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.३१ गण बर्दिया	प्लाष्टिक डोरी	थान	३
७४.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.३१ गण बर्दिया	BackPack Water Pump	थान	१
७५.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.३१ गण बर्दिया	रेकर	थान	४
७६.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.३१ गण बर्दिया	स्वटर	थान	४
७७.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.३१ गण बर्दिया	छालाको पंजा	थान	४
७८.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.३१ गण बर्दिया	सेप्टि हेल्मेट	थान	५३
७९.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.३१ गण बर्दिया	चरी बन्चरो	थान	२
८०.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.३१ गण बर्दिया	फाईस्टिङ्गुईसर	थान	७
८१.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.३१ गण बर्दिया	बाल्टिन	थान	१४
८२.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.३१ गण बर्दिया	आल्मोनियम भन्ड्याङ्ग	थान	३
८३.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.३१ गण बर्दिया	क्रोवर	थान	२
८४.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.३१ गण बर्दिया	बारुण बाल्टी	थान	२
८५.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.३१ गण बर्दिया	गैटी	थान	६
८६.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.३१ गण बर्दिया	बन्चरो	थान	१०
८७.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.३१ गण बर्दिया	साबेल	थान	११
८८.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.३१ गण बर्दिया	ठुलो आरा	थान	१
८९.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.३१ गण बर्दिया	घन	थान	१०
९०.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.३१ गण बर्दिया	स्ट्रेचर	थान	५
९१.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.३१ गण बर्दिया	फस्ट एड बक्स	थान	६
९२.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.३१ गण बर्दिया	दैविक उद्धार पंजा	थान	५०
९३.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.३१ गण बर्दिया	टर्च लाईट	थान	३०
९४.	गुल्म राजापुर बर्दिया	लाईफ ज्याकेट	थान	६१
९५.	गुल्म राजापुर बर्दिया	पानी बुट	थान	२०
९६.	गुल्म राजापुर बर्दिया	क्याराविना/फिगर ४ क्याराविना	थान	२
९७.	गुल्म राजापुर बर्दिया	रवर ट्युब	थान	४
९८.	गुल्म राजापुर बर्दिया	वाटर ब्याक प्याक स्प्रे	थान	१
९९.	गुल्म राजापुर बर्दिया	क्रोवर	थान	१
१००.	गुल्म राजापुर बर्दिया	रेक	थान	२
१०१.	गुल्म राजापुर बर्दिया	फायर विटर	थान	२

क्र.स.	सामाग्री रहेको स्थान	विवरण	इकाई	मौज्दात परिमाण
१०२.	गुल्म राजापुर बर्दिया	फायर एस्टिङ्गगुईसर	थान	१
१०३.	गुल्म राजापुर बर्दिया	सेफिट हेल्मेट	थान	४
१०४.	गुल्म राजापुर बर्दिया	प्लाष्टिक डोरी	थान	३
१०५.	गुल्म राजापुर बर्दिया	गैटी	थान	३
१०६.	गुल्म राजापुर बर्दिया	फरुवा	थान	१
१०७.	गुल्म राजापुर बर्दिया	साबेल	थान	६
१०८.	गुल्म राजापुर बर्दिया	घन	थान	२
१०९.	गुल्म राजापुर बर्दिया	स्ट्रेचर	थान	५
११०.	गुल्म राजापुर बर्दिया	फस्ट एड बक्स	थान	२
१११.	गुल्म राजापुर बर्दिया	दैविक उद्धार पंजा	थान	४५
११२.	बिओपि भगरैया बर्दिया	लाईफ ज्याकेट	थान	१०
११३.	बिओपि भगरैया बर्दिया	पानी बुट	थान	८
११४.	बिओपि भगरैया बर्दिया	क्रोवर	थान	१
११५.	बिओपि भगरैया बर्दिया	बाल्टिन	थान	१
११६.	बिओपि भगरैया बर्दिया	सेफटी हेल्मेट	थान	१०
११७.	बिओपि भगरैया बर्दिया	गैटी	थान	१
११८.	बिओपि भगरैया बर्दिया	फरुवा	थान	१
११९.	बिओपि भगरैया बर्दिया	साबेल	थान	५
१२०.	बिओपि भगरैया बर्दिया	फस्ट एड बक्स	थान	१
१२१.	बिओपि भगरैया बर्दिया	गल	थान	१
१२२.	बओपि धनौरा बर्दिया	पानी बुट	थान	२०
१२३.	बओपि धनौरा बर्दिया	लाईफ ज्याकेट	थान	१०
१२४.	बओपि धनौरा बर्दिया	गैटी	थान	१
१२५.	बओपि धनौरा बर्दिया	फरुवा	थान	१
१२६.	बओपि धनौरा बर्दिया	साबेल	थान	२
१२७.	बिओपि कट्टी बर्दिया	लाईफ ज्याकेट	थान	१०
१२८.	बिओपि कट्टी बर्दिया	पानी बुट	थान	२२
१२९.	बिओपि कट्टी बर्दिया	बाल्टिन	थान	१
१३०.	बिओपि कट्टी बर्दिया	फरुवा	थान	१
१३१.	बिओपि कट्टी बर्दिया	साबेल	थान	१
१३२.	बिओपि कट्टी बर्दिया	फस्ट एड बक्स	थान	१
१३३.	बिओपि कालाबन्जार बर्दिया	लाईफ ज्याकेट	थान	६
१३४.	बिओपि कालाबन्जार बर्दिया	पानी बुट	थान	४
१३५.	बिओपि कालाबन्जार बर्दिया	बाल्टिन	थान	१
१३६.	बिओपि कालाबन्जार बर्दिया	गैटी	थान	२
१३७.	बिओपि कालाबन्जार बर्दिया	फरुवा	थान	१
१३८.	बिओपि कालाबन्जार बर्दिया	साबेल	थान	४

क्र.स.	सामाग्री रहेको स्थान	विवरण	इकाई	मौज्दात परिमाण
१३९.	बिओपि कालाबन्जार बर्दिया	फस्ट एड बक्स	थान	१
१४०.	बिओपि कालाबन्जार बर्दिया	बन्चरो	थान	१
१४१.	बिओपि जमुनी बर्दिया	लाईफ ज्याकेट	थान	१४
१४२.	बिओपि जमुनी बर्दिया	पानी बुट	थान	५०
१४३.	बिओपि जमुनी बर्दिया	श्रो व्यग	थान	१
१४४.	बिओपि जमुनी बर्दिया	सेफटी हेल्मेट	थान	४
१४५.	बिओपि जमुनी बर्दिया	क्लाईमिङ डोरी	थान	१
१४६.	बिओपि जमुनी बर्दिया	बाल्टीन	थान	३
१४७.	बिओपि जमुनी बर्दिया	छालाको पंजा	थान	५
१४८.	बिओपि जमुनी बर्दिया	गैटी	थान	१
१४९.	बिओपि जमुनी बर्दिया	फरुवा	थान	३
१५०.	बिओपि जमुनी बर्दिया	साबेल	थान	२
१५१.	बिओपि जमुनी बर्दिया	फस्ट एड बक्स	थान	१
१५२.	बिओपि जमुनी बर्दिया	कपडाको पंजा	थान	२०
१५३.	बिओपि जमुनी बर्दिया	स्ट्रेचर	थान	१
१५४.	बिओपि जमुनी बर्दिया	गल	थान	१
१५५.	सुरक्षा बेश कतर्निया बर्दिया	लाईफ ज्याकेट	थान	७
१५६.	सुरक्षा बेश कतर्निया बर्दिया	पानी बुट	थान	१०
१५७.	सुरक्षा बेश कतर्निया बर्दिया	क्याराविना	थान	१०
१५८.	सुरक्षा बेश कतर्निया बर्दिया	लाईन डोरी	थान	३
१५९.	सुरक्षा बेश कतर्निया बर्दिया	गैटी	थान	५
१६०.	सुरक्षा बेश कतर्निया बर्दिया	फरुवा	थान	३
१६१.	सुरक्षा बेश कतर्निया बर्दिया	सबेल	थान	१
१६२.	सुरक्षा बेश कतर्निया बर्दिया	हेड लाईट	थान	
१६३.	सुरक्षा बेश कतर्निया बर्दिया	फस्ट एड बक्स	थान	१
१६४.	सुरक्षा बेश कतर्निया बर्दिया	हुमन ह्याङ्गर	थान	५
१६५.	बाँसगढी LEOC	त्रिपाल	वटा	३५
१६६.	बाँसगढी LEOC	गैटी	गोटा	३
१६७.	बाँसगढी LEOC	भाडाँहरु	गोटा	१०
१६८.	बाँसगढी LEOC	हेल्मेट	गोटा	१२
१६९.	बाँसगढी LEOC	लाइफ ज्याकेट	गोटा	४
१७०.	बाँसगढी LEOC	सब्वल	गोटा	१
१७१.	बाँसगढी LEOC	टेन्ट	गोटा	१
१७२.	बाँसगढी LEOC	फायर ग्याँस	गोटा	२
१७३.	बाँसगढी LEOC	दमकल	वटा	१
१७४.	बाँसगढी LEOC	हेण्ड माईक	वटा	१
१७५.	बाँसगढी LEOC	कपडाहरु	थान	१०
१७६.	बाँसगढी LEOC	बेल्चा	गोटा	१
१७७.	बाँसगढी LEOC	स्ट्रेचर	वटा	२
१७८.	बाँसगढी LEOC	ट्यूब	वटा	१

क्र.स.	सामाग्री रहेको स्थान	विवरण	इकाई	मौज्दात परिमाण
१७९.	बाँसगढी LEOC	बुट	गोटा	५
१८०.	बाँसगढी LEOC	कपडाको पन्जा	गोटा	६
१८१.	बाँसगढी LEOC	डोरी	रोल	१
१८२.	बाँसगढी LEOC	टर्च लाईट	गोटा	२
१८३.	बाँसगढी LEOC	प्लाष्टिकको पन्जा	गोटा	५
१८४.	बाँसगढी LEOC	कम्मल	गोटा	१५
१८५.	बाँसगढी LEOC	क्लाइबिड रोप	रोल	१
१८६.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय बर्दिया	Backpack Water Pump	वटा	१
१८७.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय बर्दिया	स्वटर	वटा	४
१८८.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय बर्दिया	रेकर	वटा	४
१८९.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय बर्दिया	चरी बन्चरो	वटा	२
१९०.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय बर्दिया	लाईफ ज्याकेट	वटा	५५
१९१.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय बर्दिया	Fire Extinguiser	वटा	१८
१९२.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय बर्दिया	लेदरग्लोव्स	वटा	२५
१९३.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय बर्दिया	क्याराविन	वटा	१०
१९४.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय बर्दिया	सेफटी हेल्मेट	वटा	५५
१९५.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय बर्दिया	गम बुट	वटा	१०
१९६.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय बर्दिया	रेस्क्यु हेम्बर	वटा	२
१९७.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय बर्दिया	बेलचा	वटा	१५
१९८.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय बर्दिया	बाल्टी	वटा	१०
१९९.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय बर्दिया	साधारण डवल आरा	वटा	१
२००.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय बर्दिया	बन्चरो	वटा	१
२०१.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय बर्दिया	गल	वटा	३
२०२.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय बर्दिया	स्टेचर	वटा	१०
२०३.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय बर्दिया	त्रिपाल	वटा	३५
२०४.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय बर्दिया	सिल्भर भन्यांड	वटा	२
२०५.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय बर्दिया	डोरी	वटा	५
२०६.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय बर्दिया	गैटी	वटा	१५
२०७.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय बर्दिया	मोटेरेवल रबर बोर्ड	वटा	१
२०८.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय बर्दिया	ट्युब	वटा	५
२०९.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय बर्दिया	कोदालो	वटा	१
२१०.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय बर्दिया	मेघाफोन	वटा	१
२११.	इलाका प्रहरी कार्यालय मथुरा बर्दिया	लाईफ ज्याकेट	वटा	३
२१२.	इलाका प्रहरी कार्यालय मथुरा बर्दिया	बेलचा	वटा	२
२१३.	इलाका प्रहरी कार्यालय मथुरा बर्दिया	फरुवा	वटा	१
२१४.	इलाका प्रहरी कार्यालय मथुरा बर्दिया	डोरी	रोल	१
२१५.	इलाका प्रहरी कार्यालय मथुरा बर्दिया	बन्चरो	वटा	१
२१६.	इलाका प्रहरी कार्यालय मथुरा बर्दिया	बाल्टी	वटा	२
२१७.	इलाका प्रहरी कार्यालय मथुरा बर्दिया	Fire Extinguiser	वटा	१
२१८.	प्रहरी चौकी मोहम्मदपुर बर्दिया	लाईफ ज्याकेट	वटा	१४

क्र.स.	सामाग्री रहेको स्थान	विवरण	इकाई	मौज्दात परिमाण
२१९.	प्रहरी चौकी मोहम्मदपुर बर्दिया	बेल्चा	वटा	५
२२०.	प्रहरी चौकी मोहम्मदपुर बर्दिया	हेलमेट	वटा	३
२२१.	प्रहरी चौकी मोहम्मदपुर बर्दिया	बाल्टिन	वटा	२
२२२.	प्रहरी चौकी सुरजपुर बर्दिया	फरुवा	वटा	१
२२३.	प्रहरी चौकी सुरजपुर बर्दिया	बन्चरो	वटा	१
२२४.	प्रहरी चौकी सुरजपुर बर्दिया	Fire Extinguiser	वटा	१
२२५.	प्रहरी चौकी खैरापुर "क" बर्दिया	स्टिल बाल्टिन	वटा	२
२२६.	प्रहरी चौकी खैरापुर "क" बर्दिया	डोरी	मिटर	५०
२२७.	प्रहरी चौकी खैरापुर "क" बर्दिया	सावेल	वटा	२
२२८.	प्रहरी चौकी खैरापुर "क" बर्दिया	गैटी	वटा	२
२२९.	प्रहरी चौकी खैरापुर "क" बर्दिया	फरुवा	वटा	२
२३०.	प्रहरी चौकी खैरापुर "क" बर्दिया	बन्चरो	वटा	१
२३१.	प्रहरी चौकी खैरापुर "क" बर्दिया	पि.भि.सि. सेफटी हेलमेट	वटा	६
२३२.	प्रहरी चौकी खैरापुर "क" बर्दिया	पि.भि.सि. सेफटी ट्युब	वटा	१
२३३.	प्रहरी चौकी खैरापुर "क" बर्दिया	लाईफ ज्याकेट	वटा	४
२३४.	प्रहरी चौकी खैरापुर "क" बर्दिया	Fire Extinguiser	वटा	१
२३५.	प्रहरी चौकी खैरापुर "ख" बर्दिया	स्टिल बाल्टिन	वटा	२
२३६.	प्रहरी चौकी खैरापुर "ख" बर्दिया	डोरी	मिटर	५०
२३७.	प्रहरी चौकी खैरापुर "ख" बर्दिया	सावेल	वटा	२
२३८.	प्रहरी चौकी खैरापुर "ख" बर्दिया	गैटी	वटा	२
२३९.	प्रहरी चौकी खैरापुर "ख" बर्दिया	फरुवा	वटा	२
२४०.	प्रहरी चौकी खैरापुर "ख" बर्दिया	बन्चरो	वटा	१
२४१.	प्रहरी चौकी खैरापुर "ख" बर्दिया	पि.भि.सि. सेफटी हेलमेट	वटा	६
२४२.	प्रहरी चौकी खैरापुर "ख" बर्दिया	पि.भि.सि. सेफटी ट्युब	वटा	१
२४३.	प्रहरी चौकी खैरापुर "ख" बर्दिया	लाईफ ज्याकेट	वटा	४
२४४.	प्रहरी चौकी खैरापुर "ख" बर्दिया	Fire Extinguiser	वटा	१
२४५.	इ.प्र.का.बगनाहा भुरिगाउँ बर्दिया	लाईफ ज्याकेट	वटा	१५
२४६.	इ.प्र.का.बगनाहा भुरिगाउँ बर्दिया	गम बुट	वटा	३
२४७.	इ.प्र.का.बगनाहा भुरिगाउँ बर्दिया	सेफटी हेलमेट	वटा	३
२४८.	इ.प्र.का.बगनाहा भुरिगाउँ बर्दिया	गल	वटा	१
२४९.	इ.प्र.का.बगनाहा भुरिगाउँ बर्दिया	बेल्चा	वटा	५
२५०.	इ.प्र.का.बगनाहा भुरिगाउँ बर्दिया	फरुवा	वटा	४
२५१.	इ.प्र.का.बगनाहा भुरिगाउँ बर्दिया	स्टेचर	वटा	२
२५२.	इ.प्र.का.बगनाहा भुरिगाउँ बर्दिया	बन्चरो	वटा	१
२५३.	इ.प्र.का.बगनाहा भुरिगाउँ बर्दिया	बाल्टिन	वटा	३
२५४.	इ.प्र.का.बगनाहा भुरिगाउँ बर्दिया	गइती	वटा	२
२५५.	इ.प्र.का.बगनाहा भुरिगाउँ बर्दिया	ट्युब	वटा	७
२५६.	इ.प्र.का.बगनाहा भुरिगाउँ बर्दिया	डोरी	रोल	३
२५७.	इ.प्र.का.बगनाहा भुरिगाउँ बर्दिया	Fire Extinguiser	वटा	२
२५८.	अ.प्र.पो. ठाकुरद्वारा बर्दिया	लाईफ ज्याकेट	वटा	२

क्र.स.	सामाग्री रहेको स्थान	विवरण	इकाई	मौज्दात परिमाण
२५९.	अ.प्र.पो. ठाकुरद्वारा बर्दिया	Fire Extinguiser	वटा	१
२६०.	प्रहरी चौकी सुर्यपटुवा हाल बगनाह	Fire Extinguiser	वटा	१
२६१.	अ.प्र.पो. बकुवा बर्दिया	Fire Extinguiser	वटा	१
२६२.	इ.प्र.का मैनापोखर	लाईफ ज्याकेट	वटा	५
२६३.	इ.प्र.का मैनापोखर	हेल्मेट	वटा	५
२६४.	इ.प्र.का मैनापोखर	रबर ट्युप	वटा	१
२६५.	इ.प्र.का मैनापोखर	गैठी	वटा	१
२६६.	इ.प्र.का मैनापोखर	फरुवा	वटा	२
२६७.	इ.प्र.का मैनापोखर	बेल्चा	वटा	२
२६८.	इ.प्र.का मैनापोखर	Fire Extinguisher	वटा	२
२६९.	इ.प्र.का मैनापोखर	साबेल	वटा	१
२७०.	प्र.चौ.कालिका	साबेल	वटा	२
२७१.	प्र.चौ.कालिका	फरुवा	वटा	२
२७२.	प्र.चौ.कालिका	हसिया	वटा	२
२७३.	प्र.चौ.कालिका	सब्बल	वटा	१
२७४.	प्र.चौ.कालिका	Fire Extinguisher	वटा	१
२७५.	प्र.चौ.कालिका	बन्चरो	वटा	१
२७६.	प्रहरी चौकी शितलाबजार बर्दिया	Fire Extinguisher	वटा	१
२७७.	प्रहरी चौकी जमुनी बर्दिया	Fire Extinguisher	वटा	१
२७८.	इ.प्र.का. राजापुर बर्दिया	डोरी	रोल	२
२७९.	इ.प्र.का. राजापुर बर्दिया	वाटरप्रुफ लाईफ ज्याकेट	वटा	२०
२८०.	इ.प्र.का. राजापुर बर्दिया	गैठी	वटा	२
२८१.	इ.प्र.का. राजापुर बर्दिया	बेल्चा	वटा	२
२८२.	इ.प्र.का. राजापुर बर्दिया	सिल्भर बाल्टिन	वटा	२
२८३.	इ.प्र.का. राजापुर बर्दिया	फरुवा	वटा	२
२८४.	इ.प्र.का. राजापुर बर्दिया	स्टेचर	वटा	२
२८५.	इ.प्र.का. राजापुर बर्दिया	रेस्क्यू हेम्बर	वटा	१
२८६.	इ.प्र.का. राजापुर बर्दिया	बन्चरो	वटा	१
२८७.	इ.प्र.का. राजापुर बर्दिया	सब्बल	वटा	१
२८८.	इ.प्र.का. राजापुर बर्दिया	Fire Extinguisher	वटा	१
२८९.	इ.प्र.का. गोडियाना बर्दिया	वाटरप्रुफ लाईफ ज्याकेट	वटा	१०
२९०.	इ.प्र.का. गोडियाना बर्दिया	त्रिपाल	वटा	९
२९१.	इ.प्र.का. गोडियाना बर्दिया	डोरी	रोल	१
२९२.	इ.प्र.का. गोडियाना बर्दिया	गैठी	वटा	१
२९३.	इ.प्र.का. गोडियाना बर्दिया	बन्चरो	वटा	१
२९४.	इ.प्र.का. गोडियाना बर्दिया	Fire Extinguisher	वटा	१
२९५.	प्र.चौ.भिमापुर बर्दिया	वाटरप्रुफ लाईफ ज्याकेट	वटा	४
२९६.	प्र.चौ.भिमापुर बर्दिया	डोरी	रोल	१
२९७.	प्र.चौ.भिमापुर बर्दिया	Fire extinguisher	वटा	१
२९८.	प्र.चौ.भिमापुर बर्दिया	फरुवा	वटा	१

क्र.स.	सामाग्री रहेको स्थान	विवरण	इकाई	मौज्दात परिमाण
२९९.	प्र.चौ.खैरिचन्दनपुर बर्दिया	वाटरप्रुफ लाईफ ज्याकेट	वटा	५
३००.	प्र.चौ.खैरिचन्दनपुर बर्दिया	डोरी	रोल	१
३०१.	प्र.चौ.खैरिचन्दनपुर बर्दिया	फरुवा	वटा	२
३०२.	प्र.चौ.खैरिचन्दनपुर बर्दिया	बाल्टी	वटा	२
३०३.	प्र.चौ.खैरिचन्दनपुर बर्दिया	बेल्चा	वटा	१
३०४.	प्र.चौ.खैरिचन्दनपुर बर्दिया	Fire extinguisher	वटा	१
३०५.	इ.प्र.का.ढोढरी बर्दिया	लाईफ ज्याकेट	वटा	७
३०६.	इ.प्र.का.ढोढरी बर्दिया	सेफ्टी हेलमेट प्लास्टिकको	वटा	३
३०७.	इ.प्र.का.ढोढरी बर्दिया	गैटी	वटा	१
३०८.	इ.प्र.का.ढोढरी बर्दिया	सावेल	वटा	१
३०९.	इ.प्र.का.ढोढरी बर्दिया	बेल्चा	वटा	४
३१०.	इ.प्र.का.ढोढरी बर्दिया	बन्चरो	वटा	१
३११.	इ.प्र.का.ढोढरी बर्दिया	टर्च लाईट	वटा	४
३१२.	इ.प्र.का.ढोढरी बर्दिया	स्टिल बाल्टिन	वटा	१
३१३.	इ.प्र.का.ढोढरी बर्दिया	ट्युब	वटा	१
३१४.	इ.प्र.का.ढोढरी बर्दिया	प्लास्टिक डोरी	वटा	१
३१५.	इ.प्र.का.ढोढरी बर्दिया	Fire extinguisher	वटा	१
३१६.	इ.प्र.का.सानोश्री बर्दिया	लाईफ ज्याकेट	वटा	३
३१७.	इ.प्र.का.सानोश्री बर्दिया	गैटी	वटा	१
३१८.	इ.प्र.का.सानोश्री बर्दिया	बेल्चा	वटा	२
३१९.	इ.प्र.का.सानोश्री बर्दिया	सावेल	वटा	१
३२०.	इ.प्र.का.सानोश्री बर्दिया	बन्चरो	वटा	१
३२१.	इ.प्र.का.सानोश्री बर्दिया	फरुवा	वटा	१
३२२.	इ.प्र.का.मोतिपुर बर्दिया	न्याप्टिङ्ग ज्याकेट	वटा	२२
३२३.	इ.प्र.का.मोतिपुर बर्दिया	रवर ट्युब	वटा	१
३२४.	इ.प्र.का.मोतिपुर बर्दिया	स्टेचर	वटा	२
३२५.	इ.प्र.का.मोतिपुर बर्दिया	बाल्टी स्टिल	वटा	५
३२६.	इ.प्र.का.मोतिपुर बर्दिया	डोरी रोल	वटा	२
३२७.	इ.प्र.का.मोतिपुर बर्दिया	Fire extinguisher	वटा	२
३२८.	प्र.चौ.कतर्नियाघाट बर्दिया	न्याप्टिङ्ग ज्याकेट	वटा	५
३२९.	प्र.चौ.लक्ष्मणा बर्दिया	न्याप्टिङ्ग ज्याकेट	वटा	५
३३०.	प्र.चौ.चेपांड बर्दिया	न्याप्टिङ्ग ज्याकेट	वटा	३
३३१.	इ.प्र.का.बानियाभार बर्दिया	Fire extinguisher	वटा	२
३३२.	इ.प्र.का.बानियाभार बर्दिया	Live ज्याकेट	वटा	१५
३३३.	इ.प्र.का.बानियाभार बर्दिया	डोरी	वटा	१
३३४.	इ.प्र.का.बानियाभार बर्दिया	ट्युब	वटा	२
३३५.	इ.प्र.का.बानियाभार बर्दिया	बाल्टी	वटा	२
३३६.	इ.प्र.का.बानियाभार बर्दिया	गैटी	वटा	१
३३७.	इ.प्र.का.बानियाभार बर्दिया	बेल्चा	वटा	१
३३८.	इ.प्र.का.बानियाभार बर्दिया	स्टेचर	वटा	१

क्र.स.	सामाग्री रहेको स्थान	विवरण	इकाई	मौज्दात परिमाण
३३९.	इ.प्र.का.बानियाभार बर्दिया	हेल्मेट(पहेलो)	वटा	५
३४०.	इ.प्र.का.बानियाभार बर्दिया	सब्बल	वटा	२
३४१.	इ.प्र.का.जयनगर बर्दिया	Fire extinguisher	वटा	१
३४२.	इ.प्र.का.जयनगर बर्दिया	Live ज्याकेट	वटा	२
३४३.	इ.प्र.का.जयनगर बर्दिया	डोरी	वटा	१
३४४.	इ.प्र.का.जयनगर बर्दिया	गैठी	वटा	२
३४५.	इ.प्र.का.जयनगर बर्दिया	बेल्चा	वटा	५
३४६.	इ.प्र.का.जयनगर बर्दिया	सब्बल	वटा	२
३४७.	इ.प्र.का.पाताभार बर्दिया	लाईफ जाकेट	वटा	२७
३४८.	इ.प्र.का.पाताभार बर्दिया	क्यारावीन डोरी	वटा	२
३४९.	इ.प्र.का.पाताभार बर्दिया	फरुवा	वटा	५
३५०.	इ.प्र.का.पाताभार बर्दिया	बेल्चा	वटा	५
३५१.	इ.प्र.का.पाताभार बर्दिया	बाल्टीन	वटा	२
३५२.	इ.प्र.का.पाताभार बर्दिया	घैठी	वटा	२
३५३.	इ.प्र.का.पाताभार बर्दिया	गम बुड	वटा	२
३५४.	इ.प्र.का.पाताभार बर्दिया	सेफ्टी हेल्मेट	वटा	३
३५५.	इ.प्र.का.पाताभार बर्दिया	स्ट्रेचर	वटा	३
३५६.	इ.प्र.का.पाताभार बर्दिया	रेनकोट	वटा	३
३५७.	इ.प्र.का.पाताभार बर्दिया	लेदर पन्जा	वटा	३
३५८.	इ.प्र.का.पाताभार बर्दिया	पानी ट्युव	वटा	१
३५९.	इ.प्र.का.पाताभार बर्दिया	Fire extinguisher	वटा	२
३६०.	प्रहरी चौकी पशुपतिनगर बर्दिया	Fire extinguisher	वटा	१
३६१.	प्रहरी चौकी पशुपतिनगर बर्दिया	लाईफ जाकेट	वटा	३
३६२.	प्रहरी चौकी पशुपतिनगर बर्दिया	बेल्चा	वटा	२
३६३.	प्रहरी चौकी पशुपतिनगर बर्दिया	स्ट्रेचर	वटा	१
३६४.	प्रहरी चौकी पशुपतिनगर बर्दिया	डोरी	वटा	१
३६५.	प्रहरी चौकी पशुपतिनगर बर्दिया	ट्युव	वटा	१
३६६.	प्रहरी चौकी पशुपतिनगर बर्दिया	सब्बल	वटा	१
३६७.	प्रहरी चौकी मनाउ बर्दिया	Fire extinguisher	वटा	१
३६८.	प्रहरी चौकी मनाउ बर्दिया	लाईफ जाकेट	वटा	११
३६९.	प्रहरी चौकी मनाउ बर्दिया	बेल्चा	वटा	२
३७०.	प्रहरी चौकी मनाउ बर्दिया	स्ट्रेचर	वटा	२
३७१.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Aluminium Ladder	वटा	३
३७२.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Calson Hand Pump 4"	वटा	१
३७३.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Carrabiner (With Lock)	वटा	१०
३७४.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Climbing Rope	रोल	२
३७५.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Crowbar 22mm	वटा	१८
३७६.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Dispensary Tents	सेट	२
३७७.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Fire ball	वटा	७
३७८.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Fire Extinguisher (ABC)	वटा	९

क्र.स.	सामाग्री रहेको स्थान	विवरण	इकाई	मौज्दात परिमाण
३७९.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	First Aid Kit	वटा	५
३८०.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Foldable Table and Chair Set	सेट	०
३८१.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Foot Pump	वटा	१
३८२.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Gloves	जोडी	२४
३८३.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Hand Held Search Light	वटा	१५
३८४.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Handing Cyron	वटा	१५
३८५.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Invertor with 2 battry	वटा	१
३८६.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Life Buoy	वटा	४
३८७.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Life Jackets	वटा	४५
३८८.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	मण्डी	वटा	२८
३८९.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	टेण्ट	वटा	१६
३९०.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Magephone	वटा	२२
३९१.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Metal Bucket small&big	वटा	२०
३९२.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Paddles	वटा	३
३९३.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Pick Axe	वटा	१४
३९४.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Rescue Hammer घन	वटा	३
३९५.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Rescue Vest	वटा	१०
३९६.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Rubber Boat	वटा	१
३९७.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Rubber Gumboot	जोडी	४
३९८.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Rubber Tube	वटा	२२
३९९.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	FULLharnes	वटा	४
४००.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Shovel	वटा	१४
४०१.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Static Rope	रोल	१
४०२.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Steel Container	वटा	१
४०३.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Stell Box	वटा	६
४०४.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Stretcher	वटा	३
४०५.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Tarpaulin (त्रिपाल)	वटा	२८ पोका +५० पिस
४०६.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Tourch Light	वटा	०
४०७.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Umbrella	वटा	०
४०८.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Fire flighting Cloth Set	वटा	२
४०९.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Diging Tools (Faruwa)	वटा	२
४१०.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Gal	वटा	९
४११.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Head Light	वटा	५
४१२.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Electric chain airy	वटा	०
४१३.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Through bag	वटा	१३
४१४.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Safety helmet	वटा	४६
४१५.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	GPS	वटा	१
४१६.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Mobile	वटा	०
४१७.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Backboard Long	थान	१

क्र.स.	सामाग्री रहेको स्थान	विवरण	इकाई	मौज्दात परिमाण
४१८.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Patrol Chain Saw	थान	१
४१९.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Fire Blanket	थान	१८
४२०.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Light Portable Pump	थान	१
४२१.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Fire, Suitset(Helmet,Boot, Gloves, Jacket, Trouser, Glasses)	सेट	२
४२२.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Fire Swatter	पिस	१४
४२३.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Fire Rake	पिस	६
४२४.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Fire Rake Hoe	पिस	६
४२५.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Fire Axe Hoe	पिस	४
४२६.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Jump Suit(Fire Fighting Protection cloth	पिस	१२
४२७.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Fire Boot	जोडी	१०
४२८.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Socks	जोडी	०
४२९.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Face Mask	पिस	०
४३०.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Water Bottle	पिस	०
४३१.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Back Pack Pump (20 Ltr)	पिस	४
४३२.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Axe With Rubber Grips	पिस	७
४३३.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Portable Shovels Rounded or Spads	पिस	१२
४३४.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Desktop Computer (DELL)	सेट	१
४३५.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Printer DellB1165	सेट	०
४३६.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	HP Base	सेट	१
४३७.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	VHF Base	सेट	१
४३८.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Printer Canon 2900	सेट	०
४३९.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Printer Epsion	सेट	०
४४०.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Solar Inverter with battery	सेट	०
४४१.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Projector with Screen	सेट	१
४४२.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Smart TV	सेट	१
४४३.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Telephone	सेट	१
४४४.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Solar Pannel	वटा	६
४४५.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Wireless Router	सेट	१
४४६.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Printer Canon 240	सेट	१
४४७.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Revolving Chair	वटा	२
४४८.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Filing Steel Cabinet	वटा	१
४४९.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Storing cabinet	सेट	०
४५०.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Office Table	वटा	३
४५१.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Doormat	वटा	१
४५२.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Wood File Rack	वटा	२
४५३.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Notice Board	वटा	१
४५४.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Dust Bin	वटा	२
४५५.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Visitor Chair	वटा	५

क्र.स.	सामाग्री रहेको स्थान	विवरण	इकाई	मौज्दात परिमाण
४५६.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Suggestion Box	वटा	१
४५७.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Table fan	वटा	२
४५८.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Stil File Rack	वटा	१
४५९.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	Map Board	वटा	१
४६०.	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)	ड्रोन क्यामरा	वटा	१
४६१.	गुलरिया नगरपालिका	लाईफ जाकेट	पिस	१७
४६२.	गुलरिया नगरपालिका	सुरक्षा हेल्मेट	पिस	१५
४६३.	गुलरिया नगरपालिका	हेड ल्याम्प	पिस	५
४६४.	गुलरिया नगरपालिका	स्टेचर	पिस	३
४६५.	गुलरिया नगरपालिका	गैठी	पिस	१
४६६.	गुलरिया नगरपालिका	बेल्चा	पिस	१
४६७.	गुलरिया नगरपालिका	गल	पिस	१
४६८.	गुलरिया नगरपालिका	ह्यामर	पिस	१
४६९.	गुलरिया नगरपालिका	हाते माइक	पिस	२
४७०.	गुलरिया नगरपालिका	सुरक्षा बुट	पिस	१
४७१.	गुलरिया नगरपालिका	वर्किंग ग्लोब्स	पिस	७
४७२.	गुलरिया नगरपालिका	सुरक्षा ग्लोब्स	पिस	५
४७३.	गुलरिया नगरपालिका	कटन डोरी	पिस	१
४७४.	गुलरिया नगरपालिका	प्लास्टिक डोरी	पिस	१
४७५.	गुलरिया नगरपालिका	सिन टेप	पिस	१
४७६.	गुलरिया नगरपालिका	प्राथमिक उपचार किट	पिस	१
४७७.	गुलरिया नगरपालिका	स्टिल बाल्टी	पिस	४
४७८.	गुलरिया नगरपालिका	प्लास्टिक बाल्टी	पिस	७
४७९.	गुलरिया नगरपालिका	टायर ट्युब	पिस	१
४८०.	गुलरिया नगरपालिका	ह्याण्ड पम्प	पिस	१
४८१.	गुलरिया नगरपालिका	श्रो एण्ड टो	पिस	१
४८२.	गुलरिया नगरपालिका	नी प्याड	पिस	७
४८३.	गुलरिया नगरपालिका	फायर एक्टेन्सन	पिस	५
४८४.	गुलरिया नगरपालिका	व्याक बोर्ड	पिस	०
४८५.	गुलरिया नगरपालिका	क्रो बार	पिस	०
४८६.	गुलरिया नगरपालिका	व्याक प्याक झोला	पिस	०
४८७.	गुलरिया नगरपालिका	सेफ्टी बेल्ट	पिस	०
४८८.	गेरुवा गाउँपालिका	Life Jacket	Psc	१००
४८९.	गेरुवा गाउँपालिका	Siren(Small & Big)	Psc	५
४९०.	गेरुवा गाउँपालिका	हाते माइक	Psc	४
४९१.	गेरुवा गाउँपालिका	Torch	Psc	१०
४९२.	गेरुवा गाउँपालिका	First Aid Kit Box	Psc	५
४९३.	गेरुवा गाउँपालिका	Engine Boat	Psc	
४९४.	गेरुवा गाउँपालिका	Rescue & Rope Bag	psc	१०
४९५.	गेरुवा गाउँपालिका	Rubber Boat & necessary	psc	१

क्र.स.	सामाग्री रहेको स्थान	विवरण	इकाई	मौज्दात परिमाण
		Materails		
४९६.	गेरुवा गाउँपालिका	Safety Helmate	psc	१०
४९७.	गेरुवा गाउँपालिका	Fire Extinguisher	psc	८
४९८.	गेरुवा गाउँपालिका	Wheel Chair	psc	२०
४९९.	गेरुवा गाउँपालिका	Shovel	psc	१५
५००.	गेरुवा गाउँपालिका	Pick Axe	psc	२५
५०१.	गेरुवा गाउँपालिका	Whistle	psc	४५
५०२.	गेरुवा गाउँपालिका	Working Gloves	psc	५३
५०३.	गेरुवा गाउँपालिका	Rubber Tube	psc	१०
५०४.	गेरुवा गाउँपालिका	Tent (Tripal)	psc	१२
५०५.	गेरुवा गाउँपालिका	Stretcher	psc	१८
५०६.	गेरुवा गाउँपालिका	Plastic Stretcher	psc	२५
५०७.	गेरुवा गाउँपालिका	Foot/Head Lamp	psc	२०
५०८.	गेरुवा गाउँपालिका	Hammer	psc	३०
५०९.	गेरुवा गाउँपालिका	Crowbar	psc	२३
५१०.	गेरुवा गाउँपालिका	Gumboot	psc	४५
५११.	गेरुवा गाउँपालिका	Raincoat	psc	२३
५१२.	गेरुवा गाउँपालिका	Safety Helmate	psc	२४
५१३.	गेरुवा गाउँपालिका	Hasiya	psc	१०
५१४.	गेरुवा गाउँपालिका	Jerkin	psc	३५
५१५.	गेरुवा गाउँपालिका	Gal	psc	३७
५१६.	गेरुवा गाउँपालिका	Toilet Chair	psc	२२
५१७.	गेरुवा गाउँपालिका	Auxiliary Crutches	psc	२३
५१८.	गेरुवा गाउँपालिका	Elbow Crutches	psc	१७
५१९.	गेरुवा गाउँपालिका	Hot water bags	psc	५
५२०.	गेरुवा गाउँपालिका	Due Mattress	psc	४५
५२१.	गेरुवा गाउँपालिका	Steel Thormus	psc	१२
५२२.	गेरुवा गाउँपालिका	Emergency Kit with Rope	psc	१५
५२३.	गेरुवा गाउँपालिका	Sleeping Mattress (Kammal)	psc	३४
५२४.	गेरुवा गाउँपालिका	Portables Chairs	psc	३४
५२५.	गेरुवा गाउँपालिका	Walkers	psc	१२
५२६.	गेरुवा गाउँपालिका	Portables cribs	psc	३४
५२७.	गेरुवा गाउँपालिका	Dora Mosquito Net	psc	१२
५२८.	गेरुवा गाउँपालिका	Thermal Gun	psc	५
५२९.	गेरुवा गाउँपालिका	Water Filter	psc	६
५३०.	गेरुवा गाउँपालिका	Water Drum	psc	५
५३१.	गेरुवा गाउँपालिका	Umbrella	psc	४
५३२.	गेरुवा गाउँपालिका	Rope	psc	१३
५३३.	गेरुवा गाउँपालिका	Iron Cutter	psc	५
५३४.	गेरुवा गाउँपालिका	Jug	psc	१५

क्र.स.	सामाग्री रहेको स्थान	विवरण	इकाई	मौज्दात परिमाण
५३५.	मधुवन न.पा.	बेल्चा	थान	३
५३६.	मधुवन न.पा.	सर्ट फायर सिलिण्डर	थान	२
५३७.	मधुवन न.पा.	हेल्मेट	थान	८
५३८.	मधुवन न.पा.	स्ट्रेचर	थान	६
५३९.	मधुवन न.पा.	ट्युबबोट प्लाष्टिक	थान	३
५४०.	मधुवन न.पा.	साईरन	थान	५
५४१.	मधुवन न.पा.	डोरी	गुच्छा	५
५४२.	मधुवन न.पा.	रेनकोट	थान	२
५४३.	मधुवन न.पा.	कम्मल	थान	८
५४४.	मधुवन न.पा.	लाईफ ज्याकेट	थान	२३
५४५.	मधुवन न.पा.	त्रिपाल	थान	०
५४६.	मधुवन न.पा.	लाईफ भेष्ट	थान	५
५४७.	मधुवन न.पा.	बुट	थान	११
५४८.	मधुवन न.पा.	रबर ट्यूव	थान	४
५४९.	मधुवन न.पा.	पञ्जा	जोर	६
५५०.	मधुवन न.पा.	बन्चरो	थान	०
५५१.	मधुवन न.पा.	कोदालो	थान	०
५५२.	मधुवन न.पा.	आरा	थान	०
५५३.	मधुवन न.पा.	ट्यक्टर	गोटा	१
५५४.	मधुवन न.पा.	टिप्पर	गोटा	१
५५५.	मधुवन न.पा.	जे.सि.भी.	गोटा	१
५५६.	मधुवन न.पा.	दमकल	गोटा	१
५५७.	मधुवन न.पा.	रोलर	गोटा	१
५५८.	मधुवन न.पा.	एम्बुलेन्स	गोटा	२
५५९.	बारबर्दिया नपा	क्याराविना	गोटा	०
५६०.	बारबर्दिया नपा	बेल्चा	गोटा	६
५६१.	बारबर्दिया नपा	घन	गोटा	५
५६२.	बारबर्दिया नपा	बन्चरो	गोटा	२
५६३.	बारबर्दिया नपा	घैटी	गोटा	२
५६४.	बारबर्दिया नपा	इनधन आरा	गोटा	३
५६५.	बारबर्दिया नपा	हाते आरा	गोटा	५
५६६.	बारबर्दिया नपा	टर्च लाइट	गोटा	६
५६७.	बारबर्दिया नपा	रेनकोट	गोटा	३
५६८.	बारबर्दिया नपा	गमबुट	गोटा	४
५६९.	बारबर्दिया नपा	चस्मा-पानीमा लगाउने)	गोटा	५
५७०.	बारबर्दिया नपा	सोलार प्यान	गोटा	४
५७१.	बारबर्दिया नपा	रबर बोट	गोटा	३
५७२.	बारबर्दिया नपा	लाईफ ज्याकेट	गोटा	५०
५७३.	बारबर्दिया नपा	हेल्मेट	गोटा	१५
५७४.	बारबर्दिया नपा	टेन्ट हाउस	गोटा	१ सेट

क्र.स.	सामाग्री रहेको स्थान	विवरण	इकाई	मौज्दात परिमाण
५७५.	बारबर्दिया नपा	डोरी	गोटा	४ रोल
५७६.	बारबर्दिया नपा	अपाङ्ग मैत्री चर्पी	गोटा	५
५७७.	बारबर्दिया नपा	गोदाम घर (कन्टेनर)	गोटा	१
५७८.	बारबर्दिया नपा	श्रो व्याग	गोटा	५
५७९.	बारबर्दिया नपा	साइरन	गोटा	१०
५८०.	बारबर्दिया नपा	त्रिपाल	गोटा	२०० थान
५८१.	राजापुर नपा	रेस्क्यु टुउव	थान	१०
५८२.	राजापुर नपा	रेस्क्यु भेस्ट	थान	६
५८३.	राजापुर नपा	रेनकोट	थान	५
५८४.	राजापुर नपा	रबर बोट	थान	१
५८५.	राजापुर नपा	स्टेचर	थान	३१
५८६.	राजापुर नपा	सब्ल	गोटा	१७
५८७.	राजापुर नपा	सानो हाटे आरी	थान	१०
५८८.	राजापुर नपा	साईनिङ्ग ज्याकेट	थान	५
५८९.	राजापुर नपा	सन ग्लास	गोटा	२७
५९०.	राजापुर नपा	सलाई रिन्च	सेट	१
५९१.	राजापुर नपा	रुख काट्ने मेसिन	सेट	२
५९२.	राजापुर नपा	घन	गोटा	१०
५९३.	राजापुर नपा	छाता	गोटा	३
५९४.	राजापुर नपा	ट्रो व्याग डोरी	थान	६
५९५.	राजापुर नपा	टुल बक्स	सेट	२
५९६.	राजापुर नपा	ड्रील मेसिन	सेट	३
५९७.	राजापुर नपा	डाईरेक्सन टेप	रोल	१
५९८.	राजापुर नपा	बेल्चा	गोटा	१८
५९९.	राजापुर नपा	बुट	जोडा	५८
६००.	राजापुर नपा	बन्चरो	थान	१०
६०१.	राजापुर नपा	मेजरि. टेप	थान	४
६०२.	राजापुर नपा	माक्स राम्रोमा	थान	६
६०३.	राजापुर नपा	नाईलन डोरी	रोल	२
६०४.	राजापुर नपा	पन्जा	जोडा	५२
६०५.	राजापुर नपा	फस्ट एड	सेट	२
६०६.	राजापुर नपा	फलाम काट्ने आरी	गोटा	१०
६०७.	राजापुर नपा	पलास्टिक मझौला डोरी	रोल	८
६०८.	राजापुर नपा	पलास्टिक मोटो डोरी	रोल	१
६०९.	राजापुर नपा	पलास्टिक पाटलो डोरी	रोल	२
६१०.	राजापुर नपा	पिन्चर ताल्ने	सेट	१
६११.	राजापुर नपा	त्रिपाल	गोटा	५०
६१२.	राजापुर नपा	लाईफ व्वाय	गोटा	२
६१३.	राजापुर नपा	लाइफ ज्याकेट	गोटा	३०
६१४.	राजापुर नपा	कम्बल	गोटा	२०

क्र.स.	सामाग्री रहेको स्थान	विवरण	इकाई	मौज्दात परिमाण
६१५.	राजापुर नपा	काँटी निकाल्ने	गोटा	५
६१६.	राजापुर नपा	गैठी	गोटा	२५
६१७.	राजापुर नपा	हेड टर्च	गोटा	६
६१८.	राजापुर नपा	हेल्मेट	गोटा	५२
६१९.	राजापुर नपा	ह्यान्ड माईक	गोटा	६
६२०.	राजापुर नपा	पलाष्टिक बोरा	थान	५०००
६२१.	राजापुर नपा	नाइलन जाली	थान	५०
६२२.	बज्रदल गण सुरक्षा गुल्म गुलरीया	OBM बोट	सेट	१
६२३.	बज्रदल गण सुरक्षा गुल्म गुलरीया	रबर टायर सानो ठुलो	गोटा	४
६२४.	बज्रदल गण सुरक्षा गुल्म गुलरीया	लाईफ ज्याकेट	गोटा	३३
६२५.	बज्रदल गण सुरक्षा गुल्म गुलरीया	सेफटी हेल्मेट	गोटा	६
६२६.	बज्रदल गण सुरक्षा गुल्म गुलरीया	श्रो-ब्याग	गोटा	४
६२७.	बज्रदल गण सुरक्षा गुल्म गुलरीया	लाईफ बोइरी	गोटा	२
६२८.	बज्रदल गण सुरक्षा गुल्म गुलरीया	क्याराविना	गोटा	१०
६२९.	बज्रदल गण सुरक्षा गुल्म गुलरीया	मेगा फोन	गोटा	१०
६३०.	बज्रदल गण सुरक्षा गुल्म गुलरीया	माउन्टेन रोप	गोटा	२
६३१.	बज्रदल गण सुरक्षा गुल्म गुलरीया	गम बुट	गोटा	१२
६३२.	बज्रदल गण सुरक्षा गुल्म गुलरीया	स्टील बाल्टीन	गोटा	१०
६३३.	बज्रदल गण सुरक्षा गुल्म गुलरीया	हाते हुक	गोटा	१
६३४.	बज्रदल गण सुरक्षा गुल्म गुलरीया	मोटर वाल सेट	सेट	१
६३५.	बज्रदल गण सुरक्षा गुल्म गुलरीया	रीग रोप	रोल	४
६३६.	बज्रदल गण सुरक्षा गुल्म गुलरीया	मसीनो प्लाष्टिक रोप	रोल	३
६३७.	बज्रदल गण सुरक्षा गुल्म गुलरीया	सिलभर भर्या	गोटा	१
६३८.	बज्रदल गण सुरक्षा गुल्म गुलरीया	हेड टर्चलाईट ठुलो	गोटा	०
६३९.	बज्रदल गण सुरक्षा गुल्म गुलरीया	चार्ज लाईट ठुलो	गोटा	२
६४०.	बज्रदल गण सुरक्षा गुल्म गुलरीया	डबल आरा	गोटा	२
६४१.	बज्रदल गण सुरक्षा गुल्म गुलरीया	फस्ट एड बक्स	गोटा	१
६४२.	बज्रदल गण सुरक्षा गुल्म गुलरीया	साइरन	गोटा	१
६४३.	बज्रदल गण सुरक्षा गुल्म गुलरीया	हाते आरा	गोटा	२
६४४.	बज्रदल गण सुरक्षा गुल्म गुलरीया	हसिया	गोटा	७
६४५.	बज्रदल गण सुरक्षा गुल्म गुलरीया	फरुवा	गोटा	७
६४६.	बज्रदल गण सुरक्षा गुल्म गुलरीया	सावेल	गोटा	१६
६४७.	बज्रदल गण सुरक्षा गुल्म गुलरीया	पिक	गोटा	७
६४८.	बज्रदल गण सुरक्षा गुल्म गुलरीया	टाटपाल	गोटा	८
६४९.	बज्रदल गण सुरक्षा गुल्म गुलरीया	त्रिपाल	गोटा	१
६५०.	बज्रदल गण सुरक्षा गुल्म गुलरीया	टेक विक इनरपाल	गोटा	१
६५१.	बज्रदल गण सुरक्षा गुल्म गुलरीया	फोल्डीग स्टेचर	गोटा	५
६५२.	बज्रदल गण सुरक्षा गुल्म गुलरीया	रेनकोट	गोटा	६
६५३.	बज्रदल गण सुरक्षा गुल्म गुलरीया	लेदर ग्लोब्स	गोटा	१५
६५४.	बज्रदल गण सुरक्षा गुल्म गुलरीया	घन	गोटा	५

क्र.स.	सामाग्री रहेको स्थान	विवरण	इकाई	मौज्दात परिमाण
६५५.	बज्रदल गण सुरक्षा गुल्म गुलरीया	बन्चरो	गोटा	४
६५६.	बज्रदल गण सुरक्षा गुल्म गुलरीया	गल	गोटा	१०

अनूसूची-३ समुदायस्तरमा रहेका विपद्मा प्रयोग हुने सामग्रीहरु

क्र.सं.	नगरपालिका	हालको वडा नं.	समुदायको नाम	सामाग्रीको परिमाण								
				लाइफ ज्याकेट (थान)	हाते माइक (सेट)	साइरन (थान)	डोरी (मिटरमा)	हेलमेट (थान)	न्याराविना (थान)	स्ट्रेचर (थान)	डुङ्गा (थान)	त्रिपाल (थान)
१	राजापुर नगरपालिका	१०	पहाडीपुर	५	१	१						
२	राजापुर नगरपालिका	१०	भ्रुष्टी	१०	१	१	५०					१०
३	राजापुर नगरपालिका	१०	लालपुर	५	१		५०					
४	राजापुर नगरपालिका	१०	मभुरा	१०	१	१	५०				१	
५	राजापुर नगरपालिका	७	लालचीपुर	१०	२	२	१००					५
६	राजापुर नगरपालिका	४	दलै	१०	१	१						
७	राजापुर नगरपालिका	३	रजपुरवा	८	१	१	५०		२			३
८	राजापुर नगरपालिका	४	भालुफाँटा	४	१	१						
९	राजापुर नगरपालिका	९	गोडियाना	१०	२	२	१००					
१०	राजापुर नगरपालिका	९	चैनपुर	८	१	१						
११	राजापुर नगरपालिका	९	दुर्गानगर	९	१	१						
१२	राजापुर नगरपालिका	८	छोटकी भिम्मापुर	३	१	१						
१३	राजापुर नगरपालिका	१	टिहुनी	८	२	१	१००	४				
१४	राजापुर नगरपालिका	३	तिघ्रा	९	२	१	५०					२
१५	राजापुर नगरपालिका	३	चच्छापुर	१०	१	१	५०			१		१०
१६	राजापुर नगरपालिका	४	संघर्षनगर	१०	२	२	५०			२		३
१७	राजापुर नगरपालिका	१	प्रेमनगर	९	१	२						५
१८	राजापुर नगरपालिका	३	नंगापुर	९	१	२	५०			१		१७
१९	राजापुर नगरपालिका	१	चनौरा	५	१	१	१००					
२०	राजापुर नगरपालिका	१	मुर्गहवा	९	२	१						१५
२१	राजापुर नगरपालिका	४	अनन्तपुर	८	१	१						
२२	राजापुर नगरपालिका	३	टेडिया	१०	१	१	५०					
२३	राजापुर नगरपालिका	७	शंकरपुर	९	१	१						२
२४	राजापुर नगरपालिका	७	लाहुरेटोल	८	१	१						
२५	राजापुर नगरपालिका	४	मुक्तकमैयाटोल	१०	१	१	१००					३
२६	मधुवन नगरपालिका	१	पत्थरबमेभी	१०	१	१			२			
२७	मधुवन नगरपालिका	२	खैरेनी	५	१	१			२			
२८	मधुवन नगरपालिका	२	सोनाहा	५	१	१			२			
२९	मधुवन नगरपालिका	२	बंगालीपुर	५	१	१			२			
३०	गेरुवा गाउँपालिका	२	बनघुसा	१०								८
३१	गेरुवा गाउँपालिका	२	राजिपुर	६								
३२	गेरुवा गाउँपालिका	३	सोनाहागाउँ	८		१				१		
३३	गेरुवा गाउँपालिका	३	टिकुलिगढ	१०		१	५०					
३४	गेरुवा गाउँपालिका	३	सनकट्टी	८		१						८

३५	गेरुवा गाउँपालिका	३	बनकटटी	३		१						
३६	गेरुवा गाउँपालिका	३	खुटेना	१०		१	१००					
३७	गेरुवा गाउँपालिका	४	खल्लागाउ	३								
३८	गेरुवा गाउँपालिका	४	बक्षिणपुर	८	१	१	१००					८
३९	गेरुवा गाउँपालिका	४	दंगपुर	६	१	१						१
४०	गेरुवा गाउँपालिका	४	राजिपुर	१०		१	५०					१
४१	गेरुवा गाउँपालिका	४	शान्तीपुर	१०	१	२						
४२	गेरुवा गाउँपालिका	५	सेउलीबजार	६		१						
४३	गेरुवा गाउँपालिका	६	सोनाहाफाटा	१३	१	२						५
४४	गेरुवा गाउँपालिका	६	गुप्तीपुर	१५	१	१				१		
	जम्मा			३५७	४०	४७	१२५०	४	१०	६	१	१०६

अनुसूची-४ जल तथा मौसम मापन केन्द्रहरुको सम्पर्क विवरणः

क्र.स.	सम्पर्क व्यक्ति	निकाय	मोबाइल नं.	वैकल्पिक सम्पर्क नं.
१	मोहन लाल जौशी	ववई जलमापन केन्द्र	९८१९५३२९०७	९८६८१५५८६९
२	कनैयालाल चौधरी	चेपाङ्ग प्रहरी चौकी	९८६९५४७६७०	९८५८०९००१७
३	पार्वती गुरुङ्ग	चिसापानी जल मापन केन्द्र	९८४४८९०१५२	०९१-४१४०४५
४	तुला तमटा	चिसापानी जल मापन केन्द्र	९८४८५३८५३०	०९१-४१४०४५
५	खगेन्द्र बस्याल	घूयावारी जलमापन केन्द्र	९७४८०४२९५१	९७४८६५३९६७
६	विष्णु चौधरी	भादा पुल गेज रिडर	९८०४५५८१४४	९८४८२२९४३२०
७	मिता खत्री	मान खोला गेज रिडर	९८४८०११७४७	
८	सरिता शाही	औराही खोला,गोडना गेज रिडर	९८६८९२०६३८	

अनुसूची-५ हेभी इन्क्यूपमेन्टको विवरणः

क. स्थानीय तहमा रहेका :

क्र.स.	संस्थाको नाम	ठेगाना	साधन			
			टिप्पर	स्काभेटर	भ्याकुलोडर	रोलर
१.	गुलरिया नगरपालिका	गुलरिया	२	१	०	१
२.	बारबर्दिया नगरपालिका	बारबर्दिया	१	०	१	१
३.	राजापुर नगरपालिका	राजापुर	१	१	१	२
४.	ठाकुरबाबा नगरपालिका	ठाकुरबाबा	०	२	१	१
५.	बाँसगढी नगरपालिका	बाँसगढी	१	१	१	१
६.	मधुवन नगरपालिका	मधुवन	१	१	१	१
७.	बढैयाताल गाउँपालिका	बढैयाताल	१	०	०	०
८.	गेरुवा गाउँपालिका	गेरुवा	०	०	१	०

ख. निर्माण व्यवसायीसंग रहेका:

सि.नं.	स्थानीय तहको	फर्मको नाम	उपकरण	संख्या	सम्पर्क व्यक्ति	फोन नं.
--------	--------------	------------	-------	--------	-----------------	---------

सि.नं.	स्थानीय तहको	फर्मको नाम	उपकरण	संख्या	सम्पर्क व्यक्ति	फोन नं.	
१	गुलरिया न.पा.	यादव कन्स्ट्रक्सन	टिप्पर	२	अशोक यादव	९८५८०२३३०९	
			व्याकूलोडर	२			
			इस्काईभेटर	१			
२		जय धनन्जय निर्माण सेवा/श्याम ज्ञान एण्ड सन्स कन्स्ट्रक्सन प्रा.लि.	टिप्पर	२	भेषराज पौडेल/ सि.के.पौडेल	९८५८०२०३६२/९८ ४९०५९८८६	
			व्याकूलोडर	२			
			इस्काईभेटर	१			
३		पौडेल विल्डर्स	टिप्पर	२	हेमन्त पौडेल	९८५८०२७४८८	
			व्याकूलोडर	१			
४		मार्क कन्स्ट्रक्सन	टिप्पर	२	रेशम गिरी	९८५८०२८२५८	
	व्याकूलोडर		१				
५	जय वागेश्वरी निर्माण सेवा	टिप्पर	२	गोविन्द कंडेल	९८४८१४५५९१		
		व्याकूलोडर	१		९८५१०९४८७६		
१	मधुवन न.पा.	कुसुमा देवी निर्माण सेवा	इस्काईभेटर	१	मान बहादुर जुम्लीमगर	९८४८०४६८१७	
			टिप्पर	२			
			व्याकूलोडर	१			
२		नमुना कन्स्ट्रक्सन	इस्काईभेटर	१	अमर भण्डारी	९८४८०४६६१२	
			टिप्पर	४			
			व्याकूलोडर	२			
१	ठाकुरबावा न.पा.	मेनका कन्स्ट्रक्सन	इस्काईभेटर	१	तिलक लम्साल	९८५८०२७३८०	
			टिप्पर	४			
			व्याकूलोडर	२			
२		गौली निर्माण सेवा	व्याकूलोडर	१	रमेश गौली	९८५८०५४३०५	
			अमर कन्स्ट्रक्सन	व्याकूलोडर	१	विकास के.सी.	९८६३०८५३३८
१		वारवर्दिया न.पा.	जे.ई.निर्माण सेवा	व्याकूलोडर	१	जनक विष्ट	९८५१०७७८७१
	कन्काई कन्स्ट्रक्सन			व्याकूलोडर	१		
	श्री सदा शिव कन्स्ट्रक्सन			टिप्पर	१		
२	विजय कन्स्ट्रक्सन विना सप्लायर्स		टिप्पर	२	राजेन्द्र श्रेष्ठ	९८४८१११५५४	
			व्याकूलोडर	१			
१	वांसगढी न.पा.		देउती बज्यै निर्माण सेवा	टिप्पर	२	देवीलाल न्यौपाने	९८५८०२१३७६
		इस्काईभेटर		१			
		व्याकूलोडर		२			
२		सुर्खेती खड्का निर्माण सेवा	व्याकूलोडर	३	कुल बहादुर खड्का	९८४८०६६८९९	
			टिप्पर	३			
१		राजापुर	वीरेन्द्र अम्मर निर्माण सेवा	इस्काईभेटर	१	नारायण क्षेत्री	९८५८०२११०८
	टिप्पर			२			
	व्याकूलोडर			१			
२	तुलसी निर्माण सेवा		इस्काईभेटर	१	टिकाराम पौडेल	९८५८०२५१२९	
			टिप्पर	२			
			व्याकूलोडर	१			
३	तिमिल्सेना विल्डर्स	ग्रेडर	१	सन्तोष तिमिल्सेना	९८५८०२५०८७		
		टिप्पर	१				

सि.नं.	स्थानीय तहको	फर्मको नाम	उपकरण	संख्या	सम्पर्क व्यक्ति	फोन नं.
४		चित्र कन्स्ट्रक्सन	व्याकूलोडर	१	सन्त गिरी	९८५१२१७५२२
			टिप्पर	२		
			व्याकूलोडर	१		
५		डि.वि. निर्माण सेवा	व्याकूलोडर	१	दिल बहादुर चौधरी	९८५८०३२४७५
१	गेरुवा	निरौला विल्डर्स	व्याकूलोडर	१	राज कुमार चौधरी	९८५८०२५२९०

अनुसूची-६ जिल्लामा रहेका खोज तथा उद्धारमा प्रयोग हुने डुंगाहरूको विवरण

क्र.सं.	डुंगाको विवरण			डुंगा रहेको स्थान	डुंगाको स्वामित्व रहेको निकाय	सहयोग
	रबरबोट	मोटरबोट	जम्मा			
१	२	०	२	जिल्ला प्रशासन कार्यालय DEOC	DDMC	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
२	१	०	१	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी मगरागाडी उपशाखा, बारबर्दिया वडा नं. ६	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी मगरागाडी उपशाखा	
३	१	०	१	बारबर्दिया नगरपालिकाको कार्यालय	बारबर्दिया नगरपालिका	
४	१	०	१	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, बर्दिया	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
५	१	०	१	प्रस्तावित सीमा सुरक्षा गुल्म राजापुर नपा वडा	प्रस्तावित सीमा सुरक्षा गुल्म	
६	१	०	१	गेरुवा गाउँपालिका	प्रस्तावित सीमा सुरक्षा गुल्म राजापुरले हेर्ने	
७	१	०	१	मधुवन नगरपालिका वडा नं.१ पथरबोमी	वडा विपद् व्यवस्थापन समिति वडा-१	CSDR
८	२	०	२	राजापुर नपा वडा नं. १० मभरा	वडा विपद् व्यवस्थापन समिति-१	NRCS/CSDR
९	२	०	२	राजापुर नपा वडा नं. १ प्रेमनगर	वडा विपद् व्यवस्थापन समिति-१	NRCS/CSDR
१०	१	०	१	राजापुर नपा वडा नं. ७ भिम्मापुर	वडा विपद् व्यवस्थापन समिति-७	NRCS/CSDR
११	१	०	१	राजापुर नपा वडा नं. ४ संघर्षनगर	वडा विपद् व्यवस्थापन समिति-४	NRCS
१२	०	१	१	सप्रब नेपाल ३१ नं गण हे.क्वा.	DDMC/DEOC	WFP सहयोग
१३	०	१	१	भैरवप्रसाद गण सुरक्षा गुल्म	DDMC/DEOC	WFP सहयोग
१४	०	१	१	जिल्ला प्रहरी कार्यालय बर्दिया	DDMC/DEOC	NEOC
	१४	३	१७			

अनुसूची-७ सुरक्षा युनिटहरूको विवरण

सि.नं.	प्रहरी ईकाईको नाम	दर्जा	नामथर	कार्यालयको CUG नम्बर	ईन्चार्जको मोबाईल नं.
१	जिल्ला प्रहरी कार्यालय बर्दिया	प्र.उ.	केदार खनाल	९८५८०३५५५५	९८५१२२९३०४
२	जिल्ला ट्राफिक प्रहरी कार्यालय बर्दिया	प्र.नि.	सुधिर कुमार खड्का	९८५८०९०५२७	९८५८०३०१७५
३	स.प्र.से.बर्दिया	प्र.ब.ना.नि	राजन कुमार मल्ल	९८६९९६८६९९	९८४८०२६९५०
४	का.सु.गार्ड बर्दिया	प्र.ना.नि.	पवन कुमार चौधरी	९८६९९६८८८९	९८४७२८३९५०
५	प्र.चौ.महम्मदपुर बर्दिया	प्र.ना.नि.	यद्य बहादुर खत्री	९८६९९६८६८८	९८५८०९०५९५

सि.नं.	प्रहरी ईकाईको नाम	दर्जा	नामथर	कार्यालयको CUG नम्बर	ईन्चार्जको मोबाईल नं.
६	प्र.चौ.खैरापुर (क) बर्दिया	प्र.स.नि.	अम्मर बहादुर वली ख	९८६९९६८६९०	९८५८०९१५८०
७	प्र.चौ.खैरापुर (ख) बर्दिया	प्र.स.नि.	रुपेश कुमार चौधरी	९८६९९६८६९८	९८४०६९२७७२
८	प्र.चौ.सुरजपुर बर्दिया	प्र.स.नि.	रुद्र बहादुर खत्री	९८६९९६८६८९	९८६८०३६८०८
९	इ.प्र.का. मथुरा बर्दिया	प्र.स.नि.	जगदिश बहादुर भण्डारी	९८६९९६८६९७	९८६८५४०४०३
१०	प्र.जि.अ.नि.गार्ड प्रशासन कार्यालय बर्दिया	प्र.ब.ह.	रन्जर भण्डारी	९८६९९६८६९३	९८६८०९००८७
११	जि.अ.स.तथा सु.प्र.ई. बर्दिया	प्र.स.नि.	प्रेम बहादुर भण्डारी	९८६९९६८६९४	९८४८२९४७५६
१२	इ.प्र.का.राजापुर बर्दिया	प्र.ना.उ.	कबिन्द्र सिंह बोहरा	९८५८०२७३३३	९८५१२८१४५५
१३	इ.प्र.का. गोडियाना बर्दिया	प्र.ना.नि.	शंकर प्रसाद चौधरी	९८५८०९०५४१	९८६८७७०२७३
१४	प्र.चौ.खैरिचन्दनपुर बर्दिया	प्र.स.नि.	मुकेश शर्मा लम्साल	९८५८०९०५२०	९७४५२२१६६७
१५	प्र.चौ.भिम्मापुर बर्दिया	प्र.स.नि.	धन बहादुर खड्का क्षेत्री	९८५८०९०५२१	९८६८०७०९७६
१६	अ.प्र.पोष्ट बालाबजार नयाँगाउ बर्दिया	प्रा.प्र.स.नि.	निरक बहादुर बस्नेत	९८५८०८८५३०	९८५८०३०६१०
१७	इ.प्र.का.मैनापोखर बर्दिया	प्र.नि.	राजेश कुमार तेली	९८५८०४२१००	९८५८०९०८३३
१८	प्र.चौ.जमुनी बर्दिया	प्र.ना.नि.	ओम प्रकाश खत्री	९८६९९६८८९०	९८५८०९०८०३
१९	प्र.चौ.कालिका बर्दिया	प्र.स.नि.	बसन्त रोकाया	९८५८०९०५१६	९८४८४२०७३३
२०	प्र.चौ.शितलाबजार बर्दिया	प्रा.प्र.स.नि.	प्रेम बहादुर के.सी.	९८५८०४३१००	९८६१४८६७७०
२१	इ.प्र.का.बगनाह भुरिगाउ बर्दिया	प्र.नि.	उत्तम बहादुर जि.सी	९८५८०९०५३५	९८५१२८२४२५
२२	प्र.चौ.सुर्यपटुवा बर्दिया	प्र.स.नि.	श्याम कुमार कुमाल	९८५८०९०५२३	९८६५०५३३३६
२३	अ.प्र.पोष्ट ठाकुरद्वारा बर्दिया	प्र.स.नि.	गणेशमान चौधरी	९८६९९६८६९५	९८५७०९०९२१
२४	अ.प्र.पोष्ट बकुवा बर्दिया	प्र.स.नि.	धर्म बहादुर बुढाक्षेत्री	९८५८०३५१६६	९८०२५३६७७२
२५	इ.प्र.का.बानियाभार बर्दिया	प्र.नि.	झबिन्द्र परियार	९८५८०८९१०५	९८५७८९०४९१
२६	इ.प्र.का.जयनगर बर्दिया	प्र.ब.ना.नि.	बाल बहादुर थापा	९८५८०९०५३४	९८५८०९०२७३
२७	इ.प्र.का.मोतिपुर बर्दिया	प्र.नि.	उमाशंकर प्रसाद	९८५८०९०५३७	९८५५०२०२७०
२८	प्र.चौ.कतर्नियाघाट बर्दिया	प्रा.प्र.स.नि.	यज्ञ बहादुर सुनार	९८५८०९१३३३	९८४८०६३१७४
२९	प्र.चौ. लक्ष्मणा बर्दिया	प्र.स.नि.	कर्णनाथ योगी	९८६४२८३२६५	९८४८०३६७०९
३०	प्र.चौ.चेपाङ् बर्दिया	प्र.स.नि.	राज बहादुर थापा क्षेत्री	९८६९५४७६७०	९८६८२०१३७७
३१	अ.प्र.पोष्ट ककौरा बर्दिया	प्र.ब.ह.	पदम बहादुर बोहरा	९८६९९६८६९६	९७४२८०७८७६
३२	इ.प्र.का. ढोढरी, बर्दिया	प्र.नि.	महेन्द्र सेन	९८५८०९०५२९	९८५१२८०८५५
३३	इ.प्र.का.सानोश्री बर्दिया	प्र.ब.ना.नि	सन्देश शाह	९८५८०९०५३९	९८४९७८५४४०
३४	प्र.चौ.ताराताल बर्दिया बर्दिया	प्र.ब.ह.	लक्ष्मण बि.क.	९८६९९६८६९१	९८६४९४३६४७
३५	प्र.चौकी कोठियाघाट बर्दिया	प्र.स.नि.	जन्मजय शाही	९८५८०९०५२५	९८६९५०४५०३

सि.नं.	प्रहरी ईकाईको नाम	दर्जा	नामथर	कार्यालयको CUG नम्बर	ईन्चार्जको मोबाईल नं.
३६	प्र.चौकी धनौरा बर्दिया	प्र.स.नि.	मोहन कुमार भडेल	९८५८०७२११०	९८५१२५४२७८
३७	इ.प्र.का. पाताभार, बर्दिया	प्र.नि.	मदन बहादुर गुरूड	९८५८०९०१११	९८५११४९३७५
३८	प्रहरी चौकी मनाउ, बर्दिया	प्र.स.नि.	लोकमान ताम्राकार	९८५८०९०५२२	९८६०००२६२१
३९	प्रहरी चौकी पशुपतिनगर, बर्दिया	प्र.स.नि.	अजय कुमार मिश्रा	९८५८०४७१००	९८६८२७२६४५

सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं. ३१ गण हे.क्वा र मातहतका युनिटहरु

क्र.सं.	युनिट	रहेको स्थान	पद	नामथर	का. सम्पर्क नं.	व्यक्तिगत नं.
१.	नं.३१ गण हे.क्वा. बर्दिया	गुलरिया न.पा.-८ सुरजपुर	सप्रउ	मान बहादुर शाही	९८५१२६००११	०८४-४२१०६९
२.	बिओपि सानोडाँफे	बढैयाताल गा.पा.१ सानोडाँफे	सप्रनानि	जोख बहादुर के.सी.	९८६४७८७३९३	९८५१२७१४२४
३.	बिओपि जमुनी	बढैयाताल गा.पा.-२ जमुनी	सप्रनि	भुप बहादुर राना	९८४७८०५६५५	९८५१२७२४७९
४.	बिओपि फुटाहा	बढैयाताल गा.पा.२ फुटाहा	सप्रनानि	राजु हमाल	९८४३७७३०३६	९८५१२७१४२७
५.	प्र.सीमा सुरक्षा गुल्म कण्ठपुर	बढैयाताल गा.पा.८ कण्ठपुर	सप्रनाउ	विरसिंह धामी	९८४९४७५८४२	९७६८२४५२२०
६.	बिओपि कालबन्जार	गुलरिया न.पा.-९ खालीपुर	सप्रनि	अमृत बहादुर दुलाल	९८४०६०३१६३	९८५१२७१४२२
७.	बिओपि टेपरी	गुलरिया न.पा.९ टेपरी	सप्रनानि	यम बहादुर वली	९८५१२६००४८	९८५१२७१४३२
८.	बिओपि कट्टी	गुलरिया न.पा.-३ कट्टी	सप्रनि	काजिराम श्रेष्ठ	९८५१२५९६७६	९८५७१७१४२९
९.	बिओपि धर्मवस्ती	मधुवन न.पा.९ धर्मवस्ती	सप्रनानि	ओम प्रकाश खड्का	९८५१२६०२६५	९८५१२७१३५३
१०.	बिओपि शक्तिपुर	मधुवन न.पा.५ शक्तिपुर	सप्रनानि	कमल बहादुर नेपाली	९८४४९५४५४९	९८५१२७१३२३
११.	फरवार्ड बेश शुक्रवस्ती	मधुवन न.पा.७ शुक्रवस्ति	सप्रनानि	मंगल व. गाहा मगर	९८४१३५५९९३	९८४१५२४७५४
१२.	बिओपि धनौरा	मधुवन न.पा.-३ धनौरा	सप्रनि	विशाल पाण्डे	९८५१२५९१५६	९८५१२७२५४९
१३.	बिओपि भगरैया	मधुवनन.पा.३ भगरैया	सप्रनानि	राजन न्यौपाने	९८५७०४७५३९	९८५१२७१३२४
१४.	बिओपि खेरिचन्दनपुर झण्टी	राजापुर न.पा.१० झण्टी	सप्रनानि	गोपाल बुढा	९८४१३७०९२३	९८५१२७१३२८
१५.	बिओपि मानपुर टपरा	राजापुर न.पा.९ मानपुर टपरा	सप्रनि	जगत बहादुर रावल	९८५१२५९०५९	९८५२८४१२८७
१६.	बिओपि शंकरपुर	राजापुर न.पा.७ शंकरपुर	सप्रनानि	यज्ञ बहादुर राना	९८४१५२४१२७	९८५१२७१३३२
१७.	प्र.सीमा सुरक्षा (बिओपि) राजापुर	राजापुर न.पा.-४ राजापुर	सप्रनाउ	राजेन्द्र बहादुर कुँवर	९८५१२५८२४१	९८५१२७२४८०

क्र.सं.	युनिट	रहेको स्थान	पद	नामथर	का. सम्पर्क नं.	व्यक्तिगत नं.
१८.	सुरक्षा बेश कतर्निया	बारबर्दिया न.पा.-९ कतर्निया	सप्रनाउ	दामोदर सुवेदी	९८५१२५९७९२	९८५१२७१३३७
१९.	सुरक्षा बेश मानखोला	बढैयाताल गा.पा.-३ मानखोला	सप्रनानि	अम्मर बहादुर थापा	९८४६०८०७३१	९८५१२७१२२४

अनुसूची-८ स्वास्थ्य संस्थाहरुको विवरण

स्थानीय तह	स्वास्थ्य संस्थाको नाम	स्वास्थ्य संस्था प्रमुखको नाम	पद	सम्पर्क नं.
गुलरिया नगरपालिका	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	शिव कुमार चौधरी	ज.स्वा.नि.	९८५८०७०५७०
	खैरापुर स्वा.चौ.	जनक नाथ योगी	ज.स्वा.नि.	९८४१०१९८३५
	आ.स्वा.के.पण्डीतपुर	आशा परियार	हे.अ.	९८४२६५५६५८
	आ.स्वा.के.कटी	रविन सुर्यवंशी	अ.हे.व.	९८४८१४५४२९
	आ.स्वा.के.तुलसीपुर	जित बहादुर श्रेष्ठ	हे.अ.	९८४८०३४२२८
	आ.स्वा.के.बालापुर	राज थारु	ज.स्वा.नि.	९८६८०४५२९७
	आ.स्वा.के.गुलरिया	दिलिप कुमार यादव	ज.स्वा.नि.	९८०२५४४८१६
	आ.स्वा.के.चौगुर्जी	प्रिया यादव	अ.हे.व.	९८६९९७५८५६
	आ.स्वा.के.आशापुर	ईच्छा यादव	अ.हे.व.	९८६६७६०६२०
	मथुराहरद्वार स्वा.चौ.	कमल भट्टराई	ज.स्वा.नि.	९८५८०४६३६५
	आ.स्वा.के.कालाबन्जर	कश्यप अधिकारी	हे.अ.	९८४५६१४६५९
	आ.स्वा.के.कटी लालपुर	रञ्जन सुर्यवंशी	ज.स्वा.नि.	९८४८२१७३७७
	मोहम्मदपुर स्वा.चौ.	नारायण प्रसाद पोखरेल	ज.स्वा.नि.	९८४८०७९४८९
	बारबर्दिया नगरपालिका	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	गोविन्द पौडेल	ज.स्वा.नि.
आ.स्वा.के.पहाडीपुर		लाल बहादुर चौधरी	सि.अ.हे.व.	९८०४५४०९०३
आ.स्वा.के.कुमरागाउँ		रामेश्वर थारु	सि.अ.हे.व.	९८०४५४५४५०
बनियाभार स्वा.चौ.		मधु ज्ञवाली	ज.स्वा.नि.	९८४८०२३६५९
पदनाहा स्वा.चौ.		रमेश पौडेल	सि.अ.हे.व.अ.	९८६४९६९७०६
आ.स्वा.के.जवदहवा		कमल आचार्य	सि.अ.हे.व.अ.	९८४८१५४३६८
आर.सि.अस्पताल		थीर बहादुर खडका	ज.स्वा.नि.	९८५८०४८४४४
आ.स्वा.के.सिउनिया		सुमित थारु	अ.हे.व.	९८४४८८९१६८
आ.स्वा.के.थानफेना		अजय थारु	अ.हे.व.	९८६६९७४९६७

स्थानीय तह	स्वास्थ्य संस्थाको नाम	स्वास्थ्य संस्था प्रमुखको नाम	पद	सम्पर्क नं.	
	आ.स्वा.के.कतर्निया	राम कुमार पाण्डे	सि.अ.हे.व.	९८६८९१५८००	
	धधवार स्वा.चौ.	जंग बहादुर चौधरी	सि.अ.हे.व.अ.	९८४८०२७६८५	
	आ.स्वा.के.लम्कीफाँटा	हरिश कुमार डि.सी.	ज.स्वा.नि.	९८४८३७१७९७	
राजापुर नगरपालिका	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	गणेश प्रसाद अर्याल	सि.अ.हे.व.अ.	९८४८०६५२९७	
	दौलतपुर स्वास्थ्य चौकी	केशर बहादुर सिंह	सि.अ.हे.व.अ.	९८४८४४३३९६	
	नयाँगाउ स्वास्थ्य चौकी	भुपेन्द्र चौधरी	ज.स्वा.नि.	९८४८०७३९५९	
	प्रयागपुर आ.स्वा.के.	ईन्द्रजित चौधरी	अ.हे.व.	९८४९५९९५९९	
	राजापुर प्रा.स्वा.के.	डा.कृष्ण खनाल	मे.अ.	९८६३८०८३९९	
	बदालपुर स्वा.चौ.	तेज बहादुर थारु	सि.अ.हे.व.अ.	९८६८९९१४९३	
	न.स्वा.के.त्रिवेणीवजार	सरोज चौधरी	अ.हे.व.	९८४९८७९९२९	
	मानपुर टपरा स्वा.चौ.	डिल्ल प्रसाद खनाल	सि.अ.हे.व.अ.	९८४४८२२४३२	
	रामपुर आ.स्वा.के.	खिम बहादुर बुढा	सि.अ.हे.व.	९८५८०४७४९५	
	धोविनपुर आ.स्वा.के.	विवेक अधिकारी	अ.हे.व.	९८४८२२९३७३	
	भिम्मापुर स्वा.चौ.	राजेन्द्र शाह	सि.अ.हे.व.अ.	९८४८८९०९९८	
	खैरी चन्दनपुर स्वा.चौ.	गंगाराम चौधरी	हे.अ.	९८४९६५९९९५	
	बाँसगढी नगरपालिका	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	रामेश्वर खनाल	ज.स्वा.नि.	९८५८०३३३९५
		आ.स्वा.के.चेपाङ्ग	पुष्पा सिंह ठकुरी	अ.हे.व.	९८४२६७०४६८
बेलवा स्वा.चौ.		बल बहादुर चौधरी	ज.स्वा.नि.	९८५८०७२३०७	
न.स्वा.के.राँझा		विनिता भट्टराई	अ.हे.व.	९८६३३९७०९९	
आ.स्वा.के.पुष्पनगर		सागर थारु	सि.अ.हे.व.	९८६६७९९०३९	
आ.स्वा.के.बठुवा		लालबीर सार्की	सि.अ.हे.व.	९८४८३५९४०९	
आधारभुत अस्पताल बाँसगढी		डा.प्रेम वली	मे.अ.	९८४३६४९९५५	
आ.स्वा.के.दमौली		चेता शाह	अ.हे.व.	९८६६८४९२९०	
डेउढाकला स्वा.चौ.		हुमनाथ देवकोटा	सि.अ.हे.व.अ.	९८४८०७००२३	
आ.स्वा.के.ककौरा		सरोज पौडेल	हे.अ.	९८४८२२९९२८	
आ.स्वा.के.माछागढ		राम कुमार थारु	ज.स्वा.नि.	९८६६७९६२९४	
न.स्वा.के.थुमनी		यमुना ओली	सि.अ.हे.व.	९७६८२४६९५९	
मधुवन नगरपालिका		स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	गिता घिमिरे	ज.स्वा.अ.	९८४४७५८८२२
	सुर्यपटुवा स्वा.चौ.	पुर्ण बहादुर खत्री न्यौपाने	सि.अ.हे.व.अ.	९८५८०२६२६५	

स्थानीय तह	स्वास्थ्य संस्थाको नाम	स्वास्थ्य संस्था प्रमुखको नाम	पद	सम्पर्क नं.
	आ.स्वा.के.फुलबारी	राम कुमार चौधरी	सि.अ.हे.व.	९८४८०२१५२६
	आ.स्वा.के.बालकुमारी	अजय कुमार चौधरी	अ हे ब	९८६८३७२७४७
	ढोढरी स्वा.चौ.	टंक प्रसाद गडतौला	सि.अ.हे.व.अ.	९८५८०५९२६१
	आ.स्वा.के.शक्तिपुर	सिर्जना टमटा सोनी	सि.अ.हे.व.अ.	९८४९१४५९३४
	सानोश्री स्वा.चौ.	डा. कुलदिप कुमार यादव	मे. अ.	९७४५५४३१२४
	ताराताल स्वा.चौ.	केशव प्रसाद महतो	सि.अ.हे.व.अ.	९८४८०३४२९१
	आ.स्वा.के.दुर्गापुर	सिता पुरी बोहरा	सि.अ.हे.व.	९८४८८०६९७२
	आ.स्वा.के.धर्मवस्ती	ज्ञानेन्द्र पाण्डे	सि.अ.हे.व.	९७४४२६१७३०
ठाकुरबाबा नगरपालिका	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	बिष्णु ज्ञवाली	ज.स्वा.नि.	९८५८०२६१९९
	स्वा.चौ.नेउलापुर	पूर्ण प्रसाद जैसी	ज.स्वा.नि.	९८६८१६२२७३
	आ.अस्पताल ठाकुरबाबा	सुरेश चौधरी	ज.स्वा.नि.	९८४८०८१७३३
	आ.स्वा.के.रानीपुर	निर्मला खडका	अ.हे.व.	९८६८३८०१५३
	आ.स्वा.के.गोदाना	उद्धव राज शर्मा	सि.अ.हे.व.	९८६७६९०४५६
	स्वा.चौ.बगनाहा	कृपाराम गडतौला	सि.अ.हे.व.अ.	९८६६८०१७५०
	आ.स्वा.के.बन्कट्टी	जानकी न्यौपाने	सि.अ.न.मी.	९८६८९०३०८५
	स्वा.चौ.शिवपुर	राजेन्द्र प्रसाद सुवेदी	ज.स्वा.नि.	९८६८००५२४७
	आ.स्वा.के.मोहनपुर	उषा थारु	सि.अ.हे.व.	९८४८०४१४११
	स्वा.चौ.ठाकुरद्वारा	ओम बहादुर चुनारा	सि.अ.हे.व.अ.	९८६८२२०३११
आ.स्वा.के.ठाकुरद्वारा	लक्ष्मी वडुवाल	सि.अ.न.मी.	९८६४९०१८०८	
बढैयाताल गाउँपालिका	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	विष्णु पौडेल	ज.स्वा.नि.	९८५८०२००७९
	आ.स्वा.के.डाँफे	लेखपाल यादव	अ.हे.व.	९८४२३०८१९०
	स्वा.चौ.जमुनी	चेत नारायण काफ्ले	सि.अ.हे.व.अ.	९८५८०२४५९०
	प्रा.स्वा.के.सोरहवा	राम दाश थारु	सि अ हे ब अ	९८४८१८६५६९
	आ.स्वा.के.खैरेनी	पुष्प ओली	अ हे ब	९८४८१२७०४४
	आ.स्वा.के.बढैया	किरण के.सी.	हे.अ.	९८४५९५३१०२
	स्वा.चौ.मैनापोखर	टोल प्रसाद लामिछाने	सि.अ.हे.व.अ.	९८५८०२५३७५
	आ.स्वा.के.तिल्काना	अनिता अधिकारी	हे.अ.	९८६८३८५२२२
	स्वा.चौ.कालिका	राजेन्द्र बहादुर थापा	सि.अ.हे.व.अ.	९८४८०२५०१७
	आ.स्वा.के.शक्तिनगर	अनुप सिंह थारु	हे.अ.	९८००५६५३४८

स्थानीय तह	स्वास्थ्य संस्थाको नाम	स्वास्थ्य संस्था प्रमुखको नाम	पद	सम्पर्क नं.
गेरुवा गाउँपालिका	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	नारायण प्रसाद भण्डारी	ज.स्वा.नि.	९८४८४४९१३४
	आ.स्वा.के.वगहीपुर	निरुता कुमारी रावत	अ न मि	९८४८२७३००४
	आ.स्वा.के.पाताभार	अशोक वैद्य	अ.हे.व.	९८५८०५८९१०
	पाताभार स्वा.चौ.	भुपेन्द्र बहादुर शाही	सि.अ.हे.व.अ.	९८६६७५०९६५
	गोला स्वा.चौ.	बसन्ती कुमारी शाही	सि.अ.हे.व.अ.	९८६८५६४६२९
	पशुपतिनगर स्वा.चौ.	सोम प्रसाद चौधरी	ज.स्वा.नि.	९८४८२९६६७७
	मनाउ स्वा.चौ.	अविराज चौधरी	सि.अ.हे.व.अ.	९८४८०३३५०९

अनुसूची-९ जिल्लामा सञ्चालनमा रहेका एम्बुलेन्सहरूको विवरणः

Local Level	Ward	Organization Name	Ambulance Driver Details		Condition
			DriverName	Contact No	
Gulariya	5	Nepal Red Cross Society	Dayal Das Tharu	9868141412	Functional
	6	Bardiya Hospital	Shyam Prasad Chaudhary	9848066312	Functional
	6	Bardiya Hospital	Kiran Prasad Kurmi	9819515546	Functional
	1	Khairapur HP	Khidulal Chaudhary	9848217391	Functional
Madhuwan	1	Suryapatuwa HP	Ramphal Tharu	9864971480	Functional
	3	Maya Sadan Clinic	Ramesh Tharu	9800510302	Functional
	6	Nepal Red Cross Society	Basant Kumar Mahato	9848200722	Functional
	6	Nepal Red Cross Society	Suman Tharu	9868050525	Functional
	6	Bagalamukhi Cooperative	Phiruwa Tharu	9848083984	Functional
	7	Taratal HP	Bel Bahadur Chhetri	9868960497	Functional
Rajapur	2	Sahid Pratishthan Nayagaun	Chandra Bahadur Tharu	9858027645	Functional
	4	Rajapur PHC	Chandrika Lohati	9868106980	Functional
	4	Mansarobar Polyclinic	Sajjan Tharu Chaudhary	9868021072	Functional
	5	Badalpur HP	Govind Kumar Tharu	9863575424	Functional
	6	Yunic Nepal	Dipulal Tharu	9848067470	Functional
	6	Manpur Tapara HP	Prabin Chaudhary	9866641307	Functional
	10	Nepal Red Cross Society	Raj Kumar Chaudhary	9868141413	Functional
Geruwa	3	Geruwa RM	Amar Rokaya	9840485304	Functional
Thakurbaba	1	Neulapur HP	Bhiseram Tharu	9848145066	Functional
	1	KP Polyclinic	Jayandra Thapa	9848516855	Functional
	8	Thakurdwara HP	Kulram Tharu	9869519100	Functional
Barbardiya	4	Padnaha HP	Ansuman Tharu	9869968910	Functional
	6	Nepal Red Cross Society	Bishnu Narayan Tharu	9848254080	Functional
	8	Buddhabhumi Nepal	Ashok KC	9802525858	Functional
	10	Dhadhawar HP	Jangali Tharu	9869966801	Functional
Bangadhi	5	Nagar Hospital Bangadhi	Gopal Jaisi	9812417073	Functional
	3	Aichopaicho Agro Cooperative	Jwala Prasad Upadhyia	9864345919	Functional
Badhaiyatal	3	Sorahawa PHC	Amir Hasan Ansari	9812597558	Functional

अनुसूची-१० बबई नदी तटिय क्षेत्रका समुदायलाई बाढी पूर्व सूचना प्रदान गर्ने व्यक्तिहरुको विवरण

क्र.स	नगरपालिका गाउँपालिका	स्थान	चेपाङ्गवाट को दुरी	चेपाङ्गवाट पानीको वहाव आइपुग्ने समय	साइरन वजाउने व्यक्तिको नाम	सम्पर्क नम्बर	बैकल्पिक व्यक्तिको नाम	सम्पर्क नं.
१	ठाकुरबाबा	वर्गदा	४० कि.मी	३ घन्टा	ओम प्रसाद राजवशी	९८४८०९०९०८	लक्ष्मी भण्डारी	९८४८९८७३९४
२		खैलार			कुल वहादुर बुढाथोकी	९८४८९४५६३३		
२		वनकटी			रमैया थारु	९८९६५९००२२		
३		शाहीपुर			राम किसुन थारु	९८९४४५५८३५		
३	वारवर्दिया	दागपुर	४५ कि.मि.	३.३० घन्टा	गोवर्धन थारु	९८९२५३२८९०	कुक्केश्वर थारु	९८९५५७८६५२
४		हुग्रही			मोहन थारु	९८०४५७२८७९	अमसराम थारु	९८९४५९२६४०
४		कुम्भा गाउ			हिरालाल थारु	९८९६५९७६३६		
५		लालपुर,भक्कीपुर			भरथरी थारु		श्यामवहादुर थारु	९८९९५९४६४८
६		वेपत्तापुर			अतिराम थारु	९८००५४३५५४	प्रवेशु थारु	९९४५३९३८०
७		वरवट्टा	५५ कि.मी	३:४५ घन्टा	मान वहादुर थारु	९७४८०९६८८९	भग्गु थारु	९८९९५३५८८२
८		गुरुवागाउ			विषराम थारु	९७४८०३२५०९	चन्द्रिका थारु	९८९६५९९२४९
९		खयरगारी			दिलवहादुर विक	९८०४५९७७९८		
१०		खुन्तीपुर	६५ कि.मी.	४:०० घन्टा	सितारानी थारु	९८४८०७९६९५		
११		जब्दी			राम प्रसाद थारु	९८४८९३५०९७		
१२	गुलरिया	वगही		४:००	सुकदेव चौधरी	९८५८०२५४३९		
१३		सानो वेचैपुर			गुनु थारु	९७२८४४३३७३		
१४		रामपुर टापु			रुपकला भण्डारी	९८९४५२७९६९		
१५		वालापुर	६५ कि.मी	४:३०	कालीप्रसाद थारु	९७४८०९८८७४	तिहार वहादुर चौधरी	९७४८०२९४४३
१६		कोठीया	७० कि.मी	५:००	मनोहरलाल थारु	९८५७९४०९४		
१७		मुक्तिनायायण			सुमि चौधरी	९८४८२००४९९		
१८		सानो विक्री			तुल्सीराम थारु	९८४८९८२६७०		
१९		रत्नापुर			माखनलाल तेली	९८०४५६४६९८		
२०		म्हजिदिया	८० कि.मी	५:३०	राम केवल हर्जन	९८००५९८६३०	रामकेवल हरजन	९८००५९८६३०
२१		थपुवा			रमेश मल्लाह	९८९६५४०३३९	धनीराम थारु	९८४८३७०८३२
२२		इन्द्रपुर			सिता थापा	९८४८९७७०५६	वालकुमारी बुढाक्षेत्री	९८९२५७५९६०
२३		टडुवा	६५ कि.मी	४:३०	मंगल बुढा	९८०४५०२४६६	धनी बुढाथोकी	९८९६५६६३३६
२४		भैसाही			किशोरीलाल थारु	९८४८२७०७४०		
२५		सुर्जिगौडी			साविर गद्दी	९८९५५०४७८६		

अनुसूची-१२ कर्णाली नदी तटिय क्षेत्रका समुदायलाई बाढी पूर्व सूचना प्रदान गर्ने व्यक्तिहरुको विवरण:

क.स	नगरपालिका	समुदाय	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	सम्पर्क नम्बर
१	मधुवन नगरपालिका १	पत्थरवोभि	नरेश चौधरी	९७६५४५७२२५
२	मधुवन नगरपालिका १		शर्मिला चौधरी	९७६५४५९४४२
३	मधुवन नगरपालिका १		धनिराम चौधरी	९८४८२६६५६३
४	मधुवन नगरपालिका १		बन्धुराम चौधरी	९८२०४४६७९५
५	मधुवन नगरपालिका २	खैरेनि	टेकुराम चौधरी	९८००५९८३२७

क.स	नगरपालिका	समुदाय	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	सम्पर्क नम्बर
६	मधुवन नगरपालिका २		केउला थारु	९८१४५७७४९५
७	मधुवन नगरपालिका २		प्रेम थारु	९८१६५११४३२
८	मधुवन नगरपालिका २		बजरि थारु	९८१५५३७५५०
९	मधुवन नगरपालिका २	सोनाहा	राधेकिसुन चौधरी	९८००५८२६१६
१०	मधुवन नगरपालिका २		उमा थारु	९८२४५०३१३४
११	मधुवन नगरपालिका २		तिजमनि थारु	९८१२५४१२८५
१२	मधुवन नगरपालिका २		रिता थारु	९८१९५६०९६८
१३	मधुवन नगरपालिका २	बंगालिपुर	फुलाराम चौधरी	९८१६५११४२७
१४	मधुवन नगरपालिका २		श्रीराम चौधरी	९८२५५७७०९
१५	मधुवन नगरपालिका २		मंगत थारु	९८२०४२७६५४
१६	मधुवन नगरपालिका २		लछिराम थारु	९८१६५९५९४८
१७	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १	मुर्गहुवा	बन्धु प्रसाद थारु	९८२६५७३७४९
१८	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १		पल्टु प्रसाद थारु	९८०२५६८९३२
१९	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १		छोटेला ल सोनाहा	९८०४५२४९०५
२०	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १		रामु सोनाहा	९८६८१११११६
२१	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १	प्रेमनगर	कृष्णवली चौधरी	९८०३६१९५८७
२२	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १		रमेश थारु	९८००५३३०३०
२३	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १		गणेश भट्ट	९८१४६५८०२८
२४	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १		शिव रावल	९८४८१२५२०४
२५	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ३	नंगापुर	अजोध्या थारु	९८४९८९५४६७
२६	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ३		मन कुमारी थारु	९८०५४९६७३५
२७	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ३		सविता थारु	९८१६५७८१९६
२८	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ३		राधा थारु	९८२६५९६३४७
२९	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ३	तिघ्रा	आशिष कुमार थारु	९८२०४३६७७७
३०	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ३		माधु प्रसाद चौधरी	९८६८६५५८८६
३१	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ३		कमली थारु	९८१६५८४४५८
३२	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ३		सुमा थारु	९८००६६३६०१
३३	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ३	चकखापुर	मन बहादुर थारु	९८६६२२७२७७
३४	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ३		प्रमिसा थारु	९८४३१८२२१५
३५	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ३		चिदवा थारु	९८००५७५५७५
३६	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ३		माया कुमारी थारु	९८४८२९६०७०
३७	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ४	सघर्ष नगर	जनजिर प्रसाद थारु	९८६८०५३१२१
३८	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ४		खुशीराम थारु	९८४४८८०८५७
३९	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ४		विनोद थारु	९८६८२९१०५९
४०	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ४		साधना थारु	९८६८१२७३८८

क.स	नगरपालिका	समुदाय	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	सम्पर्क नम्बर
४१	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १	टिहुनी	सिता चौधरी	९८६६८१३००३
४२	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १		निरमाया चौधरी	९८६६२३२६०२
४३	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १		चमेली थारु	९८४९८९५५८२
४४	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १		आशाराम थारु	९८४४८३७३२३
४५	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ४	अनन्तपुर	लक्ष्मी थारु	९८६६७६३२६१
४६	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ४		सुमा थारु	९७४५६३९६६०
४७	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ४		बासमोती थारु	९८६४९०६२२९
४८	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ४		ठगु थारु	९८४१८१४२३०
४९	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ४	दलै	बुधनी थारु	९७६५५२२०२७
५०	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ४		मिलुराम थारु	९८१४५४०४१३
५१	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ४		रिना थारु	९८२२५९७६९१
५२	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ४		पदित चौधरी	९८१९५५५२०२
५३	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ७	भालुफांटा	सरिता थारु	९८६४९५७७२५
५४	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ७		मिना थारु	९७४६५४१६०९
५५	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ७		महेन्द्र चौधरी	९८६४७३४०२५
५६	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ७		आशा बिक	९८१२४२५६८२
५७	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ७	शकरपुर	अनिता राई	९८२३०३०४६१
५८	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ७		ओम प्रकाह गुरुङ्ग	९८१९५४९८५३
५९	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ७		कित बहादुर गुरुङ्ग	९८०४५८९५४०
६०	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ७		लोकमाया गुरुङ्ग	९८१४५२१२२३
६१	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ७	लाहुरेटोल	बबिता गुरुङ्ग	९८४८०६३६८१
६२	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ७		सुस्मीता गुरुङ्ग	९८२५५८११७५
६३	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ७		रेशम राना	९८४८०३५७४१
६४	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ७		चित्र बहादुर गुरुङ्ग	९८१२४२९३२१
६५	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ४	मुक्तकमैया टोल	हरिचरण चौधरी	९८४८११३६१५
६६	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ४		गुल्पी थारु	९८०४५७२९३४
६७	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ४		सिमा थारु	९८१९५४४९९०
६८	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ४		सुमित्रा थारु	९८२५५६४९३२
६९	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ९	दुर्गानगर	बाधुराम थारु	९८४८२३८७००
७०	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ९		रामलाल थारु	९८२२५८७२३९
७१	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ९		सोनु थारु	९८२२४६११०४
७२	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ९		पुष्पा थारु	९८१२४६६३२७
७३	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ९	चैनपुर	यम बहादुर शाही	९८१९५४६८८६
७४	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ९		जग्गु थारु	९८०३०३४२९४
७५	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ९		शिदाराम थारु	९८९४५२४९०७

क.स	नगरपालिका	समुदाय	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	सम्पर्क नम्बर
७६	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ९		राजकुमार थारु	९८१२५१४६५०
७७	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ९	छोटकी भिम्मापुर	अर्जुन चौधरी	९८१६५६५३९८
७८	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ९		शुसिला थारु	९८४८०६७८५३
७९	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ९		अञ्जु थारु	९८१२२३८३८
८०	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ९		सालीकराम थारु	९८१२५१०८९३
८१	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ९		गोडियाना	कृष्ण बहादुर जिंसी
८२	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ९	कमला आले		९८१२४००५७०
८३	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ९	भगताराम थारु		९८१९५७२८७२
८४	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ९	पंचि थारु		९८२२४२८००६
८५	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १०	लालपुर	विशाल चौधरी	९८४८१५५४५७
८६	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १०		हिलुराम चौधरी	९८२२४२८५००
८७	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १०		सुनिल चौधरी	९८१४५७७२९६
८८	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १०		ठकर प्रसाद थारु	९८१२४१७४९५
८९	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १०	भुट्टी	रामनाथ गौतम	९८६६७५४१७९
९०	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १०		जित बहादुर थारु	९८४४८८०६२७
९१	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १०		जित बहादुर दहित	९८१४५१२८३०
९२	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १०		राम बहादुर विक	९८००५५२३७७
९३	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १०	पाहाडीपुर	अर्जुन चौधरी	९८१०२१४९५९
९४	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १०		दिउलाल थारु	९८१२५१३२८१
९५	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १०		पल्टु थारु	९८१५५४१४२४
९६	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १०		राम गोपाल थारु	९८४४८८०८२१
९७	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ७	लालचीपुर	लाल बहादुर थारु	९८०८८८८४२८
९८	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ७		धनबिर थारु	९८४८१५२१२८
९९	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ७		अनिता थारु	९८१२४५४८४९
१००	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ७		मिन बहादुर गुरुङ्ग	९८४८०७३१११
१०१	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ३	रजपुरवा	मिना आचार्य	९८४५८२५८२६
१०२	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ३		इन्द्र देवकोटा	९८४९९५५०७७
१०३	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ३		पदम राज आचार्य	९८६८०२११५३
####	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ३		बिस्नु चौलागाई	९८६६८७३९८८
१०५	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ३	टेडिया	मन बहादुर थारु	९८१६५४१३७५
१०६	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ३		सम्भना थारु	९८६४९०५३९२
१०७	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ३		अनिता थारु	९८१६५६६२०७
####	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं ३		सिमा थारु	९८०४५७४९०३
१०९	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १	चनौरा	सुनिता सज्जाल	९८४१८७२९६६
११०	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १		ज्योती थारु	९८१४५३६०९६

क.स	नगरपालिका	समुदाय	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	सम्पर्क नम्बर
१११	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १		कमल सोनाहा	९८१२५०९६४२
११२	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १		दिपक भट्ट	९८००५४५००४
११३	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १०		खगिसरा घर्तिमगर	९८१४५३०४५७
११४	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १०		टार्जन मगर	९८४०८३१४८८
११५	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १०	मभरा	बिर बहादुर सिंह	९८००५६१०२५
११६	राजापुर नगरपालिका वार्ड नं १०		इन्द्र थापा	९८२२५०४८२७
११७	गेरुवा गाउँपालिका वार्ड नं. २		भरत थारु	९८१२५०६०२५
११८	गेरुवा गाउँपालिका वार्ड नं. २	बनघुस्रा	गुरु प्रसाद थारु	९८६४७०१५९३
११९	गेरुवा गाउँपालिका वार्ड नं. २		आशाराम थारु	९८६८१८९५९३
१२०	गेरुवा गाउँपालिका वार्ड नं. २		प्रेम थारु	९८६६६४८६२२
१२१	गेरुवा गाउँपालिका वार्ड नं. २	राजिपुर	राजकुमार थारु	९८२४६०३३५३
१२२	गेरुवा गाउँपालिका वार्ड नं. २		गुरु प्रसाद थारु	९८४२२५३१२३
१२३	गेरुवा गाउँपालिका वार्ड नं. ३		खगेन्द्र राज गिरी	९८१४५२२०७९
१२४	गेरुवा गाउँपालिका वार्ड नं. ३	सोनाहागाउँ	रामऔतार थारु	९८४८०८९१४४
१२५	गेरुवा गाउँपालिका वार्ड नं. ३		रमेश राज गिरी	९७४८७२७१०८
१२६	गेरुवा गाउँपालिका वार्ड नं. ३		बुभावन थारु	९८४८६१३१५९
१२७	गेरुवा गाउँपालिका वार्ड नं. ३	टिकुलिगड	मनपति थारु	९८६८२९३११४
१२८	गेरुवा गाउँपालिका वार्ड नं. ३		दिप थारु	९८१४६८७२५३
१२९	गेरुवा गाउँपालिका वार्ड नं. ३		खुशीराम थारु	९८०२५५६१३६
१३०	गेरुवा गाउँपालिका वार्ड नं. ३	सनकट्टी	ममता रावल	९८६०९४१३९७
१३१	गेरुवा गाउँपालिका वार्ड नं. ३		प्रतिमा थारु	९८२४५१२५९५
१३२	गेरुवा गाउँपालिका वार्ड नं. ३		टिकाराम थारु	९८२६५७५२६६
१३३	गेरुवा गाउँपालिका वार्ड नं. ३	बनकट्टी	बम प्रसाद थारु	९८०८८४३२७०
१३४	गेरुवा गाउँपालिका वार्ड नं. ३		चतुरलाल थारु	९८१२४३३५७२
१३५	गेरुवा गाउँपालिका वार्ड नं. ३		सम्भना थारु	९८६८६३१६२७
१३६	गेरुवा गाउँपालिका वार्ड नं. ३	खुटैना	जोगराम थारु	९८४८२७१४८५
१३७	गेरुवा गाउँपालिका वार्ड नं. ३		रामदुलारि थारु	९८१४५४८३९३
१३८	गेरुवा गाउँपालिका वार्ड नं. ४		धन बहादुर शाही	९८५८०३११९९
१३९	गेरुवा गाउँपालिका वार्ड नं. ४	खल्लागाउँ	टेकलाल थारु	९८६४७०४८५७
१४०	गेरुवा गाउँपालिका वार्ड नं. ४		रामकृष्ण थारु	९८४२६८८९६२
१४१	गेरुवा गाउँपालिका वार्ड नं. ४		महादेव थारु	९८४८४९१८०४
१४२	गेरुवा गाउँपालिका वार्ड नं. ४	दक्षिणपुर	कुल बहादुर थारु	९८६८०४६०४२
१४३	गेरुवा गाउँपालिका वार्ड नं. ४		नन्दा गुरुङ्ग	९८२४५९७८०३
१४२	गेरुवा गाउँपालिका वार्ड नं. ४		मान बहादुरथारु	९८६४९५८५३२
१४५	गेरुवा गाउँपालिका वार्ड नं. ४	दडपुर	दिपेन्द्र थारु	९८१५२०८४२

क.स	नगरपालिका	समुदाय	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	सम्पर्क नम्बर
१४६	गेरुवा गाउँपालिका वार्ड नं. ४		लक्ष्मी थारु	९८५८०४०३००
१४७	गेरुवा गाउँपालिका वार्ड नं. ४	राजिपुर	दुर्गा थारु	९८५८०२५९७०
१४८	गेरुवा गाउँपालिका वार्ड नं. ४		सुरेश थारु	९८२५५८७४५९
१४९	गेरुवा गाउँपालिका वार्ड नं. ४		रेश्मा थारु	९८१४५०७६४७
१५०	गेरुवा गाउँपालिका वार्ड नं. ४		प्रेम थारु	९८४८४४७६५६
१५१	गेरुवा गाउँपालिका वार्ड नं. ४	शान्तिपुर	भिखुवा थारु	९८०४५६७५३१
१५२	गेरुवा गाउँपालिका वार्ड नं. ४		सोनिया थारु	९८१२४०७३०२
१५३	गेरुवा गाउँपालिका वार्ड नं. ५		जनक शाही	९८४८०६६२५३
१५४	गेरुवा गाउँपालिका वार्ड नं. ५	स्याउलिबजार	डिल्ली बस्नेत	९८६८०७६९५३
१५५	गेरुवा गाउँपालिका वार्ड नं. ५		नारायण सुनार	९७४५४९७९२७
१५६	गेरुवा गाउँपालिका वार्ड नं. ६		बिर बहादुर चन्द	९८६७०८३४४८
१५७	गेरुवा गाउँपालिका वार्ड नं. ६	गुप्तीपुर	राइकोशा कमिनि	९८६५७५२३९३
१५८	गेरुवा गाउँपालिका वार्ड नं. ६		गिता खडका	९८४८०२६६५१
१५९	गेरुवा गाउँपालिका वार्ड नं. ६	सोनाहाफाटा	जय बहादुर शाही	९८४८१५१२२२
१६०	गेरुवा गाउँपालिका वार्ड नं. ६		पुर्ण बहादुर सुनार	९८६८२४०८७१
१६१	गेरुवा गाउँपालिका वार्ड नं. ६		अमर बहादुर खत्री	९८६८०८२३५१

अनुसूची-११ सञ्चारकर्मीहरूको सम्पर्क विवरण

क्र. स.	नामथर	कार्यरत संचार माध्यम	पद	सम्पर्क नं.
१	निर्मल घिमिरे	नागरिक दैनिक/फरक समाचार	अध्यक्ष	९८५८०२७३५५
२	डिलप्रकाश गौतम	नेपाल टेलिभिजन	उपाध्यक्ष	९८५८०२११९६
३	पुष्पा चौधरी	गुरबाबा एफ.एम	महिला उपाध्यक्ष	९८४८०२९७१८
४	यज्ञप्रसाद सापकोटा	नयाँ पत्रिका र एविसि	सचिव	९८४८०९३०११
५	भिम उचै ठकुरी	अनलाईन नेपालगंज	सहसचिव	९८४८०४४९०३, ९७५८०००९९९
६	सरम चौधरी		सहसचिव	९८५८०९५९७७
७	हरी गुरुड	नेपाल कागज	कोषाध्यक्ष	९८६८९८४०४८
८	प्रकाश पौडेल	कृष्णसार अनलाईन	सदस्य	९८४८०५५५०५
९	ऋषि वाग्ले	ग्यालक्सी ४ के	सदस्य	९८४२३१७७३०
१०	सरोज कामत		सदस्य	९८४८०५४५२२
११	संजयकुमार आचार्य	रेडियो नेपाल/दाङ एफ.एम.	सदस्य	९८४८०२२७४२
१२	भिमा कंडेल		सदस्य	९८४८०९२५२१
१३	चन्द्र बहादुर वि.क.		सदस्य	९८४८१२८७२८
१४	होमेन्द्र थापा	नेपाल टेलिभिजन	सदस्य	९८४८१३२०४०
१५	मुरली गोडिया	बबई एफ.एम.	सदस्य	९८६८०८११६४
१६	अफजल खान	जी नेपाल टीभि	सदस्य	९८५८०२४७८४
१७	यादव आचार्य	अन्नपूर्ण पोष्ट	पदेन सदस्य	९८४८०२७५५४
१८	कमल पन्थी	कान्तिपुर दैनिक		९८५८०२२२८१
१९	दिपक शर्मा	हिमालय टाईम्स दैनिक		९८४८०७९७००
२०	शितल थापा	रामज्ञानु एफएम		९८४८०९६१९१
२१	दीपकलाल श्रेष्ठ	माउन्टेन टेलिभिजन		९८५८०७७७७५
२२	विष्णु तिमिल्सेना	समाचार पत्र दैनिक		९८५८०८१०००
२३	सुदीप अधिकारी	राजधानी दैनिक		९८४८०२२६०८, ९८५८०३०३३३
२४	मिन अधिकारी	रेडियो साथी एफएम		९८६४३५४००५
२५	केशव कोईराला	ईमेज टेलिभिजन		९८४८२२२२३५
२६	रामप्रसाद चौहान	फरक समाचार		९८६८६८२०९२
२७	शरम चौधरी	प्राईम टिभी		९८४८०९५९७७
२८	गान्दिप कायस्त	कोठियाघाट साप्ताहिक		९८६०२८०६४४
२९	यमनाथ घिमिरे	लुम्बिनी पत्र		९८५८०२१८८८
३०	बालकृष्ण वली	बर्दिया टाईम्स		९८५८०४०२२२

क्र. स.	नामथर	कार्यरत संचार माध्यम	पद	सम्पर्क नं.
३१	मेनका चौधरी	रासस		९८५८०२२०१३
३२	सितल थापा	रेडियो रामज्ञानु एफएम		९८४८०९६१९१
३३	मेघराज सिग्देल	हाम्रो भावना राष्ट्रिय दैनिक		९८५८०२२२५७
३४	डबल महतारा	डि.सि.नेपाल		९८४८०५२०८८
३५	जनक चौधरी	आदिवासी जनजाती पत्रकार महासंघ		९८५८०२०५४५
३६	मुकुन्द सुवेदी	सौर्य दैनिक		९८४८०३५३६२
३७	राजेन्द्र धिताल	पत्रकार		९८४८०२१२०६
३८	दिपक श्रेष्ठ	माउण्टेन		९८५८०७७७७५
३९	दुर्गा आचार्य	एभिन्यूज		९८५८०२७०५३
४०	सरोज कामत	रा.स.स.		९८४८५४५२२
४१	कृष्ण भण्डारी	बढैया ताल टुडे		९८५८०२०३३८, ९८४८०६७३८३
४२	ज्योती पन्थी	न्यूज २४		९८५८०२४०१०
४३	मंगलराम चौधरी	राजापुर टाइम्स		९८४८०७३७५८
४४	युवराज श्रेष्ठ	शोधपत्र दैनिक		९८५८०२०६०३
४५	प्रेम बुढा	नेपाल टेलिभिजन		९८४९७८०७४०
४६	टिकाराम चौधरी	थाहासंचार नेटवर्क सम्वाददाता		९८४८०१७५१६
४७	भावुक योगी	टाईगर एफ.एम.		९८५८०५०९६१
४८	लक्ष्मण ढुङ्गाना			९८५८०२४४६५
४९	मानबहादुर चौधरी	इन्सेक		९८५८०३०३९८, ९७४८०९८५८८
५०	विष्णुप्रसाद अधिकारी	नेपाल पत्रकार महासंघ स-सचिव		९८५८०३८३६९
५१	सन्तोष पौडेल	गेरुवा कर्णाली पोष्ट		९८५८०६५८१८
५२	राकेश बस्याल	चुरेकुञ्ज साप्ताहिक		९८४८०२५२३७
५३	बिनयराज भण्डारी	प्रेस युनियन अध्यक्ष		९८५८०८६०२७
५४	प्रशान्त टन्डन	बर्दिया न्यून डटकम		९८५८०२०१००
५५	कमलराज पौडेल	कृषि वातावरण आवाज		९८४८११२९९९
५६	शिवा शर्मा	कृषि टेलिभिजन		९८६८९६००३३
५७	पुष्कर काफ्ले	टिभि २डे		९८४८०७३४२९
५८	केशव कोइराला	रेडियो राजापुर एफएम ८८.६ मेगाहर्ज		९८४८४०३०४०, ९८०२५०००००
५९	रेजिना मल्ल	कान्तिपुर टिभि		९८४८०४३६८२

अनुसूची-१२ हेलीप्याड र हेलिकप्टर बस्न सक्ने स्थानहरूको विवरणः

क्र.स.	स्थानीय तहको नाम	वडा नं.	टोल/बस्तीको नाम	अवस्थित (अक्षांश र देशान्तर)
१	ठाकुरबाबा नगरपालिका	९	ठाकुरद्वारा नेपाली सेनाको व्यारेक	28°27'18.05N 81°14'33.54E
२	गुलरिया नगरपालिका	४	नेपाली सेनाको क्याम्प	28°13'24.65 N 81°20'03.81 E
३	बारबर्दिया नगरपालिका	१	बानियाभार	28°21'21.04 N 81°20'24.12 E
४	राजापुर नगरपालिका	६	अ.स.द.च.मावि.को खुल्ला मैदान	28°25'44.06 N 81°05'39.89 E
५	बाँसगढी नगरपालिका	५	नेरामावि नजिकै खुल्ला चौर	28°14'23.23"N 81°31'10.94"E

हेलिकप्टर वस्न सक्ने थप सम्भावित स्थानः

क्र.स.	स्थानीय तहहरू	वडा नं.	हेलिकप्टर वस्न सक्ने थप सम्भावित स्थान
१	गुलरिया नगरपालिका	२	कृष्णसार संरक्षण क्षेत्र
२		४	कवड हल खेल मैदान
३		५	सिचाइ कार्यालयको मैदान
४		६	गुलरिया न.पा. खेल मैदान
५		१२	कुम्भर प्रा.वि.विक्री, नेरामावि भैसाहीको मैदान
६	बारबर्दिया नगरपालिका	३	वडा नं. ३ को कार्यालयको मैदान
७		४	पञ्जयन्य मा.वि. पदनाहा
८		६	अंशुवर्मा मा.वि. जयनगर, सदाशिव बहुमुखी क्यापस
९		९	वैदी खेल मैदान
१०	मधुवन नगरपालिका	१	सरस्वती प्रा.वि.पथरवोड़ी, त्रिभुवन मा.वि.सूर्यपटुवा
११		३	सामुदायिक भवन भगैयाको कम्पाउण्ड
१२		६	गुराँस मा.वि.को खुल्ला मैदान
१३		८	सुक्र मा.वि.को खुल्ला मैदान
१४		९	धर्म ज्योति मा.वि.को खुल्ला मैदान
१५	ठाकुरबाबा नगरपालिका	१	त्रिभुवन मा.वि.भुरीगाउँ
१६		३	चुरे मा.वि.को खेल मैदान
१७		६	सारदा मा.वि.को खेल मैदान

क्र.स.	स्थानीय तहहरू	वडा नं.	हेलिकप्टर वस्न सक्ने थप सम्भावित स्थान
१८		९	ठाकुरबाबा मन्दिर परिसर, शिव दल गणको खुल्ला मैदान
१९	राजापुर नगरपालिका	४	अ.स.द.च.मावि.को खुल्ला मैदान
२०		१०	जनचेतना मा.वि. मंगलपुर
२१	बासँगढी नगरपालिका	५	ने.रा.मा.वि. लक्ष्मणपुर
२२	गेरुवा गाउँपालिका	२	एकप्रयि उ.मा.वि.पाताभार
२३		३	कालिका प्रा.वि.पाताभार
२४		४	जनता मा.वि. गोला,ने.रा.मा.वि.गोला
२५		६	जनकल्याण प्रा.वि.मनाउ, नेरा गणेश प्रा.वि.मनाउ
२६		१	अमर ज्योति मा.वि.जमुनि, विरभद्र मा.वि.जमुनि
२७	बडैयाताल गाउँपालिका	५	खैरेनी फाटँ सामुदायिकको खेल मैदान
२८		६	सर्वेदय नि.मा.वि. खेल मैदान
२९		७	पशुपतिबजार खेल मैदान
३०		९	मुनाल वस्तीको खुल्ला मैदान

अनुसूची-१३ राजनैतिक दलहरूको सम्पर्क विवरणः

क्र.स.	पार्टीको नाम	नामथर	पद	सम्पर्क नं.
१	नेपाली कांग्रेस	अरुण प्रताप सिंह राठौर	अध्यक्ष	९८५१०७४८१७
२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	शालिकराम अधिकारी	अध्यक्ष	९८५८०२७१०६
३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)	भवनकुमार थारु	अध्यक्ष	९८५८०२०९७१
४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी एकीकृत समाजवादी	प्रेम पोखरेल	अध्यक्ष	९८५८०३३४१५
५	राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी	शान्ता बुढा क्षेत्री	संयोजक	९८४८०८७३७१
६	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	भिमबहादुर बोहरा	अध्यक्ष	९८४८०३३६०९,
७	जनता समाजवादी पार्टी नेपाल	कृष्णप्रसाद यादव	अध्यक्ष	९८५८०२७३९०
८	लोकतान्त्रिक समाजवादी पार्टी नेपाल	सुरेश सुक्ला	अध्यक्ष	९८४८०६६३२८
९	नागरिक उन्मुक्ति पार्टी	सोमइ थारु	अध्यक्ष	९८६८१४१५६०
१०	जनमत पार्टी	राजेश कुमार यादव	अध्यक्ष	९८५८०६६८६३
११	राष्ट्रिय जनमोर्चा पार्टी	नुमलाल रेग्मी	अध्यक्ष	९८६४९२०९३२
१३	नेत्रलिष्ट पिपल्स पार्टी	नरेन्द्र कुमार कर्ण	सभापती	९८६९९८५६६६
१४	राप्रपा नेपाल	रईस अहमद शेष	अध्यक्ष	९८४८०४३५४६,

अनुसूची-१४ समुदायमा बाढीको कृत्रिम घटना अभ्यासमा आवश्यक स्रोत, साधन, सामग्री

क. सञ्चारका साधनहरू: साईरन, हातेमाईक, निलो, पहेंलो र रातो रंगका झण्डा, टेलिफोन, रेडियो, सिट्ठी, चलनचलितका बाजा आदि।

- ख. उद्धार सामग्री: डुङ्गा, डोरी, लाईफज्याकेट, स्वयंसेवक भेषट, स्ट्रेचर, लोरो, रवरट्यूव, खटिया आदि । उद्धार सामग्रीहरू स्थानीय स्तरमा सजिलै पाइने साधन, श्रोतको प्रयोग गरि स्थानीय स्तरमा नै बनाईनु उपयुक्त हुन्छ । जस्तै, प्लास्टिक बोतल प्रयोग गरि बनाईएका लाईफ ज्याकेट, ड्रम प्रयोग गरि बनाईएका डुङ्गा, गाउँमा नै पाइने वा तयार गरिएका डोरी आदि ।
- ग. प्राथमिक उपचार सामग्री: औषधी, घाउचोट सफा गर्ने लगायतका प्राथमिक उपचार सेट ।
- घ. सम्पर्क सूचि : सम्पर्क व्यक्तिहरूको टेलिफोन नम्बर, पूर्वसूचना सूचना सम्प्रेषण प्रणालीको चार्ट ।
- ङ. अस्थायी शिविर व्यवस्थापनका लागि आवश्यक सरसामान: खाद्य सामग्री, खानेपानी, लताकपडा, भाँडावर्तन, तम्बु-पाल, प्लास्टिक ओत लाग्ने सामान, आदि ।

कृत्रिम घटना अभ्यासमा पूर्वसूचना कार्यदल, खोज तथा उद्धार कार्यदल, प्राथमिक उपचार कार्यदल, आश्रय स्थल व्यवस्थापन कार्यदल, महिला स्वयंसेवक तथा विभिन्न अपाङ्गता भएका व्यक्ति, सुत्केरी महिला, गर्भवती महिला, बृद्धबृद्धा, बालबालिका, स्थानीय सरोकारवाला तथा समुदायको पूर्ण सहभागिता रहनुपर्दछ ता कि वास्तविक घटनाकालागि आवश्यक अनुभव र सीप हासिल गर्न सकियोस ।

अनुसूची-१५ बाढी पूर्वसूचनामा आधारित कृत्रिम घटना अभ्यासको परिदृश्य:

वर्षातिको समय छ, मौसम पूर्वानुमानले समाचारमा पहाडी र कर्णाली नदीको आसपासको क्षेत्रमा मुसलधारे पानी पर्नसक्ने भनेको छ । उत्तरतिर आकाशमा बादल मडारिदै गयो, कर्णालीका पहाडतिर पानी परेजस्तो संकेत देखिन्छ । त्यसैले पूर्वसूचना कार्यदलको संयोजक वसन्त चौधरीले उनको छिमेकी रमेश बम, राम वि.क., शिवजी साउद, रवीन्द्र सिं, धनसरी मगरलाई उनीहरूको पहाड घर तिर फोन गरेर बुझ्न पठाए साँच्चै नै अछाम, डोटी, बझाङ, सुर्खेत, दैलेखातिर ठूलो झरी परिरहेको सूचना प्राप्त हुन्छ । पहाडी भाग तिर पानी परिरहेको हुनाले बाढी आउनसक्ने सम्भावना बढ्दै गएको छ । सधैँ बाढीले प्रभावित बनाउने भएकोले यस पटक भने सूचना समयमा नै प्राप्त गर्नुपर्छ भन्ने कुरामा वसन्त र उनका छिमेकीहरू सचेत देखिन्छन् ।

.....केही घण्टापछि.....

वसन्तलाई एउटा फोन आउछ ।

गेजरिडर: हेलो ! म गेजरिडर पार्वती गुरुड चिसापानीचाट बोलिरहेकी छु । वसन्त जी ही ?

वसन्त: हेलो, हजुर नमस्कार, म वसन्त नै बोलिरहेको छु ।

गेजरिडर: कर्णाली नदिमा पानीको सतह बढिरहेको छ, आधा घण्टा मै ८ मिटरबाट ८.५ मिटर कटिसकेको छ र छिटै सजग हुनुपर्ने स्तर ९ मिटर नजिक पुगला जस्तो लाग्यो, जानकारी गराउँ भनेर फोन गरेको ।

वसन्त: पानीको सतह कति मिटर पुगेको छ भन्नु भयो ? साढे आठ (८.५) मिटर ? छिटोछिटो बढिरहेको छ ?

गेजरिडर: हो । अहिले पानी बढिरहेको अवस्थामा छ । समय-समयमा सूचना लिदै गर्नुहोला ।

हवस् म तपाईंको सम्पर्कमा नै रहन्छु, धन्यवाद ।

(त्यसपछि वसन्तले १५-१५ मिनेटमा बाढीको अवस्था बुझिरहन्छ)

वसन्त: हेलो, पार्वती दिदी, अहिले बाढी कति पुग्यो ?

गेजरिडर: अहिले ९ मिटर पुग्यो ।

(नोट: ९ मिटर वसन्तको समुदायकालागि सजग रहने बाढीको स्तर हो)

वसन्त: ए हो र ? ल अब हामी आवश्यक तयारी गछौं । समय-समयमा सूचना दिंदै गर्नु होला ।

(वसन्तले तुरुन्तै समुदाय स्तरीय विपद् व्यवस्थापन समितिको अध्यक्ष प्रेम बहादुर विकलाई र पूर्वसूचना कार्यदलका सदस्यहरूलाई जानकारी गराउन जान्छ)

वसन्त: प्रेम जी, नदिको माथिल्लो तटमा पानी बेस्सरी परिरहेको छ रे हाल नदिमा पानीको तह ९ मि पुगीसकेको छ ।

प्रेम : ए हो र ? ल त तपाईं पूर्वसूचना कार्यदलका सदस्य स्वयंसेवकहरूलाई समुदायमा सजग रहने सिटी बजाउन, माईकिड गर्न भन्नुहोस् । म सबै समिति, कार्यदल संयोजकलाई बोलाउँछु । हामी बैठक बसी तुरुन्त आवश्यक उपायहरू गरौं ।

समुदायलाई पहिलो (सजग हुने) खबर

वसन्तले पूर्वसूचना कार्यदलका सदस्य स्वयंसेवकहरूलाई सजग हुने खबरको लागि टोल-टोलमा सिटी बजाउन, माईकिड गर्न निर्देशन दिन्छ ।

सिटी बजेको सुन्नासाथ सुन्दरराम थापा (पूर्वसूचना कार्यदलको सदस्य) साईरन हातमा लिएर तयार हुन्छ । विपद् व्यवस्थापन समितिका सबै सदस्यहरू तुरुन्तै आपतकालिन बैठकका लागि सामुदायिक भवनमा (पहिले नै तोकिएको ठाउँ) जम्मा हुन्छन् र आपतकालिन बैठक बस्छन् । बैठकले सबै कार्यदल तथा समुदाय आ-आफ्नो क्षेत्रबाट परिचालन हुने निर्णय गर्छ ।

पूर्वसूचना कार्यदलका सदस्य स्वयंसेवकहरूले सजग हुने खबरको लागि टोल-टोलमा सिटी बजाउन, माईकिड गर्न थाल्दछन् ।

सिटी को आवाज (शिररररररर..... एक साससम्म मात्र) त्यस पछि माईकिड..... "आदरणीय गाउँलेहरू, नदिमा पानीको सतह बढिरहेको छ र चेतावनीको स्तरमा पुग्न लागेको छ भन्ने जानकारी आएको छ, सबैजना सजग र तयार बन्नुहोला । घर बाहिर भएका परिवारका सदस्यहरू घरमा बोलाउनुहोस, आफ्नो घरको सम्पूर्ण सामग्री बचाउन सुरक्षित स्थानमा राख्नुहोस । पशुचौपायालाई सुरक्षित स्थानमा सार्न तयार हुनुहोस" फेरी सिटी (शिररररररर..... एक साससम्म मात्र) त्यसपछि माईकिड....

(गाउँटोलहरू टाढाटाढा भएमा यो क्रम हरेक टोलमा गर्ने, सकभर एकैपटक गर्ने र एक टोलमा ५ मिनेटसम्म गर्ने ।)

यो खबर पश्चात् प्राथमिक उपचार, खोज तथा उद्धार लगायतका कार्यदलका सदस्यहरू पहिले जम्मा भई तयार हुन्छन् ।

खोज तथा उद्धार कार्यदलले आफूहरूलाई आवश्यक पर्ने लाईफ ज्याकेट, डोरी, स्ट्रेचर र हुदा समेत तयारी अवस्थामा राख्छन्, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, सुत्केरी महिला, गर्भवती, पृथ्वीहरूको नामावली भएको सूचि

आदि तयारी गर्दछन् । अन्य कार्यदलहरूले पनि आफ्नो जिम्मेवारीको कामको तयारी गर्दछन्। बसन्तले सुरक्षा निकाय आदिलाई पनि अवस्थाको जानकारी गराउँछन् ।

(बसन्त चौधरीले गेजरिडरलाई फेरि फोन गर्दछन्। उनले यति बेला बाढीको तह १० मि पुगेको जानकारी पाउँछन्। बाढी बढ्दै रहेको समेत जानकारी पाउँछन्। १० मिटर, यो समुदायका लागि चेतावनी स्तर हो। बसन्तले विपद् व्यवस्थापन समितिका अध्यक्षलाई गैजस्टेसनमा बाढी १० मि. भएको जानकारी गर्दछन् र सुन्दरराम थापालाई साईरन बजाउन निर्देशन गर्छन्।

बसन्त: सुन्दरराम जी, बाढी अहिले १० मि पुगिसकेको छ तुरुन्त चेतावनीको साईरन बजाउनुहोस् ।

सुन्दरराम थापा (पूर्वसूचना कार्यदल सदस्य, साईरन प्रयोगकतो यिनलाई गाउँलेहरू साईरन थापा पनि भन्दछन्) : हुन्छ, हुन्छ ।

(साईरन बज्न शुरु गर्दछ हुइइइइइइ.....)

समुदायलाई दोश्रो (पूर्ण तयार हुने) खबर

सुन्दररामले यी साईरन लगातार एक मिनेट पूरा आवाजमा बजाउँछन् र एक मिनेट रोक्छन्। त्यस पछि फेरी लगातार एक मिनेट बजाउँछन् र रोक्छन्। (जम्मा समय ३ मिनेट।।

साईरनको दोस्रो आवाज सकिने बित्तिकै काशीराम शर्माले (हातेमाईकबाट खबर गर्ने पूर्वसूचना कार्यदलका सदस्य) हातेमाईक मार्फत समुदायमा सूचना दिन शुरु गर्दछन्। पूर्वसूचना कार्यदलका अरु सदस्यहरू पहिलो झण्डा लिई घर दैलो, टोलमा जान्छन् र खबर गर्छन्। बाढीको अवस्था बताउन र समुदायमा भैरहेको गतिविधिको जानकारी प्राप्त गर्न प्रेमलाई स्थानीय आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्र, जिल्ला आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्र, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी तथा जिल्ला प्रशासन कार्यालय, ईलाका प्रशासन कार्यालयका कर्मचारीहरूको फोन आउँछ। उनले फोनमा सटिक (छोटो) रुपमा सबै जानकारी गराउँछन्। बसन्तले तल्लो समुदायमा रहेका पूर्वसूचना कार्यदलका संयोजकलाई फोन गरि जानकारी पनि गराउँछन्।

काशीराम: "गाउँलेहरू, मेरो कुरा ध्यानले सुन्नुहोला। चिसापानीमा बाढी १० मि भएको छ। भर्खर चेतावनीको साईरन बजाईसकेको छ। सबै जनाले आ-आफ्नो सामान सुरक्षित ठाउँमा लैजान ठिक पारिहाल्नुोस् । सुख्खा खानेकुरा, सफा पानीका बोटलहरू, आफ्ना कपडाहरू पनि ठीक पारी राखौ। केही कुरा बुझ्न पर्ने भएमा नजिकको स्वयंसेवकसँग सोध्नुहोस् । परिवारका सदस्यहरू घर बाहिर बेखबर भएको भए तुरुन्त बोलाउनुहोस्। सबै तयारी अवस्थामा रहनुहोस् । कुनै पनि समयमा हामी सुरक्षित स्थलतर्फ जानुपर्ने हुनसक्छ।"

साईरन बज्ने बित्तिकै कार्यदलका सदस्यहरू घरघरमा गएर महत्वपूर्ण सामग्री तयारी पार्न सचेत गराउँछन्।

खोज तथा उद्धार कार्यदलका सदस्यहरूले अरुको सहयोग चाहिने व्यक्तिहरूलाई मद्दत गर्न तयार हुन्छन्,

आश्रयस्थल व्यवस्थापन कार्यदलका सदस्यहरू र प्राथमिक उपचार कार्यदलका सदस्यहरू पनि तयार हुन्छन्

↓

हैदर अली (खोज तथा उद्धार कार्यदलका सदस्य): ए मुखिया बा भर्खर बाढीको चेतावनीको साईरन बजेको र माईकले दिएको सूचना सुन्नु भो होला नी है?

मनबिर राई (मुखिया बा गाउँका बृद्ध मानिस): हो र! ए मैले त पहिलेको सिटी ख्याल गरेको थिईन, एक्कासी साईरन पो थाहा पाएको। तैपनि धने (नाति) से थाहा पाएको रहेछ।

हैदर अली: हो हो बुवा। अब तपाईंको घरमा छोडेर जान मिल्ने सामान सुरक्षित गरि (माथिल्लो तलामा राखे र लिएर जाने सामान ठिक पारेर राख्नुपर्ला। हजुर चाहि विस्तारै हिंड्दै गर्नुहोस्। अरु पनि कुनैपनि समयमा सुरक्षित स्थानमा जानुपर्ने हुनसक्छ। ल है धने भाई यस पछाडीका सूचनाहरू तथा साईरनको आवाज पनि सुन्दै गर्नुहोला। ए अनि बुवा तपाईंको घरमा आएका पाहुना छन् नि उनलाई पनि यस विषयमा बताउनु नि है ?

मनबिर राई: हुन्छ बाबु म तुरुन्तै सबै तिमीले भने जस्तो गर्छु।

स्वयंसेवकाहरूले पहिलो झण्डा लिएर गाउँ गाउँमा घुम्छन्। श्रवण विहिनहरूका (कान नसुन्ने) लागि पनि झण्डा देखाउँदै सम्झाउँदै गर्दछन्।

यसै बीचमा आपत्कालिन आश्रयस्थल व्यवस्थापन कार्यदलले सामुदायिक भवनमा महिला र पुरुष अलग अलग बस्ने क्षेत्र निर्धारण गर्दछन्। खोज तथा उद्धार कार्यदलका सदस्यहरू सबैभन्दा बढी जोखिम भएको स्थल तथा समूहको घरघरमा भाग्ने तयारी गर्न सघाइरहेका छन्।

आश्रयस्थल व्यवस्थापन कार्यदलले केही मानिसलाई अन्यत्र लैजान पन्यो भने नजिकको सुन्दर नगरमा आवश्यक सहयोग माग्ने निश्कर्षमा पुग्छन् र प्रेमलाई जानकारी गराउँछन्।

धन कुमारी राना (संयोजक-आश्रयस्थल व्यवस्थापन कार्यदल): सुन्दरनगरको समिति र रेडक्रसको उपशाखालाई आवश्यक परे सहयोग गर्न तयार हुन भन्नु पन्यो प्रेम जी। राती ४ जना बिरामी र १०-१५ जना बालबालिकाहरूलाई बास त्यता भयो भने बांकी यहां अनि सहज हुन्छ।

प्रेम: हेलो हरि महतो जी (सुन्दरनगरको समिति अध्यक्ष) बोल्नु भएको ? म प्रेम नगरको विपद् व्यवस्थापन समितिको अध्यक्ष बोलिरहेको छु। अहिले बाढी चेतावनी स्तर पार गरेकोले हामी सबै सुरक्षित ठाउँमा जाने तयारी गरिरहेका छौं। हामीलाई कुनै पनि समयमा त्यहाँको सहयोगको आवश्यकता पर्नसक्दछ। तयार भैदिनु होला भनेर फोन गरेको। रेडक्रसका हितराम सावदलाई पनि खबर गरिदिनु पर्यो है त। केही बेरमा हितराम सावदले प्रेमलाई फोन गरि सुन्दरनगरका समुदाय र त्यहाँको रेडक्रस उपशाखा सहयोगका लागि तयार रहेको जानकारी गराउँदछन् आवश्यक परेमा २० जना जतिलाई बास र खानाको व्यवस्था गर्न सकिने भनेर जानकारी गर्छन्।

जितेन्द्र थापा (संयोजक- खोज तथा उद्धार कार्यदल): खटिएका सबै कार्यदलका सदस्यहरूको रिपोर्ट अनुसार सबै समुदाय आवश्यक परेमा सुरक्षित स्थानमा जान तयार भएका छन्।

धनकुमारी राना : आश्रयस्थल पनि तयार भयो र थप आवश्यक परेमा सुन्दरनगरमा भनिसकेको छु।

शान्ति शर्मा (संयोजक-प्राथमिक उपचार कार्यदल): हामी पनि तयारी अवस्थामा छौं ।

(समितिका पदाधिकारीहरू र सबैजसो कार्यदलका संयोजकहरू चोकमा छन्। ५ मिनेट आपसमा कुराकानी हुन्छ । यसै बीचमा प्रहरी चौकीबाट इन्चार्जले प्रेमलाई फोन गरि उनीहरूलाई सघाउन प्रहरी टोली परिचालन हुन तयार भएको जानकारी गराउँछन्। समुदायको अवस्था बुझ्न वसन्तलाई नगरपालिकाका कर्मचारी तथा समितिको सचिव सरीता पोखरेललाई एफ.एम. रेडियोबाट फोन आउँछ ।)

जीतेन्द्र थापा (संयोजक-खोज तथा उद्धार कार्यदल) आवश्यक परेमा सुरक्षित स्थानमा जान तयार भएका छन् ।

लौटन धारु (स्वयंसेवक) ले आफ्नो मोबाइलमा "नेपाल बाढी पूर्वसूचना" नामको एप्लिकेशन चलाईरहेका छन् । यसमा नदिको बाढी ११ मिटर (यो समुदायको लागि खतराको स्तर) पुगेको देखियो। वसन्तको फोनमा एसएमएस आयो, यसमा पनि बाढीकै जानकारी छ।

वसन्त: लौ खतराको स्तरमा पुग्यो, तैपनि एक पटक पार्वती दिदीलाई नै सोधे ।

उपस्थित सबै: हो हो, सोध्नुस् ।

वसन्तले पार्वतीलाई फोन लगाए तर पार्वतीको फोन व्यस्त छ। यसपछि वसन्तले गेजस्ट्रेशनका अर्का कर्मचारी रामजी टमाटालाई फोन गरे।

वसन्तलाई आएको फोनको जवाफ: ११ मिटर पुग्यो, अझ बढ्दैछ।

वसन्त: हो, अब खतराको स्तरमा गैसक्यो। छिट्टै सुरक्षित ठाउँमा सर्नुपयो ।

प्रेम: ल सबै आफ्नो जिम्मेवारी सम्हालौं।

उपस्थित सबै: हो हो, लागौं।

समुदायलाई तेश्रो (सुरक्षित स्थान, आश्रयस्थलमा जाने) खबर

सुन्दरराम थापाले खतराको जनाउ दिने साइरन बजाउन शुरु गर्दछन्। तेश्रो खबर (खतरा स्तरको सूचना) प्राप्त हुने वित्तिकै बजाउने यसपटकको साइरन उनले पुरा आवाजमा लगातार दुई मिनेटसम्म बजाए र आधा मिनेट रोके र फेरि लगातार दुई मिनेटसम्म बजाए र आधा मिनेट रोके, यसै गरि दोहो-न्याउँदै दश मिनेटसम्म (अर्थात चारपटक) बजाए ।

यो साइरन बज्नासाथ खोज तथा उद्धार, आश्रयस्थल (शिविर) व्यवस्थापन, प्राथमिक उपचार जस्ता कार्यदलहरू उद्धारमा र आ-आफ्ना जिम्मेवारी कार्यान्वयन गर्न सरिक हुन्छन् ।

उद्धारमा खटिएका कार्यदलका सदस्यहरूले उद्धारका उपकरण, साधन प्रयोग गरि अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, बृद्ध-बृद्धा, सुत्केरी महिला, बालबालिका लगायतका अरुको सहयोग चाहिने व्यक्तिहरूलाई सुरक्षित स्थलमा लैजादै छन् ।

पूर्वसूचना कार्यदलका सदस्य र स्वयंसेवकहरूले टोलटोलमा माईकिड गरि, घरदैलो भ्रमण गरि समुदायका सबैलाई सुरक्षित आश्रयस्थलमा जान अनुरोध गरिरहेका छन् । घरदैलोमा भ्रमण गर्ने स्वयंसेवकहरूका हातमा अहिले रातो रङ्गका झण्डा छन्। स्वयंसेवकहरूले माईकबाट, घरदैलो गरि अब के गर्ने, के नगर्ने जानकारी दिएका देखिन्छन् । स्वयंसेवकहरूले चोक, चौराहमा उभिएर समुदायलाई सुरक्षित ठाउँ (आश्रय

भवन) तर्फ जाने बाटोहरू ईशारा गरिरहेका छन्। केही स्वयंसेवकहरू हतार-हतार भागिरहेका समुदायलाई नआत्तिन र व्यवस्थित भई शान्तिपूर्वक सुरक्षित स्थलतर्फ जान सहयोग तथा निर्देश गर्दैछन् ।

समुदायले एकआपसमा पनि सहयोग गरेको देखिन्छ। जस्तो प्रेम, वसन्त, सुन्दरराम, सरीता, जीतेन्द्र, धनकुमारी र शान्तिका सामानहरू, बाखा, कुखुरा, भाँडावर्तन सार्न छिमेकीहरूले सघाईरहेका छन्। प्रेम र सरीताले सबैभन्दा जोखिममा रहेका घर, व्यक्ति तथा समुदायसम्म सूचना पुगेको र उनीहरू सुरक्षित स्थानमा गएको सुनिश्चित गर्दैछन् । अनुगमन टोलीका सदस्यहरूले पनि समुदायका सबै सदस्यहरू सुरक्षित स्थलमा पुगेको र उद्धार भएको यकिन गर्दैछन्। वसन्तले अवस्थाका बारेमा आफूभन्दा तल्लो तटमा रहेका समुदायलाई पनि जानकारी गराए। उनले भारतको गिरिजापुर ब्यारेज नजिकैको गाउँमा रहेका आफ्ना साथी कमल त्रिपाठीलाई एसएमएस पठाए ।

पौडन सक्ने ४-५ जना युवाहरू लाईफ ज्याकेट, रवरट्यूव र डुङ्गा लिएर गाउँमै बसेका छन् भने बाँकी सबै आश्रयस्थल तर्फ लागेका छन् । रेडक्रस उपशाखाका हितराम सावद पनि आश्रयस्थलमा आइपुगेका छन् । समुदायका मानिसहरू आकस्मिक आश्रयस्थलमा पुगेपछि सबै जम्मा भए नभएको निक्कै गर्नु धनकुमारीले हाजिरी गर्नु लगाइन् र सबै सुरक्षित उद्धार भएको यकिन गरिन् । अत्तालिकाहरूलाई स्वयंसेवकहरूले मनोपरामर्श गरिरहेका छन् । पूर्वसूचना कार्यदलका संयोजकले बाढीको अवस्था थाहा पाईराख्न बाढीमापन केन्द्रका गेज रिडरसँग फोन सम्पर्क गरिरहेका छन् ।

(केही समय पछि.....)

नदिमा बाढीको तह घट्दै गएको खबर आयो, पहाडतिर वर्षा त पहिले नै रोकिएको थियो ।

(प्रेम विकले हातेमाईक लिएर, "गाउँले दाजुभाई दिदीबहिनीहरू, एकछिन मलाई सुन्नुहोस् । अब बाढी बिस्तारै घट्दै गएको खबर आएको छ र अहिले चेतावनी स्तरभन्दा कम भइसक्यो । तसर्थ अब शान्तपूर्वक हामी सबै आ-आफ्नो घर फर्कौं। बाढी आएको समयमा हामीहरूले यसरी नै यिनै उपायहरू अपनाउनु पर्छ। आजको कृत्रिम घटना अभ्यासमा सकृय सहयोग र सहभागिताका लागि सबैलाई बधाई र धन्यवाद दिन्छु ।"

(सम्बन्धित कार्यदलका सदस्यहरू र स्वयंसेवकहरूले समुदायलाई शान्तिपूर्वक आफ्नो सामग्री सहित घर फर्कन सघाई रहेका छन्, अरुको सहयोग चाहिनेलाई स्वयंसेवकहरूले मद्दत गरिरहेका छन् ।)

समाप्त

घट्याइ रोक्न सकिन्छ, तर सावधानी अपनाए यसबाट बच्न सकिन्छ

घट्याइबाट बच्न के गर्ने ?

घरबाहिर हुँदा

- आकाशमा बिजुली चमकन थालेर गड्याइगुडुङ्ग गर्न थालेपछि घरभित्र जाइसलौ।
- जमिकै घर छैन भने तुरुन्तै सुरक्षित भौतलिर लाडासलौ।
- तर, रुख वा बिजुलीको षोलगुलि कहिल्यै नबस्नौ।
- गाडीभित्र छौं भने गाडीभित्रै बस्नौ।
- छला नखोडौ।
- खेतबारीमा काम नगरो।
- षोडी नसलेनौ, हुँगा नघलाओ।
- सुरक्षित भौत नभेटेदे, घट्याइ षरे दुवै हातलाई टाउको माथि राखी निहुषिषर घुम्कुँघा जोडी थुषुघक बस्नौ, तर षुँडना लवषसार षरेर नसुनौ।

घरभित्र हुँदा

- टिभी र कम्प्युटरजस्ता बिजुलीबाट घल्ने उपकरण नघलाओ। बरु प्लगाबाट छुटाइदिओ।
- सारवाला षोल षुषोग नगरो।
- बाखरुमभित्र घारा षुषोग गरेर षुहाउने, लुगा धुने वा भौँडा भाग्ने काम नगरो।
- भिषा वा भन्धालतिर अडेस लागेर नबस्नौ।
- भन्धाल, भन्धाल र बरुघाको ष्रिल र बार नखोडौ।

